

URZĄD STATYSTYCZNY W BIAŁYMSTOKU

STATISTICAL OFFICE IN BIAŁYSTOK

**ROCZNIK STATYSTYCZNY
WOJEWÓDZTWA
PODLASKIEGO**

*STATISTICAL YEARBOOK
OF PODLASKIE VOIVODSHIP*

2008

**ZESPÓŁ REDAKCYJNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO W BIAŁYMSTOKU**

**EDITORIAL BOARD
OF STATISTICAL OFFICE IN BIAŁYSTOK**

PRZEWODNICZĄCY *PRESIDENT*

Ewa Kamińska-Gawryluk

REDAKTOR GŁÓWNY *EDITOR-IN-CHIEF*

Anna Szeszko

CZŁONKOWIE *MEMBERS*

Anna Bachanek-Komarowska, Grzegorz Błachowski, Krystyna Falkowska, Wiesława Kamińska,
Joanna Mojsa, Teresa Niewińska, Krystyna Skardzińska, Ewa Suchocka

Opracowanie publikacji *Preparation of publication*

Zespół pracowników
Urzędu Statystycznego w Białymstoku *Workers
of Statistical Office in Białystok*

Projekt okładki *Cover design*

Sylwester Jabłoński

**Przy publikowaniu danych US
prosimy o podanie źródła**

***When publishing SO data
please indicate source***

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Białymstoku przekazuje Państwu dziewiątą edycję Rocznika Statystycznego Województwa Podlaskiego. Publikacja zawiera bogaty zestaw informacji charakteryzujących poziom życia społeczeństwa oraz stan gospodarki regionu. Zamieszczono w niej również tablicę prezentującą województwo na tle kraju. Dane w przekrojach terytorialnych znajdują się w odrębnym opracowaniu zatytułowanym „Województwo Podlaskie 2008 – podregiony, powiaty, gminy”.

Rocznik przedstawia statystyczny obraz Podlasia w 2007 r., jednakże mając na uwadze przydatność zamieszczonych informacji do porównań dynamicznych, szereg danych zaprezentowano w odniesieniu do lat 2000-2006.

Przy niezmienionym układzie tematycznym, tegoroczne wydanie publikacji wzbogacono między innymi o tablice dotyczące: wolnych, nowo utworzonych i zlikwidowanych miejsc pracy, wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych oraz przedsiębiorstw wykorzystujących technologie informacyjno-telekomunikacyjne. Ponadto, w związku z weryfikacją danych w rachunkach narodowych, ponownie skorygowano informacje w zakresie nominalnych dochodów w sektorze gospodarstw domowych opublikowane w poprzednich latach. Zmiany wynikają z uwzględnienia szacunków wynagrodzeń i przekazów zarobków Polaków pracujących za granicą, a wprowadzono je na podstawie rewizji danych bilansu płatniczego dokonanej przez Narodowy Bank Polski.

Oddając do rąk Państwa najnowsze wydanie Rocznika Statystycznego Województwa Podlaskiego, serdecznie dziękuję wszystkim osobom i instytucjom za przekazywane informacje oraz sugestie i wnioski, które przyczyniają się do kształtowania i wzbogacania treści kolejnych jego edycji.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Ewa Kamińska-Gawryluk

Białystok, grudzień 2008 r.

PREFACE

Statistical Office in Białystok is pleased to present the ninth edition of the Statistical Yearbook of Podlaskie Voivodship. The publication contains wide set of information characterizing the living standard of population and the condition of the region economy. There is also included the table presenting the voivodship against the background of the country. Data in the territorial division is published in a separate publication, titled "Podlaskie Voivodship 2008 – Subregions, Powiats, Gminas".

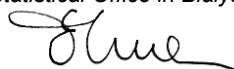
The Yearbook is a statistical representation of Podlasie in 2007, however, taking into account the usefulness of the information for the dynamic comparisons, some data was presented in relation to the years 2000-2006.

With the unchanged subject matter, this year's publication has been enriched among others with the tables concerning: job vacancies, newly created and liquidated job, price indices of consumer goods and services as well as enterprises using information communication technology. Moreover, because of the data verification in the national accounts, the information on nominal income in the households sector published in the previous years has been corrected again. The changes result from taking into consideration estimation of the wages and salaries and remittances of Poles working abroad. They were introduced on the basis of balance of payments data revised by National Bank of Poland.

Presenting the latest edition of the Statistical Yearbook of Podlaskie Voivodship, I would like to sincerely thank all those individuals and institutions for providing information and suggestions that contribute to improving and enriching contents of its subsequent editions.

Director

Statistical Office in Białystok

Ewa Kamińska-Gawryluk

Białystok, December 2008

SPIS TREŚCI

Przedmowa
Spis tablic
Spis map i wykresów
Objaśnienia znaków umownych. Skróty
Uwagi ogólne

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Województwo na tle kraju w 2007 r.
II. Ważniejsze dane o województwie (2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007)

DZIAŁY

I. Geografia. Meteorologia
II. Stan i ochrona środowiska
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości
V. Ludność. Wyznania religijne
VI. Rynek pracy
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych
VIII. Budżety gospodarstw domowych
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania
X. Edukacja i wychowanie
XI. Ochrona zdrowia i opieka społeczna
XII. Kultura. Turystyka. Sport
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne
XIV. Ceny
XV. Rolnictwo i leśnictwo
XVI. Przemysł i budownictwo
XVII. Transport i łączność
XVIII. Handel i gastronomia
XIX. Finanse przedsiębiorstw
XX. Finanse publiczne
XXI. Inwestycje. Środki trwałe
XXII. Rachunki regionalne
XXIII. Prywatyzacja. Podmioty gospodarki narodowej

CONTENTS

Preface	Strona Page
List of tables	3-4
List of maps and graphs	6-17
Symbols. Abbreviations	18
General notes	19-20
	21-25

REVIEW TABLES

<i>Voivodship against the background of the country in 2007</i>	26-31
<i>Major data on the voivodship (2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007)</i>	32-51

CHAPTERS

<i>Geography. Meteorology</i>	52-53
<i>Environmental protection</i>	54-75
<i>Administrative division and local self- -government</i>	76-79
<i>Public safety. Justice</i>	80-83
<i>Population. Religious denominations</i>	84-103
<i>Labour market</i>	104-132
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	133-140
<i>Household budgets</i>	141-146
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	147-158
<i>Education</i>	159-183
<i>Health care and social welfare</i>	184-195
<i>Culture. Tourism. Sport</i>	196-206
<i>Science and technology. Information society</i>	207-219
<i>Prices</i>	220-223
<i>Agriculture and forestry</i>	224-248
<i>Industry and construction</i>	249-262
<i>Transport and communications</i>	263-268
<i>Trade and catering</i>	269-273
<i>Finances of enterprises</i>	274-286
<i>Public finance</i>	287-292
<i>Investments. Fixed assets</i>	293-303
<i>Regional accounts</i>	304-306
<i>Privatization. Entities of the national economy</i>	307-313

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA. METEOROLOGIA		
CHAPTER I. GEOGRAPHY. METEOROLOGY		
Położenie geograficzne województwa	1	52
Powierzchnia i granice	2	52
Układ pionowy powierzchni	3	53
Dane meteorologiczne (2000, 2005, 2006, 2007)	4	53
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA		
CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Uwagi ogólne	x	54
Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania powierzchni województwa (2005, 2007, 2008)	1 (5)	60
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne (2000, 2005, 2006, 2007)	2 (6)	61
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane (2000, 2005, 2006, 2007)	3 (7)	61
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2000, 2005, 2006, 2007)	4 (8)	62
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2000, 2005, 2006, 2007)	5 (9)	62
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napelniania stawów rybnych (2000, 2005, 2006, 2007)	6 (10)	63
Stan czystości rzek w 2007 r.	7 (11)	63
Jakość wody z wodociągów dostarczanej ludności do spożycia w 2007 r.	8 (12)	65
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi (2000, 2005, 2006, 2007)	9 (13)	65
Jednostki odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków (2000, 2005, 2006, 2007)	10 (14)	66
Oczyszczalnie ścieków (2000, 2005, 2006, 2007)	11 (15)	66
Emisja i redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych (2000, 2005, 2006, 2007)	12 (16)	67
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych (2000, 2005, 2006, 2007)	13 (17)	68
Odpady wytworzone i nagromadzone oraz tereny ich składowania (2000, 2005, 2006, 2007)	14 (18)	69
Odpady według rodzajów w 2007 r.	15 (19)	69
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (2000, 2005, 2006, 2007)	16 (20)	70
Parki narodowe (2000, 2005, 2006, 2007)	17 (21)	70
Rezerwy przyrody (2000, 2005, 2006, 2007) ...	18 (22)	71
Parki krajobrazowe (2000, 2005, 2006, 2007)	19 (23)	71
Pomniki przyrody (2000, 2005, 2006, 2007)	20 (24)	72
Wymiar i wpływ z opłat i kar na celowe fundusze ekologiczne (2000, 2005, 2006, 2007)	21 (25)	72

	Tablica Table	Strona Page
Kierunki finansowania Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (2005, 2006, 2007)	<i>Directions of financing of Voivodship Environmental Protection and Water Management Funds (2005, 2006, 2007)</i>	22 (26) 73
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące) [2000, 2005, 2006, 2007]	<i>Outlays on fixed assets on environmental protection and water management (current prices) [2000, 2005, 2006, 2007]</i>	23 (27) 73
Efekty rzeczowe inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Tangible effects of investments in environmental protection and water management (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	24 (28) 74
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL SELF-GOVERNMENT	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 76
Jednostki administracyjne województwa (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Administrative units of the voivodship (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	1 (29) 77
Gminy w 2007 r.	<i>Gminas in 2007</i>	2 (30) 77
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2007 r.	<i>Powiats and cities with powiat status in 2007</i>	3 (31) 78
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2007 r.	<i>Councillors of organs of local self-government entities in 2007</i>	4 (32) 78
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej (2005, 2006, 2007)	<i>Paid employment, wages and salaries in public administration (2005, 2006, 2007) ..</i>	5 (33) 79
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 80
Zarejestrowana działalność Państwowej Straży Pożarnej (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Registered activity of the State Fire Department (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	1 (34) 81
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Ascertained crimes in completed preparatory proceedings (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	2 (35) 82
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych według wybranych rodzajów przestępstw (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Ascertained crimes in completed preparatory proceedings by selected type of crime (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	3 (36) 82
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	4 (37) 83
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Adults validly sentenced by common courts for crimes pursued by public prosecution (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	5 (38) 83
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE	CHAPTER V. POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 84
Ludność (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Population (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	1 (39) 86
Ludność według płci i wieku (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Population by sex and age (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	2 (40) 87
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Working and non-working age population (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	3 (41) 88
Prognoza ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym do 2035 r. (2010, 2015, 2020, 2025, 2030, 2035)	<i>Working and non-working age population projection until 2035 (2010, 2015, 2020, 2025, 2030, 2035)</i>	4 (42) 89
Miasta i ludność w miastach (2005, 2006, 2007)	<i>Towns and urban population (2005, 2006, 2007)</i>	5 (43) 90
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską (2005, 2006, 2007)	<i>Gminas and rural population (2005, 2006, 2007)</i>	6 (44) 90
Ruch naturalny ludności (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Vital statistics (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	7 (45) 91

	Tablica Table	Strona Page
Mażeństwa zawarte i rozwiązane (2005, 2006, 2007)	<i>Marriages contracted and dissolved (2005, 2006, 2007)</i>	8 (46) 91
Mażeństwa zawarte w 2007 r. według wieku nowożeńców	<i>Marriages contracted in 2007 by age of bridegrooms and brides</i>	9 (47) 92
Mażeństwa zawarte w 2007 r. według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców	<i>Marriages contracted in 2007 by previous marital status of bridegrooms and brides</i>	10 (48) 93
Mażeństwa wyznaniowe zawarte w 2007 r.	<i>Church or religious marriages contracted in 2007</i>	11 (49) 93
Rozwody w 2007 r. według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa	<i>Divorces by age of spouses at the moment of filing petition for divorce in 2007</i>	12 (50) 94
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2005, 2006, 2007)	<i>Divorces by the number of underage children in the marriage (2005, 2006, 2007)</i>	13 (51) 95
Urodzenia (2005, 2006, 2007)	<i>Births (2005, 2006, 2007)</i>	14 (52) 95
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki (2005, 2006, 2007)	<i>Live births by birth order and age of mother (2005, 2006, 2007)</i>	15 (53) 95
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Female fertility and reproduction rates of population (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	16 (54) 96
Zgony według płci i wieku zmarłych (2005, 2006, 2007)	<i>Deaths by sex and age of deceased (2005, 2006, 2007)</i>	17 (55) 97
Zgony według przyczyn (2005, 2006)	<i>Deaths by causes (2005, 2006)</i>	18 (56) 97
Zgony niemowląt według płci i wieku (2005, 2006, 2007)	<i>Infant deaths by sex and age (2005, 2006, 2007)</i>	19 (57) 98
Zgony niemowląt według przyczyn (2005, 2006)	<i>Infant deaths by causes (2005, 2006)</i>	20 (58) 99
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez policję (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Suicides registered by police (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	21 (59) 99
Przeciętne dalsze trwanie życia (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Life expectancy (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	22 (60) 100
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały (2005, 2006, 2007)	<i>Internal and international migration of population for permanent residence (2005, 2006, 2007)</i>	23 (61) 101
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków (2005, 2006, 2007)	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction (2005, 2006, 2007)</i>	24 (62) 101
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2006, 2007)	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2006, 2007)</i>	25 (63) 102
Niektóre wyznania religijne w 2007 r.	<i>Selected religious denominations in 2007</i>	26 (64) 103
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 104
Aktywność ekonomiczna ludności	Economic activity of the population	
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej (2005, 2006, 2007)	<i>Economic activity of the population aged 15 and more (2005, 2006, 2007)</i>	1 (65) 111
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2007 r.	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in the IV quarter of 2007</i>	2 (66) 112
Pracujący	Employment	
Pracujący (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Employed persons (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	3 (67) 113
Pracujący według statusu zatrudnienia (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Employed persons by employment status (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	4 (68) 114
Przeciętne zatrudnienie (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Average paid employment (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	5 (69) 115
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Full- and part-time paid employees (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	6 (70) 116
Przyjęcia do pracy (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Hires (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	7 (71) 117
Zwolnienia z pracy (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Terminations (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	8 (72) 118
Absolwenci podejmujący pierwszą pracę (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>School leavers starting work for the first time (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	9 (73) 119
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane w 2007 r.	<i>Job vacancies, newly created and liquidated job in 2007</i>	10 (74) 120

	Tablica Table	Strona Page
Bezrobocie		
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy (2000, 2005, 2006, 2007) ...	11 (75)	121
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani (2000, 2005, 2006, 2007)	12 (76)	121
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy (2000, 2005, 2006, 2007)	13 (77)	122
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (2000, 2005, 2006, 2007)	14 (78)	123
Wydatki Funduszu Pracy (2005, 2006, 2007)	15 (79)	124
Warunki pracy		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2000, 2005, 2006, 2007]	16 (80)	124
Wypadki i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2000, 2005, 2006, 2007]	17 (81)	125
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (2000, 2005, 2006, 2007)	18 (82)	127
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (2000, 2005, 2006, 2007)	19 (83)	128
Choroby zawodowe (2000, 2005, 2006, 2007) ...	20 (84)	129
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych (2000, 2005, 2006, 2007)	21 (85)	130
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (2000, 2005, 2006, 2007)	22 (86)	131
Średni koszt świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (2000, 2005, 2006, 2007)	23 (87)	132
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS	
Uwagi ogólne	General notes	x 133
Wynagrodzenia	Wages and salaries	
Wynagrodzenia brutto (2000, 2005, 2006, 2007)	Gross wages and salaries (2000, 2005, 2006, 2007)	1 (88) 135
Wynagrodzenia brutto według sekcji (2000, 2005, 2006, 2007)	Gross wages and salaries by sections (2000, 2005, 2006, 2007)	2 (89) 136
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto (2000, 2005, 2006, 2007)	Average monthly gross wages and salaries (2000, 2005, 2006, 2007)	3 (90) 137
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sekcji (2000, 2005, 2006, 2007)	Average monthly gross wages and salaries by sections (2000, 2005, 2006, 2007)	4 (91) 138
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits	
Emeryci i renciści (2000, 2005, 2006, 2007)	Retirees and pensioners (2000, 2005, 2006, 2007)	5 (92) 139
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto (2000, 2005, 2006, 2007)	Gross retirement pay and pension benefits (2000, 2005, 2006, 2007)	6 (93) 139

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS	
Uwagi ogólne	General notes	x 141
Gospodarstwa domowe (2005, 2006, 2007)	Households (2005, 2006, 2007)	1 (94) 144
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2006, 2007)	Average monthly available income per capita in households (2005, 2006, 2007)	2 (95) 145
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2006, 2007)	Average monthly expenditure per capita in households (2005, 2006, 2007)	3 (96) 145
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2006, 2007)	Average monthly consumption of selected food- stuffs per capita in households (2005, 2006, 2007)	4 (97) 146
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania (2005, 2006, 2007)	Households furnished with selected durable goods (2005, 2006, 2007)	5 (98) 146
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS	
Uwagi ogólne	General notes	x 147
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure	
Wodociągi i kanalizacja (2000, 2005, 2006, 2007)	Water-line and sewage systems (2000, 2005, 2006, 2007)	1 (99) 152
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (2000, 2005, 2006, 2007)	Consumers and consumption of electricity in households (2000, 2005, 2006, 2007)	2 (100) 152
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (2005, 2006, 2007)	Gas-line system as well as consumers and consumption of gas from gas-line system in households (2005, 2006, 2007)	3 (101) 153
Ogrzewnictwo (2005, 2006, 2007)	House-heating (2005, 2006, 2007)	4 (102) 153
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (2005, 2006, 2007)	Population using water-line, sewage and gas- -line systems (2005, 2006, 2007)	5 (103) 154
Komunikacja miejska (2000, 2005, 2006, 2007)	Urban transport (2000, 2005, 2006, 2007)	6 (104) 154
Odpady komunalne i nieczystości ciekłe (2005, 2006, 2007)	Municipal waste and liquid waste (2005, 2006, 2007)	7 (105) 155
Tereny zielone miejskiej ogólnodostępnej i osiedlowej (2000, 2005, 2006, 2007)	Generally accessible and estate urban area green belts (2000, 2005, 2006, 2007)	8 (106) 155
Mieszkania	Dwellings	
Zasoby mieszkaniowe (2005, 2006, 2007)	Dwelling stocks (2005, 2006, 2007)	9 (107) 156
Mieszkania według stosunków własnościowych (2005, 2006, 2007)	Dwellings by type of ownership (2005, 2006, 2007)	10 (108) 156
Mieszkania wyposażone w instalacje (2005, 2006, 2007)	Dwellings fitted with installations (2005, 2006, 2007)	11 (109) 157
Mieszkania oddane do użytkowania (2000, 2005, 2006, 2007)	Dwellings completed (2000, 2005, 2006, 2007)	12 (110) 157
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb (2000, 2005, 2006, 2007)	Dwellings completed by number of rooms (2000, 2005, 2006, 2007)	13 (111) 158
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION	
Uwagi ogólne	General notes	x 159
Edukacja według szczebli kształcenia (2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08)	Education by level (2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08)	1 (112) 163
Szkoły według organów prowadzących w roku szkolnym 2007/08	Schools by school governing authority in 2007/08 school year	2 (113) 165
Współczynnik skolaryzacji brutto w roku szkolnym 2007/08	Gross enrolment rate in 2007/08 school year	3 (114) 166

	Tablica Table	Strona Page
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2006/07, 2007/08)	<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools (2006/07, 2007/08)</i>	4 (115) 167
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych (2006/07, 2007/08)	<i>Students studying foreign languages in schools for adults (2006/07, 2007/08)</i>	5 (116) 168
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (2004/05, 2005/06, 2006/07, 2007/08)	<i>Education for people with special educational needs (2004/05, 2005/06, 2006/07, 2007/08)</i>	6 (117) 168
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze i młodzieżowe ośrodki wychowawcze (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Special educational centres and youth education centres (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	7 (118) 169
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08]	<i>Boarding-schools and dormitories for children and youth (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08]</i>	8 (119) 169
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży (2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08)	<i>Art schools for children and youth (2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08)</i>	9 (120) 170
Komputery w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych w roku szkolnym 2007/08 ..	<i>Personal computers in schools for children and youth and in post-secondary schools in 2007/08 school year</i>	10 (121) 171
Wychowanie pozaszkolne (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Extracurricular education (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	11 (122) 171
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08]	<i>Primary schools for children and youth (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08]</i>	12 (123) 172
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08]	<i>Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08]</i>	13 (124) 173
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08]	<i>Basic vocational schools for youth (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08]</i>	14 (125) 174
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia [2005/06, 2006/07, 2007/08]	<i>Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education [2005/06, 2006/07, 2007/08]</i>	15 (126) 174
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08]	<i>General secondary schools for youth (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08]</i>	16 (127) 175
Licea profilowane dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2006/07, 2007/08]	<i>Specialized secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2006/07, 2007/08]</i>	17 (128) 175
Uczniowie i absolwenci liceów profilowanych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia [2005/06, 2006/07, 2007/08]	<i>Students and graduates of specialized secondary schools for youth (excluding special schools) by fields of education [2005/06, 2006/07, 2007/08]</i>	18 (129) 176
Technika dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08]	<i>Technical secondary schools for youth (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08]</i>	19 (130) 176
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia [2005/06, 2006/07, 2007/08]	<i>Students and graduates of technical secondary schools for youth (excluding special schools) by fields of education [2005/06, 2006/07, 2007/08]</i>	20 (131) 177
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych) według form kształcenia [2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08]	<i>Post-secondary schools (excluding special schools) by type of education [2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08]</i>	21 (132) 177
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia [2004/05, 2005/06, 2006/07, 2007/08]	<i>Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education [2004/05, 2005/06, 2006/07, 2007/08]</i>	22 (133) 178
Szkoły wyższe (2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08)	<i>Higher education institutions (2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08)</i>	23 (134) 178
Studenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08)	<i>Students of higher education institutions by study forms and type of schools (2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08)</i>	24 (135) 179

	Tablica Table	Strona Page
Absolwenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2000/01, 2004/05, 2005/06, 2006/07)	<i>Graduates of higher education institutions by study forms and type of schools (2000/01, 2004/05, 2005/06, 2006/07)</i>	25 (136) 180
Cudzoziemcy – studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół (2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08)	<i>Foreigners – students and graduates by study forms and type of schools (2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08)</i>	26 (137) 181
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia (2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08)	<i>Students of higher education institutions receiving scholarships (2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08)</i>	27 (138) 181
Domy i stołówki studenckie (2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08)	<i>Student dormitories and canteens (2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08)</i>	28 (139) 182
Szkoły dla dorosłych (2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08)	<i>Schools for adults (2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08)</i>	29 (140) 182
Wychowanie przedszkolne (2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08)	<i>Pre-primary education (2000/01, 2005/06, 2006/07, 2007/08)</i>	30 (141) 183
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 184
Pracownicy medyczni (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Medical personnel (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	1 (142) 187
Ambulatoryjna opieka zdrowotna (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Out-patient health care (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	2 (143) 188
Służba medycyny pracy (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Occupational medicine (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	3 (144) 188
Stacjonarna opieka zdrowotna (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>In-patient health care (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	4 (145) 189
Szpitala ogólne (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>General hospitals (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	5 (146) 189
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna (2005, 2006, 2007)	<i>Emergency medical services and first aid (2005, 2006, 2007)</i>	6 (147) 190
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Public pharmacies and pharmaceutical outlets (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	7 (148) 191
Krwiodawstwo (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Blood donation (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	8 (149) 191
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Incidence of infectious diseases and poisonings (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	9 (150) 192
Żłobki (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Nurseries (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	10 (151) 192
Placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży (2005, 2006, 2007)	<i>Care and education centres for children and young people (2005, 2006, 2007)</i>	11 (152) 193
Rodziny zastępcze (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Foster families (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	12 (153) 193
Pomoc społeczna (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Social welfare (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	13 (154) 194
Świadczenia pomocy społecznej (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Social assistance benefits (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	14 (155) 195
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 196
Kultura	Culture	
Biblioteki publiczne (z filiami) [2000, 2005, 2006, 2007]	<i>Public libraries (with branches) [2000, 2005, 2006, 2007]</i>	1 (156) 198
Muzea (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Museums (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	2 (157) 198
Galerie sztuki (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Art galleries (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	3 (158) 199
Teatry i instytucje muzyczne (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Theatres and music institutions (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	4 (159) 199
Domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice (2003, 2005, 2007)	<i>Cultural centres and establishments, clubs and community centres (2003, 2005, 2007) ..</i>	5 (160) 199
Kina stałe (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Fixed cinemas (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	6 (161) 200
Abonenci radiowi i telewizyjni (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Radio and television subscribers (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	7 (162) 200

	Tablica Table	Strona Page
Turystyka		
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania (2000, 2005, 2006, 2007)	8 (163)	201
Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania (2000, 2005, 2006, 2007)	9 (164)	203
Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania (2000, 2005, 2006, 2007)	10 (165)	204
Sport		
Kluby sportowe (2000, 2004, 2006)	11 (166)	205
Wybrane dziedziny i dyscypliny sportowe w klubach sportowych w 2006 r.	12 (167)	205
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE		
Uwagi ogólne	x	207
Nauka i technika		
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej (2000, 2005, 2006, 2007)	1 (168)	210
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia (2005, 2006, 2007)	2 (169)	210
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące) [2000, 2005, 2006, 2007]	3 (170)	211
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące) [2000, 2005, 2006, 2007]	4 (171)	211
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej (2000, 2005, 2006, 2007)	5 (172)	212
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle w 2007 r. (ceny bieżące)	6 (173)	212
Produkcja sprzedana oraz przychody netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przedsiębiorstwach przemysłowych w 2007 r.	7 (174)	215
Środki automatyzacji procesów produkcyjnych w przemyśle w 2007 r.	8 (175)	217
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe (2000, 2005, 2006, 2007)	9 (176)	218
Spółeczeństwo informacyjne		
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w 2007 r.	10 (177)	219
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie teleinformatyczne w 2007 r.	11 (178)	219
DZIAŁ XIV. CENY		
Uwagi ogólne	x	220
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (2000, 2005, 2006, 2007)	1 (179)	221
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług (2000, 2005, 2006, 2007)	2 (180)	221
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (2000, 2005, 2006, 2007)	3 (181)	223
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2000, 2005, 2006, 2007)	4 (182)	223
Tourism		
<i>Collective tourist accommodation establishments (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	<i>8 (163)</i>	<i>201</i>
<i>Catering establishments in collective tourist accommodation establishments (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	<i>9 (164)</i>	<i>203</i>
<i>Foreign tourists accommodated in collective tourist accommodation establishments (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	<i>10 (165)</i>	<i>204</i>
Sport		
<i>Sports clubs (2000, 2004, 2006)</i>	<i>11 (166)</i>	<i>205</i>
<i>Selected sports fields and disciplines in sports clubs in 2006</i>	<i>12 (167)</i>	<i>205</i>
CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY		
<i>General notes</i>	<i>x</i>	<i>207</i>
Science and technology		
<i>Units and employment in research and development activity (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	<i>1 (168)</i>	<i>210</i>
<i>Employment in research and development activity by educational level (2005, 2006, 2007)</i>	<i>2 (169)</i>	<i>210</i>
<i>Gross domestic expenditure on research and development activity (current prices) [2000, 2005, 2006, 2007]</i>	<i>3 (170)</i>	<i>211</i>
<i>Current expenditure on research and development activity by type of activity (current prices) [2000, 2005, 2006, 2007]</i>	<i>4 (171)</i>	<i>211</i>
<i>Degree of consumption of research equipment in research and development activity (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	<i>5 (172)</i>	<i>212</i>
<i>Expenditure on innovation activity in industry in 2007 (current prices)</i>	<i>6 (173)</i>	<i>212</i>
<i>Sold production and net revenues from sales of new or significantly improved products in industrial enterprises in 2007</i>	<i>7 (174)</i>	<i>215</i>
<i>Means of automating production processes in industry in 2007</i>	<i>8 (175)</i>	<i>217</i>
<i>Domestic patents and utility models (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	<i>9 (176)</i>	<i>218</i>
Information society		
<i>Enterprises using Internet in 2007</i>	<i>10 (177)</i>	<i>219</i>
<i>Enterprises using selected ICT systems in 2007</i>	<i>11 (178)</i>	<i>219</i>
CHAPTER XIV. PRICES		
<i>General notes</i>	<i>x</i>	<i>220</i>
<i>Price indices of consumer goods and services (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	<i>1 (179)</i>	<i>221</i>
<i>Retail prices of selected goods and services (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	<i>2 (180)</i>	<i>221</i>
<i>Average procurement prices of major agricultural products (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	<i>3 (181)</i>	<i>223</i>
<i>Average marketplace prices received by farmers (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	<i>4 (182)</i>	<i>223</i>

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XV. ROLNICTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE AND FORESTRY	
Uwagi ogólne	General notes	x 224
Rolnictwo	Agriculture	
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (2000, 2005, 2006, 2007)	Trends and major economic and production results in agriculture (2000, 2005, 2006, 2007)	1 (183) 227
Użytkowanie gruntów według sektorów własności (2000, 2005, 2006, 2007)	Land use by ownership sectors (2000, 2005, 2006, 2007)	2 (184) 229
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2000, 2005, 2006]	Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices) [2000, 2005, 2006] ...	3 (185) 231
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2000, 2005, 2006]	Structure of gross and market agricultural output (constant prices) [2000, 2005, 2006]	4 (186) 231
Powierzchnia zasiewów (2000, 2005, 2006, 2007)	Sown area (2000, 2005, 2006, 2007)	5 (187) 233
Zbiory i plony wybranych ziemioplodów (2000, 2005, 2006, 2007)	Selected crop production and yields (2000, 2005, 2006, 2007)	6 (188) 234
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych (2000, 2005, 2006, 2007)	Area, production and yields of ground vegetables (2000, 2005, 2006, 2007)	7 (189) 235
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew (2000, 2005, 2006, 2007)	Area, production and yields of tree fruit (2000, 2005, 2006, 2007)	8 (190) 236
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych (2000, 2005, 2006, 2007)	Area, production and yields of fruit bushes and berry fruit (2000, 2005, 2006, 2007)	9 (191) 237
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie (2000, 2005, 2006, 2007)	Cattle, pigs, sheep and horses (2000, 2005, 2006, 2007)	10 (192) 238
Drób (2005, 2006, 2007)	Poultry (2005, 2006, 2007)	11 (193) 240
Produkcja zwierząt rzeźnego (2000, 2005, 2006, 2007)	Production of animals for slaughter (2000, 2005, 2006, 2007)	12 (194) 240
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów (2000, 2005, 2006, 2007)	Production of meat, fats and pluck (2000, 2005, 2006, 2007)	13 (195) 241
Produkcja mleka i jaj (2000, 2005, 2006, 2007)	Production of milk and eggs (2000, 2005, 2006, 2007)	14 (196) 241
Melioracje użytków rolnych (2000, 2005, 2006, 2007)	Drainage of agricultural land (2000, 2005, 2006, 2007)	15 (197) 242
Ciągniki rolnicze (2000, 2005, 2007)	Agricultural tractors (2000, 2005, 2007)	16 (198) 242
Zasoby siły pociągowej (2000, 2005, 2007)	Draft force resources (2000, 2005, 2007)	17 (199) 242
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik (1999/2000, 2004/05, 2005/06, 2006/07)	Consumption of mineral or chemical as well as lime fertilizers in terms of pure ingredient (1999/2000, 2004/05, 2005/06, 2006/07)	18 (200) 243
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące) [2000, 2005, 2006, 2007]	Value of agricultural products procurement (current prices) [2000, 2005, 2006, 2007]	19 (201) 243
Skup ważniejszych produktów rolnych (2000, 2005, 2006, 2007)	Procurement of major agricultural products (2000, 2005, 2006, 2007)	20 (202) 244
Wartość skupu ważniejszych produktów rolnych (ceny bieżące) [2000, 2005, 2006, 2007]	Value of major agricultural products procurement (current prices) [2000, 2005, 2006, 2007]	21 (203) 245
Leśnictwo	Forestry	
Powierzchnia gruntów leśnych (2000, 2005, 2006, 2007)	Forest land (2000, 2005, 2006, 2007)	22 (204) 246
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane (2000, 2005, 2006, 2007)	Renewals, afforestation and other forest breeding work (2000, 2005, 2006, 2007)	23 (205) 247
Pozyskanie drewna (2000, 2005, 2006, 2007) ...	Removals (2000, 2005, 2006, 2007)	24 (206) 248
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień (2000, 2005, 2006, 2007)	Plantings and removals from plantings (2000, 2005, 2006, 2007)	25 (207) 248

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION	
Uwagi ogólne	General notes	x 249
Przemysł	Industry	
Podstawowe dane o przemyśle (2000, 2005, 2006, 2007)	Basic data on industry (2000, 2005, 2006, 2007)	1 (208) 251
Produkcja sprzedana przemysłu (2000, 2005, 2006, 2007)	Sold production of industry (2000, 2005, 2006, 2007)	2 (209) 251
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (2005, 2006, 2007)	Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (2005, 2006, 2007)	3 (210) 253
Produkcja ważniejszych wyrobów (2000, 2005, 2006, 2007)	Production of major products (2000, 2005, 2006, 2007)	4 (211) 253
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle (2000, 2005, 2006, 2007)	Average paid employment in industry (2000, 2005, 2006, 2007)	5 (212) 254
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle (2000, 2005, 2006, 2007)	Average monthly gross wages and salaries in industry (2000, 2005, 2006, 2007)	6 (213) 256
Budownictwo	Construction	
Produkcja budowlano-montażowa według grup (ceny bieżące) [2000, 2005, 2006, 2007]	Construction and assembly production by groups (current prices) [2000, 2005, 2006, 2007]	7 (214) 257
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące) [2000, 2005, 2006, 2007]	Construction and assembly production by type of constructions (current prices) [2000, 2005, 2006, 2007]	8 (215) 258
Budynki oddane do użytkowania (2000, 2005, 2006, 2007)	Buildings completed (2000, 2005, 2006, 2007)	9 (216) 259
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków (2000, 2005, 2006, 2007)	Buildings completed by type of buildings (2000, 2005, 2006, 2007)	10 (217) 260
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie (2000, 2005, 2006, 2007)	Average paid employment in construction (2000, 2005, 2006, 2007)	11 (218) 262
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie (2000, 2005, 2006, 2007)	Average monthly gross wages and salaries in construction (2000, 2005, 2006, 2007)	12 (219) 262
DZIAŁ XVII. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	CHAPTER XVII. TRANSPORT AND COMMUNICATIONS	
Uwagi ogólne	General notes	x 263
Transport	Transport	
Linie kolejowe eksploatowane (2000, 2005, 2006, 2007)	Railway lines operated (2000, 2005, 2006, 2007)	1 (220) 265
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (2000, 2005, 2006, 2007)	Hard surface public roads (2000, 2005, 2006, 2007)	2 (221) 265
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane (2000, 2005, 2006, 2007)	Registered road vehicles and tractors (2000, 2005, 2006, 2007)	3 (222) 266
Linie regularnej komunikacji autobusowej (2000, 2005, 2006, 2007)	Regular bus lines (2000, 2005, 2006, 2007)	4 (223) 266
Transport samochodowy zarobkowy (2000, 2005, 2006, 2007)	Road transport for hire or reward (2000, 2005, 2006, 2007)	5 (224) 267
Wypadki drogowe (2000, 2005, 2006, 2007)	Road accidents (2000, 2005, 2006, 2007)	6 (225) 267
Łączność	Communications	
Podstawowe usługi łączności (2000, 2005, 2006, 2007)	Basic communications services (2000, 2005, 2006, 2007)	7 (226) 268
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne (2000, 2005, 2006, 2007)	Telephone subscribers and telephone sets (2000, 2005, 2006, 2007)	8 (227) 268

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING	
Uwagi ogólne	x	269
Sprzedaż detaliczna (ceny bieżące) [2000, 2005, 2006, 2007]	1 (228)	271
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące) [2000, 2005, 2006, 2007]	2 (229)	271
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące) [2000, 2005, 2006, 2007]	3 (230)	272
Sklepy i stacje paliw (2005, 2006, 2007)	4 (231)	272
Gastronomia (2000, 2005, 2006, 2007)	5 (232)	272
Magazyny handlowe (2000, 2005, 2006)	6 (233)	273
Targowiska (2000, 2005, 2006, 2007)	7 (234)	273
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES	
Uwagi ogólne	x	274
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności (2005, 2006, 2007)	1 (235)	278
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według wybranych sekcji (2005, 2006, 2007)	2 (236)	279
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych (2005, 2006, 2007)	3 (237)	280
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach (2005, 2006, 2007)	4 (238)	281
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw (2005, 2006, 2007)	5 (239)	282
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw (2005, 2006, 2007)	6 (240)	284
Kapitał zakładowy (akcyjny) przedsiębiorstw (2005, 2006, 2007)	7 (241)	285
Zobowiązania przedsiębiorstw (2005, 2006, 2007)	8 (242)	286
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE	
Uwagi ogólne	x	287
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2000, 2005, 2006, 2007)	1 (243)	289
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2007 r.	2 (244)	290
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2000, 2005, 2006, 2007)	3 (245)	291
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2007 r.	4 (246)	292
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS	
Uwagi ogólne	x	293
Inwestycje	Investments	
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) [2000, 2005, 2006, 2007]	1 (247)	296
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według sektorów własności (ceny bieżące) [2000, 2005, 2006, 2007]	2 (248)	297

	Tablica Table	Strona Page
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące) [2000, 2005, 2006, 2007]	<i>Investment outlays in enterprises by groups (current prices) [2000, 2005, 2006, 2007]</i>	3 (249) 298
Nakłady inwestycyjne w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych (ceny bieżące) [2000, 2005, 2006, 2007]	<i>Investment outlays in budgetary state and local self-government entities and establishments (current prices) [2000, 2005, 2006, 2007]</i>	4 (250) 299
Środki trwałe	Fixed assets	
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) [2000, 2005, 2006, 2007]	<i>Gross value of fixed assets (current book-keeping prices) [2000, 2005, 2006, 2007]</i>	5 (251) 300
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne) [2000, 2005, 2006, 2007]	<i>Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices) [2000, 2005, 2006, 2007]</i>	6 (252) 301
Wartość brutto środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych (bieżące ceny ewidencyjne) [2000, 2005, 2006, 2007]	<i>Gross value of fixed assets in budgetary state and local self-government entities and establishments (current book-keeping prices) [2000, 2005, 2006, 2007]</i>	7 (253) 302
Stopień zużycia środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Degree of consumption of fixed assets in budgetary state and local self-government entities and establishments (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	8 (254) 303
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 304
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) [2000, 2005, 2006]	<i>Gross domestic product (current prices) [2000, 2005, 2006]</i>	1 (255) 306
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące) [2000, 2005, 2006]	<i>Basic elements of production account and generation of income account (current prices) [2000, 2005, 2006]</i>	2 (256) 306
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych (2000, 2005, 2006)	<i>Nominal income in the households sector (2000, 2005, 2006)</i>	3 (257) 306
DZIAŁ XXIII. PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY	
Prywatyzacja	Privatization	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 307
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2007 r.	<i>State owned enterprises included in the privatization process from 1 VIII 1990 to 31 XII 2007</i>	1 (258) 308
Przedsiębiorstwa państwowe sprywatyzowane metodą bezpośrednią w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2007 r.	<i>State owned enterprises privatized by the direct method from 1 VIII 1990 to 31 XII 2007</i>	2 (259) 308
Przedsiębiorstwa państwowe zlikwidowane w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2007 r. ...	<i>State owned enterprises liquidated from 1 VIII 1990 to 31 XII 2007</i>	3 (260) 309
Spółki powstałe w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2007 r.	<i>Companies established as a result of the commercialization of state owned enterprises from 1 VIII 1990 to 31 XII 2007</i>	4 (261) 309
Spółki powstałe na bazie majątku sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2007 r.	<i>Companies established on the basis of the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises from 1 VIII 1990 to 31 XII 2007</i>	5 (262) 309
Podmioty gospodarki narodowej	Entities of the national economy	
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Entities of the national economy recorded in the REGON register (2000, 2005, 2006, 2007) ...</i>	6 (263) 310
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Entities of the national economy recorded in the REGON register by legal forms and sections (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	7 (264) 310
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Commercial companies by legal status and sections (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	8 (265) 312
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą według sekcji (2000, 2005, 2006, 2007)	<i>Natural persons conducting economic activity by sections (2000, 2005, 2006, 2007)</i>	9 (266) 313

SPIS MAP I WYKRESÓW**LIST OF MAPS AND GRAPHS**

	Strona Page
Podział administracyjny województwa podlaskiego w 2007 r.	64
Struktura ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia odprowadzonych do wód lub do ziemi (2000, 2005, 2006, 2007)	65
Komunalne oczyszczalnie ścieków i ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków (2000-2007)	65
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) [2000, 2005, 2006, 2007]	65
Ludność według płci i wieku w 2007 r.	88
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (2000, 2005, 2006, 2007)	89
Ruch naturalny ludności (1995-2007)	89
Współczynnik aktywności zawodowej i wskaźnik zatrudnienia (2005, 2006, 2007)	120
Struktura pracujących według sektorów własności (2005, 2006, 2007)	120
Struktura pracujących według sekcji w 2007 r.	120
Struktura zarejestrowanych bezrobotnych w 2007 r.	121
Odczylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto od przeciętnego wynagrodzenia w województwie (2000, 2007)	156
Mieszkania wyposażone w instalacje w % ogółu mieszkań w 2007 r.	157
Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa (2000, 2005, 2006, 2007)	157
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2007/08	178
Struktura studentów szkół wyższych według typów szkół w roku szkolnym 2007/08	179
Krwiodawstwo (2000, 2005, 2006, 2007)	179
Użytkowanie gruntów w 2007 r.	230
Struktura towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) w 2006 r.	230
Zwierzęta gospodarskie na 100 ha użytków rolnych (2000, 2005, 2006, 2007)	231
Struktura produkcji budowlano-montażowej według sektorów własności (ceny bieżące) [2000, 2005, 2006, 2007]	231
Telefoniczne łącza główne na 1000 ludności (2000, 2005, 2006, 2007)	231
Sektory instytucjonalne i ich wzajemne powiązania ...	306
Schemat procesu prywatyzacji	307

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

Kreska (-)	-	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	-	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
(0,0)	-	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka (.)	-	zupelny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	-	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak Δ	-	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 17 na str. 24. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 17 on page 24.</i>
Znak #	-	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.</i>
„W tym” „Of which”	-	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Comma (,)	-	used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY ABBREVIATIONS

tys. <i>thous.</i>	= tysiąc = <i>thousand</i>	mm	= milimetr <i>millimetre</i>
mln	= milion <i>million</i>	m	= metr <i>metre</i>
zł <i>zł</i>	= złoty = <i>złoty</i>	km	= kilometr <i>kilometre</i>
szt <i>pcs</i>	= sztuka = <i>piece</i>	m ²	= metr kwadratowy <i>square metre</i>
egz	= egzemplarz	ha	= hektar <i>hectare</i>
kpl	= komplet	km ²	= kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
wol. <i>vol.</i>	= wolumin = <i>volume</i>	ml	= mililitr <i>millilitre</i>
g	= gram <i>gram</i>	l	= litr <i>litre</i>
kg	= kilogram <i>kilogram</i>	hl	= hektolitr <i>hectolitre</i>
dt	= decytona <i>deciton</i>	m ³	= metr sześcienny <i>cubic metre</i>
t	= tona <i>tonne</i>		

dam ³	= dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>	nr (Nr) No.	= numer = <i>number</i>
hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	pkt	= punkt
kW	= kilowat <i>kilowatt</i>	poz.	= pozycja
kW·h	= kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	prof.	= profesor
GW·h	= gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	rev.	= <i>revision</i>
GJ	= gigadžul <i>gigajoule</i>	str.	= strona
°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	tabl.	= tablica <i>table</i>
s	= sekunda <i>second</i>	tj. <i>i.e.</i>	= to jest = <i>that is</i>
h	= godzina <i>hour</i>	ozn. <i>i.e.</i>	= to znaczy = <i>that is</i>
d 24h	= doba = <i>24 hours</i>	tw.	= tak zwany
r.	= rok	ust.	= ustęp
t/r t/y	= ton rocznie = <i>tonnes per year</i>	ww.	= wyżej wymieniony
cd. cont.	= ciąg dalszy = <i>continued</i>	Dz. U.	= Dziennik Ustaw
dok. cont.	= dokończenie = <i>continued</i>	NFI NIF	= narodowe fundusze inwestycyjne = <i>national investment funds</i>
im.	= imię	NFZ	= Narodowy Fundusz Zdrowia
itd.	= i tak dalej	ESA	= Europejski System Rachunków Narodowych <i>European System of Accounts</i>
itp. etc.	= i tym podobne = <i>and the like</i>	NACE	= <i>Nomenclature des Activités de Communauté Européenne</i>
Lp. No.	= liczba porządkowa = <i>number</i>	PKD	= Polska Klasyfikacja Działalności
mgr	= magister	EKG	= Europejska Komisja Gospodarcza
m.in. i.a.	= między innymi = <i>among others</i>	ECE	= <i>Economic Commission for Europe</i>
np. e.g.	= na przykład = <i>for example</i>	EUROSTAT	= Urząd Statystyczny Wspólnot Europejskich <i>Statistical Office of the European Communities</i>
		ONZ	= Organizacja Narodów Zjednoczonych
		UN	= <i>United Nations</i>

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)**, opracowanej na podstawie wydawnictwa Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich EUROSTAT – „Nomenclature des Activités de Communauté Européenne – NACE rev. 1.1”. PKD wprowadzona została z dniem 1 V 2004 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 20 I 2004 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (Dz. U. Nr 33, poz. 289). Wprowadzenie tej klasyfikacji, w miejsce PKD obowiązującej do 30 IV 2004 r., nie wpływa na prezentowane w Roczniku dane.

Od 2003 r. przedszkola i oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych zaliczane są do sekcji „Edukacja” (do 2002 r. zaliczane były do sekcji „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”).

W stosunku do obowiązującej PKD dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem:

- **przemysł** – sekcje: „Górnictwo”, „Przetwórstwo przemysłowe” oraz „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę”,
- **□□□ugi rynkowe** – sekcje: „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego”, „Hotele i restauracje”, „Transport, gospodarka magazynowa i łączność”, „Pośrednictwo finansowe”, „Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”, „Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała” oraz „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników”,
- **usługi nierynkowe** – sekcje: „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne”, „Edukacja” oraz „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”;

2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności**:

- sektor publiczny – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
- sektor prywatny – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszaną” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concerns the **entire national economy**.

2. Data is presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities (PKD)** compiled on the basis of the Statistical Office of the European Communities EUROSTAT publication “Nomenclature des Activités de Communauté Européenne – NACE rev. 1.1”. PKD was introduced on 1 V 2004 by the regulation of the Council of Ministers regarding the Polish Classification of Activities, dated 20 I 2004 (Journal of Laws No. 33, item 289). Introduction of this classification, instead of PKD binding until 30 IV 2004, does not influence the data presented in the Yearbook.

Since 2003 nursery schools and pre-primary sections in primary schools have been included in the section “Education” (until 2002 they were included in the section “Health and social work”).

In the Polish version of NACE an additional grouping was introduced under the item:

- **industry** – sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing” and “Electricity, gas and water supply”,
- **market services** – sections: “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods”, “Hotels and restaurants”, “Transport, storage and communication”, “Financial intermediation”, “Real estate, renting and business activities”, “Other community, social and personal service activities” as well as “Activities of households”,
- **non-market services** – sections: “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education” as well as “Health and social work”;

2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;

3) according to **ownership sectors**:

- public sector – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), ownership of local self-government entities as well as “mixed ownership” with a predominance of the capital (property) of public sector entities,
- private sector – grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of the capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

3. Prezentowane informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- powyżej 49 osób.

4. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorzazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

5. Dane w podziale według sekcji, działów i grup PKD oraz według sektorów instytucjonalnych opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

7. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku – obok PKD – należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego; klasyfikacja wprowadzona została rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 XII 2004 r. (Dz. U. Nr 265, poz. 2644) z późniejszymi zmianami, w miejsce obowiązującej do 31 XII 2004 r.;
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług (PKWiU)**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 IV 2004 r. (Dz. U. Nr 89, poz. 844) w miejsce stosowanej do 31 XII 2004 r. i zastąpiła stosowany poprzednio Systematyczny Wykaz Wyrobów (SWW);
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie europejskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316) z późniejszymi zmianami;
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1317) z późniejszymi zmianami.

3. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and – unless otherwise indicated – includes entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- more than 49 persons.

4. Data, unless otherwise indicated, is compiled in accordance with the **respective organizational status of units of the national economy**.

5. Data by NACE sections, divisions and groups as well as institutional sectors is compiled, unless otherwise indicated, using the so-called enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e. legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own account in order to earn a profit.

7. Apart from NACE, among the more important classifications according to which data is presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specializations Classification**, on the basis of which councillors of organs of local self-government entities are grouped; the classification was introduced by the regulation of the Minister of Economy and Labour, dated 8 XII 2004 (Journal of Laws No. 265, item 2644) with later amendments, replacing the classification valid until 31 XII 2004;
- 2) the **Polish Classification of Products and Services (PKWiU)**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of the international classifications and nomenclatures, was introduced by the regulation of the Council of Ministers, dated 6 IV 2004 (Journal of Laws No. 89, item 844), replacing the classification used until 31 XII 2004, and replaced, the Systematic Nomenclature of Goods (SWW) previously used (the former National Product Classification);
- 3) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption of products (goods and services) in the households sector as well as expenditure on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;
- 4) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the European Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by the regulation of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316) with later amendments;
- 5) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2000 by the regulation of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1317) with later amendments.

8. Informacje o województwie oraz w podziale na miasta i wieś podano w każdorazowym podziale administracyjnym, z wyjątkiem liczby ludności dla lat 2000 i 2001, którą podano zgodnie z podziałem administracyjnym obowiązującym w dniu 31 XII 2002 r. (patrz uwagi ogólne działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 1 na str. 84). Przez „miasta” rozumie się obszar położony w granicach administracyjnych tych jednostek, przez „wieś” – pozostałe terytorium kraju, województwa.

9. Dane w cenach bieżących odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach i wykresach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji oraz wartości dodanej brutto – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto kategorię **cen bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług (od produktów krajowych i od importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

10. Jako **cenę stałą** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
 - ceny stałe 1995 r. (średnie ceny bieżące 1995 r.) do 2000 r.,
 - ceny stałe 2000 r. (średnie ceny bieżące 2000 r.) od 2001 r.

11. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych. Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

12. Do **przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie) – według stanu w dniu 30 VI.

8. *Information on voivodship as well as by urban and rural area is presented according to the administrative division in a given period, excluding the number of population for years 2000 and 2001, which was given according to the administrative division as of 31 XII 2002 (see general notes to the chapter "Population. Religious denominations", item 1 on page 84). The term "urban area" is understood as an area located within the administrative borders of these units, while "rural area" is understood as the remaining territory of the country, voivodship.*

9. *Data in current prices corresponds to obtained revenue, incurred expenditure or the value of products, services etc. In tables and graphs in which prices are not defined, data is expressed in current prices.*

In order to evaluate production and gross value added, unless otherwise indicated, the basic price category was implemented.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (including trade entities) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: the value added tax – VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including the excise tax) as well as other taxes on products, such as the excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g. on games of chance and mutual betting, the lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers on buses with foreign registration).

10. **Constant prices** were adopted as follows:

- 1) *agricultural output – current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;*
- 2) *sold production of industry:*
 - *1995 constant prices (1995 average current prices) until 2000,*
 - *2000 constant prices (2000 average current prices) since 2001.*

11. **Relative numbers (indices, percentages)** are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices – in case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods – were calculated in comparable conditions. Single base indices are calculated using the chain-base index method.

12. *In data calculations per capita (1000 population etc.) as of the end of the year (e.g. beds in hospitals, fixed assets), the number of population as of 31 XII was used, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g. vital statistics, production, consumption) – as of 30 VI.*

U w a g a. Dane za lata 2000 i 2001 obliczono przy przyjęciu liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 (w podziale administracyjnym obowiązującym w dniu 31 XII 2002 r.).

13. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

14. Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

15. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

16. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

17. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

N o t e. Data for 2000 and 2001 is calculated assuming the number of population, which considers the results of Population and Housing Census 2002 (in the administrative division valid as of 31 XII 2002).

13. Data, unless otherwise indicated, does not include the budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

14. Selected information for the last year is presented on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Statistical Office.

15. Due to the electronic method of data processing, in some cases component totals can differ from the amount given in the item "total".

16. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.

17. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót abbreviation	pełna nazwa full name
MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA CHOROÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja) INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD – 10 Revision)	
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych <i>Diseases of blood and blood-forming organs</i>	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych <i>Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism</i>
Wady rozwojowe wrodzone <i>Congenital anomalies</i>	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe <i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
Objawy i stany niedokładnie określone <i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych, gdzie indziej niesklasyfikowane <i>Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD)
NOMENCLATURE DES ACTIVITÉS DE COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE — NACE rev. 1.1

**sekcje
sections**

Handel i naprawy <i>Trade and repair</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>
Obsługa nieruchomości i firm X	Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej <i>Real estate, renting and business activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne X	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>

skrót
abbreviationpełna nazwa
full namePOLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (dok.)
NOMENCLATURE DES ACTIVITÉS DE COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE — NACE rev. 1.1 (cont.)działy
divisions

X <i>Manufacture of wearing apparel and furriery</i>	Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich <i>Manufacture of wearing apparel; dressing and dyeing of fur</i>
Produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich <i>Processing of leather and manufacture of leather products</i>	Produkcja skór wyprawionych i wyrobów ze skór wyprawionych <i>Tanning and dressing of leather; manufacture of luggage, handbags, saddlery, harness and footwear</i>
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny <i>Manufacture of wood and wood, straw and wicker products</i>	Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz z korka (z wyłączeniem mebli), wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja masy włóknistej oraz papieru <i>Manufacture of pulp and paper</i>	Produkcja masy włóknistej, papieru oraz wyrobów z papieru <i>Manufacture of pulp, paper and paper products</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń X	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej X	Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.</i>
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna X	Produkcja mebli; działalność produkcyjna, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.</i>

grupa
group

Wznoszenie budynków i budowli; inżynieria lądowa i wodna <i>Building of constructions; civil engineering</i>	Wznoszenie kompletnych budynków i budowli lub ich części; inżynieria lądowa i wodna <i>Building of complete construction or parts thereof; civil engineering</i>
---	---

*

* *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodological Papers and Classifications).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2007 R.

VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2007

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	
POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY – stan w dniu 31 XII <i>AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION – as of 31 XII</i>				
Powierzchnia ogólna w km ²	312679	20187	6,5	<i>Total area in km²</i>
Powiaty	314	14	4,5	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	65	3	4,6	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	2478	118	4,8	<i>Gminas</i>
Miasta	891	36	4,0	<i>Towns</i>
Miejscowości wiejskie	53818	3952	7,3	<i>Rural localities</i>
Solectwa	40398	3284	8,1	<i>Village administrator's offices</i>
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA <i>ENVIRONMENTAL PROTECTION</i>				
Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w tys. t:				<i>Emission of industrial air pollutants by plants especially noxious in thous. t:</i>
pyłowych	94,8	1,7	1,8	<i>particulates</i>
gazowych	223269,5	1716,2	0,8	<i>gaseous</i>
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3041	109	3,6	<i>Municipal waste water treatment plants^a (as of 31 XII)</i>
w tym: biologiczne	2210	76	3,4	<i>of which: biological</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów	765	32	4,2	<i>with increased biogen removal (disposal)</i>
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^b wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	124414,1	1057,2	0,8	<i>Waste (excluding municipal waste)^b generated (during the year) in thous. t</i>
Odpady komunalne zebrane ^c (w ciągu roku) przez zakłady oczyszczania w tys. t	10082,6	262,2	2,6	<i>Municipal waste collected^c (during the year) by purification plants in thous. t</i>
Nakłady na środki trwałe ^d (ceny bieżące):				<i>Outlays on fixed assets^d (current prices):</i>
służące ochronie środowiska:				<i>on environmental protection:</i>
w milionach złotych	7520,7	139,1	1,8	<i>in million zlotys</i>
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	3,9	3,3	x	<i>in % of total investment outlays</i>
służące gospodarce wodnej:				<i>on water management:</i>
w milionach złotych	2245,4	66,9	3,0	<i>in million zlotys</i>
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,2	1,6	x	<i>in % of total investment outlays</i>
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE <i>PUBLIC SAFETY</i>				
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				<i>Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:</i>
w liczbach bezwzględnych	1152993	26651	2,3	<i>in absolute numbers</i>
na 10 tys. ludności	302,5	223,1	x	<i>per 10 thous. population</i>
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %	64,6	68,7	x	<i>Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %</i>

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Patrz uwagi ogólne działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 8 na str. 57. c Dane szacunkowe. d Według lokalizacji inwestycji.

a Working on sewage system. b See general notes to the chapter "Environmental protection", item 8 on page 57. c Estimated data. d By investment location.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2007 R. (cd.)

VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2007 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		
LUDNOŚĆ POPULATION				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38115,6	1192,7	3,1	Population (as of 31 XII)
miasta	23316,9	710,1	3,0	urban areas
wieś	14798,7	482,6	3,3	rural areas
w tym kobiety	19704,1	611,4	3,1	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	122	59	x	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	55,3	59,5	x	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,3	-0,5	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,5	-2,1	x	Internal and international net migra- tion for permanent residence per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący ^a (stan w dniu 31 XII) w tys.	13457,0	410,8	3,1	Employed persons ^a (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	2672,58	2373,76	88,8	Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1746,6	48,8	2,8	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w %	11,2	10,4	x	Registered unemployment rate (as of 31 XII) in %
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS				
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej rozdzielczej	257060,0	11572,6	4,5	water-line distribution
kanalizacyjnej ^b	89505,8	2243,0	2,5	sewage ^b
gazowej	127809,4	1329,0	1,0	gas-line
Zasoby mieszkaniowe ^c (stan w dniu 31 XII):				Dwelling stocks ^c (as of 31 XII):
mieszkania: w tysiącach	12993,7	405,6	3,1	dwellings: in thousand
na 1000 ludności	340,9	340,1	x	per 1000 population
izby: w tysiącach	48039,3	1598,3	3,3	rooms: in thousand
na 1000 ludności	1260,4	1340,1	x	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań: w tysiącach m ²	907225,1	29684,3	3,3	usable floor space of dwellings: in thousand m ²
na 1000 ludności w m ²	2380,2	24889,1	x	per 1000 population in m ²
Mieszkania oddane do użytkowania:				Dwellings completed:
w tysiącach	133,7	4,0	3,0	in thousand
na 1000 ludności:				per 1000 population:
mieszkania	3,5	3,3	x	dwellings
izby	15,3	14,6	x	rooms
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	370,4	360,7	x	usable floor space of dwellings in m ²

a Według faktycznego miejsca pracy; dla pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie – dane szacunkowe.
b Sieć rozdzielcza i kolektory. c Na podstawie bilansów.

a By actual workplace; for persons employed on private farms in agriculture – estimated data. b Distribution network and collectors. c Based on balances.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2007 R. (cd.)

VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2007 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	Polska = 100 <i>Poland = 100</i>		
EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE – stan na początku roku szkolnego <i>EDUCATION^a – as of the beginning of the school year</i>				
Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				<i>Pupils and students in schools^b in thous.:</i>
podstawowych	2375,2	75,9	3,2	<i>primary</i>
gimnazjach	1453,2	48,8	3,4	<i>lower secondary</i>
specjalnych przysposabiających do pracy	7,9	0,3	3,7	<i>special upper secondary job-training</i>
zasadniczych zawodowych	235,6	5,9	2,5	<i>basic vocational</i>
liceach ogólnokształcących	713,3	24,9	3,5	<i>general secondary</i>
uzupełniających liceach ogólnokształcących	2,0	0,0	0,5	<i>supplementary general secondary</i>
liceach profilowanych	110,5	3,8	3,4	<i>specialized secondary</i>
technikach	542,0	20,0	3,7	<i>technical secondary</i>
technikach uzupełniających	7,4	0,2	2,9	<i>supplementary technical secondary</i>
artystycznych ogólnokształcących ^c	13,2	0,4	3,4	<i>general art^c</i>
policealnych	301,6	11,2	3,7	<i>post-secondary</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^d :				<i>Children in pre-primary education establishments^d:</i>
w tysiącach	871,9	24,4	2,8	<i>in thousand</i>
na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	594	536	x	<i>per 1000 children aged 3-6</i>
OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA – stan w dniu 31 XII <i>HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE – as of 31 XII</i>				
Pracownicy medyczni ^e :				<i>Medical personnel^e:</i>
lekarze	78229	2696	3,4	<i>doctors</i>
lekarze dentyści	12930	474	3,7	<i>dentists</i>
pielęgniarki ^f	181895	6150	3,4	<i>nurses^f</i>
Zakłady opieki zdrowotnej ambulatoryjnej	14206	545	3,8	<i>Out-patient health care institutions</i>
Szpitala ogólne	748	28	3,7	<i>General hospitals</i>
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	175,0	5,9	3,4	<i>Beds in general hospitals in thous.</i>
Apteki ogólnodostępne	10632	316	3,0	<i>Public pharmacies</i>

a Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 159. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c Dających uprawnienia zawodowe. d W przedszkolach i oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych. e Łącznie z lekarzami i pielęgniarkami odbywającymi staż podyplomowy; pracujący bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. f Łącznie z magistrami pielęgniarstwa.

a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 159. b Excluding schools for adults, except post-secondary schools. c Leading to professional certification. d In nursery schools and pre-primary sections of primary schools. e Including interns – doctors and nurses; working directly with a patient, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is university, social welfare, units of state or local self-government administration or the National Health Fund. f Including Masters of Nursing.

I. **WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2007 R. (cd.)**
VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2007 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>	Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>			
KULTURA. TURYSTYKA <i>CULTURE. TOURISM</i>				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8489	248	2,9	<i>Public libraries (including branches; as of 31 XII)</i>
Księgozbiór bibliotek publicznych (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	135558,2	4549,4	3,4	<i>Public library collections (including branches; as of 31 XII) in thous. vol.</i>
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	720	30	4,2	<i>Museums with branches (as of 31 XII)</i>
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	20438,3	489,5	2,4	<i>Museum and exhibition visitors in thous.</i>
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	496	19	3,8	<i>Fixed cinemas (as of 31 XII)</i>
Widzowie w kinach stałych w tys.	33781,9	444,1	1,3	<i>Audience in fixed cinemas in thous.</i>
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania w tys.: miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	582,1	11,3	1,9	<i>Collective tourist accommodation establishments in thous.: number of beds (as of 31 VII)</i>
korzystający z noclegów	18947,2	464,2	2,4	<i>tourists accommodated</i>
ROLNICTWO I LEŚNICTWO <i>AGRICULTURE AND FORESTRY</i>				
Użytki rolne ^a (stan w czerwcu) w tys. ha	16177,1	1116,6	6,9	<i>Agricultural land^a (as of June) in thous. ha</i>
grunty orne	11869,1	696,0	5,9	<i>arable land</i>
sady	336,8	5,0	1,5	<i>orchards</i>
łąki i pastwiska	3271,2	390,9	12,0	<i>meadows and pastures</i>
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha	11456,1	683,9	6,0	<i>Sown area (as of June) in thous. ha:</i>
zboża	8348,1	505,4	6,1	<i>cereals</i>
ziemniaki	569,6	25,8	4,8	<i>potatoes</i>
warzywa gruntowe	217,1	3,5	1,6	<i>field vegetables</i>
Zbiory w tys. t:				<i>Production in thous. t:</i>
zboża	27142,8	1308,6	4,8	<i>cereals</i>
ziemniaki	11791,1	505,0	4,3	<i>potatoes</i>
warzywa gruntowe	4986,6	67,0	1,3	<i>field vegetables</i>
Plony z 1 ha w dt:				<i>Yields per 1 ha in dt:</i>
zboża	32,5	25,9	79,7	<i>cereals</i>
ziemniaki	207	196	94,7	<i>potatoes</i>
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9048,4	611,0	6,8	<i>Forest area (as of 31 XII) in thous. ha</i>
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO <i>INDUSTRY AND CONSTRUCTION</i>				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące): w milionach złotych	884975,2	15263,6	1,7	<i>Sold production of industry (current prices): in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	23218	12778	55,0	<i>per capita in zł</i>
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^b (ceny bieżące): w milionach złotych	118269,2	2470,1	2,1	<i>Sales of construction and assembly production^b (current prices): in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	3103	2068	66,6	<i>per capita in zł</i>

^a Według granic administracyjnych; bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. ^b Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót.

a By administrative borders; excluding non-farm land. b Realized by construction units – by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2007 R. (cd.)

VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2007 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>	SPECIFICATION	
	ogółem <i>total</i>			Polska = 100 <i>Poland = 100</i>
TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ – stan w dniu 31 XII <i>TRANSPORT. COMMUNICATIONS – as of 31 XII</i>				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km w tym o nawierzchni ulepszonej w %	258909,7 90,0	11248,5 83,7	4,3 x	<i>Hard surface public roads (urban and out-of-town) in km of which improved in %</i>
Samochody zarejestrowane w tys. szt:				<i>Registered cars in thous. units:</i>
osobowe	14588,7	405,7	2,8	<i>passenger cars</i>
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^a	2520,5	66,6	2,6	<i>lorries and road tractors^a</i>
Placówki pocztowe	8485	320	3,8	<i>Post offices</i>
Telefoniczne łącza główne ^b :				<i>Telephone main line^b:</i>
w tysiącach	10243,0	316,9	3,1	<i>in thousand</i>
na 1000 ludności	268,7	265,7	x	<i>per 1000 population</i>
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodowej) w tys.	8970,3	283,1	3,2	<i>of which standard main line (fixed line telephone subscribers) in thous.</i>
HANDEL – stan w dniu 31 XII <i>TRADE – as of 31 XII</i>				
Sklepy	371364	10344	2,8	<i>Shops</i>
Liczba ludności na 1 sklep	103	115	x	<i>Population per shop</i>
FINANSE PUBLICZNE <i>PUBLIC FINANCE</i>				
Budżety gmin^c				<i>Budgets of gminas^c</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w milionach złotych	57003,1	1604,9	2,8	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	2247	2092	93,1	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych	56074,1	1559,7	2,8	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	2210	2033	92,0	<i>per capita in zł</i>
Budżety miast na prawach powiatu				<i>Budgets of cities with powiat status</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w milionach złotych	46873,4	1256,4	2,7	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	3678	2940	80,0	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych	45877,1	1236,0	2,7	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	3599	2892	80,4	<i>per capita in zł</i>
Budżety powiatów				<i>Budgets of powiats</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w milionach złotych	16154,8	458,3	2,8	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	637	597	93,8	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych	16069,6	444,8	2,8	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	633	580	91,5	<i>per capita in zł</i>
Budżety województw				<i>Budgets of voivodships</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w milionach złotych	11348,9	353,4	3,1	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	298	296	99,4	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych	11092,2	305,0	2,7	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	291	255	87,7	<i>per capita in zł</i>

a Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. b Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. c Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Including vans. b Data concerns operators of the public telecommunication network. c Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2007 R. (dok.)

VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2007 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE <i>INVESTMENTS. FIXED ASSETS</i>				
Nakłady inwestycyjne ^a (ceny bieżące):				<i>Investment outlays^a (current prices):</i>
w milionach złotych	191713,6	4266,5	2,2	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	5030	3572	71,0	<i>per capita in zł</i>
Wartość brutto środków trwałych ^b (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				<i>Gross value of fixed assets^b (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>
w milionach złotych	2061215,1	55697,9	2,7	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	54078	46701	86,4	<i>per capita in zł</i>
RACHUNKI REGIONALNE W 2006 R. <i>REGIONAL ACCOUNTS IN 2006</i>				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				<i>Gross domestic product (current prices):</i>
w milionach złotych	1060031	24427	2,3	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	27799	20396	73,4	<i>per capita in zł</i>
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				<i>Gross value added (current prices):</i>
w milionach złotych	931179	21457	2,3	<i>in million zlotys</i>
na 1 pracującego w zł	70696	55062	77,9	<i>per 1 employed person in zł</i>
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>
w milionach złotych	690549	18506	2,7	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	18109	15452	85,3	<i>per capita in zł</i>
PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ <i>PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY</i>				
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji ^c	5710	175	3,1	<i>State owned enterprises included in the privatization process^c</i>
skomercjalizowane	1622	34	2,1	<i>commercialized</i>
objęte prywatyzacją bezpośrednią	2174	79	3,6	<i>included in direct privatization</i>
w tym sprywatyzowane	2089	76	3,6	<i>of which privatized</i>
poddane likwidacji	1914	62	3,2	<i>subject to liquidation</i>
w tym zlikwidowane	1044	30	2,9	<i>of which liquidated</i>
Podmioty gospodarki narodowej ^d zarejestrowane w rejestrze REGON (stan w dniu 31 XII)	3685608	88665	2,4	<i>Entities of the national economy^d recorded in the REGON register (as of 31 XII)</i>
sektor publiczny	139505	3225	2,3	<i>public sector</i>
sektor prywatny	3546103	85440	2,4	<i>private sector</i>

a Według lokalizacji inwestycji. b Według siedziby jednostki lokalnej. c W okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2007 r.; bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. d Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a By investment location. b By local unit seat. c From 1 VIII 1990 to 31 XII 2007; excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury. d Excluding persons tending private farms in agriculture.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003
					POWIERZ AR
1	Powierzchnia ogólna w km ² (stan w dniu 31 XII) ...	20180	20180	20180	20180
					STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL
2	Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele: produkcyjne ^a (poza rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem oraz rybactwem)	16,8	16,1	16,0	15,7
3	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	62,9	63,4	63,6	64,1
	Zużycie wody na 1 km ² w dam ³ :				
4	na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ...	3,8	3,6	3,7	3,9
5	do produkcji przemysłowej	0,8	0,7	0,7	0,8
6	Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane w % wymagających oczyszczenia ^c	98,4	98,9	98,9	99,3
7	Ścieki przemysłowe i komunalne nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	0,0	0,0	0,0	0,0
8	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^d	55,4	56,5	57,9	60,2
	Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych na 1 km ² w t:				
9	pyłowych	0,1	0,1	0,1	0,1
10	gazowych (bez dwutlenku węgla)	0,7	0,7	0,6	0,7
	Redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powie- trza w zakładach szczególnie uciążliwych w % zanieczyszczeń wytworzonych:				
11	pyłowych	98,1	98,4	98,4	98,6
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	4,8	4,9	5,1	5,6
13	Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^e wytworzone (w ciągu roku) na 1 km ² w t	35,6	36,9	40,0	46,0
14	Odpady komunalne zebrane ^f (w ciągu roku) przez zakłady oczyszczania na 1 mieszkańca w kg	269	277	284	268
	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodni- czych prawnie chroniona ^g (stan w dniu 31 XII):				
15	w % powierzchni ogólnej	31,9	31,9	31,9	31,9
16	na 1 mieszkańca w m ²	5320	5328	5335	5350
	Nakłady na środki trwałe ^h (ceny bieżące) – w % nakładów inwestycyjnych ogółem – służące:				
17	ochronie środowiska	5,5	5,9	4,2	4,6
18	gospodarce wodnej	1,6	1,8	1,0	1,3

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. c Odprowadzone do wód lub do ziemi. d Ludność działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 8 na str. 57. f Dane szacunkowe; od 2003 r. dane nieporównywalne z danymi za lata lokalizacji inwestycji.

a From own intakes. b Water withdrawal by intakes before entering water-line system. c Discharged into waters or into the notes to the chapter "Environmental protection", item 8 on page 57. f Estimated data; since 2003 data has not been comparable to locations. h By investment location.

2004	2005	2006	2007	SPECIFICATION	No.
CHNIA					
EA					
20187	20187	20187	20187	Total area in km ² (as of 31 XII)	1
ŚRODOWISKA					
PROTECTION					
16,2	15,1	15,0	15,6	Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:	
61,7	60,9	65,0	63,7	production ^a (excluding agriculture, hunting and forestry and fishing)	2
				exploitation of water-line system ^b	3
				Water consumption per 1 km ² in dam ³ :	
3,9	4,0	4,0	3,9	for needs of the national economy and population	4
0,7	0,7	0,7	0,7	for industrial production	5
99,6	99,2	99,6	98,4	Industrial and municipal waste water treated in % of requiring treatment ^c	6
0,0	0,0	0,0	0,0	Industrial and municipal waste water untreated per 1 km ² in dam ³	7
61,2	62,1	62,8	62,4	Population using waste water treatment plants in % of total population ^d	8
				Emission of industrial air pollutants by plants especially noxious per 1 km ² in t:	
0,1	0,1	0,1	0,1	particulates	9
0,6	0,6	0,6	0,6	gaseous (excluding carbon dioxide)	10
				Reduction of industrial air pollutants in plants especially noxious in % of pollutants produced:	
98,2	98,3	98,5	98,5	particulates	11
10,9	11,2	8,8	10,3	gaseous (excluding carbon dioxide)	12
44,0	46,0	47,4	52,4	Waste (excluding municipal waste) ^e generated (during the year) per 1 km ² in t	13
244	219	232	220	Municipal waste collected ^f (during the year) by purification plants per capita in kg	14
				Legally protected areas possessing unique environmental value ^g (as of 31 XII):	
31,9	32,0	32,0	32,0	in % of total area	15
5358	5376	5392	5409	per capita in m ²	16
				Outlays on fixed assets ^h (current prices) – in % of total investment outlays – on:	
3,1	3,0	4,2	3,3	environmental protection	17
1,7	1,3	1,8	1,6	water management	18

korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów. e Patrz uwagi ogólne poprzednie ze względu na zmianę katalogu odpadów. g Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin. h Według

ground. d Population using waste water treatment plants – estimated data, total population – based on balances. e See general the data for the previous years due to the change in the catalogue of waste. g Including those created on the basis of gmina reso-

II. **WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003
BEZPIECZEŃSTWO PUBLIC					
1	Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych: w liczbach bezwzględnych	33570	34022	34023	36842
2	na 10 tys. ludności	277,1	281,1	281,5	305,4
3	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %	55,7	65,3	66,0	64,1
LUD POPU					
4	Ludność (stan w dniu 31 XII)	1210688	1209439	1207704	1205117
5	miasta	709976	710394	711300	710759
6	wieś	500712	499045	496404	494358
7	w tym kobiety	618017	617684	617115	616036
8	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	104	104	104	105
9	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	60	60	60	60
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):					
10	produkcyjnym	702035	710556	719040	727312
11	poprodukcyjnym	193754	195546	197024	198136
12	Małżeństwa na 1000 ludności	5,3	4,9	5,0	5,1
13	Rozwody na 1000 ludności	1,2	1,2	1,1	1,3
14	Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,9	9,6	9,3	8,9
15	Zgony ^a na 1000 ludności	9,7	9,6	9,4	9,7
16	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	7,3	6,4	7,2	6,3
17	Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,2	-0,0	-0,1	-0,8
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					
18	mężczyźni	70,49	70,61	70,68	70,73
19	kobiety	79,14	79,92	80,39	79,94
20	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-1,3	-1,2	-1,5	-1,6
RYNEK LABOUR					
Pracujący ^b :					
21	ogółem: w tys.	495,5	485,0	$\frac{483,5}{393,6}$ ^c	392,9
22	w tym kobiety	237,3	233,4	$\frac{232,1}{183,3}$ ^c	181,8
23	1999 = 100	97,3	95,2	$\frac{94,9}{77,3}$ ^c	77,1
24	na 1000 ludności	409,3	401,0	$\frac{400,4}{325,9}$ ^c	326,0

^a Łącznie ze zgonami niemowląt. ^b Stan w dniu 31 XII (w 1999 r. – 30 IX); według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności, na str. 106. ^c Dane podaje się w dwóch ujęciach, tj. z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie w Spisie Ludności i Mieszkań 2002 (mianownik).

^a Including infant deaths. ^b As of 31 XII (in 1999 – 30 IX); by actual workplace and kind of activity; for persons employed on private farms in agriculture estimated using the results of

2004	2005	2006	2007	SPECIFICATION	No.
PUBLICZNE SAFETY					
36444	31873	27725	26651	Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:	1
302,7	265,4	231,5	223,1	in absolute numbers	2
66,6	67,3	69,1	68,7	per 10 thous. population	3
NOŚĆ LATION					
1202425	1199689	1196101	1192660	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %	
710828	709950	711597	710098	Population (as of 31 XII)	4
491597	489739	484504	482562	urban areas	5
615142	614093	612834	611419	rural areas	6
105	105	105	105	of which females	7
60	59	59	59	Females per 100 males (as of 31 XII)	8
734351	740354	744653	747751	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	9
198953	199540	200832	202583	Population of age (as of 31 XII):	10
5,1	5,4	5,7	6,2	working	11
1,6	1,8	1,5	1,7	post-working	12
8,9	9,1	9,2	9,3	Marriages per 1000 population	13
9,7	9,8	9,9	9,8	Divorces per 1000 population	14
7,1	5,6	6,2	5,0	Live births per 1000 population	15
-0,9	-0,7	-0,7	-0,5	Deaths ^a per 1000 population	16
71,23	71,04	71,00	71,54	Infant deaths per 1000 live births	17
80,07	80,41	80,53	80,88	Natural increase per 1000 population	18
-1,4	-1,6	-2,4	-2,1	Life expectancy at the moment of birth:	19
				males	20
				females	
				Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	
PRACY MARKET					
388,7	387,9	394,4	410,8	Employed persons ^b :	21
179,4	180,1	182,3	188,1	total: in thous.	22
76,3	76,2	77,4	80,6	of which women	23
323,3	323,4	329,8	344,5	1999 = 100	24
				per 1000 population	

ności; dla pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie – dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne do rozdziału „Rynek pracy”, w tym dotyczące wyliczeń przy wykorzystaniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 1996 (licznik) oraz Narodowego Powszechnego Spisu Rolnego 1996 (mianownik) oraz Narodowego Powszechnego Spisu Rolnego 2002 (mianownik).
note: for employees in individual farms in agriculture – estimated data; see general notes to the chapter "Labour market", item 5 on page 106. c Data was given Agricultural Census 1996 (numerator) as well as Population and Housing Census 2002 (denominator).

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003
RYNEK LABOUR					
	Pracujący ^a (dok.):				
	z liczby ogółem w %:				
1	rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	46,5	47,3	$\frac{47,5}{35,5}^b$	35,5
2	przemysł i budownictwo	16,8	15,9	$\frac{15,5}{19,0}^b$	19,3
3	usługi rynkowe	21,7	21,7	$\frac{22,3}{27,4}^b$	27,7
4	usługi nierynkowe	15,0	15,1	$\frac{14,7}{18,1}^b$	17,5
5	pracujący w sektorze prywatnym	77,5	78,4	$\frac{79,2}{74,5}^b$	75,3
	Przeciętne zatrudnienie:				
	w przemyśle:				
6	w tysiącach	57,5	56,0	53,0	53,0
7	na 1000 ludności	47,5	46,3	43,9	44,0
	w budownictwie:				
8	w tysiącach	13,4	12,2	11,1	10,8
9	na 1000 ludności	11,1	10,1	9,2	8,9
	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII):				
10	ogółem: w tys.	79,2	86,5	86,1	81,3
11	1999 = 100	108,9	118,9	118,3	111,7
	z liczby ogółem w %:				
12	kobiety	52,4	50,6	49,1	49,4
13	w wieku 24 lat i mniej	29,4	28,3	27,4	26,5
14	pozostający bez pracy ^c dłużej niż 1 rok	44,5	49,2	51,8	52,6
15	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^d (stan w dniu 31 XII) w %	13,8	15,1	$\frac{15,1}{17,1}^b$	16,9
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA WAGES AND SALARIES.					
16	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł 1999 = 100	1675,71	1787,42	1840,21	1933,63
17	w tym: przemysł	111,5	119,0	122,6	129,4
18	budownictwo	1628,84	1717,73	1783,44	1862,69
19	Przeciętna liczba emerytów i rencistów ^e w tys. ...	1546,03	1555,95	1545,31	1636,04
20	z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	291,7	287,7	284,8	283,3
21	rolników indywidualnych	164,0	162,0	161,5	162,3
		127,7	125,7	123,3	121,0

a Stan w dniu 31 XII (w 1999 r. – 30 IX); według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; dla pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy wyko (mianownik). c Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. d Patrz uwagi ogólne do rozdziału „Rynek pracy”, ust. 2 na str. 108. e Bez emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia na mocy umów międzynarodowych.

a As of 31 XII (in 1999 – 30 IX); by actual workplace and kind of activity; for persons employed on private farms in agriculture considering the number of persons employed on private farms in agriculture estimated using the results of Agricultural Census 1996 general notes to the chapter “Labour market”, item 2 on page 108. e Excluding retirees and pensioners, who receive benefits paid and pensioners receiving benefits on the basis of international agreements.

2004	2005	2006	2007	SPECIFICATION	No.
PRACY (dok.) MARKET (cont.)					
				<i>Employed persons^a (cont.):</i>	
				<i>of total number in %:</i>	
35,9	36,0	35,3	34,0	<i>agriculture, hunting and forestry; fishing</i>	1
19,1	18,5	19,3	20,3	<i>industry and construction</i>	2
26,9	27,1	27,1	27,7	<i>market services</i>	3
18,1	18,4	18,3	18,0	<i>non-market services</i>	4
75,9	76,0	76,5	77,4	<i>employed persons in private sector</i>	5
				<i>Average paid employment:</i>	
				<i>in industry:</i>	
52,8	52,0	52,6	55,1	<i>in thousand</i>	6
43,9	43,3	43,9	46,2	<i>per 1000 population</i>	7
				<i>in construction:</i>	
9,9	10,3	11,0	12,3	<i>in thousand</i>	8
8,3	8,6	9,2	10,3	<i>per 1000 population</i>	9
				<i>Registered unemployed persons (as of 31 XII):</i>	
76,1	73,2	61,8	48,8	<i>total: in thous.</i>	10
104,6	100,6	84,9	67,1	<i>1999 = 100</i>	11
				<i>of total number in %:</i>	
49,8	50,3	52,6	53,5	<i>women</i>	12
25,6	25,0	22,9	20,9	<i>aged 24 and less</i>	13
50,2	46,7	46,4	43,5	<i>out of job^c for longer than 1 year</i>	14
16,1	15,6	13,3	10,4	<i>Registered unemployment rate^d (as of 31 XII) in %</i>	15
Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH SOCIAL SECURITY BENEFITS					
2005,14	2085,12	2186,74	2373,76	<i>Average monthly gross wages and salaries in zł</i>	16
134,2	139,6	146,4	158,9	<i>1999 = 100</i>	
1896,12	1985,90	2105,52	2339,81	<i>of which: industry</i>	17
1729,32	1859,26	1959,59	2136,29	<i>construction</i>	18
282,1	279,1	276,9	275,9	<i>Average number of retirees and pensioners^e in thous.</i>	19
163,7	164,3	165,7	168,0	<i>from non-agricultural social security system</i>	20
118,4	114,8	111,2	107,9	<i>farmers</i>	21

stwach indywidualnych w rolnictwie – dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne działu „Rynek pracy”, ust. 5 na str. 106. b Dane podaje rzystaniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 1996 (licznik) oraz Narodowego Powszechnego Spisu Ludności i Mieszkań 2002 rytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Zarządowych.

– estimated data; see general notes to the chapter "Labour market", item 5 on page 106. b Data was given in two formulations, i.e. (numerator) as well as Population and Housing Census 2002 (denominator). c From the date of registering in a labour office. d See by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirees

II. **WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA WAGES AND SALARIES.					
	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto ^a w zł:				
1	z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych ^b	763,57	845,91	905,70	952,16
2	rolników indywidualnych ^c	575,58	648,09	669,19	695,13
INFRASTRUKTURA KOMU MUNICIPAL INFRASTRUC					
	Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				
3	wodociągowej rozdzielczej	8904,5	9270,1	9655,7	10105,1
4	kanalizacyjnej ^d	1354,0	1466,0	1609,5	1798,4
5	gazowej	797,2	1089,1	1124,8	981,2
	Zużycie w gospodarstwach domowych:				
	wody z wodociągów:				
6	w hm ³	34,3	33,2	34,1	34,9
7	na 1 mieszkańca w m ³	28,3	27,4	28,2	28,9
	energii elektrycznej w miastach:				
8	w GW-h	383,9	390,6	385,8	400,1
9	na 1 mieszkańca w kW-h	540,4	549,6	542,2	562,8
	gazu z sieci ^e :				
10	w hm ³	38,0	41,6	45,1	40,1
11	na 1 odbiorcę w m ³	360,7	.	.	357,3
	Zasoby mieszkaniowe ^f (do 2001 r. – zamiesz- kane; stan w dniu 31 XII):				
	mieszkania:				
12	w tysiącach	384,2	387,2	389,9	393,7
13	na 1000 ludności	317,4	320,1	322,8	326,7
14	izby na 1000 ludności	1180,1	1190,7	1265,2	1283,1
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :				
15	na 1000 ludności	20546,5	20768,0	23148,8	23571,3
16	przeciętna 1 mieszkania	64,7	64,9	71,7	72,2
	Mieszkania oddane do użytkowania:				
	mieszkania:				
17	w tysiącach	3,8	3,1	2,6	4,2
18	na 1000 ludności	3,1	2,6	2,2	3,5
19	izby na 1000 ludności	11,5	9,7	9,9	16,2
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :				
20	na 1000 ludności	234,9	205,9	230,5	389,3
21	przeciętna 1 mieszkania	75,6	80,3	106,7	111,6
EDUKACJA ^g EDUCA					
	Uczniowie w szkołach ^h (stan na początku roku szkolnego) w tys.:				
22	podstawowych	110,0	105,4	100,6	95,7
23	gimnazjach	40,6	59,8	58,6	57,3

^a Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji z kwotą jednorazowej wypłaty dla osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w kwocie nie wyższej niż kwota najniższej z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; w 2001 r. łącznie z jednorazowym wyrówna z odbiorcami. ^f Na podstawie bilansów. ^g Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 159. ^h Bez szkół dla

^a Excluding retirement pay and pensions paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration 2005 including one-off compensation for persons receiving retirement pay and pension benefits not higher than the lowest retire this fund and the Pension Fund; in 2001 including a one-off valorization payment for 2000. ^d Distribution network and collectors. ^e „Education”, item 1 and 2 on page 159. ^h Excluding schools for adults, excluding post-secondary schools.

2004	2005	2006	2007	SPECIFICATION	No.
Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH (dok.) SOCIAL SECURITY BENEFITS (cont.)					
				Average monthly gross retirement pay and pension ^a in zł:	
996,23	1023,31	1099,84	1134,25	from non-agricultural social security system ^b	1
714,42	723,38	764,69	776,10	farmers ^c	2
MIESZKANIA Dwellings					
				Network (as of 31 XII) in km:	
10620,2	11006,4	11375,7	11572,6	water-line distribution	3
1878,4	2030,3	2160,6	2243,0	sewage ^d	4
1282,0	1299,4	1309,6	1329,0	gas-line	5
				Consumption in households:	
				water from water-line system:	
				in hm ³	6
34,1	35,4	36,6	36,1	per capita in m ³	7
28,3	29,4	30,6	30,2		
				electricity in urban areas:	
				in GW-h	8
409,4	432,0	443,8	451,6	per capita in kW-h	9
576,3	608,0	622,8	635,0		
				gas from gas-line system ^e :	
				in hm ³	10
39,1	40,3	44,1	39,5	per consumer in m ³	11
344,8	350,3	380,6	352,9		
				Dwelling stocks ^f (until 2001 – inhabited; as of 31 XII):	
				dwellings:	
				in thousand	12
396,6	399,4	402,1	405,6	per 1000 population	13
329,8	332,9	336,2	340,1	rooms per 1000 population	14
1296,6	1309,6	1323,4	1340,1	usable floor space of dwellings in m ² :	
				per 1000 population	15
23877,6	24179,1	24497,9	24889,1	average per dwelling	16
72,4	72,6	72,9	73,2		
				Dwellings completed:	
				dwellings:	
				in thousand	17
3,4	3,2	3,0	4,0	per 1000 population	18
2,8	2,6	2,5	3,3	rooms per 1000 population	19
12,3	11,7	11,3	14,6	usable floor space of dwellings in m ² :	
				per 1000 population	20
297,8	290,7	280,9	360,7	average per dwelling	21
106,2	110,4	110,8	108,9		
WYCHOWANIE Education					
				Pupils and students in schools ^h (as of the beginning of the school year) in thous.:	
				primary	22
90,2	85,2	80,3	75,9	lower secondary	23
55,8	53,9	51,6	48,8		

oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych. b Od 2005 r. łącznie emerytury i renty. c Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń niemo waloryzacji za 2000 r. d Sieć rozdzielcza i kolektory. e W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych.

as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pensions realized on the basis of international agreements. b Since 2005, including pension benefits. c Including payments from the Social Insurance Fund, in case of a simultaneous right to benefits from e In natural units on the basis of which settlements with clients occur. f Based on balances. g See general notes to the chapter

II. **WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003
EDUKACJA ^a					
EDUCA					
	Uczniowie w szkołach ^b (stan na początku roku szkolnego) w tys. (dok.):				
1	specjalnych przysposabiających do pracy	x	x	x	x
2	zasadniczych zawodowych	14,4	9,0	6,3	4,5
3	liceach ogólnokształcących	32,8	25,5	26,2	25,9
4	uzupełniających liceach ogólnokształcących ..	x	x	x	x
5	liceach profilowanych	x	x	3,5	6,4
6	technikach	32,9	26,0	24,7	23,1
7	technikach uzupełniających	x	x	x	x
8	artystycznych ogólnokształcących ^c	0,5	0,4	0,5	0,5
9	policealnych	6,0	6,2	7,5	9,0
	Absolwenci szkół ^b w tys.:				
10	podstawowych	19,5	18,8	18,4	18,1
11	gimnazjów	x	19,7	19,3	19,0
12	specjalnych przysposabiających do pracy	x	x	x	x
13	zasadniczych zawodowych	4,8	4,3	3,8	0,5
14	liceów ogólnokształcących	6,7	7,6	8,3	8,7
15	uzupełniających liceów ogólnokształcących	x	x	x	x
16	liceów profilowanych	x	x	x	x
17	techników	6,7	6,0	6,4	7,5
18	techników uzupełniających	x	x	x	x
19	artystycznych ogólnokształcących ^c	0,1	0,1	0,1	0,1
20	policealnych	2,1	2,0	2,5	2,8
21	Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych na 1000 ludności	15,2	14,8 ^d	15,4	14,0
22	Studenci szkół wyższych ^e (stan w dniu 30 XI) w tys.	44,2	48,3	50,1	50,4
23	Absolwenci szkół wyższych ^{e,f} w tys.	8,0 ^d	10,3	10,8	10,7
24	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	11,9	12,7	12,5	13,0
25	Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	3,3	3,4	3,8	4,0
	Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):				
26	miejsca w przedszkolach w tys.	19,2	18,8	18,7	17,8
	dzieci w tys.:				
27	w przedszkolach	19,3	17,9	17,3	16,8
28	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	8,1	7,8	7,7	7,3
29	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	319	323	318	326

a Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 159. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół polinika. e Łącznie z filiami, wydziałami zamiejscowymi i punktami konsultacyjnymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu

a See general notes to the chapter "Education", item 1 and 2 on page 159. b Excluding schools for adults, excluding post-sec editions of the Yearbook. e Including sections, branch departments and consultative units, excluding Academies of the Ministry of cation", item 16 on page 162.

2004	2005	2006	2007	SPECIFICATION	No.
I WYCHOWANIE (dok.)					
TION ^a (cont.)					
0,1	0,2	0,2	0,3	<i>Pupils and students in schools^b (as of the beginning of the school year) in thous. (cont.):</i>	
5,9	5,8	5,6	5,9	<i>special job-training</i>	1
25,5	25,3	25,5	24,9	<i>basic vocational</i>	2
0,0	0,0	0,0	0,0	<i>general secondary</i>	3
8,8	7,2	5,5	3,8	<i>supplementary general secondary</i>	4
19,8	19,3	19,2	20,0	<i>specialized secondary</i>	5
0,0	0,2	0,2	0,2	<i>technical secondary</i>	6
0,5	0,4	0,4	0,4	<i>supplementary technical secondary</i>	7
10,7	11,5	12,1	11,2	<i>general art^c</i>	8
				<i>post-secondary</i>	9
				<i>Graduates in schools^b in thous.:</i>	
16,9	16,1	15,5	.	<i>primary</i>	10
18,3	18,0	17,6	.	<i>lower secondary</i>	11
x	0,0	0,0	.	<i>special job-training</i>	12
1,7	1,9	1,7	.	<i>basic vocational</i>	13
8,3	8,1	8,1	.	<i>general secondary</i>	14
x	0,0	–	.	<i>supplementary general secondary</i>	15
2,9	2,6	2,2	.	<i>specialized secondary</i>	16
4,9	4,2	3,9	.	<i>technical secondary</i>	17
x	x	0,0	.	<i>supplementary technical secondary</i>	18
0,1	0,1	0,1	.	<i>general art^c</i>	19
3,3	3,6	3,5	.	<i>post-secondary</i>	20
14,9 ^d	14,0	13,4	.	<i>Graduates of upper secondary schools per 1000 population</i>	21
52,8	52,9	53,5	52,8	<i>Students of higher education institutions^e (as of 30 XI) in thous.</i>	22
10,3	10,6	11,7	.	<i>Graduates of higher education institutions^{ef} in thous.</i>	23
10,9	10,4	9,4	8,5	<i>Students of schools for adults (as of the beginning of the school year) in thous.</i>	24
2,6	3,5	2,6	.	<i>Graduates of schools for adults in thous.</i>	25
				<i>Pre-primary education (as of the beginning of the school year):</i>	
17,6	17,6	17,9	17,9	<i>places in nursery schools in thous.</i>	26
				<i>children in thous.:</i>	
16,6	17,1	17,8	18,4	<i>in nursery schools</i>	27
6,9	6,6	6,7	5,9	<i>in pre-primary sections in primary schools</i>	28
334	356	383	407	<i>Children in nursery schools (as of the beginning of the school year) per 1000 children aged 3-6</i>	29

cealnych. c Dających uprawnienia zawodowe. d Dane skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Roczników wewnętrznych i administracji; bez cudzoziemców. f Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 16 na str. 162.

ondary schools. c Leading to professional certification. d Data has been corrected in relation to the data published in the previous National Defence and the Ministry of the Interior and Administration; excluding foreigners. f See general notes to the chapter "Edu-

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003
OCHRONA ZDROWIA					
HEALTH CARE AND					
	Pracownicy medyczni ^a (stan w dniu 31 XII):				
1	lekarze	3388	3130	3075	3161
2	lekarze dentyści	236	215	285	298
3	pielęgniarki ^b	6640	6609	6171	5976
4	Zakłady opieki zdrowotnej ambulatoryjnej (stan w dniu 31 XII)	359	336	359	406
	Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:				
5	lekarskie	6,0	5,8	5,7	5,8
6	stomatologiczne	0,7	0,7	0,6	0,8
7	Łóżka w szpitalach ogólnych (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	52,4	53,1	53,9	53,0
8	Leczeni ^c w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności	1635,4	1753,5	1946,4	1977,3
9	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	258	249	276	270
10	Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną (stan w dniu 31 XII)	4693	4857	4376	4463
11	Dzieci w żłobkach ^d (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3	15	14	14	16
KULTURA.					
CULTURE.					
12	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	267	263	261	259
13	Księgozbiór bibliotek publicznych (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3544	3561	3576	3613
14	Czytelnicy bibliotek publicznych (łącznie z filiami i punktami bibliotecznymi) na 1000 ludności	164,9	163,3	163,9	162,2
	Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych (łącznie z filiami i punktami bibliotecznymi) ^e w wol.:				
15	na 1000 ludności	3316	3202	3240	3148
16	na 1 czytelnika	20,1	19,6	19,8	19,4
17	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	22	22	22	22
18	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności ...	277,1	266,7	305,7	295,7
19	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	1,6	1,3	1,5	1,5
20	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^f na 1000 ludności	331,6	306,3	316,0	301,1
21	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	20	22	22	23
22	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	4,4	4,5	4,5	4,3
23	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	321,2	454,3	350,4	274,9
	Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:				
24	radiowi	220,2	215,9	216,1	212,3
25	telewizyjni	215,0	210,7	211,0	207,1
	Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania:				
26	obiekty (stan w dniu 31 VII)	223	205	201	188
27	w tym hotele	21	15	20	21
28	miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	130,5	116,1	112,7	106,9
29	korzystający z noclegów na 1000 ludności	320,8	300,5	290,8	307,6

a łącznie z lekarzami i pielęgniarkami odbywającymi staż podyplomowy; od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem, tj. du terytorialnego albo NFZ. b łącznie z magistrami pielęgniarstwa. c Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. d łącznie z oddziałami nie z imprezami organizowanymi w plenerze.

a Including interns – doctors and nurses; since 2005 working directly with a patient, i.e. excluding persons for whom the primary Masters of Nursing. c Excluding interward patient transfers. d Including nursery wards. e Excluding interlibrary lending. f Data con

2004	2005	2006	2007	SPECIFICATION	No.
I OPIEKA SPOLECZNA					
SOCIAL WELFARE					
2766	2694	2662	2696	Medical personnel ^a (as of 31 XII):	
239	384	450	474	doctors	1
5837	5931	5781	6150	dentists	2
				nurses ^b	3
408	441	510	545	Out-patient health care institutions (as of 31 XII)	4
				Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:	
6,4	6,7	6,8	7,3	doctors	5
0,8	0,8	1,0	0,9	dental	6
51,9	50,9	49,8	49,8	Beds in general hospitals (as of 31 XII) per 10 thous. population	7
1864,4	1860,4	1900,9	1978,4	In-patients ^c in general hospitals per 10 thous. population	8
279	296	308	316	Public pharmacies (as of 31 XII)	9
4310	4053	3883	3774	Population per public pharmacy (as of 31 XII)	10
17	19	22	26	Children in nurseries ^d (as of 31 XII) per 1000 children up to the age of 3	11
TURYSTYKA					
TOURISM					
257	256	250	248	Public libraries (including branches; as of 31 XII)	12
3659	3733	3756	3815	Public library collection (including branches; as of 31 XII) per 1000 population in vol.	13
159,1	154,5	147,5	140,7	Public library borrowers (including branches and library service points) per 1000 population	14
				Public library loans (including branches and library service points) ^e in vol.:	
3043	2903	2762	2682	per 1000 population	15
19,1	18,8	18,7	19,1	per borrower	16
22	26	29	30	Museums with branches (as of 31 XII)	17
364,3	349,5	331,8	409,8	Museum and exhibition visitors per 1000 population	18
1,5	1,3	1,4	1,4	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population	19
268,0	280,8	297,6	331,0	Audience in theatres and music institutions ^f per 1000 population	20
23	19	19	19	Fixed cinemas (as of 31 XII)	21
4,4	3,7	3,7	3,8	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population	22
461,3	253,3	366,9	371,8	Audience in fixed cinemas per 1000 population	23
				Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:	
219,2	218,9	188,0	181,8	radio	24
212,8	211,8	182,3	176,3	television	25
				Collective tourist accommodation establishments:	
188	180	176	169	facilities (as of 31 VII)	26
22	22	21	21	of which hotels	27
104,5	98,1	98,0	95,0	number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population	28
312,4	331,6	337,3	388,6	tourists accommodated per 1000 population	29

bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji państwowej lub samorządami żłobkowymi. e Bez wypożyczeń międzybibliotecznych. f Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa; łącz-

workplace is university, social welfare, units of state or local self-government administration or the National Health Fund. b Including cerns activity performed in the voivodship's area; including outdoor events.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003
ROLNICTWO AGRICULTURE					
1	Użytki rolne ^a (stan w czerwcu) w tys. ha	1188,7	1182,5	1142,1 ^b	1038,4
	w tym grunty orne:				
2	w tysiącach hektarów	787,2	782,7	732,7 ^b	701,4
3	w % powierzchni ogólnej.....	39,0	38,8	36,3 ^b	34,8
4	Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha	742,5	743,0	638,6 ^b	651,9
	w tym w %:				
5	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	75,9	75,0	79,2 ^b	75,4
6	w tym: pszenica	9,7	8,2	8,9 ^b	8,0
7	żyto	17,9	18,0	17,7 ^b	16,2
8	ziemniaki	10,3	9,2	8,9 ^b	7,6
9	buraki cukrowe	0,7	0,8	1,0 ^b	1,0
	Zbiory w tys. t:				
10	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	836,1	1449,1	1220,3	1182,9
11	w tym: pszenica	132,4	175,7	163,2	142,9
12	żyto	188,3	299,9	243,5	222,3
13	ziemniaki	1479,1	1203,8	1047,9	841,8
14	buraki cukrowe	178,3	246,1	242,0	245,5
	Plony z 1 ha w dt:				
15	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	14,8	26,0	24,1	24,1
16	w tym: pszenica	18,3	28,7	28,8	27,2
17	żyto	14,2	22,4	21,6	21,1
18	ziemniaki	194	177	185	169
19	buraki cukrowe	326	412	372	360
	Zwierzęta gospodarskie:				
	bydło (stan w czerwcu):				
20	w tysiącach sztuk	667,5	636,7	688,4 ^b	690,9
21	na 100 ha użytków rolnych ^c w szt	56,0	53,5	59,9 ^b	66,1
	trzoda chlewna (stan w końcu lipca):				
22	w tysiącach sztuk	947,9	866,6	922,3 ^b	936,5
23	na 100 ha użytków rolnych ^c w szt	79,5	72,9	80,2 ^b	89,5
	Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^c :				
24	żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^d w kg	153,5	144,1	164,8	193,6
25	mleka krowiego w l	1035	1079	1165	1349
	Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^c :				
26	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg	67	103	120	111
27	ziemniaki w kg	160	136	129	188
28	buraki cukrowe w kg	149	210	210	235
29	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^e w kg	89	88	106	124
30	mleko krowie w l	886	1006	1116	1338

^a Według granic administracyjnych; bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego wiących gospodarstw rolnych. ^d Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, i drobiowego; w wadze poubojowej ciepłej.

^a By administrative borders; excluding non-farm land. ^b Data of the Agricultural Census as of 20 V. ^c Calculations are based on goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. ^e Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post

2004	2005	2006	2007	SPECIFICATION	No.
ILEŚNICTWO AND FORESTRY					
1106,6	1089,3	1094,7	1116,6	Agricultural land ^a (as of June) in thous. ha	1
				of which arable land:	
713,6	707,4	723,1	696,0	in thousand hectares	2
35,4	35,0	35,8	34,5	in % of total area	3
677,0	676,8	697,5	683,9	Sown area (as of June) in thous. ha	4
				of which in %:	
73,4	73,2	70,9	72,8	basic cereals (including cereal mixed)	5
6,4	5,8	5,7	5,4	of which: wheat	6
17,4	15,4	13,6	14,1	rye	7
6,0	4,8	4,4	3,8	potatoes	8
1,0	0,9	0,7	0,7	sugar beets	9
				Crop production in thous. t:	
1334,5	1326,5	1060,0	1283,6	basic cereals (including cereal mixed)	10
132,7	119,4	97,3	109,3	of which: wheat	11
285,3	243,3	190,8	204,3	rye	12
751,5	563,5	452,1	505,0	potatoes	13
245,7	240,0	243,3	231,6	sugar beets	14
				Yields per 1 ha in dt:	
26,9	26,8	21,4	25,8	basic cereals (including cereal mixed)	15
30,7	30,4	24,5	29,5	of which: wheat	16
24,2	23,4	20,1	21,1	rye	17
186	172	147	196	potatoes	18
365	414	493	501	sugar beets	19
				Livestock:	
				cattle (as of June):	
683,4	737,8	759,1	793,9	in thousand heads	20
61,4	67,2	68,8	70,6	per 100 ha of agricultural land ^c in heads	21
				pigs (as of the end of July):	
837,8	873,8	927,6	756,0	in thousand heads	22
75,3	79,6	84,0	67,2	per 100 ha of agricultural land ^c in heads	23
				Production per 1 ha of agricultural land ^c :	
168,1	166,9	181,1	185,4	animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^d in kg	24
1454	1482	1600	1607	cows' milk in l	25
				Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land ^c :	
103	90	85	69	basic cereal (including cereal mixed) in kg	26
145	112	88	116	potatoes in kg	27
216	219	220	206	sugar beets in kg	28
110	115	130	129	animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^e in kg	29
1354	1481	1426	1433	cows' milk in l	30

według stanu w dniu 20 V. c Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanokróliczego i dziczyny; w wadze poubojowej ciepłej. e Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego

agricultural land by the land user's seat, excluding non-farm land. d Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, -slaughter warm weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003
ROLNICTWO AGRICULTURE					
1	Ciągniki rolnicze (stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych ^a w szt	7,1	7,1	7,7 ^b	8,5
2	Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{ad} w kg: mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	75,2	78,5	79,8	80,1
3	wapniowych ^e	61,9	57,8	59,2	56,1
4	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	604,5	605,6	606,1	607,7
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):					
5	w tysiącach hektarów	595,6	596,7	597,4	598,5
6	na 1 mieszkańca w ha	0,5	0,5	0,5	0,5
7	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	29,5	29,6	29,6	29,7
8	Pozyskanie drewna (grubizny) ^f na 100 ha powierzchni lasów w m ³	233,7	220,1	230,7	239,8
PRZEMYSŁ INDUSTRY					
Produkcja sprzedana przemysłu:					
9	w milionach złotych (ceny bieżące)	8312,5	8964,2	9205,0	9773,7
10	2000 = 100 (ceny stałe)	100,0	104,2	104,9	110,9
11	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	144719	159972	173699	184304
12	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	6861	7407	7616	8103
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^g ogółem (ceny bieżące):					
13	w milionach złotych	885,5	771,0	743,2	1672,1
14	na 1 mieszkańca w zł	733	637	615	1386
15	w tym sektor prywatny w % ogółem	91,4	90,9	91,1	96,7
TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ TRANSPORT. COMMUNICA					
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^h :					
16	w kilometrach	783	791	791	682
17	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	3,9	3,9	3,9	3,4
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):					
18	w kilometrach	10569	10557	10796	10683
19	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	52,4	52,3	53,5	52,9
Samochody osobowe zarejestrowane:					
20	w tysiącach sztuk	259,1	267,4	325,1	305,5
21	na 1000 ludności	214	221	269	254
Placówki pocztowe ⁱ :					
22	w liczbach bezwzględnych	339	328	309	305
23	na 10 tys. ludności	2,8	2,7	2,6	2,5

a Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanowiących gospodarstw rol w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym. f Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. g Zrealizowanej jących przekracza 9 osób. h Łącznie z szerokotorowymi, których długość w 2007 r. wynosiła 48 km. i Do 2001 r. łącznie z placów

a Calculations are based on agricultural land by the land user's seat, excluding non-farm land. b Data of the Agricultural Census (timber) from plantings. g Realized by construction units – by place of performing works; data concerns economic entities employing service offices.

2004	2005	2006	2007	SPECIFICATION	No.
I LEŚNICTWO (dok.)					
AND FORESTRY (cont.)					
7,9	8,8 ^c	.	9,0 ^c	Agricultural tractors (as of 31 XII) per 100 ha of agricultural land ^a in units	1
86,2	87,1	91,5	89,3	Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^{ad} in kg:	2
59,7	60,0	19,9	11,7	mineral or chemical (including mixed fertilizers)	3
				lime ^e	3
609,6	614,2	617,6	620,8	Forest land (as of 31 XII) in thous. ha	4
600,2	604,6	607,9	611,0	Forest area (as of 31 XII):	5
0,5	0,5	0,5	0,5	in thousand hectares	6
29,7	30,0	30,1	30,3	per capita in ha	6
				Forest cover (as of 31 XII) in %	7
287,0	284,5	291,8	306,0	Removals (timber) ^f per 100 ha of forest area in m ³	8
I BUDOWNICTWO					
AND CONSTRUCTION					
11754,0	11738,5	12592,8	15263,6	Sold production of industry:	9
126,9	129,0	141,2	161,2	in million zlotys (current prices)	10
222433	225976	239704	278249	2000 = 100 (constant prices)	11
9762	9774	10515	12778	per employee in zł (current prices)	12
				per capita in zł (current prices)	12
807,8	955,3	1042,0	1401,7	Total sales of construction and assembly production ^g (current prices):	13
672	796	870	1173	in million zlotys	14
93,5	95,3	95,6	97,0	per capita in zł	14
				of which private sector in % of total	15
– stan w dniu 31 XII					
TIONS – as of 31 XII					
675	682	683	705	Railway lines operated – standard gauge ^h :	16
3,3	3,4	3,4	3,5	in kilometres	17
				per 100 km ² of total area in km	17
10865	11013	11031	11248	Hard surface public roads (urban and out-of-town):	18
53,8	54,6	54,7	55,7	in kilometres	19
				per 100 km ² of total area in km	19
335,8	352,4	377,4	405,7	Registered passenger cars:	20
279	294	316	340	in thousand units	21
				per 1000 population	21
303	298	303	320	Post offices ⁱ :	22
2,5	2,5	2,5	2,7	in absolute numbers	22
				per 10 thous. population	23

nych. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 20 V. c Stan w czerwcu. d W roku gospodarczym. e Przeważnie przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracownikami usług telekomunikacyjnych.

as of 20 V. c As of June. d In farming year. e Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime. f Excluding removals more than 9 persons. h Including broad gauge, the length of which in 2007 was 48 km. i Until 2001 including telecommunication

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003
TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ TRANSPORT. COMMUNICA					
1	Telefoniczne łącza główne ^a :				
1	w tysiącach	337,1	349,2	430,7	378,6
2	na 1000 ludności	278,5	288,7	356,6	314,1
HAN TRA					
3	Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):				
3	w milionach złotych	9676,8	10054,2	9902,5	10364,5
4	na 1 mieszkańca w zł	7987	8308	8193	8593
5	Sklepy ^b (stan w dniu 31 XII) w tys.	11,9	13,4	13,2	11,3
6	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep ^b ...	101	91	91	106
FINANSE PUBLIC					
Budżety gmin^c					
Dochody:					
7	w milionach złotych	888,1	954,5	1016,7	1093,2
8	na 1 mieszkańca w zł	1124	1212	1296	1398
Wydatki:					
9	w milionach złotych	916,6	971,1	1020,3	1110,6
10	na 1 mieszkańca w zł	1160	1233	1301	1421
Budżety miast na prawach powiatu					
Dochody:					
11	w milionach złotych	714,7	793,1	776,8	761,0
12	na 1 mieszkańca w zł	1695	1876	1831	1793
Wydatki:					
13	w milionach złotych	765,2	831,4	806,6	793,3
14	na 1 mieszkańca w zł	1815	1967	1901	1869
Budżety powiatów					
Dochody:					
15	w milionach złotych	368,4	421,3	376,9	342,5
16	na 1 mieszkańca w zł	466	535	481	438
Wydatki:					
17	w milionach złotych	366,2	419,1	389,7	355,6
18	na 1 mieszkańca w zł	464	532	497	455
Budżet województwa					
Dochody:					
19	w milionach złotych	118,9	158,3	119,9	141,4
20	na 1 mieszkańca w zł	98	131	99	117
Wydatki:					
21	w milionach złotych	122,5	162,7	146,8	143,6
22	na 1 mieszkańca w zł	101	134	122	119
INWESTYCJE. INVESTMENTS.					
Nakłady inwestycyjne ^e (ceny bieżące):					
23	w milionach złotych	2282,1	2016,4	2190,7	2476,3
24	na 1 mieszkańca w zł	1884	1666	1813	2053

a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. b Ze względu na zmianę metody badania sklepów, poczyna noma", ust. 8 na str. 270. c Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. d Od 2002 r. a Data concerns operators of the public telecommunications network. b Due to the change in the method of surveying shops, and catering", item 8 on page 270. c Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status. d Since

2004	2005	2006	2007	SPECIFICATION	No.
– stan w dniu 31 XII (dok.)					
<i>TIONS – as of 31 XII (cont.)</i>					
420,2	364,2	350,8	316,9	Telephone main line ^a :	1
349,5	303,6	293,3	265,7	in thousand	
				per 1000 population	2
DEL					
DE					
10953,2	10571,8	10965,2	12184,1	Retail sales (current prices):	3
9097	8803	9156	10200	in million zlotys	
11,0	10,1	11,0	10,3	per capita in zł	4
109	118	108	115	Shops ^b (as of 31 XII) in thous.	5
				Population (as of 31 XII) per shop ^b	6
PUBLICZNE					
FINANCE					
Budgets of gminas^c					
Revenue:					
1160,7	1347,3	1511,9	1604,9	in million zlotys	7
1489	1737	1965	2092	per capita in zł	8
Expenditure:					
1176,1	1334,7	1556,4	1559,7	in million zlotys	9
1509	1720	2022	2033	per capita in zł	10
Budgets of cities with powiat status					
Revenue:					
895,1	1015,8	1130,1	1256,4	in million zlotys	11
2107	2389	2640	2940	per capita in zł	12
Expenditure:					
959,6	1052,9	1143,4	1236,0	in million zlotys	13
2259	2476	2671	2892	per capita in zł	14
Budgets of powiaty					
Revenue:					
384,2	418,3	434,6	458,3	in million zlotys	15
493	539	565	597	per capita in zł	16
Expenditure:					
383,4	421,2	452,7	444,8	in million zlotys	17
492	543	588	580	per capita in zł	18
Budget of voivodship					
Revenue:					
172,9	168,9	258,7	353,4	in million zlotys	19
144	141	216	296	per capita in zł	20
Expenditure:					
171,1	182,8	288,3	305,0	in million zlotys	21
142	152	241	255	per capita in zł	22
ŚRODKI TRWAŁE ^d					
FIXED ASSETS ^d					
Investment outlays ^e (current prices):					
2793,0	3266,9	3669,8	4266,5	in million zlotys	23
2320	2720	3064	3572	per capita in zł	24

szy od 2003 r. dane nie są w pełni porównywalne z publikowanymi za lata poprzednie; patrz uwagi ogólne działu „Handel i gastronomia” – dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie. e Według lokalizacji inwestycji.

since 2003 data has not been fully comparable to the data published for the previous years; see general notes to the chapter "Trade" – 2002 data has not been comparable to the data for the previous years. e By investment location.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003
INWESTYCJE. INVESTMENTS.					
	Udział w nakładach inwestycyjnych ^{bc} (ceny bieżące) w %:				
1	rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa	6,7	5,6	6,9	5,7
2	przemysłu	25,5	27,7	26,8	28,3
3	budownictwa	8,8	9,0	7,0	7,0
4	handlu i napraw ^Δ	8,1	5,9	9,8	9,1
5	transportu, gospodarki magazynowej i łączności	10,8	7,1	7,9	8,0
6	obsługi nieruchomości i firm ^Δ	17,4	18,1	20,7	21,2
	Wartość brutto środków trwałych ^d (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				
7	w milionach złotych	39372,6	41318,5	43943,4	46066,4
8	na 1 mieszkańca w zł	32497	34143	36358	38193
	Udział w wartości brutto środków trwałych ^{ef} (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne) w %:				
9	rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa	17,3	16,6	15,8	15,2
10	przemysłu	19,6	20,1	19,5	19,7
11	budownictwa	1,3	1,3	1,3	1,3
12	handlu i napraw ^Δ	3,3	3,5	3,7	3,6
13	pośrednictwa finansowego	0,5	0,6	0,7	0,7
14	obsługi nieruchomości i firm ^Δ	26,0	25,6	25,0	24,9
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWE^g ZAREJESTRO ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^g RECOR					
15	Ogółem: w tysiącach	85,8	90,5	94,5	96,9
16	na 1000 ludności	70,9	74,9	78,3	80,4
	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:				
17	w tysiącach	15,5	16,5	16,9	17,3
	w tym:				
18	przedsiębiorstwa państwowe	0,1	0,0	0,0	0,0
19	spółdzielnie	0,6	0,5	0,5	0,5
20	spółki handlowe	2,4	2,8	3,2	3,4
21	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	0,3	0,4	0,4	0,4
22	spółki cywilne	6,6	6,3	6,0	5,7
23	1999 = 100	109,1	116,2	119,0	121,3
	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:				
24	w tysiącach	70,3	74,0	77,6	79,7
25	1999 = 100	106,9	112,5	118,0	121,1
26	na 1000 ludności	58,1	61,2	64,3	66,1
RACHUNKI REGIONAL					
	Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				
27	w milionach złotych	17740	19116	19759	20210
28	na 1 mieszkańca w zł	14642	15796	16348	16756
	Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				
29	w milionach złotych	15782	17049	17474	17842
30	na 1 mieszkańca w zł	13026	14088	14458	14792
	Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych ^h :				
31	w milionach złotych	13799	15262	15437	15681
32	na 1 mieszkańca w zł	11389	12612	12773	13000

a Od 2002 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie. b Według lokalizacji inwestycji. c Patrz uwagi ogólne do działu działalności. f Patrz uwagi ogólne do działu „Inwestycje. Środki trwałe”, ust. 5 na str. 295. g Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne. h Patrz uwagi ogólne do działu „Rachunki regionalne”, ust. 12 na str. 305.

a Since 2002 data is not comparable to the data for the previous years. b By investment location. c See general notes to the notes to the chapter "Investments. Fixed assets", item 5 on page 295. g Excluding persons tending private farms in agriculture. h notes to the chapter "Regional accounts", item 12 on page 305.

2004	2005	2006	2007	SPECIFICATION	No.
ŚRODKI TRWAŁE ^a (dok.)					
FIXED ASSETS ^a (cont.)					
				Share in investment outlays ^{bc} (current prices) in %:	
5,3	5,5	6,1	6,5	agriculture, hunting and forestry	1
28,5	30,0	33,3	35,1	industry	2
7,5	7,5	7,6	5,5	construction	3
7,8	7,2	9,7	9,0	trade and repair ^Δ	4
10,9	13,5	8,7	3,5	transport, storage and communication	5
18,5	16,1	15,7	18,0	real estate, renting and business activities	6
				Gross value of fixed assets ^d (as of 31 XII; current book-keeping prices):	
48034,9	49915,5	52418,3	55697,9	in million zlotys	7
39948	41607	43824	46701	per capita in zł	8
				Share in gross value of fixed assets ^{ef} (as of 31 XII; current book-keeping prices) in %:	
14,6	14,3	14,1	13,7	agriculture, hunting and forestry	9
19,7	20,1	19,9	21,0	industry	10
0,9	1,0	1,0	1,1	construction	11
3,7	3,8	4,3	4,5	trade and repair ^Δ	12
0,7	0,6	0,6	0,7	financial intermediation	13
24,8	24,3	23,9	23,3	real estate, renting and business activities	14
WANE W REJESTRZE REGON – stan w dniu 31 XII					
DED IN THE REGON REGISTER – as of 31 XII					
91,0	88,9	88,9	88,7	Total: in thousand	15
75,7	74,1	74,4	74,3	per 1000 population	16
				Legal persons and organizational entities without legal personality:	
16,4	16,8	17,4	17,7	in thousand	17
				of which:	
0,0	0,0	0,0	0,0	state owned enterprises	18
0,5	0,5	0,5	0,5	cooperatives	19
3,5	3,7	3,9	4,0	commercial companies	20
0,4	0,4	0,4	0,5	of which with foreign capital participation	21
4,5	4,5	4,6	4,7	civil law partnerships	22
115,4	118,4	122,0	124,6	1999 = 100	23
				Natural persons conducting economic activity:	
74,6	72,1	71,6	70,9	in thousand	24
113,4	109,6	108,8	107,8	1999 = 100	25
62,0	60,1	59,8	59,5	per 1000 population	26
REGIONALNE ACCOUNTS					
21737	22909	24427	.	Gross domestic product (current prices):	
18054	19075	20396	.	in million zlotys	27
			.	per capita in zł	28
19319	20184	21457	.	Gross value added (current prices):	
16045	16806	17917	.	in million zlotys	29
			.	per capita in zł	30
17134	17529	18506	.	Gross nominal disposable income in the households sector ^h :	
14230	14596	15452	.	in million zlotys	31
			.	per capita in zł	32

„Inwestycje. Środki trwałe”, ust. 3 na str. 293. d Według siedziby jednostki lokalnej. e Według siedziby jednostki lokalnej rodzaju widualne w rolnictwie. h Dane za lata 2000-2005 skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika;

chapter "Investments. Fixed assets", item 3 on page 293. d By local unit seat. e By the seat of local kind-of activity unit. f See general h Data for 2000-2005 has been corrected in relation to the data published in the previous editions of the Yearbook; see general

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE WOJEWÓDZTWA
GEOGRAPHIC LOCATION OF THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach, minutach i sekundach <i>In degrees, minutes and seconds</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Furthest extended points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna)	Wiżajny	54°24'30"	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna)	Mielnik	52°17'	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	Turośl	21°35'45"	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Białowieża	23°56'	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:				<i>Extent:</i>
z południa na północ	x	2°07'30"	238	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	2°21'15"	167	<i>from west to east</i>

Źródło: dane Departamentu Mienia i Geodezji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego.
Source: data of Department of Property and Geodesy of Podlaskie Voivodship Marshal's Office.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE
AREA AND BORDERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	20187,0	x	<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km	936,5	100,0	<i>Length of border in km</i>
z Białorusią	245,9	26,3	<i>with Belarus</i>
z Litwą	104,3	11,1	<i>with Lithuania</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
lubelskim	3,9	0,4	<i>Lubelskie</i>
mazowieckim	357,2	38,1	<i>Mazowieckie</i>
warmińsko-mazurskim	225,2	24,1	<i>Warmińsko-Mazurskie</i>

Źródło: dane Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego.
Source: data of Podlaskie Voivodship Office.

TABL. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina Gmina	Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above sea level in m	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt – okolice miejscowości Wizajny	Wizajny	297,53	Highest point – surroundings of Wizajny
Najniżej położony punkt – okolice miejscowości Miastkowo	Miastkowo	91,62	Lowest point – surroundings of Miastkowo

Źródło: dane Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej.
Source: data of the Central Centre of Geodesy and Cartography Records.

 TABL. 4. DANE METEOROLOGICZNE
METEOROLOGICAL DATA

LATA YEARS STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Średnia temperatura powietrza w °C Average air temperature in °C	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm	Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	Ustonecznienie w h Insolation in h	Średnie zachmurzenie w oktantach ^a Average cloudiness in octants ^a
Białystok 2000	8,6	453	2,4	1856	4,9
2005	7,1	546	2,6	1836	5,1
2006	7,3	598	2,5	1766	5,2
2007	8,2	602	2,8	1739	5,4
Suwałki 2000	8,1	512	3,3	1746	5,0
2005	6,7	539	3,7	1810	4,9
2006	7,1	518	3,7	1722	5,0
2007	7,8	745	4,1	1690	5,3

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami).

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover).

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

DZIAŁ II STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

Dział prezentuje statystyczną charakterystykę problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej.

1. Informacje o **stanie i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

Dane o **gruntach rolnych wyłączonych na cele nierolnicze i leśnych na cele nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jednolity tekst Dz. U. 2004 Nr 121, poz. 1266), która chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I-III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV-VI wytworzone z gleb organicznych, nie uwzględnia natomiast gruntów klas V-VI wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI – najniższą.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

Zagospodarowanie gruntów zrehabilitowanych polega na wykonaniu odpowiednich zabiegów umożliwiających wykorzystanie tych gruntów dla celów rolniczych, leśnych, komunalnych i innych.

3. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem oraz rybactwem)” – jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;

CHAPTER II ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

Chapter presents statistical characteristics of threats to environment, environmental protection and water management.

1. Information regarding the **status and use of voivodship land** is classified by ownership and register groups, according to the land register as a result of the regulation of the Minister of Regional Development and Construction, dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454).

Data regarding **agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes** concerns land, for which payments and fees were collected, on the basis of the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 121, item 1266), which protects all agricultural land included in quality classes I-III as well as agricultural land included in quality classes IV-VI comprised of organic soils. It does not, however, include land of V-VI quality classes originating from mineral-derived soils.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concerns land which has completely lost its utility value (devastated land) and land the utility value of which has declined due to worsening of natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as due to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in assigning or restoration a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

Development of reclaimed land is based on undertaking appropriate measures, which enable to use that land for agricultural, forest, municipal and other purposes.

3. Information regarding **water withdrawal** concerns:

1) in the item "for production purposes (excluding agriculture, hunting and forestry and fishing)" – organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of waste water annually. Data regarding water withdrawal for the needs of the national economy and population does not include water coming from irrigation of mines, which is discharged into reservoir without further use;

- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” – jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” – wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itp.).

4. Dane dotyczące **stanu czystości rzek** podano zgodnie z klasyfikacją jakości wód powierzchniowych wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 11 II 2004 r. (Dz. U. Nr 32, poz. 284) w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód.

Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska prowadzą monitoring diagnostyczny w wyznaczonych punktach pomiaru jakości wód, który obejmuje określenie w wodach powierzchniowych wszystkich wskaźników jakości wody określonych w załączniku nr 1 do ww. rozporządzenia.

Klasyfikacja dla prezentowania stanu wód powierzchniowych obejmuje 5 klas jakości tych wód, z uwzględnieniem kategorii jakości (A1, A2, A3) określonych w przepisach w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

5. Dane o **jakości wody z wodociągów dostarczanej ludności do spożycia** opracowano w myśl ustaleń zawartych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 23 III 2007 r. (Dz. U. Nr 61, poz. 417); dane opracowano na podstawie wyników badań terenowo-laboratoryjnych wykonanych przez stacje sanitarno-epidemiologiczne. Na podstawie wyników analiz fizyczno-chemicznych i badań bakteriologicznych wyróżnia się dwie kategorie urządzeń – dostarczające wodę dobrą (tj. odpowiadającą wymaganiom sanitarnym) i dostarczające wodę złą (tj. nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym).

6. Dane o **ściekach** dotyczą ścieków odprowadzonych do wód (do 2002 r. – do wód powierzchniowych) lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnię ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczenia** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód, do ziemi lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami chłodniczymi, jak również łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

- 2) in the item "irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds" – agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigation of agricultural or forest land with the area of 20 ha or more, and for the purpose of exploitation of fish ponds with the area of 10 ha or more;
- 3) in the item "exploitation of water-line system" – all entities responsible for the management of the water-line system (including housing cooperatives, water companies, waterworks and workplaces etc.).

4. Data concerning the **purity of rivers** is given in accordance with the classification of surface water quality as a result of the regulation of the Minister of Environment, dated 11 II 2004 (Journal of Laws No. 32, item 284) on the classification for presenting state of surface and underground waters, the method of conducting monitoring as well as the method of interpreting the results and presenting the state of these waters.

Voivodship Inspectorates for Environmental Protection conduct diagnostic monitoring at defined water quality measurement points which includes defining in case of surface waters all water quality indicators specified in the annex No. 1 to the above mentioned regulation.

Classification used in presentation of the state of surface water includes 5 classes of water quality, taking into consideration categories of water quality (A1, A2, A3) described in the regulations on the requirements which have to be fulfilled by surface waters used for supplying people with water for consumption.

5. Data concerning **quality of water from waterworks supplied to the population for consumption** was compiled in accordance with regulations contained in the regulation of the Minister of Health, dated 23 III 2007 (Journal of Laws No. 61, item 417); data was compiled on the basis of field and laboratory test results conducted by sanitary-epidemiological stations. On the basis of physical and chemical analyses and bacteriological tests, two categories of facilities of water withdrawal are distinguished – supplying good quality water (i.e. meeting sanitary requirements) and bad quality water (i.e. not meeting sanitary requirements).

6. Data regarding **waste water** concerns waste water discharged into waters (until 2002 – into surface waters) or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). Data regarding **entities possessing waste water treatment plants** concerns the same entities.

Waste water requiring treatment is understood as waste water discharged by means of open channels or ditch systems directly into waters, the ground or sewage systems from entities engaged in production (including polluted cooling water and polluted water from drainage of mines and constructions), other entities as well as households.

Cooling water comprises waste water with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczenia** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód powierzchniowych wydzielonym dla nich systemem kanalizacji,
- ładunki zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ładunków zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich dopływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych, względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogennych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczne i chemiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczenia (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni, jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni niepracujących na sieci kanalizacyjnej).

Od 2003 r. komunalne oczyszczalnie chemiczne zakwalifikowano albo do oczyszczalni o podwyższonym stopniu usuwania biogenów, albo do oczyszczalni mechanicznych.

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano na podstawie badań Głównego Urzędu Statystycznego w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni oczyszczających ścieki z miast i wsi.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- is discharged into surface waters by a separate sewage system,
- the charge of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the charge of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,
- the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C as well as into other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.

Data regarding **treated waste water** concerns waste water treated mechanically, chemically, biologically and with increased biogen removal and discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of waste water is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e. solid bodies and fats subject to settlement or flotation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of waste water consists in precipitating certain soluble compounds or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon etc.

Biological treatment of waste water occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from waste water.

Increased biogen removal from waste water occurs in waste water treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

Graduated mechanical and biological or mechanical and chemical treatment of the discharged waste water was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).

Data on **municipal waste water treatment plants** concerns those of them, which are used to treat waste water drained off by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data does not include household waste water treatment plants or treatment plants processing only transported waste water (i.e. waste water treatment plants not working with-in sewage system).

Since 2003 municipal chemical treatment plants have been classified as treatment plants with increased biogen removal or mechanical treatment plants.

Data on the **population using waste water treatment plants** is given on the basis of surveys of the Central Statistical Office based on estimates of the number of population using waste water treatment plants treating urban and rural waste.

7. Informacje o źródłach i wielkości **emisji przemysłowych zanieczyszczeń powietrza** oraz o stanie **wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń** dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40) z późniejszymi zmianami.

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co w zasadzie zapewnia porównywalność, może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji zanieczyszczeń pyłowych** dotyczą: pyłów ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów emitowanych zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji zanieczyszczeń gazowych** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, dwutlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów emitowanych zanieczyszczeń gazowych.

Dane o emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych obejmują emisję zorganizowaną oraz niezorganizowaną.

Ze względu na to, że wielkość **emisji dwutlenku węgla** charakteryzuje się dużymi bezwzględными wartościami, **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony **bez uwzględnienia emisji dwutlenku węgla**.

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

8. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628) z późniejszymi zmianami, których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o odpadach do 2001 r. opracowywane były w oparciu o ustawę z dnia 27 VI 1997 r. o odpadach (Dz. U. Nr 96, poz. 592) z późniejszymi zmianami oraz zgodnie z klasyfikacją odpadów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 24 XII 1997 r. (Dz. U. Nr 162, poz. 1135). Dane późniejsze opracowano w oparciu o ustawę z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628) z późniejszymi zmianami, która weszła w życie 1 X 2001 r. oraz katalog odpadów wprowadzony w życie 1 I 2002 r. rozporządzeniem Ministra Środowiska (Dz. U. 2001 Nr 112, poz. 1206).

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

7. Information regarding the sources and amount of **emission of industrial air pollutants** as well as the **systems reducing such pollutants and the effects of their utilization** concerns organizational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the regulation of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40) with later amendments.

The established group of surveyed entities maintained annually, which, in principle, assures comparability, may be increased only in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of emission of pollutants.

Data regarding **emission of particulates pollutants** concerns: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot as well as other types of particulates pollutants.

Data regarding **emission of gaseous pollutants** concerns: sulphur dioxide, carbon monoxide, carbon dioxide, nitrogen oxides, hydrocarbons as well as other types of gaseous pollutants.

Data regarding emission of particulates and gaseous pollutants includes organized and disorganized emission.

Due to the high absolute values which characterize the **emission of carbon dioxide**, the **indicator of reduction of gaseous pollutants** was calculated and presented **excluding carbon dioxide emission**.

Emission volumes from various sources and of different pollutant types were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

8. Waste means any substance or object in one of the categories listed in Annex I to the Act on Waste, dated 27 IV 2001 (Journal of Laws No. 62, item 628) with later amendments, which the holder discards, intends or is required to discard.

Information regarding waste until 2001 was compiled on the basis of the Act on Waste, dated 27 VI 1997 (Journal of Laws No. 96, item 592) with later amendments as well as in accordance with the classification of waste introduced by the regulation of the Minister of Environmental Protection, Natural Resources and Forestry, dated 24 XII 1997 (Journal of Laws No. 162, item 1135). Later data was compiled according to the Act on Waste, dated 27 IV 2001 (Journal of Laws No. 62, item 628) with later amendments, introduced on 1 X 2001 as well as the catalogue of waste introduced on 1 I 2002 by the regulation of the Minister of Environment (Journal of Laws 2001 No. 112, item 1206).

Information regarding the **quantity and type of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, bądź prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się podanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska. Unieszkodliwianiem odpadów jest także składowanie odpadów.

Magazynowanie odpadów to czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub nieszkodliwianiem.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrehabilitowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowych poprzez, między innymi właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych oraz uregulowanie stosunków wodnych.

9. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody: dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów; roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową; zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia; siedlisk przyrodniczych; siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt; krajobrazu; zieleni w miastach i wsiach; zadrzewień.

Ochrona krajobrazowa oznacza zachowanie cech charakterystycznych danego krajobrazu.

Park narodowy obejmuje obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Recovery of waste means all operations which do not endanger human life and health or the environment, consisting in the use of waste in whole or in part, or leading to extraction and use of substances, materials or energy.

Treatment of waste means the submission of waste to the processes of biological, physical or chemical treatment as a result of which the nature of waste does not pose risks to human life, health or the environment. Storing waste is also a method of waste treatment.

Waste storage means temporary waste storage or collection prior to its transport, recovery or treatment.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks) of the plant generating it or to other areas.

Data regarding waste landfilled up to now (accumulated) concerns the quantity of waste deposited on own plant areas as a result of depositing it during the reporting and previous years.

Reclaimed landfill areas are areas where exploitation was finished, and where work connected with assigning or restoration utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics as well as regulating waterways was carried out.

9. Nature protection consists in maintenance, balanced use and renewal of natural resources, objects and elements as: wild plants, animals and fungi; plants, animals and fungi under species protection; migratory animals; natural habitats; habitats threatened with extinction, rare and protected species of plants, animals and fungi; objects of animate and inanimate nature as well as fossil plant and animal remains; landscape; green belts within cities and villages; plantings.

Landscape protection means conservation of characteristic features of particular landscape.

National park includes protected areas distinguishing for particular natural, scientific, social, cultural and educational values, not smaller than 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected.

Nature reserve includes areas in natural or slightly changed state, ecosystems, refuges and natural habitats. It also protects habitats of plants, animals and fungi as well as formations and elements of inanimate nature, having essential environmental, scientific, cultural values or landscape features.

Landscape park is an area protected because of its natural, historical and cultural values as well as for landscape features. The aim of landscape park creation is preservation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, głązy oraz jaskinie.

Stanowiska dokumentacyjne to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak np.: naturalne zbiorniki wodne, łąki, łąki i łąki wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzeczka, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

10. Fundusze ekologiczne (fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych) są to fundusze tworzone z opłat za korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian, tj. kwot pieniężnych pobieranych za emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów, usuwanie drzew lub krzewów oraz za pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub ziemi, opłat za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze oraz z kar za przekroczenie dopuszczalnych norm ekologicznych, a także innych kwot ustalonych przez terenowe organy administracji rządowej oraz samorządowej. Środki funduszy przeznaczone są na finansowanie w całości lub w części działalności związanej z ochroną środowiska i gospodarką wodną.

11. Dane o nakładach na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną Dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ Dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych Dotyczących Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Protected landscape area includes areas protected because of distinguishing landscape characterized by various ecosystem types, valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Nature monuments are single objects of animate and inanimate nature or their clusters of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features, trees of impressive size, native and alien shrubs, springs, waterfalls, karst springs, rocks, ravines, boulders and caves.

Documentation sites are not distinguished on the surface or possible to be distinguished, important in scientific and educational terms, places of occurrence of geological formations, concentrations of fossils or mineral formations, caves or rock shelters along with silt-covered grounds and fragments of active and closed surface and underground excavations.

Ecological areas are worth of protection fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peatbogs, dunes, patches of non-used vegetation, old river beds, natural habitats, habitats of rare or protected species of plants, animals or fungi, their refuges and places of reproduction or places of seasonal residence.

Landscape-nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth of protection due to their scenic or aesthetic features.

10. Ecological funds (environmental protection and water management funds and Agricultural Land Protection Fund) are funds created from payments for the use of the natural environment and for introducing changes to it, i.e.: payments collected for releasing air pollutants, storing waste, the removal of trees and bushes as well as for the abstraction and use of water and releasing waste water into waters or into the ground, payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes as well as fines for exceeding permissible ecological standards and other payments established by regional divisions of the state and local self-government administration. These funds are used to finance, in whole or in part, activity connected with environmental protection and water management.

11. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management is presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities, introduced on the basis of the regulation of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE) implemented by the European Union.

TABL. 1 (5). **STAN GEODEZYJNY I KIERUNKI WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA^a**
Stan w dniu 1 I
GEODESIC STATUS AND USE OF VOIVODSHIP LAND^a
As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008		SPECIFICATION	
	w ha <i>in ha</i>		na 1 miesz- kańca ^b w ha <i>per capita^b in ha</i>	przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosunku do 2007 r. <i>increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2007</i>		
Powierzchnia ogólna	2018620	2018701	2018701	1,69	-	Total area
Użytki rolne	1239701	1233448	1225721	1,03	-7727	<i>Agricultural land</i>
grunty orne	792953	785350	777489	0,65	-7861	<i>arable land</i>
sady	6047	5582	5862	0,01	+280	<i>orchards</i>
łąki trwałe	208001	208077	207396	0,17	-681	<i>permanent meadows</i>
pastwiska trwałe	193386	193959	193049	0,16	-910	<i>permanent pastures</i>
grunty:						<i>land:</i>
rolne zabudowane	30240	30937	32294	0,03	+1357	<i>agricultural built-up</i>
pod stawami	928	1309	1321	0,00	+12	<i>under ponds</i>
pod rowami	8146	8234	8310	0,01	+76	<i>under ditches</i>
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	613075	623808	632679	0,53	+8871	<i>Forest land as well as woody and bushy land</i>
lasy	601754	609754	618930	0,52	+9176	<i>forests</i>
grunty zadrzewione i zakrzewione	11321	14054	13750	0,01	-304	<i>woody and bushy land</i>
Grunty pod wodami powier- zchniowymi	27441	27231	27318	0,02	+87	<i>Land under surface waters</i>
płynącymi	24559	24495	24501	0,02	+6	<i>flowing</i>
stojącymi	2882	2736	2817	0,00	+81	<i>standing</i>
Grunty zabudowane i zurbani- zowane	73114	73928	72972	0,06	-956	<i>Built-up and urbanized land</i>
tereny:						<i>areas:</i>
mieszaniowe	7579	7656	7107	0,01	-549	<i>residential</i>
przemysłowe	1972	2213	2298	0,00	+85	<i>industrial</i>
inne zabudowane	2983	3647	3761	0,00	+114	<i>other built-up</i>
zurbanizowane niezabu- dowane	1193	1207	787	0,00	-420	<i>urbanized non-built-up</i>
rekreacyjno-wypoczyn- kowe	1532	1552	1606	0,00	+54	<i>recreational and rest</i>
tereny komunikacyjne:						<i>transport areas:</i>
drogi	49516	49396	49343	0,04	-53	<i>roads</i>
kolejowe	5310	5274	5281	0,00	+7	<i>railway</i>
inne	521	503	481	0,00	-22	<i>other</i>
użytki kopalne	2508	2480	2308	0,00	-172	<i>minerals</i>
Użytki ekologiczne	635	1282	1782	0,00	+500	<i>Ecological areas</i>
Nieużytki	59066	56730	55855	0,05	-875	<i>Wasteland</i>
Tereny różne ^c	5588	2275	2373	0,00	+98	<i>Miscellaneous land^c</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 54. ^b Stan ludności w dniu 31 XII 2007 r. ^c Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a See general notes, item 1 on page 54. ^b Population as of 31 XII 2007. ^c Land designated for reclamation, unmanaged re-claimed land and defensive banks not suitable for motor traffic.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (6). **GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE^a**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES
AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	w ha in ha				
O G Ó Ł E M	58	43	36	138	T O T A L
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Grunty rolne	52	28	30	112	Agricultural land
Użytki rolne	17	17	21	86	Agricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
III	7	7	9	23	III
IV ^b	7	6	11	56	IV ^b
V i VI	3	4	1	7	V and VI
Inne grunty rolne	35	11	9	26	Other agricultural land
Grunty leśne	6	15	6	26	Forest land
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
Na tereny:					Areas:
osiedlowe	7	19	16	29	residential
przemysłowe	–	2	4	13	industrial
komunikacyjne	21	5	–	63	transport
Pod użytki kopalne	28	9	6	18	Minerals
Pod zbiorniki wodne	–	–	2	–	Water reservoirs
Na inne cele	2	8	9	16	Other purposes

a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych. b Użytki rolne pochodzenia mineralnego i organicznego.

Ź r ó d ł o: w zakresie gruntów rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; w zakresie gruntów leśnych – dane Ministerstwa Środowiska.

a According to the binding regulations on the protection of agricultural and forest land. b Agricultural land of mineral and organic origin.

S o u r c e: in regard to agricultural land – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development; in regard to forest land – data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 (7). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	w ha in ha				
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	2845	2887	2821	2803	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdewastowane	2688	2772	2714	2696	devastated
zdegradowane	157	115	107	107	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	14	58	32	53	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	2	7	30	17	agricultural
leśne	9	49	2	4	forest
zagospodarowane	13	8	32	12	managed

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (8). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	90,2	92,7	92,8	91,7	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem oraz rybactwem) – z ujęć własnych	15,2	14,0	13,9	14,3	15,6	Production (excluding agriculture, hunting and forestry and fishing) – from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	2,3	1,8	1,8	1,7	1,8	surface
podziemne	11,8	11,5	11,2	11,7	12,8	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	18,3	22,2	18,6	19,0	20,7	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	56,7	56,5	60,3	58,5	63,7	Exploitation of water-line system ^a
wody: powierzchniowe	8,5	7,6	8,6	9,7	10,5	waters: surface
podziemne	48,2	48,9	51,8	48,8	53,2	underground

^a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

^a Water withdrawal by intakes before entering water-line system.

TABL. 5 (9). **ZUŻYCIENIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	76,5	80,6	78,9	79,0	100,0	TOTAL
Przemysł	15,3	14,5	14,5	14,6	18,5	Industry
w tym na cele produkcyjne	12,9	12,6	12,5	12,7	16,1	of which for production purposes
Rolnictwo i leśnictwo ^a	18,3	22,2	18,6	19,0	24,1	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	42,9	43,9	45,8	45,3	57,4	Exploitation of water-line system ^b

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds. ^b Excluding water consumption for industrial purposes from water-line system of gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (10). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIENI W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS FOR FILLING FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	11801	15463	15712	15509	Area of irrigated agricultural and forest land ^a in ha
Powierzchnia napełnianych stawów rybnych ^b w ha	1395	1417	1402	1402	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	18310	22237	18571	19006	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych ... na 1 ha	1165 0,1	4138 0,3	1418 0,1	1853 0,1	for irrigation of agricultural and forest land per 1 ha
do napełniania i uzupełniania stawów rybnych	17145	18099	17153	17153	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	12,3	12,8	12,2	12,2	per 1 ha

a O powierzchni co najmniej 20 ha. b O powierzchni co najmniej 10 ha. c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.
a Area of 20 ha and more. b Area of 10 ha and more. c Including waste water withdrawal for irrigation.

TABL. 7 (11). **STAN CZYSTOŚCI RZEK^a W 2007 R.**
PURITY OF RIVERS^a IN 2007

RZEKI RIVERS	Liczba punktów pomiaru jakości wód <i>Number of water quality measurement points</i>					
	ogółem total	w klasach jakości wody <i>in water quality classes</i>				
		I	II	III	IV	V
OGÓŁEM	168	–	1	61	79	27
TOTAL						
Awissa	1	–	–	–	–	1
Biała ^b	2	–	–	–	1	1
Biała ^c	2	–	–	–	–	2
Biebla	1	–	–	1	–	–
Biebrza	9	–	–	5	4	–
Boberka	1	–	–	–	1	–
Brok	2	–	–	–	–	2
Brzozówka	2	–	–	2	–	–
Czaplinianka	1	–	–	–	1	–
Czarna	2	–	–	1	1	–
Czarna Hańcza ^d	10	–	1	8	1	–
Czarna Struga	1	–	–	–	–	1
Czapielówka	2	–	–	–	2	–
Dopływ spod Nowej Wsi	1	–	–	–	–	1
Dopływ z Łempic	1	–	–	–	1	–
Dopływ z Rządkowa	1	–	–	–	–	1
Elk	3	–	–	2	1	–
Gać	1	–	–	–	1	–
Horodnianka	4	–	–	–	3	1
Jabłonka	3	–	–	–	2	1
Jaskranka	3	–	–	2	1	–
Jegrznia	1	–	–	1	–	–
Kamianka	1	–	–	–	–	1
Kamienna	1	–	–	–	1	–
Kanał Augustowski	2	–	–	1	1	–

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 55. b Dopływ Orlanki. c Dopływ Supraśli. d Rzeki graniczne.

a See general notes, item 4 on page 55. b Tributary of the Orlanka. c Tributary of the Supraśl. d Border rivers.

TABL. 7 (11). **STAN CZYSTOŚCI RZEK^a W 2007 R. (dok.)**
PURITY OF RIVERS^a IN 2007 (cont.)

R Z E K I R I V E R S	Liczba punktów pomiaru jakości wód <i>Number of water quality measurement points</i>					
	ogółem <i>total</i>	w klasach jakości wody <i>in water quality classes</i>				
		I	II	III	IV	V
Klimaszewnica	1	–	–	–	1	–
Kosódka	1	–	–	–	1	–
Kropiwna	1	–	–	–	–	1
Krynka ^d	2	–	–	1	1	–
Lebiedzianka	1	–	–	–	1	–
Lepacka Struga	1	–	–	–	–	1
Leśna Prawa ^d	3	–	–	–	1	2
Liza	1	–	–	–	1	–
Łabna	3	–	–	–	2	1
Łomżyczka	3	–	–	–	3	–
Łosośna	2	–	–	1	1	–
Marycha	4	–	–	–	4	–
Matlak	1	–	–	1	–	–
Narew	17	–	–	4	11	2
Narewka	3	–	–	1	2	–
Nereśl	3	–	–	2	1	–
Nurczyk	1	–	–	–	1	–
Nurzec	8	–	–	1	6	1
Olszanka	1	–	–	1	–	–
Orlanka	3	–	–	1	1	1
Penza	1	–	–	–	1	–
Pisa	4	–	–	–	4	–
Płoska	1	–	–	–	1	–
Potopka	1	–	–	1	–	–
Rospuda-Netta	9	–	–	9	–	–
Sidra	1	–	–	1	–	–
Skroda	1	–	–	1	–	–
Słoja	1	–	–	–	1	–
Sokołda	5	–	–	1	3	1
Supraśl	7	–	–	2	2	3
Szczeberka	1	–	–	1	–	–
Szelmentka ^d	1	–	–	1	–	–
Szeszupa ^d	5	–	–	5	–	–
Szlamica	1	–	–	1	–	–
Ślina	1	–	–	–	1	–
Świsłoc ^d	1	–	–	–	1	–
Targonka	1	–	–	–	–	1
Turośl	1	–	–	–	1	–
Turośnianka	1	–	–	–	1	–
Turówka	1	–	–	–	–	1
Wiatrołuża	1	–	–	1	–	–
Wissa	2	–	–	1	1	–
Wołkuszanka	1	–	–	–	1	–
Zalewianka	1	–	–	–	1	–

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 55. d Rzeki graniczne.

U w a g a. Dane zawarte w tablicy dotyczą badań czystości wód przeprowadzonych w latach 2004-2007, których wyniki były aktualne w 2007 r.

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku.

a See general notes, item 4 on page 55. d Border rivers.

N o t e. Data included in the table concerns researches on the purity of rivers conducted in 2004-2007, results of which were valid in 2007.

S o u r c e: data of the Voivodship Inspectorate for Environmental Protection in Białystok.

TABL. 8 (12). **JAKOŚĆ WODY Z WODOCIĄGÓW DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA W 2007 R.**
QUALITY OF WATER FROM WATERWORKS SUPPLIED TO THE POPULATION
FOR CONSUMPTION IN 2007

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność ^a – w % ludności korzystającej z urządzeń – zaopatrywana w wodę <i>Population^a – in % of population using facilities – supplied with water</i>				SPECIFICATION
	odpowiadającą wymaganiom sanitarnym <i>meeting sanitary requirements</i>		nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym <i>not meeting sanitary requirements</i>		
	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Wodociągi o wydajności w m ³ /d:					<i>Waterworks with a capacity of m³/24h:</i>
poniżej 100	80,5	77,7	19,5	22,3	<i>below 100</i>
100-1000	85,8	84,5	14,2	15,5	<i>100-1000</i>
1001-10000	73,4	37,2	26,6	62,8	<i>1001-10000</i>
10001-100000	100,0	100,0 ^b	–	–	<i>10001-100000</i>

a Według szacunków. b Dotyczy ludności zaopatrywanej w wodę z wodociągów zlokalizowanych na terenach miast.
 Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia.

a *Estimated data.* b *Concerns population supplied with water from waterworks located within cities.*

S o u r c e: data of the Ministry of Health.

TABL. 9 (13). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER DISCHARGED INTO WATERS
OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007		SPECIFICATION
	w hm ³ <i>in hm³</i>			w % <i>in %</i>		
O G Ó Ł E M	40,8	39,3	39,7	41,2	100,0	T O T A L
odprowadzone:						<i>discharged:</i>
bezpośrednio z zakładów ^a ...	6,3	6,8	6,7	7,0	17,0	<i>directly from plants^a</i>
w tym wody chłodnicze ...	0,8	0,5	0,7	0,6	1,4	<i>of which cooling water</i>
siecią kanalizacyjną	34,6	32,5	33,0	34,2	83,0	<i>through sewage system</i>
W tym ścieki wymagające oczyszczania	40,1	38,8	39,0	40,7	98,6	<i>Of which waste water requiring treatment</i>
oczyszczane	39,4	38,5	38,8	40,0	97,1	<i>treated</i>
mechanicznie	0,3	0,7	0,7	0,8	2,0	<i>mechanically</i>
biologicznie	31,3	9,8	7,7	8,2	20,0	<i>biologically</i>
z podwyższonym usuwa- niem biogenów	7,9	28,0	30,4	31,0	75,1	<i>with increased biogen removal (disposal)</i>
nieoczyszczane	0,6	0,3	0,2	0,6	1,6	<i>untreated</i>
odprowadzone bezpo- średnio z zakładów ...	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	<i>discharged directly from plants</i>
odprowadzone siecią kanalizacyjną	0,6	0,2	0,1	0,6	1,5	<i>discharged through sewage system</i>

a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi.

a *Including cooling water and polluted water from mine drainage as well as building constructions and polluted precipitation water.*

TABL. 10 (14). **JEDNOSTKI^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII

ENTITIES^a DISCHARGING WASTE WATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTE WATER TREATMENT PLANTS POSSESSED
As of 31 XII

JEDNOSTKI	2000	2005	2006	2007	ENTITIES
OGÓŁEM	110	92	89	83	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi	37	27	27	26	<i>Discharging waste water directly into waters or into the ground</i>
wyposażone w oczyszczalnie ścieków	35	25	27	26	<i>possessing waste water treatment plants</i>
o wystarczającej przepustowości	35	24	25	25	<i>with sufficient capacity</i>
o niewystarczającej przepustowości	–	1	2	1	<i>with insufficient capacity</i>
bez oczyszczalni ścieków	2	2	–	–	<i>not possessing waste water treatment plants</i>
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	73	65	62	57	<i>Discharging waste water into sewage system (not possessing waste water treatment plants)</i>

a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.
a Excluding enterprises and water-sewage treatment plants.

TABL. 11 (15). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
WASTE WATER TREATMENT PLANTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Mechaniczne <i>Mechanical</i>	Biologiczne <i>Biological</i>	Z podwyższonym usuwaniem biogenów <i>With increased biogen removal (disposal)</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych					Industrial waste water treatment plants
Liczba					<i>Number</i>
2000	36	4	31	1	
2005	28	4	22	2	
2006	31	7	21	3	
2007	29	5	20	4	
Przepustowość w dam ³ /d					<i>Capacity in dam³/24h</i>
2000	100,6	63,3	37,2	0,1	
2005	152,1	115,1	33,5	3,5	
2006	160,0	122,7	27,8	9,6	
2007	157,1	119,1	28,3	9,8	
Komunalne oczyszczalnie ścieków^a					Municipal waste water treatment plants^a
Liczba					<i>Number</i>
2000	73	–	57	16	
2005	106	1	74	31	
2006	108	1	73	34	
2007	109	1	76	32	
Przepustowość w dam ³ /d					<i>Capacity in dam³/24h</i>
2000	315,3	–	250,1 ^b	65,2	
2005	233,2	0,2	38,7 ^b	194,3	
2006	234,0	0,2	37,2 ^b	196,6	
2007	234,4	0,2	38,0^b	196,2	
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^c					<i>Population using waste water treatment plants in % of total population^c</i>
2000	55,4	–	40,4	15,1	
2005	62,1	0,0	12,2	49,9	
2006	62,8	0,0	11,7	51,0	
2007	62,4	0,1	12,1	50,2	

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów.

a Working on sewage system. b Refers to equipment for biological treatment. c Population using waste water treatment plants – estimated data, total population – based on balances.

TABL. 12 (16). **EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH**
EMISSION AND REDUCTION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS IN PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Zakłady ^a ogółem (stan w dniu 31 XII) ...	52	57	55	57	Total plants ^a (as of 31 XII)
z liczby ogółem:					of total number:
wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					possessing pollutant reduction systems:
pyłowych	42	43	43	41	particulates
gazowych	5	7	5	5	gaseous
posiadające zagospodarowaną strefę ochronną	5	4	4	1	with managed protective zone
nieposiadające wyników pomiarów:					without the results of measurements of:
emisji:					emission of:
pyłów	10	10	9	12	particulates
gazów	10	8	8	11	gases
imisji	49	52	49	52	imission
Emisja zanieczyszczeń:					Emission of pollutants:
w tysiącach ton:					in thousand tonnes:
pyłowych	2,0	2,0	1,7	1,7	particulates
w tym pyły ze spalania paliw ..	1,7	1,6	1,4	1,3	of which particulates from the combustion of fuels
gazowych (bez dwutlenku węgla)	14,0	12,5	11,8	12,8	gaseous (excluding carbon dioxide)
w tym:					of which:
dwutlenek siarki	6,2	5,3	4,8	4,3	sulphur dioxide
tlenek węgla	3,4	3,2	3,3	4,6	carbon monoxide
tlenki azotu ^b	3,2	3,6	3,4	3,4	nitrogen oxides ^b
na 1 km ² w t:					per 1 km ² in t:
pyłowych	0,1	0,1	0,1	0,1	particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla)	0,7	0,6	0,6	0,6	gaseous (excluding carbon dioxide)
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					Pollutants retained in pollutant reduction systems:
w tysiącach ton:					in thousand tonnes:
pyłowe	102,4	118,4	116,8	117,1	particulates
gazowe (bez dwutlenku węgla) ...	0,7	1,6	1,1	1,5	gaseous (excluding carbon dioxide)
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					in % of pollutants produced:
pyłowych	98,1	98,3	98,5	98,5	particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla)	4,8	11,2	8,8	10,3	gaseous (excluding carbon dioxide)

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy. ^b W przeliczeniu na dwutlenek azotu.

^a Emitting particulates, gases or particulates and gases at the same time. ^b Expressed in nitrogen dioxide.

TABL. 13 (17). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Cyklony Cyclones	Multicyklony Multi cyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofilters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others
URZĄDZENIA – stan w dniu 31 XII EQUIPMENT – as of 31 XII							
OGÓŁEM	2000	198	34	53	6	12	6
TOTAL	2005	150	43	63	6	11	11
	2006	161	42	58	6	11	11
	2007	163	43	79	2	11	12
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2000	3	2	–	–	1	x
low	2005	6	7	–	–	2	x
	2006	7	7	–	–	2	x
	2007	7	7	–	–	2	x
średnia	2000	30	18	8	2	9	x
moderate	2005	28	19	23	–	9	x
	2006	27	19	23	1	9	x
	2007	25	19	35	–	9	x
wysoka	2000	165	14	45	4	2	x
high	2005	116	17	40	6	–	x
	2006	127	16	35	5	–	x
	2007	131	17	44	2	–	x
PRZEPIY W GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h WASTE GAS FLOW in dam ³ /h							
OGÓŁEM	2000	3977	604	1718	1120	146	317
TOTAL	2005	2418	1045	1761	1133	119	347
	2006	2808	1022	1605	961	119	344
	2007	3438	1005	2923	25	119	418
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2000	83	23	–	–	4	x
low	2005	86	284	–	–	30	x
	2006	110	285	–	–	30	x
	2007	100	288	–	–	30	x
średnia	2000	558	169	29	389	89	x
moderate	2005	463	187	175	–	89	x
	2006	463	187	175	153	89	x
	2007	430	187	396	–	89	x
wysoka	2000	3336	412	1689	731	53	x
high	2005	1869	574	1586	1133	–	x
	2006	2235	550	1430	808	–	x
	2007	2908	530	2527	25	–	x

TABL. 14 (18). **ODPADY^a WYTWORZONE I NAGROMADZONE ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
GENERATED AND ACCUMULATED WASTE^a AND ITS LANDFILL AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	50	56	50	60	Plants generating waste (as of 31 XII)
Odpady wytworzone (w ciągu roku):					Waste generated (during the year):
w tysiącach ton	717,8	927,9	957,4	1057,2	in thousand tonnes
poddane odzyskowi	531,9	795,1	853,2	935,3	recovered
unieszkodliwione	133,5	69,8	58,3	69,0	treated
w tym składowane ^b	110,4	47,3	40,9	42,3	of which landfilled ^b
magazynowane czasowo	52,4	63,0	45,9	52,9	temporarily stored
w % wytworzonych:					in % of generated:
poddane odzyskowi	74,1	85,7	89,1	88,5	recovered
unieszkodliwione	18,6	7,5	6,1	6,5	treated
w tym składowane ^b	15,4	5,1	4,3	4,0	of which landfilled ^b
magazynowane czasowo	7,3	6,8	4,8	5,0	temporarily stored
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^c ; stan w końcu roku) w tys. t	2331,0	2474,8	2423,2	2426,9	Waste landfilled up to now (accumulated ^c ; end of year) in thous. t
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t ..	90,9	52,3	108,0	37,0	Waste recovered from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t
Tereny składowania odpadów w ha:					Landfill areas in ha:
niezrekultywowane (stan w końcu roku)	32,5	36,5	35,4	34,1	non-reclaimed (end of year)
zrekultywowane (w ciągu roku) ...	2,7	1,5	2,2	2,2	reclaimed (during the year)

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 57. b Na składowiskach (wysypiskach, haldach, stawach osadowych) własnych i innych. c Na składowiskach (wysypiskach, haldach, stawach osadowych) własnych.

a Excluding municipal waste; see general notes, item 8 on page 57. b On own and other landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks). c On own landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks).

TABL. 15 (19). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2007 R.**
WASTE^a BY TYPE IN 2007

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone ^b Waste generated ^b		Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^c ; stan w końcu roku) Waste landfilled up to now (accumulated ^c ; end of year)	SPECIFICATION
	ogółem total	w tym poddane odzyskowi of which recovered		
	w tys. t		in thous. t	
OGÓŁEM	1057,2	935,3	2426,9	TOTAL
w tym:				of which:
Mieszanki popiołowo-żużłowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	23,5	23,2	–	Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste
Popioły lotne z węgla	36,2	36,2	1981,2	Coal fly ash
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	37,6	35,9	223,8	Slag, furnace ash and particulates from boilers

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 57. b W ciągu roku. c Na składowiskach (wysypiskach, haldach, stawach osadowych) własnych.

a Excluding municipal waste; see general notes, item 8 on page 57. b During the year. c On own landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks).

TABL. 16 (20). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA**
Stan w dniu 31 XII
LEGALLY PROTECTED AREAS POSSESSING UNIQUE ENVIRONMENTAL VALUE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007		SPECIFICATION	
	w ha in ha				w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivodship		na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²
OGÓŁEM^a	644040,6	644999,7	644996,2	645093,1	32,0	5408,9	TOTAL^a
Parki narodowe	92160,4	92089,8	92089,8	92089,8	4,6	772,1	National parks
Rezerwy przyrody ...	14015,3	23599,4	23599,4	23684,0	1,2	198,6	Nature reserves
Parki krajobrazowe ^b ...	83522,3	83531,9	83531,9	83531,9	4,1	700,4	Landscape parks ^b
Obszary chronionego krajobrazu ^b	452360,8	444021,0	444021,0	444021,0	22,0	3722,9	Protected landscape areas ^b
Stanowiska dokumentacyjne	0,8	0,5	0,5	0,5	0,0	0,0	Documentation sites
Użytki ekologiczne	1921,4	1697,5	1697,5	1709,8	0,1	14,3	Ecological areas
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	59,6	59,6	56,1	56,1	0,0	0,5	Landscape-nature complexes

^a Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin. ^b Bez powierzchni rezerwatów i innych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

^a Including those created on the basis of gmina resolutions. ^b Excluding nature reserves and other forms of nature protection located within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 17 (21). **PARKI NARODOWE**
Stan w dniu 31 XII
NATIONAL PARKS
As of 31 XII

LATA YEARS PARKI NARODOWE ^a NATIONAL PARKS ^a	Powierzchnia w ha Area in ha					otuliny (strefy ochronnej) buffer zones (of the pro- tected areas)
	parków narodowych national parks				z ogółem – pod ochroną ścisłą of grand total – strictly protected	
	ogółem grand total	w tym lasów of which forests	razem total	w tym lasów of which forests		
OGÓŁEM	2000	92160,4	35013,1	10445,4	9167,2	96740,1
TOTAL	2005	92089,8	35012,9	10821,5	9538,9	96740,1
	2006	92089,8	35000,8	10821,5	9538,9	96740,1
	2007	92089,8	35007,9	10821,5	9538,9	96740,1
Biebrzański		59223,0	15530,5	4472,2	3724,9	66824,0
Wigierski		14999,5	9410,4	623,2	283,0	11283,8
Białowiecki		10517,3	9974,0	5726,1	5531,0	3224,3
Narwiański		7350,0	93,0	–	–	15408,0

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie.

^a Listed according to decreasing grand total area in the voivodship.

TABL. 18 (22). **REZERWATY PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
NATURE RESERVES
As of 31 XII

L A T A REZERWATY	Obiekty Number	Powierzchnia Area			Y E A R S RESERVES	
		ogółem total	rezerwatów reserves			
			ściśle ^a strictly protected ^a	częściowych ^b partially protected ^b		
w ha in ha						
OGÓŁEM	2000	85	14015,3	798,8	13216,5	TOTAL
	2005	91	23599,4	952,0	22647,4	
	2006	91	23599,4	952,0	22647,4	
	2007	93	23684,0	952,0	22732,0	
Faunistyczne		10	2115,1	43,4	2071,7	Fauna
Krajobrazowe		4	1421,6	227,0	1194,6	Landscape
Leśne		55	18284,2	390,1	17894,1	Forest
Torfowiskowe		9	1212,6	286,9	925,7	Peatbog
Florystyczne		7	236,7	–	236,7	Flora
Wodne		3	332,3	4,6	327,7	Water
Przyrody nieożywionej		4	69,5	–	69,5	Inanimate nature
Stepowe		1	12,0	–	12,0	Steppe

a Rezerwaty, w których chroniona jest cała przyroda i zakazane są wszelkie czynności gospodarcze. b Rezerwaty, w których chronione są tylko niektóre składniki przyrody, a czynności gospodarcze są w odpowiedni sposób ograniczone.

a Reserves in which all forms of nature are protected and all economic activity is prohibited. b Reserves in which only some forms of nature are protected and economic activity is limited.

TABL. 19 (23). **PARKI KRAJOBRAZOWE**
Stan w dniu 31 XII
LANDSCAPE PARKS
As of 31 XII

L A T A Y E A R S PARKI KRAJOBRAZOWE ^a LANDSCAPE PARKS ^a		Powierzchnia ^b Area ^b			
		ogółem total	w tym of which		
			lasów forests	użytków rolnych agricultural land	wód water
w ha in ha					
OGÓŁEM	2000	88084,5	65831,1	19988,8	1265,4
TOTAL	2005	88084,5	63681,0	10909,0	1265,0
	2006	88084,5	63681,0	10909,0	1265,0
	2007	88084,5	63681,0	10909,0	1265,0
Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej im. prof. W. Sławińskiego		74447,0	60864,0	4862,0	381,0
Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi		7353,5	1341,0	2263,0	242,0
Suwalski Park Krajobrazowy		6284,0	1476,0	3784,0	642,0

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. b Łącznie z rezerwatami i pozostałymi formami ochrony przyrody położonymi na terenie parków.

a Listed according to decreasing total area in the voivodship. b Including nature reserves and other forms of nature protection located within parks.

TABL. 20 (24). **POMNIKI PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
NATURE MONUMENTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which				
		pojedyncze drzewa individual trees	grupy drzew tree clusters	aleje alleys	glazy boulders	
OGÓŁEM	2000	2051	1756	127	42	121
TOTAL	2005	2112	1861	120	27	103
	2006	2112	1861	120	27	103
	2007	2076	1826	119	27	103
W tym utworzone na mocy uchwał rad gmin		16	13	2	-	1
<i>Of which created on the basis of gmina resolutions</i>						

TABL. 21 (25). **WYMIAR I WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA CELOWE FUNDUSZE EKOLOGICZNE**
RATES AND RECEIPTS FROM PAYMENTS AND FINES TO THE SPECIAL PURPOSE
ECOLOGICAL FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wymierzono Administered	Wpłynęło Income	SPECIFICATION
	w tys. zł	in thous. zł	

FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

Opłaty^a	2000	6236,0	17235,1	Payments^a
	2005	.	16116,8	
	2006	.	20558,2	
	2007	.	21739,4	
w tym za:				<i>of which for:</i>
Gospodarkę ściekową i ochronę wód	6949,3	<i>Waste water management and protection of waters</i>
Ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	10922,9	<i>Protection of air and climate</i>
Gospodarkę odpadami	3143,2	<i>Waste management</i>
Kary^b za nieprzebrwanie przepisów ochrony środowiska	2000	610,2	436,9	Fines^b for not meeting environmental protection norms
	2005	620,3	144,3	
	2006	166,9	98,3	
	2007	227,9	81,0	
w tym za przekroczenie:				<i>of which for exceeding:</i>
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi		190,2	69,5	<i>Norms of releasing waste water into waters or into the ground</i>
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza		10,6	10,6	<i>Permissible emission of pollutants into the air</i>

FUNDUSZ OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH
AGRICULTURAL LAND PROTECTION FUND

OGÓŁEM – opłaty za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze	2000	1650,9	1736,0	TOTAL – payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes
	2005	1044,4	1081,0	
	2006	839,0	820,4	
	2007	967,5	949,7	
w tym:				<i>of which:</i>
Roczne		904,7	878,7	<i>Annual</i>
Jednorazowe należności		62,8	24,4	<i>One-off payments</i>

a Bez opłat za wydobywanie kopalni. b W zakresie wymierzonych kar – dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Źródło: w zakresie funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w zakresie Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

a Excluding payments for mining. b In regard to inflicted fines – data of the Inspectorate for Environmental Protection.

Source: in regard to the environmental protection and water management funds – data of the Management Board of National Fund for Environmental Protection and Water Management, in regard to the Agricultural Land Protection Fund – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 22 (26). **KIERUNKI FINANSOWANIA WOJEWÓDZKICH FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ***DIRECTIONS OF FINANCING OF VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007		SPECIFICATION
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>			w odsetkach <i>in percent</i>	
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	1222,4	3524,3	4544,9	26,8	<i>Protection of air and climate</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	19837,3	16776,8	8560,0	50,4	<i>Waste water management and protection of waters</i>
Gospodarka odpadami	3726,6	3821,6	2656,1	15,6	<i>Waste management</i>
Pozostałe	1304,3	975,5	1226,9	7,2	<i>Others</i>

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Management Board of National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 23 (27). **NAKLĄDY NA ŚRODKI TRWAŁE^a SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące)***OUTLAYS ON FIXED ASSETS^a ON ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>				
Ochrona środowiska	126413,5	98933,3	155806,9	139105,9	<i>Environmental protection</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	29440,5	12676,2	17488,1	22693,8	<i>Protection of air and climate</i>
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw – modernizacja kotłowni i ciepłowni	16922,9	3870,1	12020,8	19499,5	<i>of which outlays on modern fuel combustion technologies – the modernization of boiler and thermal energy plants</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	73636,5	55722,1	89088,0	53214,8	<i>Waste water management and protection of waters</i>
w tym nakłady na:					<i>of which outlays on:</i>
oczyszczanie ścieków komunalnych	22151,5	6474,3	15110,9	9433,3	<i>municipal waste water treatment</i>
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	41700,8	44716,1	70581,0	40925,2	<i>sewage system for the transport of waste water and precipitation water</i>
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb oraz ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	23199,2	7332,1	27497,5	36010,7	<i>Waste management, protection and recovery of soils as well as protection of underground and surface waters</i>
w tym nakłady na:					<i>of which outlays on:</i>
zbieranie odpadów ^b i ich transport	216,0	1779,2	3471,2	2559,2	<i>waste collection^b and transport</i>
w tym selektywne zbieranie odpadów	135,7	72,0	317,3	939,0	<i>of which selective waste collection</i>
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	21506,5	4687,7	481,5	895,8	<i>removal and treatment of waste^b</i>
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	–	60,4	–	–	<i>reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfill areas as well as other devastated and degraded areas</i>
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	13,3	–	–	–	<i>Protection of nature, biodiversity and landscape</i>
Zmniejszanie hałasu i wibracji	9,9	–	–	50,0	<i>Noise and vibration reduction</i>

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a By investment location; these outlays are also included in investment outlays in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal.

TABL. 23 (27). **NAKLĄDY NA ŚRODKI TRWAŁE^a SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (dok.)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS^a ON ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	w tys. zł		in thous. zł		
Gospodarka wodna	36820,6	41873,7	67581,9	66934,3	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	22587,9	32948,0	40879,7	23669,8	Water intakes and systems
Stacje uzdatniania wody	9326,3	8206,9	25738,9	31322,5	Water treatment plants
Zbiorniki wodne	3374,5	136,1	286,5	7309,4	Water reservoirs
Regulację i zabudowę rzek i potoków	1531,9	579,4	382,7	3250,6	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	–	3,3	294,1	1382,0	Flood embankments and pump stations

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej.

^a By investment location; these outlays are also included in investment outlays in the appropriate sections of the national economy.

TABL. 24 (28). **EFEKTY RZECZOWE INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Ability of completed systems to reduce pollutants in t/r:
pyłowych	408	16200	13685	96	particulates
gazowych	285	–	–	3	gaseous
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Waste water management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewage system in km for transport of:
ścieki	148,3	96,1	156,1	97,1	waste water
wody (ścieki) opadowe	28,1	18,8	29,4	15,4	precipitation water (waste water)

TABL. 24 (28). EFEKTY RZECZOWE INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)

TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)					
Gospodarka ściekowa i ochrona wód (dok.)					Waste water management and protection of waters (cont.)
Oczyszczalnie ścieków:					Waste water treatment plants:
obiekty	7	3	2	–	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	5	3	1	–	of which municipal
mechaniczne	2	–	–	–	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	3	3	1	–	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	2	–	1	–	with increased biogen removal (disposal) ^a
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	24684	702	1421	249	capacity of treatment plants in m ³ /24h
w tym oczyszczalni komunalnych	20771	702	821	249	of which municipal
mechanicznych	3889	–	–	–	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	495	702	321	249	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	20300	–	1100	–	with increased biogen removal (disposal) ^a
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (przydomowe):					Individual waste water treatment plants (household):
obiekty	189	95	17	271	facilities
przepustowość w m ³ /d	172	302	21	253	capacity in m ³ /24h
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					Industrial waste water pre-treatment plants:
obiekty	1	–	2	–	facilities
przepustowość w m ³ /d	150	–	819	–	capacity in m ³ /24h
Gospodarka odpadami					Waste management
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfill areas of municipal waste:
obiekty	6	1	–	–	facilities
powierzchnia w ha	7,8	2,3	–	–	area in ha
wydajność w t/r	12767	5700	–	–	capacity in t/y
GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT					
Wydajność ujęć wodnych ^b w m ³ /d	5429	4247	9013	528	Capacity of water intakes ^b in m ³ /24h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	3034	19530	2413	970	Water treatment in m ³ /24h
Sieć wodociągowa w km	423,0	399,5	345,6	161,2	Water-line system in km
Zbiorniki wodne:					Water reservoirs:
obiekty	2	–	–	3	facilities
pojemność w tys. m ³	214	–	–	99,9	capacity in thous. m ³

a W tym chemiczne. b Bez ujęć w energetyce zawodowej.

a Of which chemical. b Excluding water intakes in the power industry.

DZIAŁ III PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miast w miastach na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za 2007 r., aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 12 XI 2006 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 XII 2004 r. (Dz. U. Nr 265, poz. 2644) z późniejszymi zmianami.

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych.

Do **administracji państwowej** zalicza się:

- 1) naczelnie i centralne organy administracji:
 - a) instytucje naczelnie i centralne (np. Sejm, Senat, Urząd Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
 - b) jednostki służb zagranicznych, tj. placówki zagraniczne organów administracji państwowej oraz pracujących za granicą w przedstawicielstwach ONZ i innych misjach za granicą, a także w instytutach, ośrodkach informacji i kultury za granicą,
 - c) terenowe organy rządowej administracji specjalnej (np. izby i urzędy skarbowe, okręgowe inspektoria pracy, urzędy statystyczne, urzędy celne, regionalne izby obrachunkowe, Inspekcję Handlową, okręgowe inspektoria gospodarki energetycznej i materiałowej, gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych, archiwa państwowe);
- 2) terenowe organy rządowej administracji ogólnej (urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej łącznie z wojewódzkimi: inspektoratami inspekcji handlowej, służbami ochrony zabytków, zakładami weterynarii, zarządami melioracji i urzędów wodnych oraz kuratoriami oświaty).

Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

- 1) gminy i miasta na prawach powiatu:
 - a) urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych),

CHAPTER III ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL SELF-GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998) was introduced, the units of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary units in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity are outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election.

3. The demographic and professional characteristic of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2007, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 12 XI 2006 elections.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by occupational groups was made on the basis of the classification of professions and specialties for needs of labour market introduced by the regulation of the Minister of Economy and Labour, dated 8 XII 2004 (Journal of Laws No. 265, item 2644) with later amendments.

4. Presented information concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeal councils.

State administration comprises:

- 1) principle and central organs of administration:
 - a) principle and central institutions (e.g. Sejm, Senate, Office of the President, ministries, central offices),
 - b) foreign service institutions, i.e. foreign offices of state administration organs and those operating abroad as part of UN agencies and other missions abroad as well as in institutions and information and cultural centres abroad,
 - c) territorial organs of special government administration (e.g. fiscal chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, customs offices, regional accounting chambers, Trade Inspectorate, district energy and material economy inspectorates, auxiliary units of budgetary entities, state archives);
- 2) territorial organs of general government administration (voivodship offices, auxiliary service entities including voivodship: trade inspectorates, monument preservation services, veterinary offices, drainage and water facility boards as well as school superintendent's offices).

Local self-government administration comprises:

- 1) gminas and cities with powiat status:
 - a) gmina offices and auxiliary service entities (e.g. municipal service entities),

- b) urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspekcje nadzoru budowlanego, ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej);
- 2) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspekcje weterynaryjne, zarządy dróg);
- 3) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. zarządy melioracji i urządzeń wodnych).
5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej podano bez jednostek służb zagranicznych.

- b) *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g. construction supervision inspectorates, geodetic and cartographic documentation centres);*
- 2) *powiats, i.e. powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g. veterinary inspectorates, public road boards);*
- 3) *voivodships, i.e. marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g. drainage and water facility boards).*
5. *Data concerning average wages and salaries in the state administration is presented excluding foreign service institutions.*

TABL. 1 (29). **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA**
 Stan w dniu 31 XII
ADMINISTRATIVE UNITS OF THE VOIVODSHIP
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Powiaty	14	14	14	14	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	3	3	3	3	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	118	118	118	118	<i>Gminas</i>
miejskie	13	13	13	13	<i>urban</i>
miejsko-wiejskie	23	23	23	23	<i>urban-rural</i>
wiejskie	82	82	82	82	<i>rural</i>
Miasta	36	36	36	36	<i>Towns</i>

TABL. 2 (30). **GMINY W 2007 R.**
 Stan w dniu 31 XII
GMINAS IN 2007
 As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>								
		poniżej <i>below</i> 5,0 km ²	5,0- -19,9	20,0- -49,9	50,0- -99,9	100,0- -149,9	150,0- -199,9	200,0- -249,9	250,0- -299,9	300,0 km ² i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM	118^a	1	3	6	9	34	25	20	7	13
TOTAL										
Poniżej 2500 <i>Below</i>	8	–	–	–	5	1	2	–	–	–
2500-4999	52	–	–	1	2	25	9	9	1	5
5000-7499	31	1	–	–	–	5	9	7	3	6
7500-9999	6	–	1	–	–	–	1	1	2	1
10000-14999	9	–	–	1	–	1	3	3	1	–
15000-19999	2	–	–	1	–	–	1	–	–	–
20000-39999	7	–	2	2	1	1	–	–	–	1
40000-99999	2	–	–	1	1	–	–	–	–	–
200000 i więcej <i>and more</i>	1	–	–	–	–	1	–	–	–	–

a W tym 3 gminy mające również status miasta na prawach powiatu, które wykazano także w tabl. 3 na str. 78.
a Of which 3 gminas that are also cities with powiat status, which are as well given in table 3 on page 78.

TABL. 3 (31). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2007 R.**
Stan w dniu 31 XII
POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2007
As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>					2000,0 km ² i więcej <i>and more</i>
		poniżej <i>below</i> 50,0 km ²	50,0- -499,9	500,0- -999,9	1000,0- -1499,9	1500,0- -1999,9	
OGÓŁEM TOTAL	17	1	2	4	6	2	2
Poniżej 50000 <i>Below</i>	8	–	–	4	3	1	–
50000-74999	7	1	1	–	3	1	1
100000-149999	1	–	–	–	–	–	1
200000 i więcej <i>and more</i>	1	–	1	–	–	–	–

TABL. 4 (32). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2007 R.**
Stan w dniu 31 XII
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2007
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni <i>Councillors of</i>				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city councils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	
OGÓŁEM TOTAL					
OGÓŁEM	1764	74	249	30	TOTAL
W tym kobiety	300	16	43	2	<i>Of which women</i>
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
29 lat i mniej	86	8	5	1	<i>29 and less</i>
30-39	317	8	18	3	<i>30-39</i>
40-59	1183	45	200	19	<i>40-59</i>
60 lat i więcej	178	13	26	7	<i>60 and more</i>
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL					
Wyższe	445	62	166	30	<i>Tertiary</i>
Policealne	42	–	5	–	<i>Post-secondary</i>
Średnie	609	12	67	–	<i>Secondary</i>
Zasadnicze zawodowe	456	–	9	–	<i>Basic vocational</i>
Gimnazjalne, podstawowe i pozostałe	212	–	2	–	<i>Lower secondary, primary and others</i>

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.

a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status.

TABL. 4 (32). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2007 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2007 (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city councils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW BY OCCUPATIONAL GROUPS					
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy ...	89	18	76	16	Public government representa- tives, senior officials and managers
Specjaliści	280	42	64	10	Professionals
Technicy i inny średni personel ...	131	5	20	–	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi	68	2	32	–	Clerks
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	122	3	12	–	Service workers and shop and market sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	872	–	31	1	Skilled agricultural and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	55	–	6	–	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	48	–	2	–	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy przy pracach prostych	22	–	1	–	Elementary occupations
Siły zbrojne	8	–	1	–	Armed forces
Pozostali niesklasyfikowani	69	4	4	3	Others unclassified

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.

^a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status.

TABL. 5 (33). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	SPECIFICATION
PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE AVERAGE PAID EMPLOYMENT				
OGÓŁEM	11901	12115	12316	TOTAL
w tym:				of which:
Administracja państwowa	5125	5169	5142	State administration
Administracja samorządu terytorialnego ...	6740	6909	7136	Local self-government administration
gminy i miasta na prawach powiatu	4868	5008	5174	gminas and cities with powiat status
powiaty	1500	1483	1482	powiats
województwo	372	418	480	voivodship
PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ^a w zł AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES ^a in zł				
OGÓŁEM	2728,04	2857,29	2984,48	TOTAL
w tym:				of which:
Administracja państwowa	3091,90	3194,90	3326,24	State administration
Administracja samorządu terytorialnego ...	2434,95	2586,35	2720,68	Local self-government administration
gminy i miasta na prawach powiatu	2505,29	2616,62	2741,40	gminas and cities with powiat status
powiaty	2127,52	2354,92	2549,85	powiats
województwo	2754,23	3045,90	3025,43	voivodship

^a Patrz uwagi ogólne do rozdziału „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 3 na str. 133.

^a See general notes to the chapter "Wages and salaries. Social security benefits", item 3 on page 133.

DZIAŁ IV BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W dziale prezentuje się dane z zakresu działania Państwowej Straży Pożarnej, Policji i sądownictwa.

2. Dane o przestępstwach stwierdzonych i skazanych przez sądy opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r. obowiązującego od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późniejszymi zmianami), Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., Dz. U. Nr 83, poz. 930, z późniejszymi zmianami) lub innych ustaw szczególnych.

3. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego objęty oskarżeniem prokuratora, a nadto każdy występki skarbowy, których charakter jako przestępstwa został potwierdzony w wyniku postępowania przygotowawczego.

4. Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie statystyki policyjnej, uzupełnianej informacjami o śledztwach własnych prowadzonych w prokuraturach i o postępowaniach wobec nieletnich w sądach rodzinnych.

5. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

6. **Dorośli skazani** są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

CHAPTER IV PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. The chapter presents data concerning the activity of the State Fire Department, the Police and the courts of law.

2. Data concerning ascertained crimes and adults convicted was prepared according to the classification of the Criminal Code of 1997 valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553, with later amendments), the Treasury Penal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, Journal of Laws No. 83, item 930, with later amendments) or other specific laws.

3. **Ascertained crime** is an event which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997, crime is a felony or misdemeanour pursued by public prosecution or private prosecution by a public prosecutor. Moreover, it is every revenue related misdemeanour, the character of which was confirmed as a crime as a result of preparatory proceedings.

4. Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of police statistics, supplemented with information on investigations conducted by the public prosecutor's offices and on juvenile proceedings in family courts.

5. **Rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

6. **Adults sentenced** are persons who were over 17 at the time of committing the crime.

TABL. 1 (34). **ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ**
REGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE DEPARTMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Liczba zdarzeń					Number of events
Požary	5218	5426	5895	4353	<i>Fires</i>
małe	4385	4840	5185	4037	<i>small</i>
średnie	734	553	678	295	<i>medium</i>
duże	86	31	29	20	<i>big</i>
bardzo duże	13	2	3	1	<i>very big</i>
w tym:					<i>of which:</i>
obiektów użyteczności publicznej	110	95	95	80	<i>general purpose public buildings</i>
obiektów mieszkalnych	820	1058	1089	1009	<i>residential buildings</i>
obiektów produkcyjnych i magazynowych	158	149	115	136	<i>manufacturing and warehouse facilities</i>
środków transportu	221	249	261	230	<i>transport equipment</i>
lasów	867	388	643	224	<i>forests</i>
upraw	1148	1019	1154	563	<i>crops</i>
Miejscowe zagrożenia	2403	6232	7309	8180	<i>Local threats</i>
w tym spowodowane przez:					<i>of which caused by:</i>
katastrofy naturalne ^a	321	1461	1572	2524	<i>natural catastrophes^a</i>
awarie techniczne ^b	161	551	590	779	<i>technical failures^b</i>
środki transportu ^c	881	1643	1606	1845	<i>transport equipment^c</i>
Wyjazdy do fałszywych alarmów	195	195	223	232	<i>False alarms</i>
Wypadki z ludźmi	949	1953	1778	1869	Casualties
ofiary śmiertelne	137	170	187	181	<i>fatalities</i>
ranni i poparzeni	812	1783	1591	1688	<i>injured and burn victims</i>
w tym ratownicy	29	17	17	30	<i>of which rescue personnel</i>
W tym przy pożarach	113	205	122	130	<i>Of which during fires</i>
ofiary śmiertelne	32	49	28	24	<i>fatalities</i>
ranni i poparzeni	81	156	94	106	<i>injured and burn victims</i>
w tym ratownicy	24	13	10	17	<i>of which rescue personnel</i>

a Silne wiatry, przybór wód, opady śniegu i deszczu. b Chemiczne, ekologiczne, radiologiczne, budowlane, infrastruktury komunalnej. c Wypadki w komunikacji: drogowej, kolejowej, lotniczej.

Ź r ó ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku.

a Strong winds, water rise, snow and rain precipitation. b Chemical, environmental, radiological, building and municipal infrastructure. c Transportation accidents: road, rail, air.

S o u r c e: data of the Voivodship Headquarters of the State Fire Department in Białystok.

TABL. 2 (35). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH**
ASCERTAINED CRIMES IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	33570	31873	27725	26651	T O T A L
miasta	25698	22982	19838	19412	urban areas
wieś	7872	8891	7887	7239	rural areas
W tym przestępstwa o charakterze:					Of which type of crime:
kryminalnym	29014	20533	17424	16932	criminal
gospodarczym	2644	1982	2077	2452	economic

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.
 S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 3 (36). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH WEDŁUG WYBRANYCH RODZAJÓW PRZESTĘPSTW**
ASCERTAINED CRIMES IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS BY SELECTED TYPE OF CRIME

RODZAJE PRZESTĘPSTW	2000	2005	2006	2007	TYPE OF CRIME
Przeciwko życiu i zdrowiu	1433	1174	1171	1189	Against life and health
w tym:					of which:
zabójstwo	49	25	34	26	homicide
uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	1340	1082	1082	1082	damage to health, participation in violence or assault
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji ..	691	7684	6772	5880	Against public safety and safety in transport
w tym drogowe	7636	6708	5857	of which traffic
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	}1556	1003	916	813	Against freedom, freedom of conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności		111	105	112	Against sexual freedom and morals
w tym zgwałcenie	76	68	51	48	of which rape
Przeciwko rodzinie i opiece	1575	946	954	926	Against the family and custody
Przeciwko mieniu	21779	15161	12633	12263	Against property

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.
 S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 4 (37). **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH**
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES

RODZAJE PRZESTĘPSTW	2000	2005	2006	2007	TYPE OF CRIME
	w %		in %		
OGÓŁEM	55,7	67,3	69,1	68,7	TOTAL
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu	86,5	83,3	84,9	85,6	Against life and health
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji ...	86,9	99,1	99,1	99,2	Against public safety and safety in transport
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	92,6	93,3	92,4	92,4	Against freedom, freedom of conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności		81,1	90,5	86,3	Against sexual freedom and morals
Przeciwko rodzinie i opiece	100,0	99,9	99,9	99,9	Against the family and custody
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej ...	98,4	97,7	93,8	95,4	Against good name and personal integrity
Przeciwko mieniu	37,6	38,1	39,3	39,5	Against property

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.
 Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 5 (38). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO**
ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PURSUED BY PUBLIC PROSECUTION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
OGÓŁEM	6635	16568	13905	12064	TOTAL
w tym mężczyźni	6230	15497	12924	11247	of which men
w tym rodzaje przestępstw:					of which type of crime:
Przeciwko życiu i zdrowiu	861	1573	1352	1169	Against life and health
w tym:					of which:
zabójstwo	18	29	24	19	homicide
uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	716	932	828	669	damage to health, participation in violence or assault
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego	6659	5307	4748	Against safety in transport
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	294	419	314	286	Against freedom, freedom of conscience and religion, sexual freedom and morals
w tym zgwałcenie	30	33	32	26	of which rape
Przeciwko rodzinie i opiece	880	729	728	683	Against the family and custody
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	391	496	500	450	of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person
Przeciwko mieniu	2797	3996	3189	2624	Against property
w tym:					of which:
kradzież rzeczy	584	950	866	698	property theft
kradzież z włamaniem	906	668	450	398	burglary
rozbój	389	430	326	208	robbery

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.
 Source: data of the Ministry of Justice.

DZIAŁ V LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
 - 1) bilansów stanu i struktury **ludności faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
 - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
 - 2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały;
 - 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
 - 4) sprawozdawczości sądów okręgowych – o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

U w a g a. Począwszy od danych za 2000 r. bilans stanu i struktury ludności oraz wszystkie współczynniki demograficzne są opracowywane przy uwzględnieniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002. Liczbę ludności dla lat 2000 i 2001 obliczono zgodnie z podziałem administracyjnym obowiązującym w dniu 31 XII 2002 r.

2. Przez **ludność w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, dla kobiet – 18-59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18-44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45-64 lata, kobiety – 45-59 lat. Przez **ludność w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się **ludność w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz **ludność w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

3. Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano w następujący sposób:

- małżeństwa – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem),
- separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża),

CHAPTER V POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:
 - 1) the balances of the size and structure of **population actually living** in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
 - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
 - b) difference between the number of people registered for temporary stay for a period of more than 3 months (until 2005 – more than 2 months) in a gmina and the number of people temporarily absent, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in the gmina and the number of people actually living in the gmina;
 - 2) the registers of the Ministry of the Interior and Administration on internal and international migration of population for permanent residence;
 - 3) documentation of the Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
 - 4) documentation of regional courts regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

N o t e. Since 2000 data regarding the population and its structure as well as all demographic indices has been compiled on the basis of the Population and Housing Census 2002. The number of population for 2000 and 2001 was calculated according to the administrative division valid as of 31 XII 2002.

2. **Working age population** refers to males aged 18-64 and females aged 18-59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18-44) and **non-mobility** (i.e. 45-64 for males and 45-59 for females) are distinguished. **Non-working age population** is defined as **pre-working age population**, i.e. up to the age of 17 and **post-working age population**, i.e. 65 and more for males and 60 and more for females.

3. Data regarding the **vital statistics** according to the territorial division was compiled as follows:

- marriages – according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in case when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used),
- separations – according to the plaintiff's place of residence (in case when the person filling petition resides abroad, the spouse's place of residence is used; in case of the unanimous petition of both persons, the husband's place of residence is used),

- rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka),
- urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka,
- zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym takich jak: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (częstkowe), obliczone jako iloraz liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15-19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45-49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15-49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu częściowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstotnością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

- *divorces – according to the plaintiff's place of residence (in case when the person filling petition resides abroad, the spouse's place of residence is used),*
- *births – according to the mother's place of permanent residence,*
- *deaths – according to the deceased's place of permanent residence.*

Data on **marriages** refers to marriages contracted according to lawful rules in the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws No. 117, item 757) all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Association contracted in the presence of clergyman, are registered in the local civil status offices. Marriages contracted on the basis of canonic laws on marriages subordinate to the Polish civil laws and result in the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

The religious marriages may be contracted only in ten Churches and Religious Association such as: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women at the reproductive age (15-49). Besides total rate, there are also published age specific fertility rates, calculated as the ratios of the number of live births from women in a given age group and the number of these women in the same age group. Births from mothers aged under 15 are included in the group 15-19 and from mothers aged 50 and more – in the group 45-49.

Reproduction rates of the population:

- **total fertility rate** refers to the average number of children who would be borne by a woman during the course of her entire reproductive period (15-49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give birth with an intensity observed during a given year, i.e. assuming that age specific fertility rates for this period are constant,
- **gross reproduction rate** refers to the average number of daughters who would be borne by a woman assuming that the woman during her reproductive age will give birth with a frequency which is characteristic for all women giving birth in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

4. **Przeciętne dalsze trwanie życia** wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

5. Dane o **migracjach wewnętrznych ludności** opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

6. Dane o **migracjach zagranicznych** opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

7. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zameldowanej na pobyt stały (według stanu w dniu 30 VI).

4. **Life expectancy** is expressed by the average number of years that a person at the exact age of x still is to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

5. Data regarding **internal migration of the population** was compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

6. Data regarding **international migration** was compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding cancelled registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

7. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population registered for permanent residence (as of 30 VI).

TABL. 1 (39). **LUDNOŚĆ**
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI					
O G Ó Ł E M	1211571	1201000	1197610	1194529	T O T A L
mężczyźni	593205	586353	584394	582272	males
kobiety	618366	614647	613216	612257	females
Miasta	710347	710542	712675	711215	Urban areas
Wieś	501224	490458	484935	483314	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII					
O G Ó Ł E M	1210688	1199689	1196101	1192660	T O T A L
mężczyźni	592671	585596	583267	581241	males
kobiety	618017	614093	612834	611419	females
miasta	709976	709950	711597	710098	urban areas
wieś	500712	489739	484504	482562	rural areas
Kobiety na 100 mężczyzn	104	105	105	105	Females per 100 males
Ludność w miastach w % ogółu ludności	58,6	59,2	59,5	59,5	Urban population in % of total population
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej	60	59	59	59	Population per 1 km ² of total area

TABL. 2 (40). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 31 XII

WIEK AGE	2000	2005	2006	2007					
				ogółem grand total	w tym męż- czyźni of which males	z ogółem of grand total			
						miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym męż- czyźni of which males	razem total	w tym męż- czyźni of which males
OGÓŁEM TOTAL	1210688	1199689	1196101	1192660	581241	710098	337722	482562	243519
0-2 lata	37055	32178	32446	32936	16893	19121	9752	13815	7141
3-6	58540	46530	44946	43583	22368	25011	12787	18572	9581
7-12	110323	87683	83050	79029	40524	43671	22439	35358	18085
13-15	63529	54589	52306	49613	25479	27715	14164	21898	11315
16-18	66385	58780	57526	56170	28892	34714	17645	21456	11247
19-24	110842	126000	126373	124806	64082	76814	39220	47992	24862
25-29	84637	90014	90335	92806	47968	59715	29900	33091	18068
30-34	78681	82115	83358	83607	42762	53697	26710	29910	16052
35-39	84132	77378	77238	77639	39417	47658	23425	29981	15992
40-44	95196	82782	81065	79418	40239	48189	23060	31229	17179
45-49	84589	93202	91586	88775	44601	56571	26809	32204	17792
50-54	68526	82027	84286	87055	43214	56483	26485	30572	16729
55-59	50213	65575	69453	72484	34254	45663	20620	26821	13634
60-64	53509	47321	47585	49344	22156	29012	12610	20332	9546
65-69	53236	49179	47922	47135	20366	25583	10522	21552	9844
70-74	49483	46867	46311	45288	18629	23283	9108	22005	9521
75-79	32791	40820	41514	41978	16064	19070	7015	22908	9049
80 lat i więcej and more	29021	36649	38801	40994	13333	18128	5451	22866	7882

TABL. 3 (41). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1210688	1199689	1196101	1192660	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	314899	259795	250616	242326	Pre-working age
mężczyźni	161514	133296	128647	124444	males
kobiety	153385	126499	121969	117882	females
Miasta	184249	148594	143582	138364	Urban areas
mężczyźni	94294	76051	73481	70801	males
kobiety	89955	72543	70101	67563	females
Wieś	130650	111201	107034	103962	Rural areas
mężczyźni	67220	57245	55166	53643	males
kobiety	63430	53956	51868	50319	females
W wieku produkcyjnym	702035	740354	744653	747751	Working age
mężczyźni	365497	384207	386383	388405	males
kobiety	336538	356147	358270	359346	females
Miasta	437320	464055	468036	469268	Urban areas
mężczyźni	217598	231359	233624	234825	males
kobiety	219722	232696	234412	234443	females
Wieś	264715	276299	276617	278483	Rural areas
mężczyźni	147899	152848	152759	153580	males
kobiety	116816	123451	123858	124903	females
W wieku poprodukcyjnym	193754	199540	200832	202583	Post-working age
mężczyźni	65660	68093	68237	68392	males
kobiety	128094	131447	132595	134191	females
Miasta	88407	97301	99979	102466	Urban areas
mężczyźni	27432	30842	31569	32096	males
kobiety	60975	66459	68410	70370	females
Wieś	105347	102239	100853	100117	Rural areas
mężczyźni	38228	37251	36668	36296	males
kobiety	67119	64988	64185	63821	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRO- DUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	72,5	62,0	60,6	59,5	NON-WORKING AGE POPULA- TION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	62,2	52,4	51,0	49,6	Males
Kobiety	83,6	72,4	71,1	70,1	Females

TABL. 4 (42). **PROGNOZA LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM DO 2035 R.**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION PROJECTION UNTIL 2035
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2020	2025	2030	2035	SPECIFICATION
	w tys. in thous.						
O G Ó Ł E M	1183,8	1169,0	1153,5	1133,4	1105,6	1072,3	T O T A L
mężczyźni	576,2	568,5	561,1	551,3	537,8	521,6	males
kobiety	607,6	600,5	592,5	582,1	567,9	550,7	females
Miasta	707,3	704,4	702,1	696,2	684,5	668,6	Urban areas
mężczyźni	335,7	333,4	331,7	328,5	322,6	315,0	males
kobiety	371,6	371,0	370,3	367,6	361,8	353,6	females
Wieś	476,5	464,6	451,5	437,2	421,2	403,7	Rural areas
mężczyźni	240,5	235,1	229,4	222,8	215,1	206,6	males
kobiety	236,0	229,5	222,1	214,4	206,0	197,1	females
W wieku przedprodukcyjnym	223,4	209,8	208,8	205,0	186,9	165,0	Pre-working age
mężczyźni	114,7	107,8	107,5	105,6	96,4	85,1	males
kobiety	108,7	102,0	101,3	99,4	90,6	79,9	females
Miasta	127,9	123,3	125,5	125,3	116,2	104,4	Urban areas
mężczyźni	65,4	63,1	64,3	64,4	59,7	53,7	males
kobiety	62,5	60,2	61,2	60,9	56,4	50,7	females
Wieś	95,6	86,5	83,3	79,7	70,8	60,6	Rural areas
mężczyźni	49,3	44,7	43,1	41,2	36,6	31,4	males
kobiety	46,3	41,8	40,2	38,5	34,2	29,2	females
W wieku produkcyjnym	752,0	732,0	691,0	651,4	627,1	603,4	Working age
mężczyźni	394,2	388,0	370,0	348,3	335,7	326,0	males
kobiety	357,8	343,9	321,0	303,1	291,4	277,5	females
Miasta	468,8	450,2	421,7	397,9	385,8	374,7	Urban areas
mężczyźni	237,3	231,3	219,6	206,6	200,6	196,7	males
kobiety	231,5	218,9	202,1	191,2	185,2	178,0	females
Wieś	283,3	281,7	269,3	253,6	241,3	228,7	Rural areas
mężczyźni	157,0	156,8	150,5	141,7	135,2	129,3	males
kobiety	126,3	124,9	118,9	111,9	106,2	99,4	females
W wieku poprodukcyjnym	208,4	227,2	253,7	277,0	291,6	303,8	Post-working age
mężczyźni	67,3	72,6	83,6	97,4	105,7	110,5	males
kobiety	141,1	154,6	170,1	179,6	185,9	193,3	females
Miasta	110,6	130,9	154,8	173,1	182,5	189,5	Urban areas
mężczyźni	33,0	39,0	47,8	57,5	62,3	64,6	males
kobiety	77,6	91,9	107,0	115,5	120,2	124,9	females
Wieś	97,7	96,3	98,9	103,9	109,1	114,4	Rural areas
mężczyźni	34,2	33,6	35,8	39,9	43,4	46,0	males
kobiety	63,5	62,7	63,1	64,0	65,7	68,4	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM							NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	46,2	46,5	51,6	58,3	60,2	60,0	Males
Kobiety	69,8	74,6	84,6	92,0	94,9	98,5	Females

Źródło: Prognoza demograficzna na lata 2008-2035, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2008.
Source: Demographic Projection of Poland 2008-2035, Central Statistical Office, Warsaw 2008.

TABL. 5 (43). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**
 Stan w dniu 31 XII
TOWNS AND URBAN POPULATION
 As of 31 XII

L A T A Y E A R S GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION		Miasta <i>Towns</i>	Ludność w miastach <i>Urban population</i>	
			w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogółu ludności <i>in % of total population</i>
O G Ó Ł E M	2005	36	709950	59,2
T O T A L	2006	36	711597	59,5
	2007	36	710098	59,5
Poniżej 2000		6	9884	0,8
<i>Below</i>				
2000-4999		11	33380	2,8
5000-9999		6	45492	3,8
10000-19999		5	71242	6,0
20000-49999		5	123640	10,4
50000-99999		2	132317	11,1
200000 i więcej		1	294143	24,6
<i>and more</i>				

TABL. 6 (44). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**
 Stan w dniu 31 XII
GMINAS AND RURAL POPULATION
 As of 31 XII

L A T A Y E A R S GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION		Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Ludność na wsi <i>Rural population</i>	
			w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogółu ludności <i>in % of total population</i>
O G Ó Ł E M	2005	105	489739	40,8
T O T A L	2006	105	484504	40,5
	2007	105	482562	40,5
Poniżej 2000		4	6268	0,5
<i>Below</i>				
2000-4999		66	236308	19,8
5000-6999		23	134284	11,3
7000-9999		9	71194	6,0
10000 i więcej		3	34508	2,9
<i>and more</i>				

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie.
a Rural and urban-rural.

TABL. 7 (45). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Małżeństwa Marriages		Separacje Separations	Rozwody Divorces	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase
		ogółem total	w tym wyzna- niowe of which religious				ogółem total	w tym niemowląt of which infants	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM	2000	6471	4866	67	1397	12080	11802	88	278
TOTAL	2005	6498	4895	418	2178	11009	11854	62	-845
	2006	6869	5156	190	1853	11045	11879	68	-834
	2007	7375	5482	145	2045	11196	11742	56	-546
Miasta	2000	3629	2584	53	1140	6442	5395	42	1047
Urban areas	2005	3751	2699	301	1777	6347	5544	40	803
	2006	3974	2811	143	1525	6330	5560	43	770
	2007	4277	3024	107	1673	6500	5493	36	1007
Wieś	2000	2842	2282	14	257	5638	6407	46	-769
Rural areas	2005	2747	2196	117	401	4662	6310	22	-1648
	2006	2895	2345	47	328	4715	6319	25	-1604
	2007	3098	2458	38	372	4696	6249	20	-1553
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION									
OGÓŁEM	2000	5,3	4,0	5,5 ^a	1,2	9,9	9,7	7,3 ^b	0,2
TOTAL	2005	5,4	4,1	34,7 ^a	1,8	9,1	9,8	5,6 ^b	-0,7
	2006	5,7	4,3	15,8 ^a	1,5	9,2	9,9	6,2 ^b	-0,7
	2007	6,2	4,6	12,1^a	1,7	9,3	9,8	5,0^b	-0,5
Miasta	2000	5,1	3,7	7,5 ^a	1,6	9,1	7,6	6,5 ^b	1,5
Urban areas	2005	5,3	3,8	42,5 ^a	2,5	9,0	7,8	6,3 ^b	1,1
	2006	5,6	4,0	20,1 ^a	2,1	8,9	7,8	6,8 ^b	1,1
	2007	6,0	4,3	15,1^a	2,4	9,2	7,8	5,5^b	1,4
Wieś	2000	5,6	4,5	2,8 ^a	0,5	11,1	12,6	8,2 ^b	-1,5
Rural areas	2005	5,5	4,4	23,6 ^a	0,8	9,4	12,7	4,7 ^b	-3,3
	2006	5,9	4,8	9,6 ^a	0,7	9,6	12,9	5,3 ^b	-3,3
	2007	6,3	5,0	7,8^a	0,8	9,6	12,8	4,3^b	-3,2

a Na 100 tys. ludności. b Na 1000 urodzeń żywych.
a Per 100 thous. population. b Per 1000 live births.

TABL. 8 (46). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Małżeń- stwa zawarte Marriages contracted	Małżeństwa rozwiązane Marriages dissolved					Różnica między małżeń- stwami zawartymi a rozwią- zanymi ^a Difference between contracted and dis- solved marriages ^a	
			ogółem total		przez śmierć by death of		przez rozwód by divorce		
			w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	na 1000 istnie- jących małżeństw per 1000 existing marriages	męża husband	zony wife	w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers		na 1000 istnie- jących małżeństw per 1000 existing marriages
OGÓŁEM	2005	6498	7308	26,4	3873	1257	2178	7,9	-1239
TOTAL	2006	6869	7020	25,5	3912	1255	1853	6,7	-885
	2007	7375	7059	25,7	3749	1265	2045	7,4	-339
Miasta	2005	3751	4214	26,0	1830	607	1777	11,0	-816
Urban areas	2006	3974	4009	24,8	1864	620	1525	9,4	-460
	2007	4277	4067	25,2	1763	631	1673	10,4	-211
Wieś	2005	2747	3094	27,1	2043	650	401	3,5	-423
Rural areas	2006	2895	3011	26,5	2048	635	328	2,9	-425
	2007	3098	2992	26,3	1986	634	372	3,3	-129

a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.
a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

TABL. 9 (47). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2007 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES CONTRACTED IN 2007 BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES

MĘCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							
		19 lat i mniej <i>and less</i>	20-24	25-29	30-34	35-39	40-49	50-59	60 lat i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM	7375	518	3141	2574	638	172	183	96	53
GRAND TOTAL									
19 lat i mniej <i>and less</i>	73	46	25	2	–	–	–	–	–
20-24	1999	336	1363	272	23	3	1	1	–
25-29	3306	105	1434	1591	158	17	1	–	–
30-34	1177	27	271	558	263	42	14	2	–
35-39	355	2	35	113	130	52	21	1	1
40-49	244	2	12	35	55	44	84	12	–
50-59	139	–	1	3	8	13	54	53	7
60 lat i więcej <i>and more</i>	82	–	–	–	1	1	8	27	45
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM	4277	205	1687	1657	396	111	121	60	40
TOTAL									
19 lat i mniej <i>and less</i>	35	23	11	1	–	–	–	–	–
20-24	1031	132	722	160	12	3	1	1	–
25-29	1990	40	775	1068	96	10	1	–	–
30-34	712	10	157	349	166	23	6	1	–
35-39	204	–	16	56	80	37	15	–	–
40-49	143	–	5	22	36	28	47	5	–
50-59	98	–	1	1	6	9	46	30	5
60 lat i więcej <i>and more</i>	64	–	–	–	–	1	5	23	35
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM	3098	313	1454	917	242	61	62	36	13
TOTAL									
19 lat i mniej <i>and less</i>	38	23	14	1	–	–	–	–	–
20-24	968	204	641	112	11	–	–	–	–
25-29	1316	65	659	523	62	7	–	–	–
30-34	465	17	114	209	97	19	8	1	–
35-39	151	2	19	57	50	15	6	1	1
40-49	101	2	7	13	19	16	37	7	–
50-59	41	–	–	2	2	4	8	23	2
60 lat i więcej <i>and more</i>	18	–	–	–	1	–	3	4	10

TABL. 10 (48). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2007 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES CONTRACTED IN 2007 BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND BRIDES

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹN <i>PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES</i>	Ogółem <i>Total</i>	Poprzedni stan cywilny kobiet <i>Previous marital status of females</i>		
		panny <i>single</i>	wdowy <i>widows</i>	rozwidzione <i>divorced</i>
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM GRAND TOTAL	7375	6782	117	476
Kawalerowie <i>Single</i>	6796	6528	51	217
Wdowcy <i>Widowers</i>	80	16	39	25
Rozwidzeni <i>Divorced</i>	499	238	27	234
MIASTA URBAN AREAS				
RAZEM TOTAL	4277	3892	68	317
Kawalerowie <i>Single</i>	3832	3691	21	120
Wdowcy <i>Widowers</i>	55	10	27	18
Rozwidzeni <i>Divorced</i>	390	191	20	179
WIEŚ RURAL AREAS				
RAZEM TOTAL	3098	2890	49	159
Kawalerowie <i>Single</i>	2964	2837	30	97
Wdowcy <i>Widowers</i>	25	6	12	7
Rozwidzeni <i>Divorced</i>	109	47	7	55

TABL. 11 (49). **MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE ZAWARTE W 2007 R.**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES CONTRACTED IN 2007

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE <i>CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS</i>	Ogółem <i>Total</i>	Miasta <i>Urban areas</i>	Wieś <i>Rural areas</i>
OGÓŁEM TOTAL	5482	3024	2458
w tym: <i>of which:</i>			
Kościół Katolicki	5056	2765	2291
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny	415	251	164
Kościół Chrześcijan Baptystów	5	5	–

TABL. 12 (50). **ROZWOODY W 2007 R. WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA**
DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION FOR DIVORCE IN 2007

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej and less	20-24	25-29	30-34	35-39	40-49	50-59	
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM GRAND TOTAL	2045	15	191	374	426	301	494	199	45
19 lat i mniej and less	1	–	1	–	–	–	–	–	–
20-24	85	12	55	17	–	–	1	–	–
25-29	305	1	98	174	30	2	–	–	–
30-34	414	2	30	145	214	18	4	–	1
35-39	357	–	5	26	135	163	27	1	–
40-49	549	–	1	10	43	108	363	23	1
50-59	269	–	1	2	2	10	96	149	9
60 lat i więcej and more	65	–	–	–	2	–	3	26	34
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM TOTAL	1673	11	152	296	351	253	397	172	41
20-24	70	9	47	13	–	–	1	–	–
25-29	259	1	78	151	27	2	–	–	–
30-34	324	1	21	110	173	16	3	–	–
35-39	301	–	4	15	116	142	23	1	–
40-49	444	–	1	5	31	85	301	20	1
50-59	220	–	1	2	2	8	67	132	8
60 lat i więcej and more	55	–	–	–	2	–	2	19	32
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM TOTAL	372	4	39	78	75	48	97	27	4
19 lat i mniej and less	1	–	1	–	–	–	–	–	–
20-24	15	3	8	4	–	–	–	–	–
25-29	46	–	20	23	3	–	–	–	–
30-34	90	1	9	35	41	2	1	–	1
35-39	56	–	1	11	19	21	4	–	–
40-49	105	–	–	5	12	23	62	3	–
50-59	49	–	–	–	–	2	29	17	1
60 lat i więcej and more	10	–	–	–	–	–	1	7	2

TABL. 13 (51). **ROZWOODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNIH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2178	1853	2045	TOTAL
rozwoody małżeństw:				divorces:
Bez dzieci	671	694	718	Marriages without children
Z dziećmi	1507	1159	1327	Marriages with children
o liczbie dzieci:				by number of children:
1	795	691	786	1
2	501	357	423	2
3	159	86	88	3
4 i więcej	52	25	30	4 and more

a Poniżej 18 lat.
a Below 18.

TABL. 14 (52). **URODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007			SPECIFICATION
			ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
OGÓŁEM	11063	11092	11247	6530	4717	TOTAL
Urodzenia żywe	11009	11045	11196	6500	4696	Live births
Małżeńskie	9768	9760	9775	5524	4251	Legitimate
chłopcy	4933	5083	5021	2839	2182	males
dziewczęta	4835	4677	4754	2685	2069	females
Pozamałżeńskie	1241	1285	1421	976	445	Illegitimate
chłopcy	635	668	710	485	225	males
dziewczęta	606	617	711	491	220	females
Urodzenia martwe	54	47	51	30	21	Stillbirths

TABL. 15 (53). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a ORAZ WIEKU MATKI**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order					
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	11009	5454	3420	1273	429	218	212
TOTAL	2006	11045	5352	3494	1261	499	221	218
	2007	11196	5385	3768	1283	421	179	158
19 lat i mniej and less		601	556	42	3	–	–	–
20-24		2625	1840	647	113	20	4	1
25-29		4016	2137	1425	331	90	21	11
30-34		2779	725	1290	505	155	56	48
35-39		949	108	330	266	113	71	60
40 lat i więcej and more		226	19	34	65	43	27	38

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.
a Data on the number of births by order excludes cases in which birth order is unknown.

TABL. 15 (53). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a**
ORAZ WIEKU MATKI (dok.)
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER (cont.)

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order						
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over	
W ODSETKACH IN PERCENT								
OGÓŁEM	2005	100,0	49,5	31,1	11,6	3,9	2,0	1,9
TOTAL	2006	100,0	48,5	31,6	11,4	4,5	2,0	2,0
	2007	100,0	48,1	33,6	11,5	3,8	1,6	1,4
19 lat i mniej and less		100,0	92,5	7,0	0,5	–	–	–
20-24		100,0	70,1	24,6	4,3	0,8	0,2	0,0
25-29		100,0	53,2	35,5	8,3	2,2	0,5	0,3
30-34		100,0	26,1	46,4	18,2	5,6	2,0	1,7
35-39		100,0	11,4	34,8	28,0	11,9	7,5	6,4
40 lat i więcej and more		100,0	8,4	15,0	28,8	19,1	11,9	16,8

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.
a Data on the number of births by order excludes cases in which birth order is unknown.

TABL. 16 (54). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2006	2007		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat: Fertility – live births per 1000 women aged:						
15-49	39,18	35,46	35,75	36,47	33,16	42,31
15-19	13,13	11,18	11,44	13,05	11,97	14,57
20-24	81,77	55,48	51,44	49,80	39,53	66,05
25-29	99,46	88,78	91,50	89,84	81,88	105,44
30-34	57,59	63,21	64,15	67,88	66,18	71,09
35-39	24,54	23,75	24,57	24,87	24,11	26,19
40-44	5,75	6,12	5,35	5,31	4,34	7,08
45-49	0,14	0,37	0,30	0,36	0,33	0,42
Współczynniki Rates						
Dziętności ogólnej	1,4178	1,2451	1,2437	1,2528	1,1366	1,4566
Total fertility						
Reprodukcji brutto	0,6902	0,6154	0,5961	0,6115	0,5554	0,7100
Gross reproduction						
Dynamiki demograficznej	1,0236	0,9287	0,9298	0,9535	1,1833	0,7515
Demographic dynamics						

TABL. 17 (55). ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas			
				razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females	
OGÓŁEM	2005	11854	6511	5343	5544	3024	2520	6310	3487	2823
TOTAL	2006	11879	6601	5278	5560	3078	2482	6319	3523	2796
	2007	11742	6444	5298	5493	2974	2519	6249	3470	2779
0-4 lata		70	33	37	40	16	24	30	17	13
5-9		13	7	6	6	3	3	7	4	3
10-14		13	6	7	2	1	1	11	5	6
15-19		58	37	21	29	20	9	29	17	12
20-24		91	77	14	48	40	8	43	37	6
25-29		84	70	14	48	39	9	36	31	5
30-34		86	69	17	49	39	10	37	30	7
35-39		151	126	25	79	60	19	72	66	6
40-44		233	188	45	124	95	29	109	93	16
45-49		427	331	96	251	192	59	176	139	37
50-54		640	491	149	378	272	106	262	219	43
55-59		732	540	192	428	297	131	304	243	61
60-64		628	430	198	339	210	129	289	220	69
65-69		919	630	289	485	327	158	434	303	131
70-74		1258	756	502	581	339	242	677	417	260
75-79		1864	992	872	767	385	382	1097	607	490
80-84		1991	843	1148	850	354	496	1141	489	652
85 lat i więcej and more		2484	818	1666	989	285	704	1495	533	962

TABL. 18 (56). ZGONY WEDŁUG PRZYCZYŃ
DEATHS BY CAUSES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2006				
	ogółem total	na 100 tys. ludności per 100 thous. population	z ogółem of total				
			mężczyźni males	kobiety females	miasta urban areas	wieś rural areas	
OGÓŁEM – z orzeczoną przyczyną zgonu^a TOTAL – with stated cause of death^a	11854	11879	989,4	6601	5278	5560	6319
Choroby zakaźne i pasożytnicze	46	58	4,8	40	18	28	30
Infekcyjne i pasożytnicze <i>Infectious and parasitic diseases</i>							
Nowotwory	2813	2833	236,0	1662	1171	1498	1335
Neoplasms							
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych ^A	23	18	1,5	6	12	5	13
Diseases of blood and blood-forming organs ^A							
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej	292	296	24,7	120	176	134	162
Endocrine, nutritional and metabolic diseases							
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania <i>Mental and behavioural disorders</i>	213	145	12,1	129	16	88	57

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).
In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 Revision).

TABL. 18 (56). ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN (dok.)
DEATHS BY CAUSES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2006				
	ogółem total		na 100 tys. ludności per 100 thous. population	z ogółem of total			
				mężczyźni males	kobiety females	miasta urban areas	wieś rural areas
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów <i>Diseases of the nervous system and sense organs</i>	201	213	17,7	112	101	116	97
Choroby układu krążenia <i>Diseases of the circulatory system</i>	4416	5107	425,4	2544	2563	2169	2938
Choroby układu oddechowego <i>Diseases of the respiratory system</i>	688	727	60,6	448	279	291	436
Choroby układu trawiennego <i>Diseases of the digestive system</i>	493	543	45,2	320	223	308	235
Choroby skóry i tkanki podskórnej <i>Diseases of the skin and subcutaneous tissue</i>	2	2	0,2	1	1	1	1
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej <i>Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue</i>	24	22	1,8	4	18	10	12
Choroby układu moczowo-płciowego <i>Diseases of the genitourinary system</i>	146	169	14,1	93	76	89	80
Ciąża, poród i połóg <i>Pregnancy, childbirth and the puerperium</i>	1	1	0,1	–	1	1	–
Stany rozpoczynające się w okresie okółoporodowym <i>Conditions originating in the perinatal period</i>	33	43	3,6	27	16	27	16
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ <i>Congenital anomalies^Δ</i>	39	32	2,7	16	16	18	14
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ <i>Symptoms and ill-defined conditions^Δ</i>	1449	738	61,5	358	380	323	415
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny <i>Injuries and poisonings by external cause</i>	975	932	77,6	721	211	454	478

TABL. 19 (57). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total	Na 1000 urodzeń żywych Per 1000 live births	Z ogółem Of total				
			chłopcy males	dziewczęta females	miasta urban areas	wieś rural areas	
OGÓŁEM TOTAL	2005	62	5,6	28	34	40	22
	2006	68	6,2	38	30	43	25
	2007	56	5,0	29	27	36	20
0 dni <i>days</i>		11	1,0	7	4	9	2
1-6 <i>days</i>		20	1,8	10	10	11	9
7-29 dni <i>days</i>		10	0,9	6	4	8	2
1-2 miesiące <i>months</i>		7	0,6	4	3	4	3
3-11 miesięcy <i>months</i>		8	0,7	2	6	4	4

TABL. 20 (58). ZGONY NIEMOWŁAŁ WEDŁUG PRZYCZYN
 INFANT DEATHS BY CAUSES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2006				
	ogółem total		na 1000 urodzeń żywych per 1000 live births	z ogółem of total			
				chłopcy males	dziew- częta females	miasta urban areas	wieś rural areas
OGÓŁEM – z orzeczoną przyczyną zgonu^a TOTAL – with stated cause of death^a	62	68	6,2	38	30	43	25
w tym: of which:							
Choroby zakaźne i pasożytnicze	–	4	0,4	2	2	1	3
<i>Infectious and parasitic diseases</i>							
w tym posocznica	–	4	0,4	2	2	1	3
<i>of which septicaemia</i>							
Choroby układu krążenia	–	1	0,1	1	–	1	–
<i>Diseases of the circulatory system</i>							
Choroby układu oddechowego – zapalenie płuc	3	–	–	–	–	–	–
<i>Diseases of the respiratory system – pneumonia</i>							
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	33	42	3,8	26	16	27	15
<i>Conditions originating in the perinatal period</i>							
w tym zaburzenia związane z czasem trwania ciąży	21	30	2,7	20	10	20	10
<i>of which disorders relating to length of gestation and fetal growth</i>							
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ	25	17	1,5	7	10	11	6
<i>Congenital anomalies^Δ</i>							
w tym wrodzone wady serca	9	4	0,4	2	2	4	–
<i>of which congenital anomalies of heart</i>							

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).
 a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 revision).

TABL. 21 (59). ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ
 SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym męż- czyźni of which males	
OGÓŁEM	242	223	184	216	186	TOTAL
w tym dokonane	205	181	129	161	142	<i>of which committed</i>
Miasta	131	131 ^b	99	124	99	<i>Urban areas</i>
Wieś	111	91	85	91	86	<i>Rural areas</i>

a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku oraz w podziale na miasto, wieś – przypadków o nieustalonym miejscu zdarzenia. b Dane skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

a Attempted and committed; data by age of suicidal persons excludes cases for which age is unknown as well as data by urban and rural areas – cases, in which place of incident is unknown. b Data has been corrected in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 21 (59). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ (dok.)**
SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym męż- czyźni of which males	
Wiek samobójców						Age of suicidal persons
14 lat i mniej	5	1	4	2	1	14 and less
15-19	18	21	11	19	18	15-19
20-29	34	48	38	46	42	20-29
30-49	105	80	67	75	62	30-49
50-69	58	59	48	59	51	50-69
70 lat i więcej	22	13	15	15	12	70 and more

^a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku oraz w podziale na miasto, wieś – przypadków o nieustalonym miejscu zdarzenia.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku.

^a Attempted and committed; data by age of suicidal persons excludes cases for which age is unknown as well as data by urban and rural areas – cases, in which place of incident is unknown.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Białystok.

TABL. 22 (60). **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat Life expectancy at age specified					
	0	15	30	45	60	
MĘŻCZYŹNI MALES						
OGÓŁEM	2000	70,49	56,29	42,02	28,75	17,58
TOTAL	2005	71,04	56,69	42,63	29,18	18,01
	2006	71,00	56,67	42,42	28,91	17,96
	2007	71,54	57,08	42,96	29,62	18,58
Miasta		72,64	58,08	43,87	30,32	18,98
Urban areas						
Wieś		70,13	55,79	41,81	28,77	18,17
Rural areas						
KOBIECY FEMALES						
OGÓŁEM	2000	79,14	64,96	50,23	35,85	22,53
TOTAL	2005	80,41	66,13	51,36	36,82	23,40
	2006	80,53	66,21	51,43	36,93	23,59
	2007	80,88	66,58	51,88	37,38	23,93
Miasta		81,04	66,74	52,00	37,50	24,10
Urban areas						
Wieś		80,76	66,43	51,80	37,29	23,77
Rural areas						

TABL. 23 (61). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odpływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration	
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę abroad		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS										
OGÓŁEM	2005	12624	6736	5426	462	14565	8300	5700	565	-1941
TOTAL	2006	14132	7322	6416	394	16970	9543	6189	1238	-2838
	2007	14421	7521	6485	415	16949	9358	6830	761	-2528
Miasta	2005	6871	2824	3704	343	8439	4035	3860	544	-1568
Urban areas	2006	7790	3000	4507	283	9732	4426	4265	1041	-1942
	2007	7557	2975	4299	283	9538	4369	4538	631	-1981
Wieś	2005	5753	3912	1722	119	6126	4265	1840	21	-373
Rural areas	2006	6342	4322	1909	111	7238	5117	1924	197	-896
	2007	6864	4546	2186	132	7411	4989	2292	130	-547
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION										
OGÓŁEM	2005	10,5	5,6	4,5	0,4	12,1	6,9	4,7	0,5	-1,6
TOTAL	2006	11,8	6,1	5,3	0,3	14,1	7,9	5,2	1,0	-2,4
	2007	12,0	6,3	5,4	0,3	14,2	7,8	5,7	0,6	-2,1
Miasta	2005	9,7	4,0	5,2	0,5	11,9	5,7	5,5	0,8	-2,2
Urban areas	2006	11,0	4,2	6,3	0,4	13,7	6,2	6,0	1,5	-2,7
	2007	10,7	4,2	6,1	0,4	13,5	6,2	6,4	0,9	-2,8
Wieś	2005	11,6	7,9	3,5	0,2	12,4	8,6	3,7	0,0	-0,8
Rural areas	2006	12,9	8,8	3,9	0,2	14,8	10,4	3,9	0,4	-1,8
	2007	14,1	9,3	4,5	0,3	15,2	10,2	4,7	0,3	-1,1

a Zameldowania. b Wymeldowania.
a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 24 (62). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b			
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innego województwa from other voivodship	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innego województwa to other voivodship	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS							
OGÓŁEM	2005	12162	9868	2294	14000	9868	4132
TOTAL	2006	13738	11202	2536	15732	11202	4530
	2007	14006	11495	2511	16188	11495	4693
Miasta	2005	6528	5165	1363	7895	5229	2666
Urban areas	2006	7507	5975	1532	8691	5677	3014
	2007	7274	5823	1451	8907	5889	3018
Wieś	2005	5634	4703	931	6105	4639	1466
Rural areas	2006	6231	5227	1004	7041	5525	1516
	2007	6732	5672	1060	7281	5606	1675

a Zameldowania. b Wymeldowania.
a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 24 (62). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW (dok.)**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION
(cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odptyw ^b Outflow ^b			
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innego województwa from other voivodship	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innego województwa to other voivodship	
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION							
OGÓŁEM	2005	10,1	8,2	1,9	11,6	8,2	3,4
TOTAL	2006	11,4	9,3	2,1	13,1	9,3	3,8
	2007	11,7	9,6	2,1	13,5	9,6	3,9
Miasta	2005	9,2	7,3	1,9	11,1	7,4	3,8
Urban areas	2006	10,6	8,4	2,2	12,2	8,0	4,2
	2007	10,3	8,2	2,0	12,6	8,3	4,3
Wieś	2005	11,4	9,5	1,9	12,3	9,4	3,0
Rural areas	2006	12,7	10,7	2,0	14,4	11,3	3,1
	2007	13,8	11,6	2,2	14,9	11,5	3,4

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 25 (63). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU
MIGRANTÓW**
*INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE
OF MIGRANTS*

LATA YEARS WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a Inflow ^a			Odptyw ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration			
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	
OGÓŁEM	2005	12162	5482	6680	14000	6264	7736	-1838	-782	-1056
TOTAL	2006	13738	6246	7492	15732	7066	8666	-1994	-820	-1174
	2007	14006	6262	7744	16188	7189	8999	-2182	-927	-1255
0-4 lata		1135	577	558	1268	644	624	-133	-67	-66
5-9		868	433	435	969	487	482	-101	-54	-47
10-14		613	310	303	672	354	318	-59	-44	-15
15-19		770	313	457	796	335	461	-26	-22	-4
20-24		1819	488	1331	2088	569	1519	-269	-81	-188
25-29		2591	1064	1527	3428	1427	2001	-837	-363	-474
30-34		1648	822	826	2089	986	1103	-441	-164	-277
35-39		982	517	465	1112	591	521	-130	-74	-56
40-44		741	415	326	814	442	372	-73	-27	-46
45-49		639	352	287	665	368	297	-26	-16	-10
50-54		536	277	259	541	272	269	-5	+5	-10
55-59		482	263	219	462	249	213	+20	+14	+6
60-64		246	115	131	274	120	154	-28	-5	-23
65 lat i więcej and more		936	316	620	1010	345	665	-74	-29	-45

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 26 (64). **NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE W 2007 R.**
Stan w końcu roku
SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS IN 2007
As of the end of the year

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Wierni, wyznawcy Adherents, faithful	Duchowni Clergy	Kościóły, kaplice, domy modlitwy Churches, chapels, prayer houses	Jednostki kościelne ^a Church units ^a
Kościół Katolicki Catholic Church				
Kościół Rzymskokatolicki ^b	1127141	1251	.	390
Prawosławne Orthodox				
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^c	403500	242	272	124
Wschodni Kościół Staroobrzędowy ^d	459	2	1	1
Protestanckie i tradycji protestanckiej Protestant and Protestant-tradition				
Kościół Ewangelicko-Augsburski ^e	2	3	2
Kościół Ewangelicko-Methodystyczny	15	–	–	–
Kościół Chrześcijan Baptystów	568	8	9	8
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	372	2	4	8
Kościół Boży w Chrystusie	97	5	–	3
Kościół Zielonoświątkowy	728	15	4	9
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	63	7	–	2
Nowoapostolski Kościół w Polsce	19	–	–	1
Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP	530	8	4	2
Kościół Chrystusowy ^f	51	1	–	–
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych Dni Ostatnich	22	4	–	1
Chrześcijański Kościół Głosicieli Dobrej Nowiny ...	200	1	–	1
Islamskie Muslim				
Muzułmański Związek Religijny	10	4	3
Dalekiego Wschodu Far Eastern Religions				
Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtżang	50	–	–	–

a Obejmują m.in. parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. b Dane dotyczą diecezji białostockiej, drohiczyńskiej i łomżyńskiej. c Dane dotyczą diecezji warszawsko-bielskiej i białostocko-gdańskiej. d Dane dotyczą jednej gminy wyznaniowej e Dane dotyczą 2005 r. f Dane dotyczą 2006 r.

a Including i.a. parishes, congregations, religious communities, centres. b Data concerns Białostocka, Drohiczyńska and Łomżyńska Dioceses. c Data concerns Warszawsko-Bielska and Białostocko-Gdańska Dioceses. d Data concerns one religious gmina. e Data concerns 2005. f Data concerns 2006.

DZIAŁ VI RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1 i 2 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są **osoby w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych powyżej 3 miesięcy, jeżeli ich nieobecność nie wynika z charakteru wykonywanej pracy. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Od I kwartału 2003 r. wyniki BAEL uogólniane są na podstawie bilansów ludności opracowanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, w związku z czym nie są w pełni porównywalne z danymi z lat poprzednich.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

1) do **pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:

a) wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą dochód lub zarobek, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,

b) miały pracę, ale jej nie wykonywały:

- z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
- z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła do 3 miesięcy oraz od 2006 r. powyżej 3 miesięcy i dotyczyła osób, które były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia;

2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15-74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

- a) w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- b) w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
- c) były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

CHAPTER VI LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data in tables 1 and 2 was compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e. economic activity of the population is surveyed each week during the course of every quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover the members of households absent for longer than 3 months except for persons whose absence results from the type of their job. The survey does not include households in collective accommodation establishments.

Since the I quarter of 2003 the results of the LFS have been generalized on the basis of the balances of the population compiled on the results of the National Population and Housing Census 2002. Due to this fact, the data is not fully comparable to the data for previous years.

2. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive persons is a job, i.e. the fact of performing, holding or looking for a job.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

1) **employed persons** are persons who during the reference week:

a) performed for at least one hour any work generating earnings or income, i.e. were employed as a paid employee, worked on their own (or leased) agricultural farm, conducted own economic activity beyond agriculture, or assisted (without wages or salaries) in conducting a family agricultural farm or family economic activity beyond agriculture,

b) had work but did not perform it:

- due to illness, maternity leave or vacation,
- due to other reasons, but the break in employment did not exceed 3 months and since 2006 exceeded 3 months and concerned persons who were paid employees and during that period received at least 50% of the current wages and salaries;

2) **unemployed persons** are persons aged 15-74 who simultaneously fulfil three conditions:

- a) were not employed within the reference week,
- b) actively sought work within a 4-week period (the last week being the reference week),
- c) were available for work within a fortnight after the reference week.

The unemployed also include persons who have found work and were waiting to begin it within a 3-month period.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem oraz danej grupy.

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem oraz danej grupy.

Stopę bezrobocia w badanym okresie obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych do liczby ludności aktywnej zawodowo ogółem oraz danej grupy.

4. Ze względu na zaokrąglenia dokonywane przy uogólnianiu wyników reprezentacyjnego badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), w tabl. 1 i 2 sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) lub stosunku służbowego;
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), tj. pracujących w gospodarstwach indywidualnych (o powierzchni użytków rolnych do 1 ha i powyżej 1 ha) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych; patrz ust. 5 na str. 106,
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych, innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolą i spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia, lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia.

Niepełnozatrudnieni są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

3. Activity rate is calculated as the share of economically active persons in the total population (aged 15 and more) or in a given group.

Employment rate is calculated as the share of employed persons in the total population (aged 15 and more) or in a given group.

Unemployment rate for a survey period was calculated as the relation of the number of unemployed persons to the total economically active population or to a given group.

4. Due to rounding-off results of the Labour Force Survey (LFS), the sums of components in tables 1 and 2 may differ from the amount given in the item “total”.

Employment

1. Data was compiled on the basis of reports as well as estimates (i.a. in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employed persons** concerns persons performing work providing earnings or income and includes:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, call, appointment or election) or service relation;
- 2) employers and self-employed workers, i.e.:
 - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), i.e. working on private farms (with area up to 1 ha and more than 1 ha of agricultural land) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land; see item 5 on page 106,
 - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity excluding private farms in agriculture,
 - c) other self-employed workers, e.g. persons doing freelance work;
- 3) outworkers;
- 4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);
- 5) members of agricultural production cooperatives (agricultural producers' cooperatives, other cooperatives engaged in agricultural production and agricultural farmers' cooperatives);
- 6) clergy fulfilling priestly obligations.

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker.

Part-time paid employees are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Dane dotyczące **pracujących** według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane o pracujących uwzględniają **pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie** wyznaczonych: do 2001 r. – na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 1996; od 2002 r. – na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002. Dane od 2002 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. Od 2002 r. do pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie nie zalicza się osób pracujących:

- 1) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
- 2) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1,0 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby.

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w **głównym miejscu pracy** bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Do **osób wykonujących pracę nakładczą** zalicza się osoby, z którymi zawarto umowę o wykonanie określonych czynności na rzecz jednostki zlecającej pracę poza jej terenem.

8. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

Agenci pracujący na podstawie umów agencyjnych otrzymują wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne w formie prowizji od obrotów (wynagrodzenie tych osób jest uzależnione od wartości dokonywanych transakcji lub wartości wykonywanych usług).

Agenci prowadzący placówki na podstawie umowy na warunkach zlecenia przejmują pełne wpływy uzyskane z działalności placówek i zobowiązani są uiszczać na rzecz zlecającego zryczałtowaną odpłatność ustaloną w kwocie lub wskaźnikiem procentowym od obrotu.

9. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

10. Dane grupowane według sekcji opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o pracujących według stanu w dniu 31 XII, które do 2000 r. opracowywano zaliczając do odpowiednich sekcji części składowe jednostek prawnych zgodnie z ich rodzajem działalności.

11. W tabl. 3 dane prezentowane są według faktycznego miejsca pracy pracownika, natomiast w pozostałych tablicach – według siedziby zarządu jednostki.

4. *Data concerning **employed persons** as of 31 XII is presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main workplace**.*

5. *Data regarding employment concerns **persons employed on private farms in agriculture** estimated: until 2001 – on the basis of the results of the Agricultural Census 1996; since 2002 – on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002. Data since 2002 has not been fully comparable to the data for previous years. Since 2002 in the employed on private farms there has not been included persons working:*

- 1) *on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **only** for their own needs,*
- 2) *on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **only** or **mainly** for their own needs.*

6. *Data regarding employees hired on the basis of an employment contract concerns:*

- 1) ***employment as of 31 XII** of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main workplace without converting them into full-time paid employees;*
- 2) ***average paid employment** of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.*

7. ***Outworkers** are persons who are bound by a contract defining the scope of activity to be performed for the entity providing work and which is performed outside its facilities.*

8. ***Agents** are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, whose scope of activity is described in the agreement.*

Agents employed on the basis of agency agreements receive agency and commission wages and salaries in the form of sales commissions (wages and salaries of these persons are dependent on the value of transactions conducted or on the value of services rendered).

Agents managing entities on the basis of order agreements receive all income obtained from entity activity and are obligated to pay the contractor a lump sum payment established either as a defined sum or as a percentage of turnover.

9. *Data does not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

10. *Data grouped according to sections was compiled using the **enterprise method**, excluding information regarding employment as of 31 XII, which until 2000 was compiled by component parts of legal entities, based on the kind of activity, in the appropriate sections.*

11. *In table 3 data is presented by actual workplace of employed person, however, in other tables – by seat of management of unit.*

12. Dane w tabl. 4-9 nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

13. Informacje o ruchu zatrudnionych dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny.

Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy, łącznie ze zwolnieniami grupowymi, osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i bezpłatne) w badanym okresie do liczby zatrudnionych według stanu w dniu 31 XII roku poprzedniego.

14. Dane o **absolwentach podejmujących pierwszą pracę** dotyczą pełnozatrudnionych (bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo).

12. Data in tables 4-9 does not include: foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, private farms in agriculture, clergy as well as economic entities employing up to 9 persons.

13. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees, excluding seasonal and temporary employees. The data concerns the **number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be higher than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time.

Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as – for record-keeping purposes – persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of agreements between entities as well as persons returning to and leaving work within the framework of childcare leaves and unpaid vacations and rehabilitation.

Hire (termination) rate was calculated as the ratio of the number of hires reduced in the number of persons returning to work from childcare leaves and unpaid vacations (or the number of terminations reduced in the number of persons granted childcare leaves and unpaid vacations) during a survey period to the number of persons employed as of 31 XII of the previous year.

14. Data regarding **school leavers starting work for the first time** concerns full-time paid employees (excluding seasonal and temporary employees).

Bezrobocie

1. Dane o **liczbie bezrobotnych zarejestrowanych**, zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001) z późniejszymi zmianami, obejmują osoby niezatrudnione i niewykonujące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli są to osoby niepełnosprawne – zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczące się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępujące do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie wieczorowym, zaocznym lub eksternistycznym, zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukujące zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:

- ukończyli 18 lat,
- nie ukończyły: kobiety – 60 lat, mężczyźni – 65 lat,
- nie nabyły prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, nie pobierają świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego lub macierzyńskiego,

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons**, in accordance with the Law on Promotion of Employment and Labour Market Institutions dated 20 IV 2004, in force since 1 VI 2004 (Journal of Laws No. 99, item 1001) with later amendments includes persons who are not employed and not performing any other kind of paid work, able and ready to take full-time paid employment obligatory for a given job or service (or in case of disabled persons – able and ready to take work comprising not less than a half of working time), are not attending a school with the exception of schools for adults (or taking an extra curriculum exam with the scope of this school programme) or tertiary schools in the evening, weekend or extramural education system, and registered in the powiat labour office corresponding to the person's permanent or temporary place of residence, and seeking employment or other kind of paid work if they, among others:

- are aged 18 or more,
- are aged less than 60 – women, less than 65 – men,
- did not acquire the right to retirement pay or pension resulting from an inability to work, pension due to training, social pension, are not receiving a pre-retirement benefit or allowance, a rehabilitation benefit, a sick or maternity benefit,

- nie są właścicielami lub posiadaczami (samoistnymi lub zależnymi) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych, nie podlegają ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe,
- nie podjęły pozarolniczej działalności od dnia wskazanego w zgłoszeniu do ewidencji do dnia wyrejestrowania tej działalności lub nie podlegają – na podstawie odrębnych przepisów – obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników,
- nie są tymczasowo aresztowane lub nie odbywają kary pozbawienia wolności,
- nie uzyskują miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych,
- nie pobierają, na podstawie przepisów o pomocy społecznej, zasiłku stałego,
- nie pobierają, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka,
- nie pobierają po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego.

Od 1997 r. za bezrobotnego nie uważa się osoby odbywającej szkolenie, staż u pracodawcy, a od 1 VI 2004 r. również młodocianego absolwenta oraz osoby odbywającej przygotowanie zawodowe w miejscu pracy.

Do 31 V 2004 r. obowiązywała ustawa z 14 XII 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (jednolity tekst Dz. U. 2003 Nr 58, poz. 514, z późniejszymi zmianami).

2. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych na podstawie wyników spisów. Dane od 2002 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

Dane o bezrobotnych oraz pracujących wykorzystywane do obliczenia stopy bezrobocia pochodzą ze źródeł różniących się metodą zbierania, co może powodować pewne nieścisłości. Dla bezrobotnych miejscem lokalizacji jest ich miejsce zamieszkania lub pobytu, zaś dla pracujących – lokalizacja miejsca pracy.

3. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001) z późniejszymi zmianami. Zasiłki i świadczenia przedemerytalne od 1 VIII 2004 r. finansowane są z budżetu państwa (na mocy ustawy z dnia 30 IV 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych – Dz. U. Nr 120, poz. 1252); do 31 VII 2004 r. finansowane były ze środków Funduszu Pracy.

- *are not owners or holders (sole or dependent) of agricultural real estate with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha; are not subject to retirement and pension insurance from full-time work due to being a spouse or a member of an agricultural household with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha,*
- *did not undertake non-agricultural activity from the date stated in register application to the date of termination of activity registration or are not subject, on the basis of separate regulations, to compulsory social security or a retirement provision, excluding social insurance of farmers,*
- *are not temporarily under arrest or not serving a prison sentence,*
- *do not receive monthly income of the amount exceeding half of minimal remuneration for work, excluding income generated from money gathered on bank accounts,*
- *do not receive, on the basis of regulation concerning social welfare, a permanent social benefit,*
- *do not receive, on the basis of the regulation concerning family allowances, a nursing allowance or allowance supplementary to a family benefit due to single parenthood,*
- *do not receive a training allowance after termination of employment.*

Since 1997 among the unemployed there has not been included a person undergoing training or an internship with the employer and since 1 VI 2004 also a juvenile school leaver and a person undergoing a job occupational training.

Until 31 V 2004 the obligatory was the Law on Employment and Combating Unemployment dated 14 XII 1994 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 58, item 514, with later amendments).

2. Registered unemployment rate was calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e. excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety. The unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as a part of the economically active civilian population) estimated on the basis of the results of censuses. Since 2002 data has not been fully comparable to the data for previous years.

The data on the unemployed is collected according to their place of residence or stay, while the data on the employed – according to address of their place of work. Therefore the unemployment rates are not exactly precise.

3. Information concerning Labour Fund expenditure is given according to the Law dated 20 IV 2004 on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (Journal of Laws No. 99, item 1001) with later amendments. Pre-retirement benefits and allowances since 1 VIII 2004 has been financed from the state budget (on the basis of the Law dated 30 IV 2004 on Pre-retirement Benefits – Journal of Laws No. 120, item 1252); until 31 VII 2004 were financed from the Labour Fund means.

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane opracowano na podstawie statystycznych kart wypadków przy pracy oraz sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) w przypadku poszkodowanych w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Za **wypadek przy pracy** uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia,
- w czasie pozostawiania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej,
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za **wypadek przy pracy uważa się również** nagle zdarzenie powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe,
- wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania,
- pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie,
- odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium,
- wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni,
- wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy-zlecenia lub umowy o świadczenie usług,
- wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej,
- wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi,
- odbywania zastępczych form służby wojskowej,
- nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

Work conditions

1. Information regarding accidents at work includes also accidents treated equally to accidents at work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data was compiled on the basis of statistical reports of accidents at work as well as on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) in cases of persons injured on private farms in agriculture.

Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employer, even without instructions,
- when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of employment contract.

Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the Law on Social Insurance by Virtue of Accidents at Work and Occupational Diseases if the employee had such an accident:

- during a business trip,
- during a training within the scope of common self-defence,
- while performing tasks ordered by trade union organizations functioning at the employer.

Accident at work is also understood as a sudden incident causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- practising sports during competitions and trainings by a person receiving a sports scholarship,
- performance of paid work in the time of serving a prison sentence or being temporarily under arrest,
- carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries,
- undergoing – on the basis of appointment issues by powiat labour office – training or internship connected with a scholarship received by school-leavers,
- performance of work, by members of agricultural producers' cooperatives, agricultural farmers' cooperatives and by other persons treated equally to members of cooperatives, for the benefit of these cooperatives,
- performance or cooperation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services,
- performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or cooperation at conducting them,
- clergy performance of religious activities or activities connected with entrusted priestly or monastic functions,
- serving supplementary forms of military service,
- education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby, poszkodowanej zarówno w wypadku indywidualnym, jak i zbiorowym.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie rejestrowane przez oddziały KRUS dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

2. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

3. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

4. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy (do 2004 r. określane jako wydarzenia bezpośrednio powodujące urazy) pogrupowano od 2005 r. zgodnie z zaleceniem EUROSTAT-u.

5. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; dane:

- 1) obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz gospodarki łowieckiej), rybactwo (bez rybolóstwa w wodach morskich), górnictwo, przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę, budownictwo, handel i naprawy, transport, gospodarka magazynowa i łączność, obsługa nieruchomości i firm (w zakresie wynajmu maszyn i urządzeń bez obsługi oraz wypożyczania artykułów użytku osobistego i domowego, informatyki i działalności pokrewnej oraz prowadzenia prac badawczo-rozwojowych w dziedzinie nauk przyrodniczych i technicznych), edukacja (w zakresie szkolnictwa wyższego), ochrona zdrowia i pomoc społeczna (bez opieki wychowawczej i społecznej), działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała (w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków, gospodarowania odpadami, pozostałych usług sanitarnych i pokrewnych);
- 2) dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwłókniające, hałas, wibracja, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

Each accident, regardless whether the person was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

Accidents at work on private farms in agriculture, registered by branches of the ASIF concern only those accidents for which the person injured received a one-off compensation within a given year due to permanent or long-term health damage.

2. Serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e. loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems disrupting primary bodily functions as well as incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

3. Fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

4. Accidents at work are classified, i.e. according to **contact – mode of injury** which directly causes them (describing the type of contact of the person with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all shortcomings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but the most frequently it is the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. **Contact – Mode of Injury** (until 2004 defined as events directly causing injury) since 2005 has been grouped according to the EUROSTAT recommendation.

5. Information regarding persons working in hazardous conditions with factors harmful to health is compiled on the basis of reports. Data concerns persons:

- 1) employed by entities included in the sections: agriculture, hunting and forestry (excluding private farms in agriculture and hunting), fishing (excluding sea-fishing), mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas and water supply, construction, trade and repair, transport, storage and communication, real estate, renting and business activities (in regard to renting of machinery and equipment without operator and of personal and household goods, computer and related activities as well as research and experimental development on natural sciences and engineering), education (in regard to higher education), health and social work (excluding social work activities), other community, social and personal service activities (within the scope of sewage and refuse disposal, sanitation and similar activities);
- 2) exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold microclimates etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.

6. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe prezentowane w tabl. 20 podaje się od 2003 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VII 2002 r. (Dz. U. Nr 132, poz. 1115), w związku z czym dane według rodzajów chorób od 2003 r. są nieporównywalne z danymi za lata poprzednie.

7. Szczegółowe objaśnienia i informacje z zakresu warunków pracy zawierają publikacje GUS z serii „Informacje i opracowania statystyczne” – „Wypadki przy pracy” oraz „Warunki pracy”.

6. A disease is deemed an **occupational disease** if it has been caused by the health hazards occurring in the work environment or properties of performed work.

Occupational diseases in table 20 has been given since 2003 in accordance with the regulation of the Council of Ministers, dated 30 VII 2002 (Journal of Laws No. 132, item 1115), so data by the type of diseases since 2003 has not been comparable to the data for previous years.

7. Detailed explanations and information concerning work conditions are contained in CSO's publications from series "Statistical Information and Report" – "Accidents at Work" and "Working Conditions".

Aktywność ekonomiczna ludności Economic activity of the population

TABL. 1 (65). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005		2006		2007				SPECIFICATION
	przeciętne roczne annual averages			kwartaly quarters					
				I	II	III	IV		
LUDNOŚĆ w tys.	895	880	915	906	885	913	956	POPULATION in thous.	
Mężczyźni	433	419	435	431	420	434	456	Men	
Kobiety	463	460	480	475	465	479	500	Women	
Aktywni zawodowo	502	475	499	488	480	499	527	Economically active persons	
mężczyźni	276	259	273	271	262	272	289	men	
kobiety	226	215	225	217	219	227	238	women	
Pracujący	430	421	454	441	436	456	483	Employed persons	
mężczyźni	240	231	249	246	238	249	264	men	
kobiety	190	190	205	195	198	207	219	women	
Bezrobotni	72	54	45	47	45	42	44	Unemployed persons	
mężczyźni	36	28	24	25	24	23	25	men	
kobiety	37	26	20	22	21	19	19	women	
Bierni zawodowo	393	405	416	418	404	415	429	Economically inactive persons	
Mężczyźni	157	160	162	160	158	162	167	Men	
Kobiety	236	245	255	258	246	252	262	Women	
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %	56,1	54,0	54,5	53,9	54,2	54,7	55,1	ACTIVITY RATE in %	
mężczyźni	63,7	61,8	62,8	62,9	62,4	62,7	63,4	men	
kobiety	48,8	46,7	46,9	45,7	47,1	47,4	47,6	women	
Miasta	55,2	54,1	55,9	54,7	56,4	55,9	56,0	Urban areas	
Wieś	57,3	53,8	52,5	52,4	51,0	52,4	53,7	Rural areas	
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w %	48,0	47,8	49,6	48,7	49,3	49,9	50,5	EMPLOYMENT RATE in %	
mężczyźni	55,4	55,1	57,2	57,1	56,7	57,4	57,9	men	
kobiety	41,0	41,3	42,7	41,1	42,6	43,2	43,8	women	
Miasta	45,3	46,5	50,3	48,7	50,5	50,7	50,9	Urban areas	
Wieś	51,6	49,9	48,6	48,4	47,6	48,7	49,9	Rural areas	
STOPA BEZROBOCIA w %	14,3	11,4	9,0	9,6	9,4	8,4	8,3	UNEMPLOYMENT RATE in %	
mężczyźni	13,0	10,8	8,8	9,2	9,2	8,5	8,7	men	
kobiety	16,4	12,1	8,9	10,1	9,6	8,4	8,0	women	
Miasta	17,6	14,0	10,0	10,9	10,9	9,3	9,1	Urban areas	
Wieś	9,9	7,4	7,4	8,2	6,8	7,1	6,6	Rural areas	

TABL. 2 (66). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2007 R.**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN THE IV QUARTER OF 2007

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność Population					Współ- czynnik aktywności zawodowej Activity rate	Wskaźnik zatrud- nienia Employ- ment rate	Stopa bezrobocia Unemploy- ment rate
	ogółem grand total	aktywni zawodowo economically active			bierni zawodowo economy- cally inactive			
		razem total	pracujący employed	bezro- botni unem- ployed				
	w tys. in thous.							
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM TOTAL	956	527	483	44	429	55,1	50,5	8,3
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
w tym w wieku produkcyjnym ^a of which at working age ^a	707	507	463	44	201	71,7	65,5	8,7
15-24 lata	184	52	44	8	133	28,3	23,9	15,4
25-34	174	151	135	17	23	86,8	77,6	11,3
35-44	158	139	133	6	19	88,0	84,2	4,3
45-54	161	136	125	10	26	84,5	77,6	7,4
55 lat i więcej and more	278	50	47	.	229	18,0	16,9	6,0
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe Tertiary	139	118	115	.	21	84,9	82,7	1,7
Policealne i średnie zawodowe Post-secondary and vocational secondary	214	153	140	13	61	71,5	65,4	8,5
Średnie ogólnokształcące General secondary	99	47	44	.	52	47,5	44,4	8,5
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	184	129	110	19	55	70,1	59,8	14,7
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe Lower secondary, primary and incomplete primary	319	80	75	5	240	25,1	23,5	6,3

^a Mężczyźni 18-64 lata, kobiety 18-59 lat.

U w a g a. Ze względu na reprezentacyjną metodę badania, zalecana jest ostrożność w posługiwaniu się danymi o wartości mniejszej niż 15 tys. W tablicy w przypadku danych mniejszych niż 5 tys. nie podano konkretnych wartości z powodu wysokiego losowego błędu próby; dane te zastąpiono znakiem umownym „.” (kropka).

^a Men aged 18-64, women aged 18-59.

N o t e. Due to the representative method of the survey it is advisable to use the data concerning values up to 15 thous. with due care. In the table, in the case of the data up to 5 thous., precise values have not been specified due to the high probability of sample error; such data has been replaced with the symbol of “.” (full stop).

Pracujący Employment

TABL. 3 (67). **PRACUJĄCY^a**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2006	2007			
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	z ogółem – kobiety of total – women
OGÓŁEM TOTAL	495511	387933	394435	410827	92781	318046	188133
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo <i>Agriculture, hunting and forestry; fishing</i>	230301	139536	139413	139738	1468	138270	56648
w tym rolnictwo <i>of which agriculture</i>	227206	136906	136734	136770	112	136658	56226
Przemysł <i>Industry</i>	66107	58615	61123	66436	4718	61718	21337
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	59741	53088	55542	60791	1403	59388	20247
Budownictwo <i>Construction</i>	17018	13147	14837	16818	796	16022	1602
Handel i naprawy ^Δ <i>Trade and repair^Δ</i>	52145	51136	51284	55940	824	55116	29360
Hotele i restauracje <i>Hotels and restaurants</i>	4474	4450	4813	4956	626	4330	3466
Transport, gospodarka magazynowa i łączność <i>Transport, storage and communication</i>	20062	16256	16870	17932	8949	8983	4290
Pośrednictwo finansowe <i>Financial intermediation</i>	7583	6998	7080	7059	1867	5192	4984
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ <i>Real estate, renting and business activities</i>	14021	16879	17301	17948	2096	15852	7979
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	15248	18405	18611	19227	19212	15	11203
Edukacja <i>Education</i>	30163	31704	31859	32046	30320	1726	24350
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna <i>Health and social work</i>	29140	21488	21809	22614	17729	4885	17921
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała ... <i>Other community, social and personal service activities</i>	9249	9319	9435	10113	4176	5937	4993

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; dla pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie – dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 106.

^a By the actual workplace and kind of activity; for persons employed on private farms in agriculture – estimated data; see general notes, item 5 on page 106.

TABL. 4 (68). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z ogółem Of total				
		kobiety women	zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	agenci agents	właściciele, współwła- ściciele i pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers	
OGÓŁEM	2000	197527	102263	194016	1068	1953
TOTAL	2005	179113	92536	176684	427	1821
	2006	180545	92755	177947	418	2006
	2007	188385	95890	185644	397	2169
sektor publiczny	87909	56998	87909	-	-	-
<i>public sector</i>						
sektor prywatny	100476	38892	97735	397	2169	
<i>private sector</i>						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	3013	826	2826	-	25	
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>						
Przemysł	52940	18171	52085	120	722	
<i>Industry</i>						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe	47511	17166	46659	120	719	
<i>manufacturing</i>						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	4823	943	4821	-	#	
<i>electricity, gas and water supply</i>						
Budownictwo	8704	1033	8532	-	172	
<i>Construction</i>						
Handel i naprawy ^Δ	27270	12549	26372	77	821	
<i>Trade and repair^Δ</i>						
Hotele i restauracje	2278	1696	2169	-	109	
<i>Hotels and restaurants</i>						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	7955	2378	7893	-	62	
<i>Transport, storage and communication</i>						
Pośrednictwo finansowe	4413	3318	4209	200	#	
<i>Financial intermediation</i>						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	8176	3373	8085	-	91	
<i>Real estate, renting and business activities</i>						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	18840	11084	18840	-	-	
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>						
Edukacja	31223	23880	31208	-	#	
<i>Education</i>						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	18735	15173	18610	-	125	
<i>Health and social work</i>						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	4838	2409	4815	-	23	
<i>Other community, social and personal service activities</i>						

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 107; według siedziby zarządu jednostki.

^Δ Excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 107; by seat of management of unit.

TABL. 5 (69). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE^a
AVERAGE PAID EMPLOYMENT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2006	2007		
				ogółem total	stanowiska positions	
					robotnicze manual labour	nie- robotnicze non- -manual labour
OGÓŁEM	192559	173387	174764	180334	88918	91416
TOTAL						
sektor publiczny	112755	88379	87645	87809	24402	63407
<i>public sector</i>						
sektor prywatny	79804	85008	87119	92525	64516	28009
<i>private sector</i>						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	3465	2281	2218	2311	957	1354
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>						
Przemysł	52398	47591	48059	49964	38856	11108
<i>Industry</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
przetwórstwo przemysłowe	46104	42344	42703	44538	35524	9014
<i>manufacturing</i>						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	5623	4829	4946	4834	2870	1964
<i>electricity, gas and water supply</i>						
Budownictwo	10039	6933	7340	8027	5636	2391
<i>Construction</i>						
Handel i naprawy ^Δ	19983	22103	23134	25042	16477	8565
<i>Trade and repair^Δ</i>						
Hotele i restauracje	1807	1928	1965	2065	1573	492
<i>Hotels and restaurants</i>						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	15815	8059	7400	7746	5972	1774
<i>Transport, storage and communication</i>						
Pośrednictwo finansowe	5843	4448	4294	4309	101	4208
<i>Financial intermediation</i>						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	6394	8499	8359	7828	4221	3607
<i>Real estate, renting and business activities</i>						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	15091	17756	18116	18552	2673	15879
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>						
Edukacja	29648	31446	31395	31429	6494	24935
<i>Education</i>						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	27517	18001	18151	18462	3948	14514
<i>Health and social work</i>						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	4559	4342	4333	4599	2010	2589
<i>Other community, social and personal service activities</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; bez zatrudnionych za granicą; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 107; według siedziby zarządu jednostki.

^a Data concerns economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees; excluding persons employed abroad; see general notes, item 12 on page 107; by seat of management of unit.

TABL. 6 (70). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYEES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Pełnozatrudnieni ^b Full-time paid employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time paid employees	
		ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM	2000	183834	95388	10182	5426
TOTAL	2005	165219	85369	11465	6233
	2006	166490	85490	11457	6275
	2007	174093	88409	11551	6433
sektor publiczny		81239	52955	6670	4043
<i>public sector</i>					
sektor prywatny		92854	35454	4881	2390
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		2209	672	617	105
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>					
Przemysł		50420	17035	1665	841
<i>Industry</i>					
w tym:					
<i>of which:</i>					
przetwórstwo przemysłowe		45101	16086	1558	786
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		4725	892	96	50
<i>electricity, gas and water supply</i>					
Budownictwo		8208	909	324	99
<i>Construction</i>					
Handel i naprawy ^Δ		25392	11659	980	573
<i>Trade and repair^Δ</i>					
Hotele i restauracje		1922	1471	247	183
<i>Hotels and restaurants</i>					
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		7418	2173	475	188
<i>Transport, storage and communication</i>					
Pośrednictwo finansowe		3986	2971	223	173
<i>Financial intermediation</i>					
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		7249	2985	836	360
<i>Real estate, renting and business activities</i>					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ		18085	10760	755	324
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja		27347	21361	3861	2512
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		17686	14436	924	649
<i>Health and social work</i>					
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		4171	1977	644	426
<i>Other community, social and personal service activities</i>					

a W głównym miejscu pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 107; według siedziby zarządu jednostki. b Łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

a In the main workplace; excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 107; by seat of management of unit. b Including seasonal and temporary employees.

TABL. 7 (71). PRZYJĘCIA DO PRACY^a
 HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z ogółem Of total				Współczynnik przyjęć w % Hire rate in %	
		kobiety women	podjmujący pierwszą pracę persons starting work for the first time	zmieniający pracę persons changing work	powracający z urlopów wychowaw- czych i bez- płatnych persons re- turning from childcare leaves and unpaid vacations		
OGÓŁEM	2000	34387	14057	4501	15065	1148	17,5
TOTAL	2005	35322	14276	6419	15300	723	21,4
.....	2006	37777	14353	7202	5627	769	23,1
.....	2007	46880	18169	10147	9017	837	27,8
sektor publiczny		10475	6248	1892	2230	372	12,3
public sector							
sektor prywatny		36405	11921	8255	6787	465	42,9
private sector							
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		499	244	109	36	7	23,3
Agriculture, hunting and forestry							
Przemysł		19547	5779	5138	4057	273	41,6
Industry							
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe		17450	5473	4901	2573	263	41,8
manufacturing							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		1791	289	72	1464	6	37,3
electricity, gas and water supply							
Budownictwo		3071	213	487	415	39	39,5
Construction							
Handel i naprawy ^Δ		10135	4133	2071	1843	107	43,8
Trade and repair ^Δ							
Hotele i restauracje		656	490	116	76	19	35,3
Hotels and restaurants							
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		1272	258	167	187	18	17,0
Transport, storage and communication							
Pośrednictwo finansowe		588	393	126	223	18	13,9
Financial intermediation							
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		2109	819	277	240	34	29,6
Real estate, renting and business activities							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ		3389	1792	649	805	73	18,9
Public administration and defence; compulsory social security							
Edukacja		2852	2125	407	657	79	10,1
Education							
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		2042	1597	449	381	151	10,9
Health and social work							
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		720	326	151	97	19	17,2
Other community, social and personal service activities							

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 107; według siedziby zarządu jednostki.

a Data concerns full-time paid employees, excluding seasonal and temporary employees; excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 107; by seat of management of unit.

TABL. 8 (72). ZWOLNIENIA Z PRACY^a
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z ogółem Of total					Współ- czynnik zwolnień w % Termination rate in %
			kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przeniesieni na emerytu- rę, rentę z tytułu nie- zdolności do pracy, rehabilitację retired or granted pension due to an inability to work or due to re- habilitation	korzystający z urlopów wychowaw- czych i bezpłat- nych taking childcare leaves and unpaid vacations	
				przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
OGÓŁEM	2000	41749	17750	10986	3825	2419	1641	21,1
TOTAL	2005	32089	12998	3867	3151	1961	1333	19,0
	2006	32321	12943	3390	4024	2511	1390	19,3
	2007	38742	15189	3904	5740	2477	1332	22,6
sektor publiczny		11239	5863	514	707	1822	605	13,0
public sector								
sektor prywatny		27503	9326	3390	5033	655	727	32,0
private sector								
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		409	189	38	68	37	6	19,1
Agriculture, hunting and forestry								
Przemysł		15520	4293	1957	2429	392	345	32,8
Industry								
w tym: of which:								
przetwórstwo przemysłowe		13531	3990	1911	2382	314	328	32,1
manufacturing								
wytwarzanie i zaopatrywanie w ener- gię elektryczną, gaz, wodę		1856	296	34	42	#	17	38,4
electricity, gas and water supply								
Budownictwo		2560	141	240	382	64	46	32,7
Construction								
Handel i naprawy ^Δ		7664	3361	938	1653	141	262	32,3
Trade and repair ^Δ								
Hotele i restauracje		537	381	58	78	27	34	27,9
Hotels and restaurants								
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		1217	314	74	198	143	42	16,0
Transport, storage and communication								
Pośrednictwo finansowe		750	542	62	64	50	35	17,5
Financial intermediation								
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		1915	789	147	264	124	41	26,8
Real estate, renting and business activities								
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ		2866	1495	118	102	362	126	15,6
Public administration and defence; compulsory social security								
Edukacja		2922	2131	145	221	837	150	10,1
Education								
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		1761	1309	78	165	221	206	8,9
Health and social work								
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała Other community, social and personal service activities		621	244	49	116	79	39	14,3

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 107; według siedziby zarządu jednostki.

^a Data concerns full-time paid employees, excluding seasonal and temporary employees; excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 107; by seat of management of unit.

TABL. 9 (73). **ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PIERWSZĄ PRACĘ^a**
SCHOOL LEAVERS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z ogółem – absolwenci szkół Of total – school leavers			
			wyższych tertiary	policeal- nych i średnich zawo- dowych post- -secondary and vocational secondary	liceów ogólno- kształcą- cych general secondary	zasad- niczych zawodo- wych basic vocational
OGÓŁEM	2000 4057	1856	1176	1303	494	1084
TOTAL	2005 5460	2468	1963	1713	797	987
.....	2006 6293	2712	2078	2013	837	1365
.....	2007 6789	2970	2351	2073	1018	1347
sektor publiczny	1769	1180	1178	316	184	91
<i>public sector</i>						
sektor prywatny	5020	1790	1173	1757	834	1256
<i>private sector</i>						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	98	50	19	43	24	12
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>						
Przemysł	2251	594	478	781	298	694
<i>Industry</i>						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe	2177	568	453	760	286	678
<i>manufacturing</i>						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	66	26	#	17	#	16
<i>electricity, gas and water supply</i>						
Budownictwo	413	55	139	78	48	148
<i>Construction</i>						
Handel i naprawy ^Δ	1863	836	345	769	415	334
<i>Trade and repair^Δ</i>						
Hotele i restauracje	98	79	20	36	11	31
<i>Hotels and restaurants</i>						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	147	46	59	38	21	29
<i>Transport, storage and communication</i>						
Pośrednictwo finansowe	124	81	80	26	18	–
<i>Financial intermediation</i>						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	243	128	144	45	32	22
<i>Real estate, renting and business activities</i>						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	620	403	410	84	85	41
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>						
Edukacja	376	296	320	23	19	14
<i>Education</i>						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	413	321	268	107	27	11
<i>Health and social work</i>						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	143	81	69	43	20	11
<i>Other community, social and personal service activities</i>						

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 107; według siedziby zarządu jednostki.

^a Data concerns full-time paid employees, excluding seasonal and temporary employees; excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 107; by seat of management of unit.

TABL. 10 (74). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE^a W 2007 R.**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB^a IN 2007

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs					
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone newly created		zlikwidowane w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób liquidated in entities employing more than 9 persons
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which newly created	z ogółem w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of total in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	
OGÓŁEM	2684	693	1888	11910	6409	1944
TOTAL						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo <i>Agriculture, hunting and forestry; fishing</i>	13	–	7	60	19	24
Przemysł	769	150	619	2789	2277	460
w tym przetwórstwo przemysłowe	734	139	598	2522	2070	430
<i>of which manufacturing</i>						
Budownictwo	290	36	185	1030	500	120
<i>Construction</i>						
Handel i naprawy ^Δ	726	317	445	5415	1880	738
<i>Trade and repair^Δ</i>						
Hotele i restauracje	57	5	27	143	36	18
<i>Hotels and restaurants</i>						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	215	59	108	362	219	81
<i>Transport, storage and communication</i>						
Pośrednictwo finansowe	15	2	12	87	66	41
<i>Financial intermediation</i>						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	93	29	39	482	182	100
<i>Real estate, renting and business activities</i>						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	239	60	235	499	485	189
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>						
Edukacja	23	2	19	355	267	127
<i>Education</i>						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	140	16	118	407	303	26
<i>Health and social work</i>						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	104	17	74	281	175	20
<i>Other community, social and personal service activities</i>						

^a Według siedziby zarządu jednostki.
^a By seat of management of unit.

Bezrobocie Unemployment

TABL. 11 (75). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
*REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE
AS WELL AS JOB OFFERS*
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS					
Bezrobotni zarejestrowani	79232	73193	61773	48796	Registered unemployed persons
mężczyźni	37689	36374	29257	22704	men
kobiety	41543	36819	32516	26092	women
Oferty pracy	63	193	318	278	Job offers
Bezrobotni na 1 ofertę pracy	1258	379	194	176	Unemployed persons per job offer
W % OGÓŁU BEZROBOTNYCH IN % OF TOTAL UNEMPLOYED PERSONS					
Dotychczas niepracujący	23,8	27,4	27,1	26,5	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	6,2	2,3	1,9	1,7	Terminated for company reasons
Posiadający prawo do zasiłku	18,5	11,5	10,6	10,9	Possessing benefit rights
Pozostający bez pracy ^a dłużej niż 1 rok	44,5	46,7	46,4	43,5	Out of job ^a for longer than 1 year
W % IN %					
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b	13,8	15,6	13,3	10,4	Registered unemployment rate ^b

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. b Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 108.

a From the date of registering in a labour office. b See general notes, item 2 on page 108.

TABL. 12 (76). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**
*NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED FROM
UNEMPLOYMENT ROLLS^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	75208	81066	77305	72439	Newly registered unemployed persons
z liczby bezrobotnych nowo zarejestrowanych:					of number of newly registered unemployed persons:
Kobiety	33777	37308	36222	35060	Women
Dotychczas niepracujący	22407	28997	26994	24355	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	5500	702	597	376	Terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	68729	83998	88725	85416	Persons removed from unemployment rolls
z liczby bezrobotnych wyrejestrowanych:					of number of persons removed from unemployment rolls:
Kobiety	30944	38427	40525	41484	Women
Z tytułu podjęcia pracy	30952	32691	34648	32773	Received jobs

a W ciągu roku.

a During the year.

TABL. 13 (77). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**
Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	2000		2005		2006		2007	
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>
O G Ó Ł E M T O T A L								
O G Ó Ł E M T O T A L	79232	41543	73193	36819	61773	32516	48796	26092
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
24 lata i mniej <i>and less</i>	23262	12324	18318	9369	14172	7812	10218	5894
25-34	21084	12336	19297	10783	16054	9412	12672	7675
35-44	19573	10550	14595	8009	11952	6767	9035	5172
45-54	13281	5997	16927	7788	15043	7453	12329	6244
55 lat i więcej <i>and more</i>	2032	336	4056	870	4552	1072	4542	1107
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe <i>Tertiary</i>	2502	1577	5321	3536	4920	3305	4036	2657
Policealne i średnie zawodowe <i>Post-secondary and vocational secondary</i>	18648	12370	17677	10612	14827	9173	11240	7084
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	5748	4540	6430	4541	5875	4165	4948	3572
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	26819	12088	20930	8844	16502	7443	12852	5854
Gimnazjalne ^a , podstawowe i niepełne podstawowe <i>Lower secondary^a, primary and incomplete primary</i>	25515	10968	22835	9286	19649	8430	15720	6925
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^b BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^b								
3 miesiące i mniej <i>months and less</i>	18560	7116	18341	7967	16130	7184	14474	6662
3-6	12207	6434	10483	5490	8632	4773	6876	3774
6-12	13198	6689	10170	4742	8336	4244	6206	3305
12-24	16119	8366	10119	5048	9112	4888	6405	3592
Powyżej 24 miesięcy <i>More than 24 months</i>	19148	12938	24080	13572	19563	11427	14835	8759

a Od 2002 r. b Od momentu rejestracji w urzędzie pracy; przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3-6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

a Since 2002. b From the date of registering in a labour office; intervals were shifted upward, e.g. persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included in the 3-6 interval.

TABL. 13 (77). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000		2005		2006		2007	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG STAŻU PRACY BY WORK SENIORITY								
Bez stażu pracy <i>No work seniority</i>	18873	10664	20024	10977	16766	9729	12938	7721
Ze stażem pracy ^c : <i>With work seniority^c:</i>								
1 rok i mniej <i>year and less</i>	22361	12167	11467	6493	9225	5369	7497	4380
1-5	13388	6499	14044	6456	11728	5792	9208	4730
5-10	7941	4165	8764	4307	7469	3797	5912	3017
10-20	10762	5825	10757	5611	9307	5037	7210	3894
20-30	5571	2204	7126	2809	6232	2549	5070	2108
powyżej 30 lat <i>more than 30 years</i>	336	19	1011	166	1046	243	961	242

^c Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1-5 uwzględniono osoby ze stażem pracy 1 rok i 1 dzień do 5 lat.
c Intervals were shifted upward, e.g. persons with work seniority from 1 year and 1 day to 5 years were included in the 1-5 interval.

TABL. 14 (78). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU^a**

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Podjmujący zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	5127	2404	2651	2331	<i>Persons undertaking employment in intervention works</i>
w tym kobiety	2410	1285	1418	1334	<i>of which women</i>
Podjmujący zatrudnienie przy robotach publicznych	993	1716	947	1358	<i>Persons undertaking employment in public works</i>
w tym kobiety	358	786	303	503	<i>of which women</i>
Rozpoczynający szkolenie	3484	3387	3766	4023	<i>Persons starting training</i>
w tym kobiety	1689	1550	1536	1583	<i>of which women</i>

^a W ciągu roku.
a During the year.

TABL. 15 (79). WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a
 EXPENDITURE OF LABOUR FUND^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007		SPECIFICATION
	wydatki expenditure				
	w tys. zł in thous. zł			w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	118819,5	121152,8	120179,7	100,0	TOTAL
w tym:					of which:
Zasiłki dla bezrobotnych	59771,0	59338,4	46269,0	38,5	Unemployment benefits
w tym składka na ubezpieczenia społeczne	14587,2	14596,6	11095,6	9,2	of which social security fees
Szkolenia	3879,3	4502,6	5451,5	4,5	Training
Pożyczki oraz środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy ...	9781,1	12973,7	20115,7	16,7	Loans and means for starting economic activity and equipping workstations
Prace interwencyjne	6513,4	7610,3	9103,6	7,6	Intervention works
Roboty publiczne	7536,9	5375,1	6438,6	5,4	Public works
Staże	17905,9	19890,2	19415,7	16,2	Interships

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 108.

a See general notes, item 3 on page 108.

Warunki pracy

Work conditions

 TABL. 16 (80). POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
 PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym w wypadkach Of which in				Z ogółem – w wypadkach ciężkich Of total – in serious accidents	SPECIFICATION
		śmiertelnych fatal accidents	powodujących niezdolność do pracy accidents resulting in an inability to work				
			1-3 dni days	4-29 ^b	30 dni i więcej ^c days and more ^c		
O G Ó Ł E M	2000	2421	9	28	1058	1244	TOTAL
	2005	2122	13	10	927	1092	
	2006	2355	13	18	981	1240	
	2007	2451	10	14	1054	1282	28
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	47	–	–	21	25	1	Agriculture, hunting and forestry
Przemysł	1004	2	5	429	554	12	Industry
górnictwo	11	–	–	4	7	–	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe ..	911	2	4	389	505	11	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	82	–	1	36	42	1	electricity, gas and water supply
Budownictwo	188	2	1	61	122	7	Construction
Handel i naprawy ^Δ	337	4	–	168	156	3	Trade and repair ^Δ
Hotele i restauracje	16	–	–	10	6	–	Hotels and restaurants

a Zgłoszonych w danym roku. b, c Do 2004 r.: b – 4-28 dni, c – 29 dni i więcej.

a Registered in a given year. b, c Until 2004: b – 4-28 days, c – 29 days and more.

TABL. 16 (80). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (dok.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym w wypadkach <i>Of which in</i>				Z ogółem – w wypadkach ciężkich <i>Of total – in serious accidents</i>	SPECIFICATION
		śmier- telnych <i>fatal accidents</i>	powodujących niezdolność do pracy <i>accidents resulting in an inability to work</i>				
			1-3 dni <i>days</i>	4-29 ^b	30 dni i więcej ^c <i>days and more^c</i>		
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	108	1	2	40	60	2	<i>Transport, storage and communication</i>
Pośrednictwo finansowe	10	–	1	2	5	–	<i>Financial intermediation</i>
Obsługa nieruchomości i firm ^A ...	133	–	1	56	72	–	<i>Real estate, renting and business activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^A	123	–	2	59	53	2	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	182	–	1	81	83	–	<i>Education</i>
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	245	–	1	99	123	1	<i>Health and social work</i>
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	58	1	–	28	23	–	<i>Other community, social and personal service activities</i>

a Zgłoszonych w danym roku. b, c Do 2004 r.: b – 4-28 dni, c – 29 dni i więcej.
a Registered in a given year. b, c Until 2004: b – 4-28 days, c – 29 days and more.

TABL. 17 (81). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
CONTACT – MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym <i>Of which</i>						
		rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo <i>agri- culture, hunting and forestry</i>	przemysł <i>industry</i>		budow- nictwo <i>construc- tion</i>	handel i napra- wy ^A <i>trade and repair^A</i>	transport, gospodar- ka maga- zynowa i łączność <i>transport, storage and com- munication</i>	ochrona zdrowia i pomoc społeczna <i>health and social work</i>
			razem <i>total</i>	w tym przetwór- stwo prze- mysłowe <i>of which manu- facturing</i>				

WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY
CONTACT – MODE OF INJURY

OGÓŁEM	2000	2421	39	1015	951	248	224	160	331
TOTAL	2005	2122	40	826	741	155	275	125	225
	2006	2355	39	908	797	188	272	133	302
	2007	2451	47	1004	911	188	337	108	245
w tym: <i>of which:</i>									
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi		64	–	40	34	3	9	2	4
<i>Contact with electrical voltage, tem- perature, hazardous substances and chemicals</i>									

a Zgłoszonych w danym roku.
a Registered in a given year.

TABL. 17 (81). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (cd.)**
CONTACT – MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo agri- culture, hunting and forestry	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel i napra- wy ^a trade and repair ^b	transport, gospodar- ka maga- zynowa i łączność transport, storage and com- munication	ochrona zdrowia i pomoc społeczna health and social work
			razem total	w tym przetwór- stwo prze- mysłowe of which manu- facturing				
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY (dok.) CONTACT – MODE OF INJURY (cont.)								
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie <i>Drowned, buried, enveloped</i>	3	–	1	1	1	1	–	–
Zderzenie z/uderzenie w nieruchomy obiekt <i>Horizontal or vertical impact with or against a stationary object (the victim is in motion)</i>	891	15	272	234	79	118	47	123
Uderzenie przez obiekt w ruchu <i>Struck by object in motion, collision with</i>	529	14	270	250	47	65	28	19
w tym: <i>of which:</i>								
spadający obiekt <i>falling object</i>	254	6	139	129	31	22	14	7
obracający się, poruszający się, transportowany obiekt <i>rotating, moving, transported object</i>	89	2	53	48	3	13	5	6
kolizja z poruszającym się obiektem, włączając pojazdy, kolizja z osobą <i>collision with an object, including vehicles, collision with a person</i>	57	2	15	14	4	15	6	2
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym <i>Contact with sharp, pointed, rough, coarse material agent</i>	370	7	205	197	25	59	2	22
Uwężenie, zmiążdżenie <i>Trapped, crushed etc.</i>	145	1	86	79	6	24	5	9
Obciążenie fizyczne lub psychiczne <i>Physical or mental stress</i>	295	4	88	78	20	45	15	39
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia <i>Bite, kick etc. (animal or human)</i>	45	3	7	6	1	1	4	13
PRZYCZYNY WYPADKÓW CAUSES OF ACCIDENTS								
OGÓŁEM 2000	4443	70	2060	1963	449	431	281	450
TOTAL 2005	4151	81	1771	1603	325	552	228	388
2006	4618	84	1919	1715	398	577	225	510
2007	5067	99	2208	2054	400	779	191	463
Niewłaściwy stan czynnika materialnego <i>Inappropriate condition of material agents</i>	482	12	219	208	31	82	16	36
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>								
pracy <i>work</i>	237	5	108	103	33	35	10	22
stanowiska pracy <i>work post</i>	262	4	136	130	21	45	5	24

^a Zgłoszonych w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 17 (81). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
CONTACT – MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo agri- culture, hunting and forestry	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel i naprawy ^Δ trade and repair ^Δ	transport, gospodar- ka maga- zynowa i łączność transport, storage and com- munication	ochrona zdrowia i pomoc społeczna health and social work
			razem total	w tym przetwór- stwo prze- mysłowe of which manu- facturing				
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym <i>Absence or inappropriate use of material agents</i>	415	7	210	193	39	73	17	20
Nieużywanie sprzętu ochronnego ... <i>Not using protective equipment</i>	90	1	42	34	12	23	3	2
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika <i>Inappropriate wilful employee action</i>	392	10	201	187	33	72	10	15
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b <i>Inappropriate mental-physical condition of employee^b</i>	202	5	53	45	10	20	3	61
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika <i>Incorrect employee action</i>	2754	48	1184	1103	206	403	110	252
Inna przyczyna <i>Other cause</i>	233	7	55	51	15	26	17	31

PRZYCZYNY WYPADKÓW (dok.)
CAUSES OF ACCIDENTS (cont.)

^a Zgłoszonych w danym roku. ^b Spowodowany m.in. nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by, i.a. sudden action, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 18 (82). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	3544	1803	1806	1465	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne	16	8	9	6	<i>of which fatal accidents</i>
Wypadki powodujące urazy:					<i>Contact – Mode of Injury:</i>
upadek osób	1753	817	849	616	<i>persons falling</i>
uderzenie lub przygnięcie przez spadające przedmioty	249	148	125	117	<i>persons hit or crushed by falling objects</i>
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	84	51	48	32	<i>persons run over, hit or caught by moving means of transport</i>
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	416	236	226	159	<i>persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment</i>
uderzenie, przygnięcie, pogryzienie przez zwierzęta	638	388	369	336	<i>persons hit, crushed or bitten by animals</i>
działanie:					<i>influence of:</i>
skrajnych temperatur	21	9	11	8	<i>extreme temperatures</i>
materiałów szkodliwych	5	3	5	3	<i>hazardous materials</i>
inne wydarzenia	378	151	173	194	<i>other events</i>

TABL. 19 (83). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie związane Hazard connected with						
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions		z maszynami szczególnie niebezpiecznymi particularly dangerous machinery		
	ogółem grand total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 employees of total surveyed								
OGÓŁEM	2000	94,7	77,3	57,3	43,2	27,4	25,3	10,0	8,8
TOTAL	2005	78,0	58,1	42,7	29,1	22,1	20,2	13,2	8,8
	2006	69,7	58,7	38,7	32,9	19,7	16,8	11,4	9,0
	2007	58,0	49,9	30,5	24,8	17,3	15,7	10,2	9,4
sektor publiczny		64,8	61,1	33,3	30,1	28,2	27,8	3,3	3,2
public sector									
sektor prywatny		54,6	44,3	29,2	22,1	11,9	9,7	13,6	12,5
private sector									
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		48,3	41,0	27,2	22,0	8,2	8,2	12,9	10,8
Agriculture, hunting and forestry									
Przemysł		76,0	62,3	44,0	35,0	14,9	11,8	17,0	15,5
Industry									
górnictwo		46,8	46,8	32,3	32,3	14,5	14,5	-	-
mining and quarrying									
przetwórstwo przemysłowe		81,3	65,2	45,5	34,9	15,5	11,9	20,3	18,4
manufacturing									
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		55,5	51,2	38,5	35,4	12,5	11,3	4,5	4,5
electricity, gas and water supply									
Budownictwo		60,6	53,8	23,0	17,9	22,7	21,0	14,9	14,9
Construction									
Handel i naprawy ^Δ		14,0	12,4	8,7	7,1	2,9	2,9	2,5	2,5
Trade and repair ^Δ									
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		114,8	114,8	23,1	23,1	87,3	87,3	4,4	4,4
Transport, storage and commu- nication									
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		28,3	28,3	28,3	28,3	-	-	-	-
Real estate, renting and business activities									
Edukacja		25,3	25,3	23,6	23,6	-	-	1,7	1,7
Education									
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna Health and social work		34,1	27,4	27,4	20,7	6,4	6,4	0,3	0,3
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		14,8	14,8	9,3	9,3	5,4	5,4	-	-
Other community, social and personal service activities									

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Listed only once by predominant factor, i.e. the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concerns entities employing more than 9 persons.

TABL. 20 (84). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

CHOROBY	2000	2005	2006	2007	DISEASES
O G Ó Ł E M	255	183	96	98	TOTAL
Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa		1	–	–	<i>Acute and chronic intoxications and their sequels</i>
Pylice płuc		1	–	1	<i>Pneumoconioses</i>
Astma oskrzelowa		3	2	3	<i>Bronchial asthma</i>
Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych		4	2	1	<i>Extrinsic allergic alveolitis</i>
Alergiczny nieżyt nosa		2	2	2	<i>Allergic rhinitis</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym		29	11	11	<i>Chronic diseases of vocal organ related to excessive voice effort</i>
Choroby skóry		2	–	1	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy		–	1	1	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy		–	3	–	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way the job is performed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem		1	1	–	<i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear type</i>
Zespół wibracyjny		–	1	–	<i>Vibration syndrome</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa		140	73	78	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.
 S o u r c e: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 21 (85). KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilaktyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodatkowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze <i>Entitlements arising from work in particular conditions or character</i>
OGÓŁEM	2000	16799	37146	5277	23997	2090	1312	16202
TOTAL	2005	10067	27696	1764	15914	892	123	8383
	2006	11069	31288	3235	15359	780	134	9083
	2007	12491	32771	3287	15625	708	160	5240
sektor publiczny		4276	7513	2279	6181	651	59	2608
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		8215	25258	1008	9444	57	101	2632
<i>private sector</i>								
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		856	958	–	21	–	–	–
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>								
Przemysł		7031	21495	2871	9830	46	95	2857
<i>Industry</i>								
górnictwo		355	209	–	159	1	1	–
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe		5179	18215	1803	7025	42	88	1669
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		1497	3071	1068	2646	3	6	1188
<i>electricity, gas and water supply</i>								
Budownictwo		1892	1764	–	326	–	–	172
<i>Construction</i>								
Handel i naprawy ^Δ		888	3271	118	924	7	26	32
<i>Trade and repair^Δ</i>								
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		1466	3144	113	4070	6	–	990
<i>Transport, storage and communication</i>								
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		26	133	–	10	–	–	–
<i>Real estate, renting and business activities</i>								
Edukacja		19	132	–	–	–	2	–
<i>Education</i>								
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		28	1328	–	116	649	37	1158
<i>Health and social work</i>								
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		285	546	185	328	–	–	31
<i>Other community, social and personal service activities</i>								

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concerns entities employing more than 9 persons.

TABL. 22 (86). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH^a
 OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych Occupational accidents and occupational diseases compensations		Świadczenia wyrównawcze z tytułu wypadków przy pracy lub chorób zawodowych Occupational accidents and occupational diseases compensatory benefits	Zasiłki wyrównawcze z tytułu odbywania rehabilitacji zawodowej Compensatory benefits due to occupational rehabilitation	
	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensations			
OGÓŁEM	2000	915	807	2	–
TOTAL	2005	719	700	1	2
	2006	767	751	1	5
	2007	756	746	2	–
sektor publiczny		264	255	1	–
public sector					
sektor prywatny		492	491	1	–
private sector					
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		20	14	–	–
Agriculture, hunting and forestry					
Przemysł		364	364	2	–
Industry					
górnictwo		5	5	–	–
mining and quarrying					
przetwórstwo przemysłowe		330	330	1	–
manufacturing					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		29	29	1	–
electricity, gas and water supply					
Budownictwo		68	68	–	–
Construction					
Handel i naprawy ^Δ		102	101	–	–
Trade and repair ^Δ					
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		47	47	–	–
Transport, storage and communication					
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		1	1	–	–
Real estate, renting and business activities					
Edukacja		11	11	–	–
Education					
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		132	129	–	–
Health and social work					
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		11	11	–	–
Other community, social and personal service activities					

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concerns entities employing more than 9 persons.

TABL. 23 (87). ŚREDNI KOSZT ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH^a
 AVERAGE COST OF OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych <i>Occupational accidents and occupational diseases compensations</i>		Świadczenia wyrównawcze z tytułu wypadków przy pracy lub chorób zawodowych <i>Occupational accidents and occupational diseases compensatory benefits</i>	Zasiłki wyrównawcze z tytułu odbywania rehabilitacji zawodowej <i>Compensatory benefits due to occupational rehabilitation</i>	
	ogółem <i>total</i>	w tym z tytułu wypadków przy pracy <i>of which occupational accidents compensations</i>			
w zł na 1 świadczenie <i>in zł per benefit</i>					
OGÓŁEM	2000	2700	2435	4600	–
TOTAL	2005	1897	1851	1000	2450
	2006	2158	2110	1000	3980
	2007	2009	1969	700	–
sektor publiczny		2055	1945	1000	–
<i>public sector</i>					
sektor prywatny		1984	1981	400	–
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		3175	2621	–	–
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>					
Przemysł		1802	1802	700	–
<i>Industry</i>					
górnictwo		1780	1780	–	–
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe		1802	1802	400	–
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		1814	1814	1000	–
<i>electricity, gas and water supply</i>					
Budownictwo		2390	2390	–	–
<i>Construction</i>					
Handel i naprawy ^Δ		2303	2291	–	–
<i>Trade and repair^Δ</i>					
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		1964	1964	–	–
<i>Transport, storage and communication</i>					
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		3400	3400	–	–
<i>Real estate, renting and business activities</i>					
Edukacja		2255	2255	–	–
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		1942	1833	–	–
<i>Health and social work</i>					
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		2273	2273	–	–
<i>Other community, social and personal service activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concerns entities employing more than 9 persons.

DZIAŁ VII WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. **Wynagrodzenia** obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, a ponadto w tabl. 2 i 4 nie obejmują pracowników fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatki wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do **wynagrodzeń osobowych** zalicza się m.in. wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przeście płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne)** przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się w **ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzonymi ustawą z dnia 13 X 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887) z późniejszymi zmianami.

CHAPTER VII WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. **Wages and salaries** include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Data does not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety. Moreover, data in tables 2 and 4 does not include employees in foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries comprise, i.a. basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g. for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid layoffs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, outworkers as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. **Average monthly (nominal) wages and salaries** per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of outworkers as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in cooperatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g. to journalists, film producers, radio and television programme producers.

Data regarding average wages and salaries concerns full-time paid employees as well as part-time paid employees, whose wages and salaries have been converted into those of full-time paid employees.

3. Data regarding wages and salaries is given in **gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes and since 1999 also contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by insured employee, introduced by the Law on the Social Security System, dated 13 X 1998 (Journal of Laws No. 137, item 887) with later amendments.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, którym dysponuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Emerytalno-Rentowego, którym dysponuje Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, a także z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu tych funduszy.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) żołnierze zawodowi;
- 8) funkcjonariusze: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu (do 28 VI 2002 r. – Urzędu Ochrony Państwa), Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej;
- 9) rolnicy indywidualni;
- 10) inwalidzi wojenni i wojskowi, osoby represjonowane (od 1991 r.) oraz kombatancki.

Świadczenia z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych od 2005 r. podawane są łącznie z kwotą jednorazowej wypłaty dla osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w kwocie nie wyższej niż kwota najniższej emerytury lub renty.

Emerytury oraz renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne (wypłacane także na podstawie ustawy o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) dotyczą uprawnionych wymienionych w pkt od 1) do 10).

3. **Świadczenia emerytalne i rentowe** obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych). Świadczenia nie obejmują zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych wypłacanych emerytom i rencistom na członków ich rodzin.

4. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

5. Dane o świadczeniach podaje się w **ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

Social security benefits

1. Information regarding **retirement pay and pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits financed from the Social Insurance Fund of the Social Insurance Institution.

Information regarding **retirement pay and pension benefits for farmers** concerns benefits financed from the Pension Fund of the Agricultural Social Insurance Fund as well as from the Social Insurance Fund, in case of farmers who are authorized to receive benefits from both of these funds simultaneously.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pension benefits:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' cooperatives and agricultural farmers' cooperatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) professional soldiers;
- 8) the Police, Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency (until 28 VI 2002 – Office of State Protection), Border Guard, State Fire Department and Penitentiary Staff;
- 9) farmers;
- 10) war and military invalids, repressed persons (since 1991) as well as combatants.

Since 2005 benefits from non-agricultural social security system has been given together with one-off compensation for persons receiving retirement pay and pension benefits not higher than the lowest retirement pay or pension benefit.

Retirement pay as well as pensions resulting from an inability to work and family pensions (also paid on the basis of the Law on Benefits from Work-related Accidents and Illnesses) concern the persons mentioned in points 1) to 10).

3. **Retirement pay and pension benefits** include the amount of benefits due (current and compensatory). Benefits do not include family and nursing benefits paid to persons receiving retirement pay and pensions for their families.

4. Data regarding the **average monthly retirement pay and pension** was calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

5. Data regarding benefits is given **in gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

TABL. 1 (88). **WYNAGRODZENIA BRUTTO^a**
GROSS WAGES AND SALARIES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	w tys. zł		in thous. zł		
O G Ó Ł E M	4464116,1	5032803,9	5335748,8	6008350,1	T O T A L
sektor publiczny	2517001,7	2599932,5	2700171,3	2903743,5	public sector
sektor prywatny	1947114,4	2432871,4	2635577,5	3104606,6	private sector
w tym:					of which:
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo ...	85895,5	89773,4	89322,5	102066,6	Agriculture, hunting and forestry
Przemysł	1122708,0	1237914,0	1327364,7	1540234,2	Industry
w tym:					of which:
przetwórstwo przemysłowe	956027,2	1058783,1	1126598,9	1319223,3	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	148578,4	167211,5	187940,7	198141,6	electricity, gas and water supply
Budownictwo	248026,5	226413,8	252293,7	308856,1	Construction
Handel i naprawy ^Δ	523490,5	650236,0	711235,5	830968,2	Trade and repair ^Δ
Hotele i restauracje	37835,5	44482,3	48620,5	53471,1	Hotels and restaurants
Transport, gospodarka magazy- nowa i łączność	404446,4	252081,1	242075,1	267507,0	Transport, storage and communi- cation
Pośrednictwo finansowe	186738,1	171696,6	179599,5	193142,7	Financial intermediation
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	185325,8	250477,8	260897,8	274306,7	Real estate, renting and business activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	407000,9	617450,5	662413,1	705688,4	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	649053,2	912547,3	948399,5	1003202,2	Education
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	499754,4	427209,5	458985,8	558827,0	Health and social work
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	113315,2	152266,8	154335,6	169830,4	Other community, social and personal service activities

^a Obejmują tylko składniki wynagrodzeń wymienione w ust. 2 uwag ogólnych na str. 133.

^a Data includes only components of wages and salaries mentioned in item 2 of general notes on page 133.

TABL. 2 (89). **WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI**
GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Osobowe ^b Personal ^b	Wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach Payments from profit and balance surplus in cooperatives	Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej Annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities	Pozostałe ^c Others ^c	Uczniów Apprentices
OGÓŁEM	2000 4229318,1	3946793,3	36580,8	81742,5	161051,4	3150,1
TOTAL	2005 4774045,9	4472682,0	5743,9	101141,7	192940,2	1538,1
	2006 5201457,4	4804363,3	3610,2	108483,9	283687,1	1312,9
	2007 5730739,6	5385637,7	4808,0	111879,5	227031,4	1383,0
sektor publiczny	2991826,3	2788566,1	3836,6	111879,5	87428,7	115,4
public sector						
sektor prywatny	2738913,3	2597071,6	971,4	–	139602,7	1267,6
private sector						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	94275,6	91419,7	–	–	2855,9	–
Agriculture, hunting and forestry						
Przemysł	1528405,0	1471700,0	1598,0	842,3	53495,6	769,1
Industry						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe	1306532,4	1254448,0	500,5	–	50814,8	769,1
manufacturing						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	199743,9	195589,6	1097,5	842,3	2214,5	–
electricity, gas and water supply						
Budownictwo	284316,2	270786,5	460,0	622,0	12427,9	19,8
Construction						
Handel i naprawy ^Δ	664248,7	636475,9	1430,6	–	25971,3	370,9
Trade and repair ^Δ						
Hotele i restauracje	42966,2	38606,2	–	917,7	3340,6	101,7
Hotels and restaurants						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	233707,8	227780,3	180,6	1349,9	4391,0	6,0
Transport, storage and communication						
Pośrednictwo finansowe	190238,6	185499,0	406,4	–	4333,2	–
Financial intermediation						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	235087,0	207670,1	219,0	2082,5	25115,4	–
Real estate, renting and business activities						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	735423,7	662026,9	–	43070,7	30326,1	–
Public administration and defence; compulsory social security						
Edukacja	1035503,4	944748,5	–	53348,8	37383,9	22,2
Education						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	551136,3	528849,5	137,0	7269,5	14880,3	–
Health and social work						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	135431,1	120075,1	376,4	2376,1	12510,2	93,3
Other community, social and personal service activities						

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. b Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą; bez wynagrodzeń uczniów. c Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria.

a Data concerns economic entities employing more than 9 persons as well as budgetary sphere entities regardless of the number of employees. b Including wages and salaries of outworkers; excluding wages and salaries of apprentices. c Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

TABL. 3 (90). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
O G Ó Ł E M	1675,71	2085,12	2186,74	2373,76	T O T A L
sektor publiczny	1860,23	2451,50	2567,34	2755,74	public sector
sektor prywatny	1485,27	1797,96	1898,42	2101,34	private sector
w tym:					of which:
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	1821,36	2668,97	2666,02	2749,94	Agriculture, hunting and forestry
Przemysł	1628,84	1985,90	2105,52	2339,81	Industry
w tym:					of which:
przetwórstwo przemysłowe	1559,66	1892,21	1992,51	2227,98	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	2187,94	2872,46	3154,43	3404,49	electricity, gas and water supply
Budownictwo	1546,03	1859,26	1959,59	2136,29	Construction
Handel i naprawy ^Δ	1334,60	1633,59	1728,68	1903,13	Trade and repair ^Δ
Hotele i restauracje	1132,12	1325,77	1389,00	1461,44	Hotels and restaurants
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	1957,93	2124,68	2115,23	2220,79	Transport, storage and communication
Pośrednictwo finansowe	2553,58	2942,23	3200,73	3421,60	Financial intermediation
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	1756,38	1896,70	1991,89	2171,66	Real estate, renting and business activities
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	2246,44	2894,10	3043,23	3165,94	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	1792,05	2405,59	2502,32	2638,39	Education
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	1473,89	1871,95	1993,89	2380,46	Health and social work
Działalność usługowa komunalna, spo- łeczna i indywidualna, pozostała	1540,45	2081,51	2133,24	2215,83	Other community, social and personal service activities

TABL. 4 (91). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI
 AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2006	2007		
				ogółem total	stanowiska positions	
					robotnicze manual labour	nierobotnicze non-manual labour
w zł in zł						
OGÓŁEM	1756,16	2192,77	2307,59	2524,95	1893,48	3139,15
TOTAL						
sektor publiczny	1860,23	2451,50	2567,34	2755,74	1945,60	3067,52
public sector						
sektor prywatny	1609,13	1923,77	2046,27	2305,92	1873,77	3301,33
private sector						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	1953,83	3016,89	3054,29	3296,19	1825,56	4335,62
Agriculture, hunting and forestry						
Przemysł	1686,36	2048,41	2179,52	2436,98	2046,71	3802,13
Industry						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe	1617,60	1952,40	2063,35	2323,75	1969,98	3717,95
manufacturing						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	2188,68	2875,59	3157,97	3405,21	2894,45	4151,58
electricity, gas and water supply						
Budownictwo	1693,31	2111,78	2275,05	2566,34	2008,69	3880,83
Construction						
Handel i naprawy ^Δ	1483,86	1789,97	1901,47	2122,41	1766,45	2807,19
Trade and repair ^Δ						
Hotele i restauracje	1280,23	1424,10	1505,73	1594,99	1308,11	2512,21
Hotels and restaurants						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	2028,51	2310,06	2339,02	2466,98	2241,43	3226,25
Transport, storage and communication						
Pośrednictwo finansowe	2595,00	3073,27	3352,15	3595,25	2080,78	3631,60
Financial intermediation						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	1830,44	1925,53	2036,14	2235,26	1541,99	3046,54
Real estate, renting and business activities						
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	2245,83	2893,96	3043,28	3166,15	1802,19	3395,75
Public administration and defence; compulsory social security						
Edukacja	1789,95	2410,09	2504,75	2645,73	1453,70	2956,18
Education						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	1482,98	1897,23	2012,60	2420,50	1677,87	2622,50
Health and social work						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	1613,06	2050,40	2098,92	2225,44	1800,72	2555,18
Other community, social and personal service activities						

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.

a Data concerns economic entities employing more than 9 persons as well as budgetary sphere entities regardless of the number of employees.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 5 (92). **EMERYCI I RENCISCI^a**
RETIREEES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	291695	279096	276913	275893	T O T A L
Objęci pozarolniczym systemem ubezpieczeń społecznych	164006	164324	165753	168032	<i>Covered by the non-agricultural social security system</i>
pobierający:					<i>persons receiving:</i>
emerytury	83463	98800	109247	113148	<i>retirement pay</i>
renty z tytułu niezdolności do pracy	55913	39686	30695	29102	<i>pensions resulting from an inability to work</i>
renty rodzinne	24630	25838	25811	25782	<i>family pensions</i>
Rolnicy indywidualni	127689	114772	111160	107861	<i>Farmers</i>
w tym pobierający emerytury	80609	94071	91638	89502	<i>of which receiving retirement pay</i>

^a Przeciętna liczba w roku; bez emerytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia na mocy umów międzynarodowych.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual average number; excluding retirees and pensioners, who receive benefits paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirees and pensioners receiving benefits on the basis of international agreements.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 6 (93). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO^a**
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M G R A N D T O T A L					
Świadczenia w tys. zł	2384697,9	3014119,4	3207664,7	3291609,3	<i>Benefits in thous. zł</i>
S POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH FROM NON-AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM					
R a z e m T o t a l					
Świadczenia w tys. zł	1502764,4	2017827,9	2187634,5	2287082,8	<i>Benefits in thous. zł</i>
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	763,57	1023,31	1099,84	1134,25	<i>Average monthly retirement pay and pensions in zł</i>
Emerytury Retirement pay					
Świadczenia w tys. zł	840909,4	1316588,4	1531571,5	1631129,7	<i>Benefits in thous. zł</i>
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	839,60	1110,49	1168,28	1201,33	<i>Average monthly retirement pay in zł</i>

^a Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

^a Excluding retirement pay and pensions paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pensions realized on the basis of international agreements.

TABL. 6 (93). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO^a** (dok.)
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH (dok.) FROM NON-AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM (cont.)					
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w tys. zł	452353,7	412633,5	345598,9	336752,5	Benefits in thous. zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	674,19	866,47	938,25	964,27	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w tys. zł	209501,3	288606,0	310464,1	319200,6	Benefits in thous. zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	708,84	930,83	1002,36	1031,74	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH FARMERS					
R a z e m T o t a l					
Świadczenia w tys. zł	881933,5	996291,5	1020030,2	1004526,5	Benefits in thous. zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	575,58	723,38	764,69	776,10	Average monthly retirement pay and pension in zł
W tym emerytura Of which retirement pay					
Świadczenia w tys. zł	574196,4	838890,2	863878,0	856540,7	Benefits in thous. zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	593,60	743,14	785,59	797,51	Average monthly retirement pay in zł

a Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a Excluding retirement pay and pensions paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pensions realized on the basis of international agreements.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków i spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie grupy gospodarstw domowych, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych.

Wyniki z badania przeważone zostały danymi o strukturze gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącymi z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2002.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralkę, lodówkę itp.), na opłaty za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych (tabl. 1) ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

CHAPTER VIII HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e. the level and structure of available income, expenditure and consumption as well as the furnishing of households with durable goods, is a sample survey of **household budgets**. All groups of households, excluding those living in institutional households are included in the survey. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual maintaining independently, i.e. income is not combined with the income of others, regardless of the fact whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets.

Data obtained from the household budget survey was weighted with data on the structure of households by number of persons and place of residence coming from the Population and Housing Census 2002.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that each month different households participate in the survey and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditure, i.e. on purchase of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator etc.), on payments for services (medical, dental etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

The survey included all households within randomly selected dwellings representing socio-economic groups of the population, i.e. households of: employees, farmers, self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pensions).

3. The categories of persons comprising households (table 1) were established on the basis of their primary source of maintenance, i.e. source deriving the greatest income:

- 1) do osób pracujących zalicza się:
 - a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa agencyjna, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.); do tej grupy pracujących zaliczono również członków spółdzielni produkcji rolniczej (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin),
 - b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
 - c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie) oraz wykonywanie wolnego zawodu;
- 2) osoby pobierające emeryturę lub rentę, których głównym źródłem utrzymania jest otrzymywana emerytura lub renta;
- 3) osoby utrzymujące się z niezarobkowych źródeł innych niż emerytura lub renta, których głównym źródłem utrzymania są: zasiłki z ubezpieczeń społecznych, świadczenia pomocy społecznej, dochody z tytułu własności, dochody z wynajmu budynków (w tym mieszkań) i budowli (w tym garaży) niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, pozostałe dochody oraz inne przychody (podjęte lokaty i sprzedane papiery wartościowe, sprzedaż majątku, zaciągnięte pożyczki i kredyty);
- 4) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) są utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz ze świadczeń pomocy społecznej), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika (patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 3 na str. 133) oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

- 1) *employed persons include:*
 - a) *hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, agency contracts, commission contracts, verbal contracts etc.). Members of agricultural production cooperatives (including contributing family workers) were also included in this group of employees,*
 - b) *employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work,*
 - c) *self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture) as well as persons doing freelance work;*
- 2) *persons receiving retirement pay or pension, for whom the main source of maintenance is the retirement pay or pension;*
- 3) *persons maintained from non-earned sources other than retirement pay or pension, for whom the main source of maintenance is: social security benefits, social assistance benefits, income from owning, income from leasing buildings (including dwellings) and structures (including garages) not connected with conducting economic activity, other income as well as other revenue (deposits withdrawn and securities sold, the sale of assets, extended loans and credits);*
- 4) *dependents (without their own source of maintenance) are maintained by other persons being members of the same household.*

4. Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e. consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid with income (from hired work and social security benefits as well as from social assistance benefits), excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee (see general notes in the chapter "Wages and salaries. Social security benefits", item 3 on page 133) as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej – uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę – który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia (patrz uwagi ogólne działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 1 na str. 133), wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń społecznych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi bieżącymi nakładami na nią (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenie i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie (w tym dochód z wynajmu budynków i budowli) oraz z wykonywania wolnego zawodu, jaka została przeznaczona na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);
- 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy, dochody z dzierżawy ziemi) oraz dochody z wynajmu budynków (w tym mieszkań) i budowli (w tym garaży) niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, który stanowi różnicę między przychodami a poniesionymi nakładami i podatkami;
- 5) dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, który obejmuje emerytury, renty i zasiłki (chorobowe – po ustaniu stosunku pracy, świadczenia rehabilitacyjne);
- 6) dochód ze świadczeń pomocy społecznej, który obejmuje m.in. zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne, świadczenia rodzinne, rentę socjalną, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia;
- 7) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary (w tym alimenty od osób prywatnych), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Available income comprises:

- 1) *income from hired work – obtained in all workplaces by a given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement – which includes all income obtained from hired work, including: wages and salaries (see general notes in the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 1 on page 133), payments not included in wages and salaries (e.g. severance pay, the monetary equivalent for the use of personal instead of company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and nursing benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);*
- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditure borne on it (i.e. the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and increased by subsidies for agriculture;*
- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity excluding a private farm in agriculture (including income from leasing buildings and structures) as well as income from doing freelance work. This portion was designated for purchasing consumer goods and services to satisfy household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or a house);*
- 4) *income from property (interest, shares in company profits, including dividends, income from land leasing) as well as income from rental of buildings (including dwellings) and structures (including garages) not connected with conducted economic activity, measured as a difference between revenues and investment and taxes;*
- 5) *income from social security benefits, which includes retirement pay, pensions and benefits (sick benefits – after termination of employment, rehabilitation benefits);*
- 6) *income from social assistance benefits, which includes, i.a. unemployment benefits, pre-retirement benefits and allowances, family allowances, social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Welfare, scholarships;*
- 7) *other income, which includes, i.a. gifts (of which private alimony), insurance indemnities, winnings from gambling games and lotteries.*

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty; niektóre podatki, np. od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

6. Grupowania przychodów i rozchodów gospodarstw domowych dokonano w dostosowaniu do zasad systemu rachunków narodowych, w tym wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z Klasyfikacją Spożycia Indywidualnego według Celu do Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (COICOP/HBS).

7. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

Available income is designated for expenditure as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income reduced by other expenditure. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditure includes expenditure on consumer goods and services as well as other expenditure.

Expenditure on consumer goods and services is designated for meeting household needs. It includes expenditure on goods and services purchased for cash and on credit, the value of articles received free of charge as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g. food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g. clothing, books, toys) and durable goods (e.g. cars, washing machines, refrigerators, television sets).

Other expenditure includes, i.a. amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; alimony; some taxes, e.g. on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

6. Household revenues and expenses are classified in accordance with national accounts, of which expenditure on consumer goods and services was aggregated in accordance with the Classification of Individual Consumption by Purpose for the Household Budget Survey (COICOP/HBS).

7. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash and on credit, received free of charge as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

TABL. 1 (94). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	1102	1210	1207	Households included in the survey
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,05	2,91	2,94	Average number of persons in a household
w tym:				of which:
pracujących	0,99	1,00	1,09	employed
pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej	0,92	0,95	0,89	receiving social security benefits and social assistance benefits
w tym emeryturę lub rentę	0,80	0,82	0,76	of which retirement pay and pension
pozostających na utrzymaniu	1,04	0,89	0,90	dependents

TABL. 2 (95). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY AVAILABLE INCOME PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	w zł in zł			
O G Ó Ł E M	724,68	816,10	883,99	T O T A L
w tym:				of which:
z pracy najemnej	256,88	292,65	338,14	from hired work
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	89,29	126,62	156,26 ^a	from a private farm in agriculture
z pracy na własny rachunek	53,61 ^b	56,37 ^c	57,55 ^d	from self-employment
ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej	265,74	287,55	286,24	from social security benefits and social assistance benefits
W tym dochód do dyspozycji	691,45	779,75	845,52	Of which disposable income

a – d Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 13,76%, b – 16,82%, c – 14,75%, d – 21,11%.
a – d Relative error of estimates exceeds 10% and is: a – 13,76%, b – 16,82%, c – 14,75%, d – 21,11%.

TABL. 3 (96). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY EXPENDITURE PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	w zł in zł			
O G Ó Ł E M	650,06	708,62	737,46	T O T A L
W tym towary i usługi konsumpcyjne	616,83	672,27	698,99	Of which consumer goods and services
w tym:				of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	198,41	213,38	220,38	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe ...	18,42	19,47	20,10	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	35,60	39,73	41,52 ^a	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	130,20	134,31	122,81	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	31,01	36,51	40,56	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie	32,52	34,78	35,26	health
transport	52,04	61,16	68,89	transport
łączność	31,65	35,57	37,72	communications
rekreacja i kultura	38,82	42,60	46,95	recreation and culture
edukacja ^b	9,92 ^c	11,74 ^d	11,86 ^e	education ^b
inne towary i usługi	29,55	34,66	39,20	miscellaneous goods and services

a, c – e Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 12,34%, c – 14,63%, d – 20,30%, e – 14,70%. b Łącznie z wychowaniem przedszkolnym.

a, c – e Relative error of estimates exceeds 10% and is: a – 12,34%, c – 14,63%, d – 20,30%, e – 14,70%. b Including pre-school education.

TABL. 4 (97). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKULÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	8,33	7,87	7,37	<i>Bread and cereals in kg</i>
w tym pieczywo	5,68	5,25	4,92	<i>of which bread</i>
Mięso w kg	6,88	6,91	6,86	<i>Meat in kg</i>
Ryby ^a w kg	0,54	0,59	0,55	<i>Fish^a in kg</i>
Mleko ^b , napoje mleczne i jogurty w l	6,10	6,03	5,25	<i>Milk^b, milk-based beverages and yoghurt in l</i>
w tym mleko	5,56	5,38	4,58	<i>of which milk</i>
Sery w kg	0,74	0,77	0,72	<i>Cheese in kg</i>
Jaja w szt	16,32	14,48	12,75	<i>Eggs in units</i>
Oleje i pozostałe tłuszcze w kg	1,58	1,51	1,43	<i>Oils and fats in kg</i>
Owoce w kg	4,02	4,03	3,52	<i>Fruit in kg</i>
Warzywa w kg	14,66	12,31	11,54	<i>Vegetables in kg</i>
Cukier w kg	1,58	1,61	1,38	<i>Sugar in kg</i>

a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych. b Bez zagęszczonego i w proszku.

a Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products. b Excluding condensed and powdered milk.

TABL. 5 (98). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households			
Chłodziarka	95,71	97,25	98,14	<i>Refrigerator</i>
Zamrażarka	46,36	46,52	48,27	<i>Freezer</i>
Automat pralniczy	70,81	71,88	76,37	<i>Automatic washing machine</i>
Kuchenka mikrofalowa	38,23	41,54	45,60	<i>Microwave oven</i>
Samochód osobowy	43,95	46,66	48,67	<i>Passenger car</i>
Odbiornik radiofoniczny	61,64	61,01	59,57	<i>Radio set</i>
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża)	36,66	38,12	38,03	<i>Hi-fi stereo music system</i>
Odbiornik telewizyjny	97,56	96,88	97,01	<i>Television set</i>
Magnetowid, odtwarzacz	35,18	33,70	33,78	<i>Videorecorder</i>
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej ^b	36,30	37,65	38,36	<i>Satellite television equipment^b</i>
Komputer osobisty	30,59	38,58	44,70	<i>Personal computer</i>
w tym z dostępem do Internetu	19,66	28,03	33,92	<i>of which with access to the Internet</i>

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Łącznie z telewizją kablową.
a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. b Including cable television.

DZIAŁ IX INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 22.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą przewodów ulicznych bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów. Informacje o sieci gazowej uwzględniają dane o sieci przesyłowej oraz sieci rozdzielczej.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **połączenia wodociągowe i kanalizacyjne** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) oraz **połączenia gazowe** prowadzące do budynków (łącznie z budynkami niemieszkalnymi) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji – z siecią ogólnospławną.

Zdrój uliczny jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

3. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji – wpusty kanalizacyjne.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

CHAPTER IX MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e. according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method.

The definition of the **enterprise method** is given in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 22.

Data regarding municipal installations concerns operative installations.

2. Information regarding the **length of the water-line and gas-line systems** concerns street conduits excluding connections leading to residential buildings and other constructions. Information on the gas-line system includes data on the transmission network and the distribution network.

Data regarding the **length of the sewage system**, apart from street conduits, includes collectors, i.e. conduits receiving sewage from the street network; while it does not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water-line and sewage connections leading to residential buildings (including collective accommodation facilities, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) and **gas-line connections** leading to buildings (including non-residential buildings) are understood as branches linking individual buildings with the distribution network or, in case of the sewage system – with the main drainage system.

Street outlet is a device connected with the water supply system, used by population as a direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households includes quantity of water collected from the water-line system by facilities installed in building.

3. Data regarding the **users of water-line and sewage systems** includes the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using the water-line system through common courtyards or street outlets (devices connected to the street water-line conduit) and in case of sewage – sewage inlets.

Data regarding the **gas users** concerns the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas-line system.

Data regarding the population using the water-line, sewage and gas-line systems includes also the population in collective accommodation facilities.

4. Dane o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** do 2004 r. nie obejmują gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

5. Informacje z zakresu **ciepłownictwa** obejmują budynki mieszkalne oraz urzędów i instytucji ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służących do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejnego do odbiorcy.

Kotłownia – budynek lub pomieszczenie wraz z urządzeniami w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

6. Informacje o **komunikacji miejskiej naziemnej** dotyczą **komunikacji autobusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne i mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i między-miastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Samochodowej obsługujących niektóre miasta oraz linii i tras komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych, trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

Długość tras jest to długość odcinków ulic (dróg, torowisk), po których kursują autobusy.

7. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

8. Dane o **nieczystościach ciekłych** dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych (budynków mieszkalnych), budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą – w przypadku, gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

4. Data regarding the **number of consumers and consumption of electricity** until 2004 does not include households, in which the main source of maintenance was income from a private farm in agriculture.

Consumption of electricity and gas from the gas-line system in households (of which consumption in households conducting small-scale service activity) is established on the basis of an estimated system of payments.

5. Information within the range of **heating** regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within the transmission network considered as a system of conduits used to lead and distribute heating medium to consumer.

Boiler house is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.

6. Information regarding **urban ground transport** concerns **bus communications** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. Express buses and minibuses as well as suburban and intercity service have been also included in the data regarding bus service; data does not include the activity of the Państwowa Komunikacja Samochodowa enterprises serving some urban areas as well as transport lines and routes exclusively serving companies.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolleybus lines over which vehicles marked with separate numbers or letters travel.

Length of routes is the length of the sections of streets (roads, tracks) over which buses travel.

7. Data on **municipal waste** concerns the waste produced in households and also at other waste producers (excluding hazardous waste), which in respect of its character or composition is similar to the waste produced in households.

Information on municipal waste is quoted according to the regulation of the Minister of Environment, dated 27 IX 2001 on the catalogue of waste (Journal of Laws No. 112, item 1206).

8. Data on **liquid waste** concerns waste coming from households (dwellings), public buildings and buildings of units running a business – in case it is not discharged by sewage system.

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotelu pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i innych) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i innych).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych dla jednej rodziny, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię, jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby użytkowane stale i wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** podano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

3. Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu bieżącej sprawozdawczości, tj. przyrostów i ubytków zasobów mieszkaniowych.

4. Mieszkania na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych sklasyfikowano według następujących form własności:

- 1) **spółdzielni mieszkaniowych** – mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu);
- 2) **gmin** (komunalne) – mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, instytucje kultury;

Dwellings

1. Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings as well as rooms and the usable floor space in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data does not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and space not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

Dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary space, built or remodelled for residential purposes for a single family, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

Room is space in a dwelling separated from other space by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e. with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the **number of rooms in dwellings** includes also rooms used regularly and exclusively to conduct economic activity if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have additional separate access from street, courtyard or from common space in the building.

Usable floor space of dwelling is the total usable floor space of rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. Data regarding **dwelling stocks** has been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division.

3. The balances of dwelling stocks are estimated for the periods between censuses on the basis of results from the last census with regard to the current reporting, i.e. increase and decrease in dwelling stocks.

4. Dwellings based on balances of dwelling stocks were classified according to the following forms of ownership:

- 1) **housing cooperatives** – privately-owned dwellings (occupied on the basis of the cooperative ownership right to a residential premise) and condominiums (occupied on the basis of a contract of tenancy);
- 2) **gminas** (municipal) – dwellings owned by a gmina or powiat (local self-government community) and also dwellings transferred to a gmina, but remaining at the disposal of public utilities such as: health care establishments, social aid centres, units of education system, cultural institutions;

- 3) **zakładów pracy** (sektora publicznego i prywatnego);
- 4) **Skarbu Państwa** – mieszkania pozostające w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa, w zasobie Wojskowej Agencji Mieszkaniowej, w zarządzie jednostek podległych ministerstwom: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych i Administracji, Sprawiedliwości, w zarządzie organów władzy państwowej, administracji państwowej, kontroli państwowej itp.;

- 5) **osób fizycznych** – mieszkania, do których prawo własności posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej), przy czym osoba ta:
- może być właścicielem całej nieruchomości, np. indywidualnego domu jednorodzinnego,
 - może posiadać udział w nieruchomości wspólnej jako właściciel lokalu mieszkalnego, np. znajdującego się w budynku wielomieszkaniowym objętym wspólnotą mieszkaniową. Zaliczono tu również mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, dla których na mocy ustawy z dnia 15 XII 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych zostało ustanowione odrębne prawo własności na rzecz osoby fizycznej (osób fizycznych) ujawnione w księdze wieczystej.

Pojęcie wspólnoty mieszkaniowej odnosi się do budynku wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnioną własność, potwierdzoną wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych) w danym budynku;

- 6) **towarzystw budownictwa społecznego**;
- 7) **pozostałych podmiotów** – mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku – przeznaczone na sprzedaż (ale jeszcze niesprzedane osobom fizycznym) lub na wynajem, mieszkania stanowiące własność instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, partii, związków zawodowych itp.

5. Do przeliczeń na 1 osobę (1000 ludności itp.) liczby mieszkań, izb lub powierzchni użytkowej mieszkań (na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych) od 2002 r. przyjęto ogólną liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII.

6. Dane o **liczbie mieszkań wyposażonych w instalacje** (na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych) uwzględniają modernizację mieszkań spółdzielni mieszkaniowych, gmin, zakładów pracy, wspólnot mieszkaniowych i budownictwa społecznego czynszowego oraz szacunek przyrostu mieszkań, które zostały wyposażone w instalacje w budynkach indywidualnych w wyniku ich modernizacji.

7. Informacje o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań oraz izbach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

3) **workplaces** (of public and private sector);

4) **State Treasury** – dwellings remaining in the Agricultural Property Stock of the State Treasury, in the stock of Military Housing Agency, under the management of units subordinated to the following ministries: National Defence, Interior and Administration, Justice, under the management of state authority bodies, state administration, state control etc.;

- 5) **natural persons** – dwellings which are owned by a natural person (one or more), while this person:
- can be the owner of whole real estate, for example individual detached house,
 - can have a share in a common real estate as the owner of dwelling, for example located in a block of flats included in a condominium. There are also included dwellings in buildings of housing cooperatives for which by the Law of 15 XII 2000 on Housing Cooperatives a separate ownership right for the benefit of a natural person (natural persons) exposed in a real-estate register was established.

The notion of condominium refers to a block of flats, in which a part or all dwellings constitute separate ownerships, confirmed by an entry in the land and mortgage register. Condominium is created by all owners of dwellings (residential and business premises) in a given building;

6) **public building society**;

7) **other entities** – dwellings owned by institutions constructing for profit – for sale (but not yet sold to natural persons) or for rental, dwellings owned by religious institutions, associations, political parties, labour unions etc.

5. Since 2002 total number of population as of 31 XII has been used in calculations per capita (1000 population etc.) regarding number of dwellings, number of rooms or dwelling usable floor space (based on balances of dwelling stocks).

6. Data regarding the **number of dwellings fitted with installations** (on the basis of balances of dwelling stocks) includes the modernization of dwellings belonging to housing cooperatives, gminas, companies, condominiums and public building society as well as the estimate of the increase of dwellings which were fitted with installations in private buildings as a result of their modernization.

7. Information regarding **dwellings, usable floor space of dwellings** as well as **rooms completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the expanded portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential space.

Informacje o efektach:

- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni,
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym),
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego),
- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego),
- **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego,
- **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące działalność gospodarczą i nieprowadzące działalności gospodarczej), kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

Information regarding the results of:

- **cooperative construction** concerns dwellings completed by housing cooperatives, designed for persons being members of these cooperatives,
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in whole from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character),
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction),
- **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction),
- **public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non-profit basis) utilizing credit granted by the National Housing Fund,
- **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), churches and religious associations, designed for the own use of investor or for sale and rent.

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1 (99). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER-LINE AND SEWAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km					Distribution network in km
Wodociągowa	8904,5	11006,4	11375,7	11572,6	Water-line
Kanalizacyjna ^a	1354,0	2030,3	2160,6	2243,0	Sewage ^a
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych					Connections leading to residential buildings
Wodociągowe	139121	164313	167486	169597	Water-line system
miasta	56402	64540	65012	65257	urban areas
wieś	82719	99773	102474	104340	rural areas
Kanalizacyjne	33360	56415	59479	62518	Sewage system
miasta	25704	39859	41483	43527	urban areas
wieś	7656	16556	17996	18991	rural areas
Zdroje uliczne	295	177	162	157	Street outlets
Miasta	145	95	85	85	Urban areas
Wieś	150	82	77	72	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	34,3	35,4	36,6	36,1	Consumption of water from water-line system in households (during the year) in hm³
Miasta:					Urban areas:
w hm ³	24,4	21,7	22,0	21,6	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	34,3	30,5	30,9	30,3	per capita in m ³
Wieś w hm ³	9,9	13,7	14,6	14,5	Rural areas in hm ³

a Łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

TABL. 2 (100). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIĘ ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	.	466,5	465,7	465,8	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta	244,8	256,7	257,4	259,7	Urban areas
Wieś	209,8	208,3	206,1	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GW-h	806,8	836,3	850,5	In GW-h
miasta	383,9	432,0	443,8	451,6	urban areas
wieś	374,8	392,5	398,9	rural areas
W kW-h:					In kW-h:
miasta: na 1 mieszkańca	540,4	608,0	622,8	635,0	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^b	1581,0	1682,9	1724,4	1739,0	per consumer ^b
wieś – na 1 odbiorcę ^b	1786,5	1883,6	1935,7	rural areas – per consumer ^b

a Do 2004 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. b Do przeliczeń przyjęto: do 2004 r. – przeciętną liczbę odbiorców w roku, od 2005 r. – liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

a Until 2004 excluding households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture. b In calculations until 2004 the average number of consumers during the year was used, since 2005 – the number of consumers as of 31 XII.

TABL. 3 (101). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
GAS-LINE SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS-LINE SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Sieć gazowa w km	1299,4	1309,6	1329,0	Gas-line system in km
miasta	674,9	681,3	690,0	urban areas
wieś	624,5	628,3	639,0	rural areas
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych	21212	21578	22108 ^a	Connections leading to residential buildings
miasta	17714	18312	18713	urban areas
wieś	3498	3266	3395	rural areas
Odbiorcy gazu z sieci w tys.	115,0	115,9	112,0	Consumers of gas from gas-line system in thous.
miasta	110,8	111,9	107,8	urban areas
wieś	4,2	4,0	4,1	rural areas
Zużycie gazu z sieci ^b (w ciągu roku) w hm ³	40,3	44,1	39,5	Consumption of gas from gas-line system ^b (during the year) in hm ³
miasta:				urban areas:
w hm ³	36,4	39,7	35,8	in hm ³
na 1 mieszkańca ^c w m ³	71,9	78,3	70,6	per capita ^c in m ³
wieś w hm ³	3,9	4,4	3,7	rural areas in hm ³

a Łącznie z połączeniami prowadzącymi do budynków niemieszkalnych. b W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami. c Miast, w których istniała sieć gazowa.

a Including connections leading to non-residential buildings. b In natural units on the basis of which settlements with clients occur. b Urban areas where gas-line system existed.

TABL. 4 (102). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007			SPECIFICATION
			ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km	684,3	676,8	685,5	655,7	29,8	Heating network in km
w tym przesyłowa	405,8	408,7	411,9	393,1	18,8	of which transmission
Kotłownie	359	341	339	265	74	Boiler houses
Sprzedaż energii cieplnej ^a (w ciągu roku) w GJ	6728723	6908446	6471319	6444071	27248	Sale of heating energy ^a (during the year) in GJ
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w dam ³	56683	57893	58930	57529	1401	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkalnych	37938	38846	39049	38393	656	of which residential buildings

a Na cele komunalno-bytowe.

a For municipal and living purposes.

TABL. 5 (103). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION USING WATER-LINE, SEWAGE AND GAS-LINE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Ludność w tys. – korzystająca ^a z:				Population in thous. – using ^a :
wodociagu	1034,2	1037,4	1037,0	water-line system
miasta	680,0	681,9	680,8	urban area
wieś	354,2	355,5	356,2	rural area
kanalizacji	692,9	698,8	702,0	sewage system
miasta	620,8	623,8	624,1	urban area
wieś	72,1	75,0	77,9	rural area
gazu	313,7	315,3	315,9	gas-line system
miasta	301,1	302,7	303,1	urban area
wieś	12,6	12,6	12,8	rural area
Ludność – w % ludności ogółem – korzystająca ^b z:				Population – in % of total population – using ^b :
wodociagu	86,2	86,7	87,0	water-line system
miasta	95,8	95,8	95,9	urban area
wieś	72,3	73,4	73,8	rural area
kanalizacji	57,8	58,4	58,9	sewage system
miasta	87,4	87,7	87,9	urban area
wieś	14,7	15,5	16,2	rural area
gazu	26,2	26,4	26,5	gas-line system
miasta	42,4	42,5	42,7	urban area
wieś	2,6	2,6	2,7	rural area

a Dane szacunkowe. b Ludność korzystająca – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów.
a Estimated data. b Population using – estimated data, total population – based on balances.

TABL. 6 (104). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**
Stan w dniu 31 XII
URBAN TRANSPORT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Miasta obsługiwane przez zakłady komunikacji miejskiej	13	11	11	11	Towns served by urban transport companies
Ludność ^b w miastach obsługiwanych przez zakłady komunikacji miejskiej w tys.	580	544	546	545	Population ^b in urban areas served by urban transport companies in thous.
Sieć komunikacyjna w km:					Transport network in km:
linie	1134	1113	1117	1172	lines
czynne trasy autobusowe	631	593	595	702	bus active routes
Tabor autobusowy	471	428	426	423	Bus fleet

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dane szacunkowe.

a Data concerns urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. b Estimated data.

TABL. 7 (105). **ODPADY KOMUNALNE I NIECZYSTOŚCI CIEKŁE^a**
MUNICIPAL WASTE AND LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007			SPECIFICATION
			ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Odpady komunalne zebrane^b (w ciągu roku) w t	267990,5	277570,2	262220,2	.	.	Municipal waste collected^d (during the year) in t
w tym z gospodarstw domo- wych	195123,8	200036,8	186065,6	.	.	of which from households
Zmieszane	263204,6	271510,6	254774,0	207741,5	47032,5	Mixed
w tym z gospodarstw domo- wych	192234,9	196029,0	181032,5	145293,4	35739,1	of which from households
Selektywnie	4785,9	6059,6	7446,2	.	.	Separately
w tym:						of which:
papier i tektura	1887,5	1449,3	1661,0	.	.	paper and cardboard
szkło	923,8	1040,4	1335,1	.	.	glass
tworzywa sztuczne	518,0	726,2	1124,3	.	.	plastic
metale	125,9	64,4	123,6	.	.	metals
tekstylia	646,8	941,4	938,0	.	.	textile
wielkogabarytowe	683,9	931,0	1200,3	.	.	bulky waste
biodegradowalne	897,0	1047,4	.	.	biodegradable
Czynne składowiska kontro- lowane (stan w dniu 31 XII)						Controlled landfill areas in operation (as of 31 XII)
liczba	80	81	79	13	66	number
powierzchnia w ha	143,7	140,2	139,0	36,9	102,1	area in ha
Nieczystości ciekłe^c wywiezio- ne (w ciągu roku) w dam³	331,7	356,7	387,9	218,5	169,4	Liquid waste^c removed (dur- ing the year) in dam³
w tym z gospodarstw domo- wych	176,9	190,7	209,3	124,8	84,5	of which from households

a Patrz uwagi ogólne ust. 7 i 8 na str. 148. b Dane szacunkowe. c Gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.
a See general notes, item 7 and 8 on page 148. b Estimated data. c Collected temporarily in cesspools.

TABL. 8 (106). **TERENY ZIELENI MIEJSKIEJ OGÓLNODESTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE URBAN AREA GREEN BELTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M: w hektarach	1033,1	1071,9	1075,4	1062,5	T O T A L: in hectares
w % powierzchni miast	1,1	1,2	1,2	1,1	in % of urban area space
na 1 mieszkańca miast w m ²	14,5	15,1	15,1	15,0	per capita in urban areas in m ²
Tereny zieleni ogólnodostępnej w ha:					Generally accessible green belts in ha:
parki spacerowo-wypoczynkowe	319,0	321,2	320,7	320,7	strolling-recreational parks
zieleńce	94,6	93,9	98,6	106,3	lawns
Tereny zieleni osiedlowej w ha	619,5	656,8	656,1	635,5	Estate green belts in ha

Mieszkania

Dwellings

TABL. 9 (107). **ZASOBY MIESZKANIOWE**
Stan w dniu 31 XII
DWELLING STOCKS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007		SPECIFICATION
			ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
Mieszkania w tys.	399,4	402,1	405,6	254,1	<i>Dwellings in thous.</i>
Izby w tys.	1571,1	1582,9	1598,3	966,5	<i>Rooms in thous.</i>
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	29007,5	29302,0	29684,3	16300,2	<i>Usable floor space of dwellings in thous. m²</i>
Przeciętna:					<i>Average:</i>
liczba izb w mieszkaniu	3,93	3,94	3,94	3,80	<i>number of rooms in a dwelling</i>
powierzchnia użytkowa w m ² :					<i>usable floor space in m² per:</i>
1 mieszkania	72,6	72,9	73,2	64,1	<i>dwelling</i>
na 1 osobę	24,2	24,5	24,9	23,0	<i>person</i>
liczba osób na:					<i>number of persons per:</i>
1 mieszkanie	3,00	2,97	2,94	2,79	<i>dwelling</i>
1 izbę	0,76	0,76	0,75	0,73	<i>room</i>

TABL. 10 (108). **MIESZKANIA WEDŁUG STOSUNKÓW WŁASNOŚCIOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS BY TYPE OF OWNERSHIP
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Mieszkania w tys.	399,4	402,1	405,6	<i>Dwellings in thous.</i>
w tym własność:				<i>of which ownership of:</i>
Spółdzielni mieszkaniowych	124,9	125,4	117,0	<i>Housing cooperatives</i>
Gmin (komunalna)	22,9	23,0	22,1	<i>Gminas (municipal)</i>
Zakładów pracy ^a	5,5	5,5	4,8	<i>Companies^a</i>
Osób fizycznych ^b	241,4	242,7	257,7	<i>Natural persons^b</i>
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m²	29007,5	29302,0	29684,3	<i>Usable floor space of dwellings in thous. m²</i>
w tym własność:				<i>of which ownership of:</i>
Spółdzielni mieszkaniowych	6297,7	6323,0	5889,8	<i>Housing cooperatives</i>
Gmin (komunalna)	1010,6	1012,7	972,6	<i>Gminas (municipal)</i>
Zakładów pracy ^a	307,6	307,6	267,7	<i>Companies^a</i>
Osób fizycznych ^b	21129,9	21343,1	22329,6	<i>Natural persons^b</i>

^a Łącznie z zasobami Skarbu Państwa. ^b Dane dotyczą właścicieli mieszkań w domach jednorodzinnych oraz w budynkach wielomieszkaniowych.

^a Including stocks of the State Treasury. ^b Data concerns owners of dwellings in one-family houses as well as in multiresidential buildings.

TABL. 11 (109). **MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE^a**
Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	w % ogółu mieszkań in % of total dwellings			
Miasta				Urban areas
Wodociąg	97,9	97,8	97,9	Water-line system
Ustęp	94,9	94,8	94,9	Lavatory
Łazienka	94,1	94,0	94,1	Bathroom
Gaz z sieci	45,0	45,1	45,3	Gas from gas-line system
Centralne ogrzewanie	89,8	89,8	89,9	Central heating
Wieś				Rural areas
Wodociąg	79,0	79,2	79,4	Water-line system
Ustęp	59,8	60,0	60,3	Lavatory
Łazienka	61,9	62,1	62,3	Bathroom
Gaz z sieci	2,8	2,8	2,8	Gas from gas-line system
Centralne ogrzewanie	48,3	48,6	48,9	Central heating

^a Dane szacunkowe.

^a Estimated data.

TABL. 12 (110). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Mieszkania	3798	3163	3036	3956	Dwellings
miasta	3286	2169	2179	2877	urban areas
wieś	512	994	857	1079	rural areas
Spółdzielcze	1326	696	519	744	Cooperative
Komunalne (gminne)	29	133	81	179	Municipal (gmina)
Zakładowe	118	–	1	5	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1102	577	710	687	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	167	50	162	428	Public building society
Indywidualne	1056	1707	1563	1913	Private
miasta	644	805	748	889	urban areas
wieś	412	902	815	1024	rural areas
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	586,9	486,8	442,0	536,4	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	905,5	578,2	548,3	672,7	Urban areas
Wieś	180,2	361,8	296,0	348,3	Rural areas
Izby	14013	14012	13535	17393	Rooms
miasta	11364	8489	8636	11128	urban areas
wieś	2649	5523	4899	6265	rural areas
Spółdzielcze	3850	2116	1622	2197	Cooperative
Komunalne (gminne)	97	192	117	337	Municipal (gmina)
Zakładowe	285	–	11	23	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	3529	1797	2092	2251	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	457	78	501	1223	Public building society
Indywidualne	5795	9829	9192	11362	Private
miasta	3383	4624	4459	5291	urban areas
wieś	2412	5205	4733	6071	rural areas

TABL. 12 (110). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	287077	349150	336447	430826	Usable floor space of dwellings in m²
miasta	218314	200955	205467	260768	urban areas
wieś	68763	148195	130980	170058	rural areas
Spółdzielcze	60571	33533	25294	37141	Cooperative
Komunalne (gminne)	1268	4384	2924	7184	Municipal (gmina)
Zakładowe	4892	–	194	580	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	59423	33287	45838	47000	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	7295	2120	7971	20587	Public building society
Indywidualne	153628	275826	254226	318334	Private
miasta	88710	132625	126127	151845	urban areas
wieś	64918	143201	128099	166489	rural areas
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	75,6	110,4	110,8	108,9	Average usable floor space per dwelling in m²
miasta	66,4	92,6	94,3	90,6	urban areas
wieś	134,3	149,1	152,8	157,6	rural areas
Spółdzielcze	45,7	48,2	48,7	49,9	Cooperative
Komunalne (gminne)	43,7	33,0	36,1	40,1	Municipal (gmina)
Zakładowe	41,5	–	194,0	116,0	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	53,9	57,7	64,4	68,4	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	43,7	42,4	49,2	48,1	Public building society
Indywidualne	145,5	161,6	162,7	166,4	Private
miasta	137,7	164,8	168,6	170,8	urban areas
wieś	157,6	158,8	157,2	162,6	rural areas

TABL. 13 (111). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings						W budynkach poza indywidualnymi In non-private buildings				
		razem total	w % razem – mieszkania o liczbie izb in % of total – dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem – mieszkania o liczbie izb in % of total – dwellings with specified number of rooms				
			1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more	
OGÓŁEM	2000	3798	1056	0,2	4,0	10,9	84,9	2742	1,6	25,2	51,1	22,1
TOTAL	2005	3163	1707	0,4	2,6	5,6	91,4	1456	9,7	22,9	42,6	24,8
2006	3036	1563	0,2	2,6	4,0	93,2	1473	6,8	26,8	39,4	27,0	
2007	3956	1913	0,3	1,0	4,1	94,6	2043	5,3	27,7	42,0	25,0	
Miasta	2000	3286	644	0,3	5,6	13,5	80,6	2642	1,3	23,9	52,2	22,5
Urban areas	2005	2169	805	0,5	2,9	5,0	91,6	1364	10,3	24,4	41,3	24,0
2006	2179	748	0,0	1,6	3,6	94,8	1431	7,0	27,3	39,4	26,3	
2007	2877	889	0,2	0,7	2,9	96,2	1988	5,4	28,5	41,8	24,3	
Wieś	2000	512	412	–	1,5	6,8	91,7	100	8,0	60,0	22,0	10,0
Rural areas	2005	994	902	0,2	2,5	6,1	91,2	92	0,0	0,0	63,0	37,0
2006	857	815	0,5	3,6	4,3	91,6	42	0,0	9,5	38,1	52,4	
2007	1079	1024	0,4	1,2	5,2	93,2	55	1,8	0,0	49,1	49,1	

DZIAŁ X EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami.

Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

- od roku szkolnego 1999/2000 – 6-letnie **szkoły podstawowe** oraz 3-letnie **gimnazja**, w których nauka jest obowiązkowa (powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych),
- od roku szkolnego 2002/03 – **szkoły ponadgimnazjalne**, tj. 2-3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 – szkoły dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające) i 3-letnie szkoły specjalne przygotowujące do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne.

Ponadto działające do czasu zakończenia cyklu kształcenia szkoły ponadpodstawowe (dla absolwentów 8-letniej szkoły podstawowej) i ich oddziały będące w strukturze szkół ponadgimnazjalnych, tj. 3-letnie zasadnicze (zawodowe), 4-letnie licea ogólnokształcące i 4-5-letnie średnie zawodowe (obejmujące technika oraz licea zawodowe i techniczne) ujmują się w szkołach ponadgimnazjalnych (odpowiednio: zasadniczych zawodowych, liceach ogólnokształcących i technikach).

2. Dane dotyczące **ogólnokształcących szkół artystycznych** podaje się od roku szkolnego 2007/08, a w przypadku absolwentów – od roku szkolnego 2006/07, z wyłączeniem szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne; dane za lata poprzednie podano w warunkach porównywalnych z rokiem szkolnym 2007/08.

3. Prezentowane w dziale dane dotyczą: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

4. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

5. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej i niepubliczne. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą

CHAPTER X EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Act of 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572, with later amendments) and the Act of 27 VII 2005 – Higher Education Law (Journal of Laws No. 164, item 1365) with later amendments.

Schools covered by the educational system include:

- since 1999/2000 school year – 6-year compulsory **primary schools** and 3-year compulsory **lower secondary schools**, which replaced 8-year primary schools,
- since 2002/03 school year – **upper secondary schools**, i.e. 2-3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools as well as since 2004/05 school year – schools for graduates of basic vocational schools (2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools) and 3-year special job-training schools. Upper secondary schools include also general art schools leading to professional certification and post-secondary schools.

Moreover, upper secondary (post-primary) schools operating until the end of the educational cycle (for graduates of 8-year primary schools) and their sections in the structure of upper secondary schools, i.e. 3-year basic (vocational) schools, 4-year general secondary schools and 4-5-year secondary vocational schools (including technical secondary schools as well as vocational and general-technical secondary schools) belong to upper secondary schools, i.e. basic vocational schools, general secondary schools and technical secondary schools (respectively).

2. Data on **general art schools** has been presented since 2007/08 school year, and for graduates – since 2006/07 school year excluding art schools providing art education only; data for previous years is presented in conditions comparable with 2007/08 school year.

3. Data presented in the chapter is related to: pre-primary education, schools for children and youth, post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.

4. Data includes schools and establishments managed by central (government) entities, local self-government entities (gminas, powiats and voivodships) as well as by other legal and natural persons.

5. Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public with the competence of a public school and non-public. A non-public school can obtain the competence of a public school if it implements the programme minimum as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Minister of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) entities and local self-government entities can only administer public schools. Primary schools and lower secondary schools can only be public or non-public with the competence of

prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej. Szkoły wyższe publiczne i niepubliczne (do roku szkolnego 2004/05 określane jako szkoły państwowe i niepaństwowe) od roku szkolnego 2005/06 działają na podstawie ustawy z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami. Uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

6. Szkoły dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

- 1) szkoły podstawowe, spośród których wyróżnia się:
 - a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
 - b) szkoły filialne (bez szkół specjalnych),
 - c) „małe szkoły” (bez szkół specjalnych), organizowane od roku szkolnego 2001/02, prowadzące klasy I-III dla uczniów, którzy mają utrudniony dostęp do szkół (głównie ze względu na znaczną odległość od miejsca zamieszkania),
 - d) szkoły artystyczne (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej,
 - e) szkoły specjalne.

Z dniem 1 IX 2004 r. wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 6 lat w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach (łącznie ze specjalnymi); do roku szkolnego 2003/04 dzieci miały prawo do rocznego przygotowania przedszkolnego;

- 2) gimnazja, spośród których wyróżnia się:
 - a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
 - b) filie gimnazjów (bez szkół specjalnych) – tylko w roku szkolnym 2000/01,
 - c) szkoły przysposabiające do pracy na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej,
 - d) szkoły specjalne;
- 3) szkoły specjalne przysposabiające do pracy – od roku szkolnego 2004/05;
- 4) zasadnicze szkoły zawodowe;
- 5) licea ogólnokształcące;
- 6) uzupełniające licea ogólnokształcące – od roku szkolnego 2004/05;
- 7) licea profilowane – od roku szkolnego 2002/03;
- 8) technika, ujmujące w przypadku szkół ponadpodstawowych – średnie szkoły zawodowe (technika, licea zawodowe i techniczne);
- 9) technika uzupełniająca – od roku szkolnego 2004/05;
- 10) szkoły artystyczne ogólnokształcące dające uprawnienia zawodowe (bez szkół specjalnych).

7. Szkoły policealne – kształtujące w formie dziennej, wieczorowej lub zaocznej – obejmują:

- 1) policealne szkoły zawodowe (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych oraz kolegia nauczycielskie (w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata; bez szkół specjalnych) prowadzone przez wydziały edukacji wojewódzkich urzędów marszałkowskich;
- 3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) – od roku szkolnego 2005/06.

a public school. Public and non-public tertiary education (until 2004/05 school year defined as state and non-state) since 2005/06 school year has operated on the basis of the Law of 27 VII 2005 – Higher Education Act (Journal of Laws No. 164, item 1365) with later amendments. Non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

6. Schools for children and youth (including special schools) include:

- 1) primary schools, of which:
 - a) sports schools and athletic schools (excluding special schools),
 - b) branch schools (excluding special schools),
 - c) "small schools" (excluding special schools), organized since 2001/02 school year, comprising grades I-III for children with limited access to schools (mainly due to a significant distance from place of residence),
 - d) art schools (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme,
 - e) special schools.

Since 1 IX 2004 obligatory 1-year pre-primary education has been introduced for children aged 6 in pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special schools and special nursery schools); until 2003/04 school year children had a right to receive 1-year pre-primary education;

- 2) lower secondary schools, of which:
 - a) sports schools and athletic schools (excluding special schools),
 - b) branches of lower secondary schools (excluding special schools) – only in 2000/01 school year,
 - c) job-training schools on the basis of 6th grade of primary school,
 - d) special schools;
- 3) special job-training schools – since 2004/05 school year;
- 4) basic vocational schools;
- 5) general secondary schools;
- 6) supplementary general secondary schools – since 2004/05 school year;
- 7) specialized secondary schools – since 2002/03 school year;
- 8) technical secondary schools, in case of upper secondary (post-primary) schools including vocational secondary schools (technical secondary schools, vocational secondary schools and general-technical secondary schools);
- 9) supplementary technical secondary schools – since 2004/05 school year;
- 10) general art schools leading to professional certification (excluding special schools).

7. Post-secondary schools – educating in day, evening or weekend form – include:

- 1) post-secondary vocational schools (1-, 2- or 3-year), including special schools;
- 2) foreign language teacher training colleges as well as teacher training colleges (in which graduates do not receive the title of licentiate; excluding special schools) conducted by education departments of voivodship marshals' offices;
- 3) colleges of social work (3-year) – since 2005/06 school year.

8. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych (do roku szkolnego 2005/06 – dziennych) i niestacjonarnych (do roku szkolnego 2005/06 – wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych).

Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce;
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą.

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami, wydziałami i instytutami zamiejscowymi oraz punktami konsultacyjnymi. Dane nie obejmują szkół resortu obrony narodowej oraz szkół resortu spraw wewnętrznych i administracji.

9. Szkoły dla dorosłych – kształcące w formie dziennej i wieczorowej oraz zaocznej – obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych oraz do roku szkolnego 2000/01 – podstawowe studium zawodowe;
- 2) gimnazja dla dorosłych oraz w roku szkolnym 2000/01 – podstawowe studium zawodowe;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych;
- 4) licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych, – od roku szkolnego 2004/05;
- 6) licea profilowane dla dorosłych – od roku szkolnego 2002/03;
- 7) technika dla dorosłych, ujmujące w przypadku szkół ponadpodstawowych – średnie szkoły zawodowe (technika i licea zawodowe oraz do roku szkolnego 2000/01 – średnie studium zawodowe);
- 8) technika uzupełniająca dla dorosłych – od roku szkolnego 2004/05.

10. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych (podstawowych, gimnazjach, przysposabiających do pracy – od roku szkolnego 2004/05, zasadniczych zawodowych, liceach ogólnokształcących, uzupełniających liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych, technikach, technicach uzupełniających, policealnych), w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne, ogólnodostępne, terapeutyczne i wyrównawcze) oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych lub zakładach opieki zdrowotnej.

11. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

12. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

8. Tertiary education (university level) includes full-time programmes (until 2005/06 school year – day study system) and part-time programmes (until 2005/06 school year – evening, weekend and extramural study systems).

Data regarding tertiary education:

- 1) includes foreign language teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;
- 2) includes foreigners studying in Poland;
- 3) does not include Poles studying abroad.

Data on students and graduates is given according to the seats of higher education institutions including branches, faculties and institutes operating in a place different than the place of their seat as well as advisory. Data does not include Academies of the Ministry of National Defence and Academies of the Ministry of the Interior and Administration.

9. Schools for adults – educating in day and evening as well as weekend form – include:

- 1) primary schools for adults as well as until 2000/01 school year – primary vocational extramural studies;
- 2) lower secondary schools for adults as well as in 2000/01 school year – primary vocational extramural studies;
- 3) basic vocational schools for adults;
- 4) general secondary schools for adults;
- 5) supplementary general secondary schools for adults – since 2004/05 school year;
- 6) specialized secondary schools for adults – since 2002/03 school year;
- 7) technical secondary schools for adults, in case of upper secondary (post-primary) schools including vocational secondary schools (technical secondary and vocational secondary schools and until 2000/01 school year – secondary vocational extramural studies);
- 8) supplementary technical secondary schools for adults – since 2004/05 school year.

10. Special schools are organized for children and youth with special educational needs, including handicapped youth. Education may be conducted within the school system or individually. Special education occurs in special schools operating independently (primary schools, lower secondary schools, job-training schools – since 2004/05 school year, basic vocational schools, general secondary schools, supplementary general secondary schools, specialized secondary schools, technical secondary schools, supplementary technical secondary schools, post-secondary schools), in mainstream schools (in which special departments or integration, mainstream, therapeutic and compensatory classes are established) as well as in special educational centres or health care institutions.

11. Special educational centres are facilities for handicapped children and youth, aged 3 and more who, due to their disability, are not able to attend nursery schools or regular schools.

12. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life in accordance with legal and social norms.

13. Dane o nauczycielach akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, z tym, że w przypadku wyższych szkół zawodowych nie występują stanowiska docenta i adiunkta.

14. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze, przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczono:

- przedszkola,
- oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych.

15. Pomieszczenia szkolne nie obejmują pomieszczeń w szkołach specjalnych.

16. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza szkołami wyższymi) podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;
- 2) szkół wyższych – prezentuje się według stanu w dniu 30 XI; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z roku szkolnego (np. dla roku szkolnego 2003/04 absolwenci z roku szkolnego 1 X 2003 – 30 IX 2004); do roku szkolnego 2000/01 wykazywani byli w roku kalendarzowym.

17. Absolwenci eksterni występują wyłącznie w szkołach policealnych i dla dorosłych oraz do roku szkolnego 2004/05 – w szkołach wyższych.

18. Współczynnik skolaryzacji brutto – jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określanej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

19. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

20. Zadaniem wychowania pozaszkolnego jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Do placówek **wychowania pozaszkolnego** zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

21. Źródłem danych prezentowanych w dziale do 2006 r. były badania pełne, realizowane przez Główny Urząd Statystyczny na formularzach o symbolu „S”, natomiast w 2007 r. dane (poza szkolnictwem wyższym) pochodzą z Systemu Informacji Oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

13. Data regarding academic teachers concerns the positions of: professor, assistant professor, tutor and assistant as well as other didactic positions of: senior lecturer, lecturer, lector, instructor, however, the positions of assistant professor and tutor do not occur in higher vocational schools.

14. Pre-primary education establishments are care and educational centres designated for children aged 3 until beginning education in a primary school, providing children with care and aimed at preparation to education in school.

Pre-primary education establishments include:

- nursery schools,
- pre-primary sections in primary schools.

15. Classrooms do not include classrooms in special schools.

16. Data regarding:

- 1) pre-primary education as well as schools (excluding higher education institutions) concerns the beginning of the school year; data concerning graduates – the end of the school year;
- 2) tertiary education is presented as of 30 XI; data regarding graduates concerns the number of diplomas issued at the end of studies; graduates are shown according the school year (e.g. for 2003/04 school year, graduates from 1 X 2003 – 30 IX 2004 school year); until 2000/01 school year graduates were shown according to the calendar year.

17. Extramural graduates occur only in post-secondary schools and schools for adults as well as until 2004/05 school year – in tertiary education.

18. Gross enrolment rate is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) on a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.

19. A boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational secondary schools located outside their place of permanent residence. A **dormitory** is an interschool facility serving as a boarding school.

20. Extracurricular education is aimed at offering young people favorable conditions to develop interests and aptitudes as well as recreation and rest during free time.

Extracurricular education institutions include: youth centres, youth community centres, extracurricular interest groups, interschool sports centres and other public and non-public institutions.

21. The source of data presented in the chapter until 2006 was full polls realized by Central Statistical Office on forms with symbol "S"; but in 2007 data (excluding tertiary education) originated from Educational Information System administered by the Ministry of National Education.

TABL. 1 (112). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2006/07	2007/08	SPECIFICATION
SZKOLY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	625	502	499	484	primary
gimnazja	195	219	219	219	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	x	10	10	10	special job-training
zasadnicze zawodowe	75	53	51	53	basic vocational
licea ogólnokształcące	72	75	76	75	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	2	1	1	supplementary general secondary
licea profilowane	x	60	53	40	specialized secondary
technika	150	75	71	69	technical secondary
technika uzupełniająca	x	13	13	7	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	3	3	3	3 ^b	general art ^a
policealne	80	124	123	113	post-secondary
wyższe	12	19	19	19	tertiary
dla dorosłych	115	154	168	156	for adults
gimnazja	x	4	4	2	lower secondary
zasadnicze zawodowe	8	2	2	2	basic vocational
licea ogólnokształcące	47	55	59	69	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	40	50	40	supplementary general secondary
licea profilowane	x	3	3	1	specialized secondary
technika	60	21	17	22	technical secondary
technika uzupełniająca	x	29	33	20	supplementary technical secondary
POMIESZCZENIA SZKOLNE CLASSROOMS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	5909	5324	5392	5732	primary
gimnazja	1512	2184	2196	2468	lower secondary
ponadgimnazjalne ^c	2939	2965	3006	3161	upper-secondary ^c
w tym licea ogólnokształcące	1048	1066	1138	1230	of which general secondary
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^d	15460	11580	11396	10482	Pre-primary education ^d
Szkoły:					Schools:
podstawowe	110002	85238	80318	75854	primary
gimnazja	40610	53873	51588	48820	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	x	173	248	287	special job-training
zasadnicze zawodowe	14356	5774	5588	5906	basic vocational
licea ogólnokształcące	32794	25312	25479	24908	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	29	21	9	supplementary general secondary

a Dające uprawnienia zawodowe; patrz uwagi ogólne ust. 2 na str. 159. b Ponadto 5 szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. c Łącznie ze szkołami policealnymi. d Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, ujętych również w tabl. 30 na str. 183.

a Leading to professional certification; see general notes item 2 on page 159. b Moreover, 5 art schools providing art education only. c Including post-secondary schools. d Concerns children aged 6 attending nursery schools and pre-primary sections in primary schools, also described in table 30 on page 183.

TABL. 1 (112). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2006/07	2007/08	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.) PUPILS AND STUDENTS (cont.)					
Szkoły (dok.):					Schools (cont.):
licea profilowane	x	7201	5490	3779	specialized secondary
technika	32906	19327	19237	19952	technical secondary
					supplementary technical secondary
technika uzupełniające	x	189	194	217	
artystyczne ogólnokształcące ^a	519	426	432	446 ^b	general art ^a
policealne	6015	11458	12097	11205	post-secondary
wyższe	44516	53306	53905	53447	tertiary
dla dorosłych	11892	10392	9431	8473	for adults
gimnazja	x	226	208	72	lower secondary
zasadnicze zawodowe	570	29	34	33	basic vocational
licea ogólnokształcące	5610	5679	4738	4208	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	1444	2225	2406	supplementary general secondary
licea profilowane	x	235	232	153	specialized secondary
technika	5712	2293	1001	822	technical secondary
technika uzupełniające	x	486	993	779	supplementary technical secondary
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	19502	16137	15483	.	primary
gimnazja	x	17970	17632	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	x	1	44	.	special job-training
zasadnicze zawodowe	4780	1872	1654	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	6744	8062	8080	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	28	–	.	supplementary general secondary
licea profilowane	x	2553	2232	.	specialized secondary
technika	6748	4173	3920	.	technical secondary
					supplementary technical secondary
technika uzupełniające	x	x	30	.	
artystyczne ogólnokształcące ^a	85	93	84 ^c	.	general art ^a
policealne	2101	3642	3488	.	post-secondary
wyższe	8049 ^d	10693	11772	.	tertiary
dla dorosłych	3281	3516	2557	.	for adults
gimnazja	x	85	57	.	lower secondary
zasadnicze zawodowe	259	16	–	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	1657	1789	1102	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	355	986	.	supplementary general secondary
licea profilowane	x	51	60	.	specialized secondary
technika	1365	1220	238	.	technical secondary
technika uzupełniające	x	x	114	.	supplementary technical secondary

a Dające uprawnienia zawodowe; patrz uwagi ogólne ust. 2 na str. 159. b Ponadto 304 uczniów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. c Ponadto 23 absolwentów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. d Dane skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

a Leading to professional certification; see general notes item 2 on page 159. b Moreover, 304 students of art schools providing art education only. c Moreover 23 graduates of art schools providing art education only. d Data has been corrected in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 2 (113). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH W ROKU SZKOLNYM 2007/08**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY IN 2007/08 SCHOOL YEAR

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły Schools	Uczniowie i studenci Pupils and students	Absolwenci ^a Graduates ^a	SPECIFICATION
Szkoły podstawowe	484	75854	15483	Primary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	442	73988	15151	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	34	1222	240	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	4	423	49	Religious organizations
Pozostałe	4	221	43	Others
Gimnazja	219	48820	17632	Lower secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	1	27	10	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	196	47174	17157	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	13	1017	293	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	3	358	113	Religious organizations
Pozostałe	6	244	59	Others
Zasadnicze szkoły zawodowe^b	63	6193	1698	Basic vocational^b schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	2	31	–	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	53	5261	1423	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	8	901	268	Social organizations and associations
Pozostałe	–	–	7	Others
Licea ogólnokształcące^c	76	24917	8080	General secondary schools^c
Jednostki samorządu terytorialnego	68	24255	7862	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	3	330	107	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	2	207	52	Religious organizations
Pozostałe	3	125	59	Others
Licea profilowane	40	3779	2232	Specialized secondary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	35	3532	2062	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	5	247	170	Social organizations and associations
Technika^d	79	20615	4034	Technical secondary schools^d
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	4	668	130	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	68	19683	3868	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	4	157	23	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	1	43	13	Religious organizations
Pozostałe	2	64	–	Others

^a Z roku szkolnego 2006/07. ^b – d łącznie z: ^b – szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^d – technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

^a For 2006/07 school year. ^b – ^d Including: ^b – special job-training schools, ^c – supplementary general secondary schools, ^d – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

TABL. 2 (113). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH W ROKU SZKOLNYM 2007/08 (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY IN 2007/08 SCHOOL YEAR (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły Schools	Uczniowie i studenci Pupils and students	Absolwenci ^a Graduates ^a	SPECIFICATION
Szkoły policealne	113	11205	3488	Post-secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	1	156	47	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	36	4537	1471	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	14	615	311	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	2	29	7	Religious organizations
Pozostałe	60	5868	1652	Others
Szkoły wyższe	19	53447	11772	Tertiary education
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	5	33086	6594	Central (government) administration entities
Pozostałe	14	20361	5178	Others
Szkoły dla dorosłych	156	8473	2557	Schools for adults
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	2	42	–	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	59	3511	1217	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	31	1421	485	Social organizations and associations
Pozostałe	64	3499	855	Others

a Z roku szkolnego 2006/07.

a For 2006/07 school year.

TABL. 3 (114). **WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI BRUTTO^a W ROKU SZKOLNYM 2007/08**
GROSS ENROLMENT RATE^a IN 2007/08 SCHOOL YEAR

WYSZCZEGÓLNIENIE	Grupy wieku Age groups	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	SPECIFICATION
		Total	Males	Females	
		w % in %			
Wychowanie przedszkolne	6	92,4	92,8	92,1	Pre-primary education
Szkoły:					Schools:
podstawowe	7-12	96,0	96,7	95,2	primary
gimnazja	13-15	98,5	100,8	96,2	lower secondary
zasadnicze zawodowe ^b	16-18	11,1	16,0	5,9	basic vocational ^b
licea ogólnokształcące ^c	16-18	56,1	45,6	67,3	general secondary ^c
technika i licea profilowane ^d	16-18	46,6	56,0	36,5	technical and specialized second- ary ^d
policealne	19-21	19,0	18,0	20,0	post-secondary
wyższe ^e	19-24	41,7	35,5	48,3	tertiary ^e

a Patrz uwagi ogólne, ust. 18 na str. 162. b – d Łącznie z: b – szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, d – technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. e Bez studentów eksternów i cudzoziemców.

a See general notes, item 18 on page 162. b – d Including: b – special job-training schools, c – supplementary general secondary schools, d – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. e Excluding extramural and foreign students.

TABL. 4 (115). **UCZĄCY SIĘ JEZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH**
Stan w dniu 31 XII

PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS
As of 31 XII

LATA YEARS JEZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach <i>In % of all school students</i>									
		podstawowych <i>primary</i>			gimnazjach <i>lower secondary</i>	zasadniczych zawodowych <i>basic vocational</i>	liceach ogólnokształcących ^a <i>general secondary^a</i>	liceach profilowanych <i>specialized secondary</i>	technikach ^b <i>technical secondary^b</i>	policealnych ^c <i>post-secondary^c</i>	
		razem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>							
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE <i>OBLIGATORY EDUCATION</i>											
Angielski <i>English</i>	2006/07	142947	47,7	49,5	44,7	88,0	66,1	99,1	97,5	95,6	49,5
	2007/08	157704	73,6	78,1	66,5	90,7	71,2	95,9	94,8	94,0	55,7
Francuski <i>French</i>	2006/07	4163	0,2	0,3	–	0,6	0,9	10,8	0,9	3,6	1,2
	2007/08	3781	0,1	0,2	–	0,9	0,7	9,7	0,3	3,6	0,2
Niemiecki <i>German</i>	2006/07	42498	3,4	4,0	2,4	12,4	7,7	61,9	61,5	66,3	6,9
	2007/08	37713	3,2	3,8	2,4	11,5	9,7	52,7	58,5	63,2	6,1
Rosyjski <i>Russian</i>	2006/07	22195	4,4	2,1	8,2	6,9	11,2	24,6	37,9	30,8	0,5
	2007/08	20043	3,8	1,5	7,4	5,8	10,7	23,1	40,9	30,5	1,0
Inne <i>Others</i>	2006/07	1598	–	–	–	–	–	5,8	–	–	1,0
	2007/08	1779	0,3	–	0,9	0,1	–	5,9	–	–	0,2
NAUCZANIE DODATKOWE^d <i>ADDITIONAL EDUCATION^d</i>											
Angielski <i>English</i>	2006/07	37810	41,9	40,4	44,3	7,4	–	–	1,4	0,7	0,3
	2007/08	21186	21,1	18,5	25,2	8,6	–	3,5	0,2	–	0,9
Francuski <i>French</i>	2006/07	1799	0,2	0,3	–	3,0	–	–	–	–	0,5
	2007/08	1332	0,0	0,1	–	2,2	–	0,7	–	–	0,5
Niemiecki <i>German</i>	2006/07	20883	5,0	5,0	5,0	31,4	–	1,2	2,5	0,7	0,0
	2007/08	21606	5,2	5,1	5,4	32,9	–	5,4	–	0,6	1,1
Inne <i>Others</i>	2006/07	14277	6,0	3,9	9,3	16,1	–	3,9	–	–	0,7
	2007/08	13909	5,8	3,8	8,8	16,6	–	3,6	–	1,8	1,5

a, b Łącznie z: a – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, b – technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. c Bez nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów nauczycielskich. d Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły oraz w ramach programu Ministra Edukacji Narodowej w zakresie języka angielskiego w klasach pierwszych szkoły podstawowej.

a, b Including: a – supplementary general secondary schools, b – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. c Excluding foreign language teacher training colleges and teacher training colleges. d Conducted during the hours which are at the disposal of headperson and also within the Minister of National Education English language programme in the first classes of primary school.

TABL. 5 (116). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH**
Stan w dniu 31 XII
STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS
As of 31 XII

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of all school students				
		gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational	liceach ogólnokształ- cących ^a general secondary ^a	liceach profilowa- nych specialized secondary	technikach ^b technical secondary ^b
Angielski <i>English</i>	2006/07 11742	81,4	–	68,4	100,0	50,6
	2007/08 12749	94,4	–	76,5	100,0	55,4
Niemiecki <i>German</i>	2006/07 1161	–	100,0	1,0	–	15,6
	2007/08 992	–	100,0	0,4	–	12,9
Rosyjski <i>Russian</i>	2006/07 2926	18,6	–	30,8	–	34,9
	2007/08 2231	5,6	–	23,8	–	32,7

a, b Łącznie z: a – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, b – technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a, b Including: a – supplementary general secondary schools, b – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

TABL. 6 (117). **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI^a**
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2006/07	2007/08	2004/05	2005/06	2006/07	SPECIFICATION
	uczniowie pupils and students			absolwenci graduates			
Szkoły podstawowe	2367	2328	2110	457	442	399	Primary schools
w tym specjalne	746	771	529	156	115	149	of which special
Gimnazja	1904	1895	1854	575	629	548	Lower secondary schools
w tym specjalne	788	839	792	224	267	243	of which special
Szkoły specjalne przysposabia- jące do pracy	173	248	286	–	1	44	Special job-training schools
Zasadnicze szkoły zawodowe ..	455	421	378	170	129	126	Basic vocational schools
w tym specjalne	424	384	353	170	120	113	of which special
Licea ogólnokształcące	142	106	53	47	56	13	General secondary schools
Licea profilowane	85	62	60	14	33	14	Specialized secondary schools
Technika ^b	41	43	20	12	6	1	Technical secondary schools ^b
Szkoły policealne	9	8	–	2	2	–	Post-secondary schools

a Patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 161. b Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawo-
dowe.

a See general notes, item 10 on page 161. b Including general art schools leading to professional certification.

TABL. 7 (118). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE I MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE**
Stan w dniu 31 X
SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES AND YOUTH EDUCATION CENTRES
As of 31 X

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze					Special educational centres
Ośrodki	6	5	5	6	Centres
Miejsca	433	334	336	422	Places
Wychowankowie	491	257	259	252	Residents
z upośledzeniem umysłowym	393	214	218	229	mentally disabled
z zaburzeniami sprzężonymi	66	43	41	23	with associated defects
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	19	–	–	–	socially maladjusted
z rozpoznany autyzmem	13	–	–	–	with autism
Młodzieżowe ośrodki wychowawcze					Youth education centres
Ośrodki	1	2	2	3	Centres
Miejsca	45	130	195	250	Places
Wychowankowie	38	123	137	142	Residents

TABL. 8 (119). **INTERNATY I BURSY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
Stan w dniu 31 X
BOARDING SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH
(excluding special schools)
As of 31 X

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Internaty Boarding schools	Bursy Dormitories
Placówki	2000/01 ^a	55	45	10
	2005/06	49	38	11
	2006/07	49	38	11
	2007/08	41	31	10
Miejsca	2000/01 ^a	8105	5653	2452
	2005/06	6043	4132	1911
	2006/07	5875	3977	1898
	2007/08	5096	3312	1784
Korzystający	2000/01 ^a	6206	4399	1807
	2005/06	4157	2805	1352
	2006/07	4047	2743	1304
	2007/08	3571	2333	1238
w liczbach bezwzględnych na 100 miejsc in absolute numbers per 100 beds	2000/01 ^a	76,6	77,8	73,7
	2005/06	68,8	67,9	70,7
	2006/07	68,9	69,0	68,7
	2007/08	70,1	70,4	69,4

^a Stan w listopadzie.
a As of November.

TABL. 9 (120). SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2006/07	2007/08	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIEDAJĄCE UPRAWNIENIŃ ZAWODOWYCH ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły – kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	14	19	20	29	Schools – schooling only in art subjects
Uczniowie	1822	1910	1767	1412	Students
w tym kobiety	1119	1132	1084	909	of which females
Absolwenci	209	337	194	.	Graduates
w tym kobiety	134	196	114	.	of which females
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	6	8	8	8	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	3	5	5	5	of which schooling only in art subjects
Uczniowie	805	747	755	750	Students
w tym kobiety	523	499	505	505	of which females
Absolwenci	121	114	107	.	Graduates
w tym kobiety	84	87	83	.	of which females
W tym szkoły artystyczne ogólnokształcące Of which general art schools					
Szkoły	3	3	3	3	Schools
Uczniowie	519	426	432	446	Students
w tym kobiety	363	318	314	327	of which females
Absolwenci	85	93	84	.	Graduates
w tym kobiety	59	74	67	.	of which females

TABL. 10 (121). **KOMPUTERY W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH W ROKU SZKOLNYM 2007/08**

PERSONAL COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS IN 2007/08 SCHOOL YEAR

SZKOŁY SCHOOLS	Szkoły posiadające komputery w % danej grupy szkół Schools equipped with personal computers in % of a given group of schools	Pracownie komputerowe Computer laboratories	Komputery ^a w szkołach		Personal computers ^a in schools	
			ogółem grand total	w tym z dostępem do Internetu of which with the Internet access	z ogółem – przeznaczone do użytku uczniów of grand total – used by pupils and students	
					razem total	w tym z dostępem do Internetu of which with the Internet access
Podstawowe Primary	94,4	476	7991	6080	6263	4936
Gimnazja Lower secondary	83,6	211	4307	3847	3281	3079
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	17,0	9	162	157	137	132
Licea ogólnokształcące ^b General secondary ^b	72,4	88	2358	2222	1870	1846
Licea profilowane Specialized secondary	30,0	28	503	501	435	435
Technika ^c Technical secondary ^c	59,5	109	2807	2512	2240	2096
Policealne Post-secondary	39,8	38	723	696	628	617

a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół – wykazane tylko raz. b, c Łącznie z: b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c – technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a In case of commonly used computers by a few schools – presented only once. b, c Including: b – supplementary general secondary schools, c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

TABL. 11 (122). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE**
Stan w dniu 31 X
EXTRACURRICULAR EDUCATION
As of 31 X

LATA YEARS RODZAJE PLACÓWEK KIND OF INSTITUTIONS	Placówki Institutions	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a Participants of permanent and temporary forms of pursuits ^a					
		ogółem total	artystycznych arts	technicznych technical	sportowych sports	pozostałych others	
OGÓŁEM	2000	6	14875	7229	336	4510	2800
TOTAL	2005	8	9841	4147	277	4161	1256
	2006	7	10107	4165	305	4351	1286
	2007	8	9529	3810	184	5023	512
Młodzieżowe domy kultury Youth community centres		2	4309	3549	184	76	500
Ogniska pracy pozaszkolnej Extracurricular interest groups		1	253	253	–	–	–
Międzyszkolne ośrodki sportowe Inter-school sports centres		2	4937	–	–	4937	–
Pozostałe placówki Other institutions		3	30	8	–	10	12

a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 XI roku poprzedzającego rok badany do 31 X roku badanego.

a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 XI of the year preceding the surveyed year to 31 X of the surveyed year.

TABL. 13 (124). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01			2005/06			2006/07			2007/08		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Gimnazja	180	93	87	200	102	98	199	102	97	202	108	94
<i>Lower secondary</i>												
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego	2	2	–	4	4	–	4	4	–	5	5	–
<i>sports and athletic</i>												
przysposabiające do pracy ^a	2	2	–	6	6	–	5	5	–	4	4	–
<i>job training^a</i>												
Pomieszczenia szkolne ..	1512	1060	452	2184	1415	769	2195	1434	761	2467	1630	837
<i>Classrooms</i>												
Oddziały	1597	1108	489	2135	1393	742	2076	1348	728	2003	1320	683
<i>Sections</i>												
Uczniowie	40043	28397	11646	53085	35649	17436	50749	34081	16668	48028	32740	15288
<i>Pupils</i>												
w tym I klasa <i>of which</i> <i>1st grade</i>	19949	14169	5780	17070	11306	5764	16384	10996	5388	15488	10494	4994
w tym kobiety ... <i>of which females</i>	19462	13875	5587	25630	17214	8416	24493	16415	8078	23212	15819	7393
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego	496	496	–	1115	1115	–	1115	1115	–	2369	2369	–
<i>sports and athletic</i>												
przysposabiające do pracy ^a	112	112	–	648	648	–	659	659	–	458	458	–
<i>job training^a</i>												
Absolwenci	x	x	x	17703	11991	5712	17389	12017	5372	.	.	.
<i>Graduates</i>												
w tym kobiety ... <i>of which females</i>	x	x	x	8595	5813	2782	8450	5847	2603	.	.	.
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego	x	x	x	352	352	–	954	954	–	.	.	.
<i>sports and athletic</i>												
przysposabiające do pracy ^a	x	x	x	186	186	–	138	138	–	.	.	.
<i>job training^a</i>												
Liczba uczniów na: <i>Number of pupils per:</i>												
1 szkołę	222	305	134	265	350	178	255	334	172	238	303	163
<i>school</i>												
1 pomieszczenie szkolne	26	27	26	24	25	23	23	24	22	19	20	18
<i>classroom</i>												
1 oddział	25	26	24	25	26	23	24	25	23	24	25	22
<i>section</i>												

a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.
a Based on 6th grade of primary school.

TABL. 14 (125). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01	2005/06	2006/07	2007/08
Szkoły	66	45	44	46
Schools				
Oddziały	512	213	215	257
Sections				
Uczniowie	13779	5350	5204	5553
Students				
w tym I klasa	4457	2091	2276	2442
of which 1st grade				
w tym kobiety	4119	1220	1207	1337
of which females				
Absolwenci	4621	1752	1541	.
Graduates				
w tym kobiety	1452	45	394	.
of which females				

TABL. 15 (126). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY
 (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
**STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH
 (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION**

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2006/07	2007/08	2005/06	2006/07	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students			absolwenci graduates		
O G Ó Ł E M	5350	5204	5553	1752	1541	TOTAL
Artystyczne	9	3	2	5	1	Arts
Ekonomiczne i administracyjne ..	312	246	247	142	102	Business and administration
Inżynieryjno-techniczne	2322	2277	2544	700	597	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	1180	1070	994	375	306	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	369	380	486	118	133	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	221	200	178	62	64	Agriculture, forestry and fishery
Usług dla ludności	937	1028	1097	350	322	Personal services
Pozostałe	-	-	5	-	16	Others

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).
^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

TABL. 16 (127). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01	2005/06	2006/07	2007/08	
	ogółem total				w tym miasta of which urban areas
Szkoły	72	77	77	76	71
Schools					
Oddziały	1115	864	873	860	849
Sections					
Uczniowie	32794	25341	25500	24917	24578
Students					
w tym I klasa	9282	8727	8819	8182	8060
of which 1st grade					
w tym kobiety	21032	15885	15816	15615	15395
of which females					
Absolwenci	6744	8090	8080 ^b	.	.
Graduates					
w tym kobiety	4514	5101	5031 ^c	.	.
of which females					

a Od roku szkolnego 2005/06 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. b, c W tym absolwentów w miastach: b – 7953, c – 4965.

a Since 2005/06 school year including supplementary general secondary schools. b, c Of which graduates in urban areas: b – 7953, c – 4965.

TABL. 17 (128). **LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2006/07	2007/08	SPECIFICATION
Szkoły	60	53	40	Schools
Oddziały	268	213	155	Sections
Uczniowie	7201	5490	3779	Students
w tym I klasa	1990	1408	1013	of which 1st grade
w tym kobiety	4112	3270	2325	of which females
Absolwenci	2553	2232	.	Graduates
w tym kobiety	1415	1312	.	of which females

TABL. 18 (129). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI LICEÓW PROFILOWANYCH DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2006/07	2007/08	2005/06	2006/07	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students			absolwenci graduates		
O G Ó Ł E M	7201	5490	3779	2553	2232	T O T A L
Artystyczne	206	80	70	48	28	Arts
Ekonomiczne i administracyjne ..	4488	3596	2378	1592	1453	Business and administration
Inżynieryjno-techniczne	325	123	90	145	84	Engineering and engineering trades
Architektury i budownictwa	474	388	325	200	123	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	306	271	192	83	103	Agriculture, forestry and fishery
Opieki społecznej	370	352	304	144	117	Social services
Usług dla ludności	974	646	408	323	306	Personal services
Usług transportowych	58	34	12	18	18	Transport services

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

TABL. 19 (130). **TECHNIKA DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01	2005/06	2006/07	2007/08
Szkoły	150	88	84	76
Schools				
Oddziały	1190	741	756	804
Sections				
Uczniowie	32906	19516	19431	20169
Students				
w tym I klasa	8814	6053	5941	6445
of which 1st grade				
w tym kobiety	13735	6509	6547	6916
of which females				
Absolwenci	6748	4173	3950	.
Graduates				
w tym kobiety	2998	1400	1348	.
of which females				

^a Od roku szkolnego 2005/06, a w przypadku absolwentów – od roku szkolnego 2006/07, łącznie z technikami uzupełniającymi.
^a Since 2005/06, and in case of graduates – since 2006/07 school year, including supplementary technical secondary schools.

TABL. 20 (131). **UCZNIOWIE I ABSLWENCI TECHNIKÓW DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2006/07	2007/08	2005/06	2006/07 ^b	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie ^b students ^b			absolwenci graduates		
OGÓŁEM	19516	19431	20169	4173	3950	TOTAL
Artystyczne	30	40	32	–	–	Arts
Spoleczne	2917	2989	2766	650	685	Social and behavioural science
Ekonomiczne i administracyjne ..	1091	1115	996	188	279	Business and administration
Informatyczne	433	924	1596	–	–	Computing
Inżynieryjno-techniczne	5937	5400	5262	1543	1203	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	2100	1855	1745	596	418	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	1008	897	1304	219	203	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	2175	2222	2439	355	470	Agriculture, forestry and fishery
Weterynaryjne	291	321	301	45	77	Veterinary
Usług dla ludności	2811	2992	3065	456	495	Personal services
Usług transportowych	73	63	94	18	15	Transport services
Ochrony środowiska	650	613	569	103	105	Environmental protection

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). ^b Łącznie z technikami uzupełniającymi.
^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^b Including supplementary technical secondary schools.

TABL. 21 (132). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych) WEDŁUG FORM KSZTAŁCENIA**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY TYPE OF EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2006/07	2007/08				SPECIFICATION
				ogółem total	dzienne day	wieczorowe evening	zaoczne weekend	
Oddziały	265	507	525	477	102	5	370	Sections
Uczniowie	6015	11458	12097	11205	1952	88	9165	Students
w tym I klasa	3177	6679	7174	of which 1st grade
w tym kobiety	3994	5966	6141	5755	1390	33	4332	of which females
Absolwenci ^a	2101	3642	3488	.	917	72	2499	Graduates ^a
w tym kobiety	1493	2178	2022	of which females

^a W podziale według form kształcenia – z roku szkolnego 2006/07.

^a According to type of education – for 2006/07 school year.

TABL. 22 (133). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych)**
WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS
(excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2006/07	2007/08	2004/05	2005/06	2006/07	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students			absolwenci graduates			
O G Ó Ł E M	11458	12097	11205	3311	3642	3488	T O T A L
Pedagogiczne	1555	1388	1393	411	524	571	<i>Education science and teacher training</i>
Artystyczne	93	98	58	28	30	20	<i>Arts</i>
Spoleczne	797	649	422	321	268	177	<i>Social and behavioural science</i>
Dziennikarstwa i informacji	10	6	–	7	5	–	<i>Journalism and information</i>
Ekonomiczne i administracyjne	1586	1937	2132	471	433	462	<i>Business and administration</i>
Fizyczne	27	–	–	29	–	–	<i>Physical sciences</i>
Informatyczne	2156	1868	1641	655	674	415	<i>Computing</i>
Inżynieryjno-techniczne	55	117	144	6	22	41	<i>Engineering and engineering trades</i>
Architektury i budownictwa	6	30	223	17	6	–	<i>Architecture and building</i>
Rolnicze, leśne i rybactwa	370	774	875	18	36	241	<i>Agriculture, forestry and fishery</i>
Medyczne	1435	1377	943	393	528	401	<i>Health</i>
Opieki społecznej	438	436	269	180	189	116	<i>Social services</i>
Usług dla ludności	1610	1915	1933	394	463	465	<i>Personal services</i>
Usług transportowych	111	46	23	49	39	12	<i>Transport services</i>
Ochrony i bezpieczeństwa	1164	1421	764	311	405	280	<i>Security services</i>
Pozostałe	45	35	385	21	20	287	<i>Others</i>

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

TABL. 23 (134). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

L A T A TYPY SZKÓŁ	Szkoły Schools	Nauczyciele akademicy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students	Absolwenci ^b Graduates ^b	Y E A R S TYPE OF SCHOOLS	
O G Ó Ł E M	2000/01	12	2470	44516	8049 ^c	T O T A L
	2005/06	19	2941	53306	10693	
	2006/07	19	2993	53905	11772	
	2007/08	19	3036	53447	.	
Uniwersytety	1	865	14306	2946	<i>Universities</i>	
Wyższe szkoły techniczne	1	709	12192	2664	<i>Technical universities</i>	
Wyższe szkoły rolnicze	1	36	1685	464	<i>Agricultural academies</i>	
Wyższe szkoły ekonomiczne ...	3	339	8830	2222	<i>Academies of economics</i>	
Wyższe szkoły pedagogiczne	1	29	1841	322	<i>Teacher education schools</i>	
Akademie medyczne	1	699	4150	828	<i>Medical academies</i>	
Wyższe szkoły zawodowe	7	211	5190	1755	<i>Higher vocational schools</i>	
Pozostałe szkoły ^d	4	148	5253	571	<i>Others^d</i>	

a Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełnozatrudnionych, nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy. b W podziale według typów szkół – z roku szkolnego 2006/07. c Dane skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. d Niepubliczne o profilu uniwersyteckim.

a Full-time and part-time employees converted into full-time employees, teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces. b According to type of schools – for 2006/07 school year. c Data has been corrected in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. d Non-public with a university profile.

TABL. 24 (135). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS
AND TYPE OF SCHOOLS

L A T A TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Total</i>	Formy studiów <i>Study forms</i>		Y E A R S TYPE OF SCHOOLS	
		stacjonarne ^a <i>full-time programmes^a</i>	niestacjonarne ^b <i>part-time programmes^b</i>		
O G Ó Ł E M T O T A L					
O G Ó Ł E M	2000/01	44516	18854	25662	GRAND TOTAL
	2005/06	53306	24047	29259	
	2006/07	53905	24463	29442	
	2007/08	53447	24404	29043	
Uniwersytety		14306	7385	6921	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne		12192	7909	4283	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze		1685	318	1367	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne		8830	1694	7136	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne		1841	200	1641	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne		4150	3289	861	<i>Medical academies</i>
Wyższe szkoły zawodowe		5190	2205	2985	<i>Higher vocational schools</i>
Pozostałe szkoły ^c		5253	1404	3849	<i>Others^c</i>
W tym KOBIETY <i>Of which FEMALES</i>					
R A Z E M	2000/01	24757	10073	14684	TOTAL
	2005/06	29264	13353	15911	
	2006/07	29900	13829	16071	
	2007/08	30047	14159	15888	
Uniwersytety		10124	5259	4865	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne		4196	3027	1169	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze		610	151	459	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne		5011	930	4081	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne		1013	155	858	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne		3165	2482	683	<i>Medical academies</i>
Wyższe szkoły zawodowe		2836	1329	1507	<i>Higher vocational schools</i>
Pozostałe szkoły ^c		3092	826	2266	<i>Others^c</i>

a, b Do roku szkolnego 2005/06 dane dotyczą studiów: a – dziennych, b – wieczorowych, zaocznich, eksternistycznych. c Niepubliczne o profilu uniwersyteckim.

a, b Until 2005/06 school year data concerns: a – day study system, b – evening, weekend and extramural study system. c Non-public with a university profile.

TABL. 25 (136). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS
AND TYPE OF SCHOOLS

L A T A TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Total</i>	Formy studiów <i>Study forms</i>		Y E A R S <i>TYPE OF SCHOOLS</i>	
		stacjonarne ^a <i>full-time programmes^a</i>	niestacjonarne ^b <i>part-time programmes^b</i>		
O G Ó Ł E M T O T A L					
O G Ó Ł E M	2000/01	8049 ^c	3293 ^c	3895	GRAND TOTAL
	2004/05	10362	4567	5795	
	2005/06	10693	5003	5690	
	2006/07	11772	5139	6633	
Uniwersytety		2946	1346	1600	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne		2664	1587	1077	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze		464	84	380	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne		2222	643	1579	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne		322	53	269	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne		828	599	229	<i>Medical academies</i>
Wyższe szkoły zawodowe		571	230	341	<i>Higher vocational schools</i>
Pozostałe szkoły ^d		1755	597	1158	<i>Others^d</i>
W tym KOBIETY <i>Of which FEMALES</i>					
R A Z E M	2000/01	5205 ^c	1971 ^c	2606	TOTAL
	2004/05	6476	2776	3700	
	2005/06	6545	2961	3584	
	2006/07	7344	3140	4204	
Uniwersytety		2197	945	1252	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne		1062	702	360	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze		265	31	234	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne		1480	421	1059	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne		178	43	135	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne		686	484	202	<i>Medical academies</i>
Wyższe szkoły zawodowe		345	149	196	<i>Higher vocational schools</i>
Pozostałe szkoły ^d		1131	365	766	<i>Others^d</i>

a, b Do roku szkolnego 2004/05 dane dotyczą studiów: a – dziennych, b – wieczorowych, zaocznych, eksternistycznych. c Dane skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. d Niepubliczne o profilu uniwersyteckim.

a, b Until 2004/05 school year data concerns: a – day study system, b – evening, weekend and extramural study system. c Data has been corrected in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. d Non-public with a university profile.

TABL. 26 (137). **CUDZOZIEMCY^a – STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**FOREIGNERS^a – STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci Students		Absolwenci ^b Graduates ^b		SPECIFICATION	
	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females		
OGÓŁEM	2000/01	355	251	73	57	TOTAL
	2005/06	420	281	91	61	
	2006/07	453	273	62	44	
	2007/08	604	342	.	.	
studia: stacjonarne		424	202	30	18	full-time programmes
niestacjonarne		180	140	32	26	part-time programmes
Uniwersytety		366	225	51	38	Universities
Wyższe szkoły techniczne		36	14	3	1	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze		1	1	–	–	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne		24	18	2	2	Academies of economics
Akademie medyczne		155	71	5	3	Medical academies
Wyższe szkoły zawodowe		7	6	–	–	Higher vocational schools
Pozostałe szkoły ^c		15	7	1	–	Others ^c

a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. b W podziale według form studiów i typów szkół – z roku szkolnego 2006/07. c Niepubliczne o profilu uniwersyteckim.

a Also shown in other tables regarding students and graduates. b According to study forms and type of schools – for 2006/07 school year. c Non-public with a university profile.

TABL. 27 (138). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA^a**

Stan w listopadzie

STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS^a
As of November

SZKOŁY	2000/01 ^b	2005/06	2006/07	2007/08			SCHOOLS
				ogółem total	w tym studiów stacjo- narnych of which full-time program- mes	otrzy- mujący stypendia w % ogó- łu stu- dentów scholar- ship re- cipients in % of total students	
OGÓŁEM	5466	19330	19923	20687	11659	39,1	TOTAL
Uniwersytety	2099	4874	4555	5184	3313	37,2	Universities
Wyższe szkoły techniczne	2315	4704	4262	3824	2883	31,5	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	25	1554	889	1176	598	69,8	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne ...	110	3287	3583	4499	1490	51,1	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne ..	13	208	342	397	89	21,6	Teacher education schools
Akademie medyczne	904	1535	2121	1644	1316	41,2	Medical academies
Wyższe szkoły zawodowe	–	958	1590	2000	1181	38,6	Higher vocational schools
Pozostałe szkoły ^c	–	2210	2581	1963	789	37,5	Others ^c

a Bez cudzoziemców. b Studenci studiów dziennych. c Niepubliczne o profilu uniwersyteckim.

a Excluding foreigners. b Students of the day study system. c Non-public with a university profile.

TABL. 28 (139). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
Stan w listopadzie
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS
As of November

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2006/07	2007/08	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE STUDENT DORMITORIES					
Domy	8	10	11	12	Dormitories
Miejsca	3412	3456	3503	3626	Beds
Studenci korzystający	3221 ^a	2188	2312	2164	Students
w % ogółu studentów	17,1 ^a	4,1	4,3	4,0	in % of total students
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS					
Stołówki	3	4	5	5	Canteens
Miejsca konsumenckie	616	221	277	277	Seats

a Dane dotyczą studentów studiów dziennych.
a Data concerns students of the day study system.

TABL. 29 (140). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Students		Absolwenci Graduates		
			ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
Gimnazja Lower secondary schools	2005/06	4	9	226	57	85	22
	2006/07	4	8	208	58	57	19
	2007/08	2	3	72	17	.	.
Zasadnicze szkoły zawodowe Basic vocational schools	2000/01	8	21	570	214	259	106
	2005/06	2	2	29	3	16	1
	2006/07	2	2	34	3	–	–
2007/08	2	2	33	4	.	.	
Licea ogólnokształcące ^a General secondary schools ^a	2000/01	47	186	5610	2460	1657	771
	2005/06	95	303	7123	3124	2144	1034
	2006/07	109	319	6963	2942	2088	1046
2007/08	109	289	6614	2748	.	.	
Licea profilowane Specialized secondary schools	2005/06	3	9	235	109	51	30
	2006/07	3	8	232	101	60	42
	2007/08	1	6	153	63	.	.
Technika ^b Technical secondary schools ^b	2000/01	60	205	5712	2210	1365	582
	2005/06	50	119	2779	778	1220	365
	2006/07	50	90	1994	446	352	134
2007/08	42	82	1601	335	.	.	

a Od roku szkolnego 2005/06 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. b Od roku szkolnego 2005/06, a w przypadku absolwentów – od roku szkolnego 2006/07, łącznie z technikami uzupełniającymi.

a Since 2005/06 school year including supplementary general secondary schools. b Since 2005/06 school year, and in case of graduates – since 2006/07 school year, including supplementary technical secondary schools.

TABL. 30 (141). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2006/07	2007/08	SPECIFICATION
Placówki	661	554	566	536	Establishments
miasta	198	185	197	204	urban areas
wieś	463	369	369	332	rural areas
Przedszkola	177	157	159	163	Nursery schools
w tym specjalne	3	–	–	1	of which special
miasta	151	136	138	142	urban areas
wieś	26	21	21	21	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	484	397	407	373	Pre-primary sections in primary schools
Miejsca w przedszkolach	19246	17649	17877	17888	Places in nursery schools
w tym specjalnych	186	–	–	7	of which special
Miasta	17824	16435	16627	16678	Urban areas
Wieś	1422	1214	1250	1210	Rural areas
Dzieci	27364	23648	24489	24352	Children
miasta	20286	18150	19009	19339	urban areas
wieś	7078	5498	5480	5013	rural areas
w tym w wieku 6 lat	15460	11580	11396	10482	of which aged 6
Przedszkola	19253	17079	17781	18415	Nursery schools
w tym specjalne	265	–	–	7	of which special
miasta	18038	15976	16665	17288	urban areas
wieś	1215	1103	1116	1127	rural areas
w tym w wieku 6 lat	7945	5856	5657	5361	of which aged 6
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	8111	6569	6708	5937	Pre-primary sections in primary schools
w tym w wieku 6 lat	7515	5724	5739	5121	of which aged 6
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego^a na 1000 dzieci w wieku					Children in pre-primary education establishments^a per 1000 children aged
3-6 lat	455	489	525	536	3-6
3-5	262	325	369	400	3-5
6 lat	980	955	962	924	6
Dzieci w przedszkolach na					Children in nursery schools per
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3-6 lat	319	356	383	407	3-6
6 lat	503	483	478	473	6
1 przedszkole	109	109	112	113	Nursery school
100 miejsc	100	97	99	103	100 places

a W latach szkolnych 2006/07 i 2007/08 w podziale według wieku nie uwzględniono odpowiednio 245 i 219 dzieci z oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych specjalnych przy zakładach opieki zdrowotnej.

a In 2006/07 and 2007/08 school years in the division according to age respectively 245 and 219 children from pre-primary sections of special primary schools in health care institutions were not included.

DZIAŁ XI OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w dziale dane obejmują informacje z obszaru ochrony zdrowia w publicznych i niepublicznych jednostkach opieki zdrowotnej, z wyłączeniem jednostek resortu obrony narodowej, resortu spraw wewnętrznych i administracji, a także ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Podstawę przemian w systemie opieki zdrowotnej stanowią:

- 1) ustawa z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408) z późniejszymi zmianami, na mocy której mogą być tworzone **publiczne i niepubliczne** zakłady opieki zdrowotnej;
- 2) ustawa z dnia 5 VII 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (tekst jednolity Dz. U. 2001 Nr 57, poz. 602, z późniejszymi zmianami), na mocy której pielęgniarka lub położna może wykonywać indywidualną praktykę albo indywidualną praktykę specjalistyczną, po uzyskaniu zezwolenia właściwej, ze względu na miejsce wykonywania praktyki, okręgowej rady pielęgniarek i położnych;
- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (tekst jednolity Dz. U. 2005 Nr 226, poz. 1943, z późniejszymi zmianami), na mocy której tworzy się **praktyki lekarskie: indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe**. Istotą tej formy jest realizowanie przez prywatne podmioty świadczeń zdrowotnych dla ogółu ludności.

Dane o praktykach lekarskich obejmują te podmioty, które świadczą usługi zdrowotne **wyłącznie w ramach środków publicznych**;

- 4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135) z późniejszymi zmianami, z mocą obowiązującą od dnia 1 X 2004 r., w miejsce ustawy o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia z dnia 23 I 2003 r.

3. Dane o **pracownikach medycznych** obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy; osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Lekarzy, pielęgniarki, położne oraz farmaceutów wykazano łącznie z osobami odbywającymi staż podyplomowy.

Dane o osobach posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego podaje się na podstawie rejestrów: lekarskich, pielęgniarskich i położnych.

4. **Porady udzielone** przez lekarzy i lekarzy dentystrów w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podaje się łącznie z badaniami profilaktycznymi i z poradami udzielonymi przez lekarzy i lekarzy dentystrów prowadzących praktykę lekarską, a także w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

CHAPTER XI HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data presented in this chapter within the scope of health care includes information concerning public and non-public activities of the health care services, excluding health care service of the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as health care in prisons.

2. The legal bases of changes in the health care system are:

- 1) the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991 (Journal of Laws No. 91, item 408) with later amendments, on the basis of which **public and non-public** health care facilities can be established;
- 2) the Law on the Nursing and Midwiving Professions, dated 5 VII 1996 (the uniform text Journal of Laws 2001 No. 57, item 602, with later amendments), on the basis of which a nurse or midwife may establish an individual practice or individual specialized practice after obtaining the appropriate permit from the respective district council of nurses and midwives;
- 3) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (the uniform text Journal of Laws 2005 No. 226, item 1943, with later amendments), on the basis of which **individual medical practices, individual specialized medical practices and group practices** are established. These forms of activity are conducted by private entities rendering health care services for the general population.

Data concerning medical practices includes those entities that render health care services **exclusively within the framework of public funds**;

- 4) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (Journal of Laws No. 210, item 2135) with later amendments, with the effect from 1 X 2004, in place of the Law on Common Insurance in the National Health Fund, dated 23 I 2003.

3. Data regarding **medical personnel** includes persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character; these persons are counted once regardless of the time worked.

Doctors, nurses, midwives and pharmacists were listed together with interns.

Data about persons with the right to practise medical profession are quoted on the basis of the registers of: doctors, nurses and midwives.

4. **Consultations provided** by doctors and dentists within the scope of out-patient health care are presented together with preventive examinations and consultations provided by doctors and dentists conducting medical practice as well as in admissions of general hospitals.

5. Informacje o **szpitalach** podano łącznie z zamiejscowymi oddziałami szpitalnymi; oznacza to, że oddziały te nie są wykazane jako odrębne zakłady, a dane o ich działalności zaliczono do macierzystego szpitala.

6. Dane o **łóżkach w zakładach stacjonarnej opieki zdrowotnej** dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla pacjentów (z pełnym wyposażeniem), zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków oraz łóżek na oddziałach dziennego pobytu.

7. W szpitalach ogólnych (tabl. 5) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 16 VII 2004 r. (Dz. U. Nr 238, poz. 2402) z późniejszymi zmianami. Dane o oddziałach chorób wewnętrznych wykazano łącznie z oddziałami alergologicznymi i kardiologicznymi; o oddziałach gruźlicy i chorób płuc – łącznie z oddziałami pulmonologicznymi. Do oddziałów chirurgicznych zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, naczyniową, onkologiczną, plastyczną, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, urologię, chirurgię szczękowo-twarzową i kardiochirurgię; do oddziałów zakaźnych – oddziały zakaźne, WZW, AIDS i oddziały obserwacyjno-zakaźne.

8. **Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze** udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im środki farmaceutyczne i materiały medyczne.

9. **Lecznictwo uzdrowiskowe** obejmuje szpitale i sanatoria wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim naturalne surowce i właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

10. Dane dotyczące **ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej** (ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym, Dz. U. Nr 191, poz. 1410, z późniejszymi zmianami; za lata 2005 i 2006 – ustawa z dnia 25 VII 2001 r., Dz. U. Nr 113, poz. 1207, z późniejszymi zmianami) obejmują jednostki systemu (m.in.: zespoły ratownictwa medycznego, w tym lotnicze zespoły ratownictwa medycznego i szpitalne oddziały ratunkowe) oraz świadczenia opieki zdrowotnej w nagłych przypadkach zagrożenia zdrowotnego (z wyjątkiem zachorowań) udzielone w warunkach pozaszpitalnych przez jednostkę systemu.

11. Działalność **aptek i punktów aptecznych** unormowana jest ustawą z dnia 6 IX 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. 2004 Nr 53, poz. 533) z późniejszymi zmianami.

Apteki ogólnodostępne nie obejmują aptek szpitalnych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, które działają na potrzeby tych zakładów.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Punkt apteczny może być prowadzony przez farmaceutę z rocznym stażem lub technika farmaceutycznego z trzyletnim stażem pracy w aptekach ogólnodostępnych.

5. *Information regarding **hospitals** is given together with hospital branches; i.e. these branches are not listed as separate facilities, and data concerning their activity is included in the main hospital.*

6. *Data regarding **beds in in-patient health care facilities** concerns permanent beds in patient wards (fully equipped) either occupied or prepared to receive patients.*

*Data regarding **beds in general hospitals** does not include places (beds and incubators) for newborns as well as beds in day wards.*

7. *Types of wards in general hospitals (table 5) were given in accordance with the regulation of the Minister of Health, dated 16 VII 2004 (Journal of Laws No. 238, item 2402) with later amendments. Data regarding internal diseases wards is shown together with allergic and cardiological wards, tubercular and pulmonary wards – with pulmonology wards. Surgical wards include: general surgery, paediatric surgery, vascular surgery, oncological surgery, plastic surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, oral and maxillofacial surgery as well as cardiosurgery; communicable diseases wards – communicable diseases wards, viral hepatitis wards and AIDS wards.*

8. *Chronic medical care homes and nursing homes provide 24-hour health services within the scope of nursing and rehabilitating persons not requiring hospitalization as well as assure them pharmaceutical agents and medical materials.*

9. *Health resort treatment includes services rendered by hospitals and sanatoria using in the treatment, rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate where the facility is located.*

10. *Data concerning **emergency medical services and first aid** (the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006, Journal of Laws No. 191, item 1410, with later amendments; data for 2005 and 2006 – the Law dated 25 VII 2001, Journal of Laws No. 113, item 1207, with later amendments) includes units reported to the rescue system (among others emergency medical services, hospital emergency wards, medical air rescue) and health care services rendered by emergency medical services and medical air rescue in emergency situations with risk to life or health (except cases of illness) in the place of occurrence.*

11. *The activity of **pharmacies and pharmaceutical outlets** is normalized by the Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2001 (Journal of Laws 2004 No. 53, item 533) with later amendments.*

Public pharmacies do not include hospital pharmacies in in-patient health care facilities, which operate for the needs of these.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined. Pharmaceutical outlet can be managed by pharmacists with one-year's work experience or pharmaceutical technician with three-years' work experience in public pharmacies.

12. Dane o zachorowaniach na choroby zakaźne podaje się zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych” obowiązującą od dnia 1 I 1997 r. (X Rewizja).

13. Placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (Dz. U. Nr 64, poz. 593).

Placówka zapewnia dziecku całodobową ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewnia korzystanie z przysługujących na podstawie odrębnych przepisów świadczeń zdrowotnych i kształcenia.

Wyróżnia się placówki:

- **wsparcia dziennego** – działające w najbliższym środowisku dziecka, wspierające funkcje opiekuńcze rodziny, w tym:
 - opiekuńcze – prowadzone w formie kół zainteresowań, świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, które pomagają dzieciom w pokonywaniu trudności szkolnych i organizowaniu czasu wolnego,
 - specjalistyczne – realizujące program psychokorekcyjny lub psychoprophylaktyczny, w tym terapię pedagogiczną, psychologiczną, rehabilitację, resocjalizację,
- **interwencyjne** – zapewniające na czas trwania sytuacji kryzysowej doraźną opiekę i wychowanie, kształcenie dostosowane do wieku i możliwości rozwojowych, przygotowujące diagnozę dziecka i jego sytuacji rodzinnej oraz ustalające wskazania do dalszej pracy z dzieckiem,
- **rodzinne** – tworzące wielodzietną rodzinę, umożliwiające całodobową opiekę i wychowanie np. licznemu rodzeństwu, zapewniające kształcenie, wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych,
- **socializacyjne** – zapewniające całodobową opiekę, wychowanie i kształcenie oraz zaspokojenie niezbędnych potrzeb dziecka, zapewniające zajęcia korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne rekompensujące brak wychowania w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym – odpowiednią rehabilitację i zajęcia specjalistyczne,
- **wielofunkcyjne** – zapewniające dzienną i całodobową opiekę oraz wychowanie poprzez realizację zadań przewidzianych dla placówki: wsparcia dziennego, interwencyjnej i socializacyjnej, a także łączące dzienne i całodobowe działania terapeutyczne, interwencyjne i socializacyjne skierowane na dziecko i rodzinę dziecka.

14. Rodzina zastępcza zapewnia opiekę i wychowanie dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej.

15. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (Dz. U. Nr 64, poz. 593) z późniejszymi zmianami.

12. Data regarding incidence of infectious diseases is given in accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems"; valid since 1 I 1997 (ICD-10 Revision).

13. Care and education centres for children and young people are presented in accordance with the Law on Social Help, dated 12 III 2004 (Journal of Laws No. 64, item 593).

Centre provides the child with 24-hour permanent or temporary care and upbringing as well as meets the child's living and developmental needs, including emotional, social and religious, and provides also the use of treatment benefits and education reserved on the basis of separate regulations.

Such centres are differentiated:

- **day-support centres** – operating in the immediate vicinity of the child, supporting the family in its protective functions, including:
 - care – carried out in the form of special interests groups, after-school clubs, clubs and childcare centres helping children to overcome school difficulties and to organize free time,
 - specialized – realizing psychocorrective and psychoprotective programme, including pedagogical and psychological therapy, rehabilitation, resocialization,
- **intervention** – providing for the period of a crisis situation immediate care and upbringing as well as education adapted to age and developmental abilities, diagnosing the child and the child's living conditions as well as recommending the further course of working with the child,
- **family** – forming numerous family, providing 24-hour care and upbringing of e.g. numerous siblings as well as education and compensating for the developmental and school retardation,
- **socialization** – providing 24-hour care, upbringing and education as well as satisfying the child's essential needs, providing such activities as: corrective, compensatory, speech-therapy, therapeutic compensating for the lack of upbringing in the family and preparing for social life and providing disabled children with appropriate rehabilitation and specialized activities,
- **multipurpose** – providing daytime and 24-hour care and upbringing by realization of activities anticipated for day-support centres, intervention and socialization centres, as well as combining daytime and 24-hour therapeutic, intervention and socialization activities directed to the child and the child's family.

14. Foster family provides care and upbringing of the child deprived completely or partly of parental care.

15. Data concerning social welfare homes and facilities is related to the institutions managed by: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.

Types of homes and facilities are presented in accordance with the Law on Social Help, dated 12 III 2004 (Journal of Laws No. 64, item 593) with later amendments.

16. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się do 30 IV 2004 r. zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 29 XI 1990 r. (jednolity tekst, Dz. U. 1998 Nr 64, poz. 414, z późniejszymi zmianami), od 1 V 2004 r. zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (Dz. U. Nr 64, poz. 593), według której dokonano podziału na świadczenia pieniężne i niepieniężne. Do świadczeń pieniężnych zalicza się m.in.:

- **zasilek stały** – wypłacany jest z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności,
- **zasilek okresowy** – przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego,
- **zasilek celowy** – przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, zakupu żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, wykonania drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

16. Data on social assistance benefits until 30 IV 2004 is presented according to the Law on Social Help, dated 29 XI 1990 (the uniform text, Journal of Laws 1998 No. 64, item 414, with later amendments), from 1 V 2004 according to the Law on Social Help, dated 12 III 2004 (Journal of Laws No. 64, item 593), by which the division into monetary and non-monetary assistance is made. Monetary assistance includes i.a.:

- **permanent benefit** – paid on account of the total incapacity to work due to age or disability,
- **temporary benefit** – entitled to a person or a family on account of long-term illness, disability, unemployment, possibility of keeping or getting the right to benefits from other systems of social security,
- **appropriated benefit** – granted in order to fulfil necessary existential needs, to cover part or all expenses for health benefits, to buy food, fuel, clothing, essential household articles, to make small renovations and repair in dwellings, to cover funeral cost. It can be granted to a person or a family that incurred losses in result of a random incident, a natural or ecological disaster.

TABL. 1 (142). **PRACOWNICY MEDYCZNI**
Stan w dniu 31 XII
MEDICAL PERSONNEL
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005 ^a	2006 ^a	2007 ^a	SPECIFICATION
Lekarze	3388	2694	2662	2696	Doctors
w tym kobiety	1907	1495	1628	1639	of which women
Lekarze dentyści	236	384	450	474	Dentists
w tym kobiety	179	318	367	393	of which women
Farmaceuci ^b	646	579	628	625	Pharmacists ^b
w tym kobiety	576	492	540	529	of which women
Fizjoterapeuci ^c	385	408	441	Physiotherapist ^c
Pielęgniarki	6640	5931	5781	6150	Nurses
w tym mgr pielęgniarstwa	136	295	312	338	of which Masters of Nursing
Położne ^d	907	794	786	830	Midwives ^d

^a Pracujący bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ^b Bez techników farmacji. ^c Łącznie z magistrami rehabilitacji. ^d Łącznie z magistrami położnictwa.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, w zakresie farmaceutów – łącznie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego.

^a Working directly with a patient, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is university, social welfare, units of state or local self-government administration or the National Health Fund. ^b Excluding pharmacy technicians. ^c Including Masters of Rehabilitation. ^d Including Masters of Midwifery.

Source: data of the Ministry of Health, with regard to pharmacists – including data of the Central Statistical Office.

TABL. 2 (143). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA**
OUT-PATIENT HEALTH CARE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Zakłady opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII)	359	441	510	545	Health care institutions (as of 31 XII)
miasta	223	346	388	425	urban areas
wieś	136	95	122	120	rural areas
Praktyki lekarskie ^a (stan w dniu 31 XII)	243	328	357	331	Medical practices ^a (as of 31 XII)
miasta	203	251	273	250	urban areas
wieś	40	77	84	81	rural areas
Porady udzielone ^b w tys.	8123,8	9002,5	9250,4	9740,6	Consultations provided ^b in thous.
lekarskie	7230,2	8050,1	8109,0	8672,9	doctors
w tym specjalistyczne	2615,5	3059,7	3109,7	3311,8	of which specialized
stomatologiczne	893,6	952,4	1141,4	1067,7	dental

a Dane obejmują podmioty, które podpisały kontrakt „praktyka lekarska – Narodowy Fundusz Zdrowia” lub „praktyka lekarska – zakład opieki zdrowotnej” (patrz uwagi ogólne, ust. 2, pkt 3) na str. 184); łącznie z praktykami lekarskimi przeprowadzającymi badania profilaktyczne w zakresie służby medycyny pracy (w 2000 r. – tylko w miastach). b Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 184. W 2000 r. dotyczy porad refundowanych przez kasy chorych (środki publiczne), jak i opłacanych przez pacjentów (środki niepubliczne).

a Data concerns entities that have signed "a medical practice – National Health Fund" contract or "a medical practice – health care facility" contract (see general notes, item 2, point 3) on page 184); including medical practices conducting preventive examinations within the framework of occupational medicine (in 2000 – only in urban areas). b See general notes, item 4 on page 184. In 2000 data refers to consultations refunded by health fund (public funds) as well as paid by patients (non-public funds).

TABL. 3 (144). **SŁUŻBA MEDYCYN PRACY**
OCCUPATIONAL MEDICINE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000 ^a	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Zakłady opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII)	60	23	27	39	Health care institutions (as of 31 XII)
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	46	41	22	17	Medical practices ^b (as of 31 XII)
Porady udzielone w tys.	305,9	258,9	228,7	233,3	Consultations provided in thous.
przez: lekarzy	299,7	251,0	222,6	229,1	by: doctors
lekarzy dentyistów	6,2	7,9	6,1	4,2	dentists
w tym w ramach badań profilaktycznych	274,8	209,1	120,0	140,8	of which within the framework of preventive examinations

a Bez przychodni rehabilitacyjnych przy spółdzielniach inwalidów. b Dane obejmują podmioty, które podpisały kontrakt „praktyka lekarska – Narodowy Fundusz Zdrowia” lub „praktyka lekarska – zakład opieki zdrowotnej” (patrz uwagi ogólne, ust. 2, pkt 3) na str. 184); łącznie z praktykami lekarskimi przeprowadzającymi badania profilaktyczne w zakresie służby medycyny pracy (w 2000 r. – tylko w miastach).

a Excluding rehabilitation out-patient clinics at disabled persons' cooperatives. b Data concerns entities that have signed "a medical practice – National Health Fund" contract or "a medical practice – health care facility" contract (see general notes, item 2, point 3) on page 184); including medical practices conducting preventive examinations within the framework of occupational medicine (in 2000 – only in urban areas).

TABL. 4 (145). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA**
IN-PATIENT HEALTH CARE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
ZAKŁADY ^a – stan w dniu 31 XII FACILITIES ^a – as of 31 XII					
Szpitala ogólne	24	26	27	28	General hospitals
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^b	2	6	8	7	Chronic medical care homes ^b
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^{bc}	2	7	8	8	Nursing homes ^{bc}
Hospicja	1	2	1	1	Hospices
Lecznictwo uzdrowiskowe – sanatoria ...	1	1	1	1	Health resort treatment – sanatoria
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH – stan w dniu 31 XII BEDS IN FACILITIES – as of 31 XII					
Szpitala ogólne	6348	6109	5952	5934	General hospitals
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^b	54	170	229	203	Chronic medical care homes ^b
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^{bc}	46	250	256	282	Nursing homes ^{bc}
Hospicja	5	36	21	21	Hospices
Lecznictwo uzdrowiskowe – sanatoria ...	170	195	195	195	Health resort treatment – sanatoria
LECZENI IN-PATIENTS					
Szpitala ogólne ^d	198146	223430	227659	236322	General hospitals ^d
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^b	176	319	640	566	Chronic medical care homes ^b
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^{bc}	117	624	910	1401	Nursing homes ^{bc}
Hospicja	30	339	261	312	Hospices
Lecznictwo uzdrowiskowe – kuracjusze w sanatoriach	2302	3541	4461	4513	Health resort treatment – patients in sanatoria

a Bez filii. b W 2000 r. bez zakładów o profilu psychiatrycznym. c W 2000 r. łącznie z zakładami leczniczo-wychowawczymi. d Bez międzyoddziałowego ruchu chorych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

a Excluding branches. b In 2000 excluding facilities with psychiatric profile. c In 2000 including treatment and education homes. d Excluding interward patient transfers.

Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 5 (146). **SZPITALA OGÓLNE**
GENERAL HOSPITALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Szpitala (stan w dniu 31 XII)	24	26	27	28	Hospitals (as of 31 XII)
Publiczne	23	23	23	23	Public
Niepubliczne	1	3	4	5	Non-public
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	6348	6109	5952	5934	Beds (as of 31 XII)
w szpitalach: publicznych	6338	5989	5823	5794	in: public hospitals
niepublicznych ..	10	120	129	140	non-public hospitals
na 10 tys. ludności	52,4	50,9	49,8	49,8	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:					of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	1268	1208	1230	1217	Internal diseases
w tym kardiologicznych	209	185	183	183	of which cardiological
Chirurgicznych	1553	1393	1373	1371	Surgical
Pediatrycznych	645	512	507	507	Paediatric
Ginekologiczno-polożniczych	722	608	599	579	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	184	172	172	172	Oncological
Intensywnej terapii	69	79	79	100	Intensive therapy
Zakaźnych	337	313	308	288	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	332	353	353	353	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	73	53	53	53	Dermatology
Neurologicznych	266	267	267	267	Neurological
Psychiatrycznych	41	161	161	161	Psychiatric

TABL. 5 (146). **SZPITALA OGÓLNE (dok.)**
GENERAL HOSPITALS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Ruch chorych					Patients
Leczeni ^a w tys.	198,1	223,4	227,7	236,3	<i>In-patients^a in thous.</i>
w tym na oddziałach ^b :					<i>of which in specified wards^b:</i>
chorób wewnętrznych	41,6	44,8	47,3	47,0	<i>internal diseases</i>
w tym kardiologicznych	7,2	8,6	9,0	9,0	<i>of which cardiological</i>
chirurgicznych	49,0	58,4	58,7	58,0	<i>surgical</i>
pediatrycznych	24,4	25,2	26,1	27,4	<i>paediatric</i>
ginekologiczno-polożniczych	30,3	32,3	32,1	33,9	<i>gynaecological-obstetric</i>
onkologicznych	6,4	8,1	8,2	8,4	<i>oncological</i>
intensywnej terapii	2,0	1,8	1,6	2,2	<i>intensive therapy</i>
zakaźnych	10,5	10,9	10,9	11,6	<i>communicable</i>
gruźlicy i chorób płuc	8,1	8,7	9,2	9,4	<i>tubercular and pulmonary</i>
dermatologicznych	1,7	1,5	1,5	1,6	<i>dermatology</i>
neurologicznych	6,8	7,4	7,5	7,4	<i>neurological</i>
psychiatrycznych	0,6	2,2	2,0	2,2	<i>psychiatric</i>
Wypisani w tys.	189,8	215,5	220,0	208,8	<i>Discharges in thous.</i>
Zmarli w tys.	4,9	5,0	4,8	4,6	<i>Deaths in thous.</i>
Leczeni ^a na: 10 tys. ludności	1635,4	1860,4	1900,9	1978,4	<i>In-patients^a per: 10 thous. population</i>
1 łóżko	31,1	36,7	37,8	43,9	<i>bed</i>
Przeciętny pobyt chorego w dniach ^a	9,3	7,0	6,6	6,2	<i>Average patient stay in days^a</i>
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	289,3	257,0	251,0	272,2	<i>Average bed use in days</i>

a Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. b Łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia.

a Excluding interward patient transfers. b Including interward patient transfers.

S o u r c e: data of the Ministry of Health.

TABL. 6 (147). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a**
 Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Zespoły wyjazdowe ratownictwa medycznego ^b	48	44	58	<i>Emergency rescue teams^b</i>
w tym: wypadkowe	17	17	25	<i>of which: accident</i>
reanimacyjne	16	16	21	<i>reanimation</i>
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	2	2	2	<i>Medical air rescue^c</i>
Szpitalne oddziały ratunkowe ^d	–	4	13	<i>Hospital emergency wards^d</i>
Izby przyjęć ^b	13	14	7	<i>Admissions^b</i>
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^e	135183	137875	128242	<i>Departures to accident place^e</i>
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^e	135537	138686	128572	<i>Persons who received health care benefits in the place of occurrence^e</i>
w tym dzieci i młodzież w wieku 0-18 lat ...	9892	9522	7763	<i>of which children and youth aged 0-18</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 185. b Od 2007 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie. c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratownicze. d Oddział szpitalny będący komórką organizacyjną szpitala w rozumieniu przepisów o zakładach opieki zdrowotnej, zarejestrowany w systemie ratownictwa medycznego. e W ciągu roku.

a See general notes, item 10 on page 185. b Since 2007 data has not been comparable to the data for previous years. c An air-plane or helicopter, including crew, i.e. a pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. d A hospital ward that is an organization unit of hospital in accordance with the Law of Health Care Facilities, registered in the system of the emergency medical services. e During the year.

TABL. 7 (148). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**
Stan w dniu 31 XII
PUBLIC PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Apteki	258	296	308	316	Pharmacies
w tym prywatne	215	296	265	274	of which private
w tym na wsi	36	41	40	42	of which in rural areas
Punkty apteczne	29	60	71	72	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	24	56	67	67	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	4233	3370	3156	3074	pharmacy and pharmaceutical outlet
1 aptekę	4693	4053	3883	3774	pharmacy
w tym na wsi	13909	11945	12113	11490	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący ^b w aptekach i w punktach aptecznych	455	541	595	584	Pharmacists employed ^b in pharmacies and pharmaceutical outlets

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 185. b W 2000 r. – w przeliczeniu na pełne etaty.

a See general notes, item 11 on page 185. b In 2000 – calculated as full-time employment.

TABL. 8 (149). **KRWIODAWSTWO**
BLOOD DONATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	9	6	6	5	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy	12589	21490	25162	23189	Blood donors
w tym honorowi	12578	21459	25122	23144	of which honorary blood donors
Pobrana krew w jednostkach krwi pełnej ^a	28657	34440	34972	35394	Blood taken in units of whole blood ^a
Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP) ^b	32651	34005	35938	40007	Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP) ^b

a Jedna jednostka krwi pełnej równa się 450 ml, jeden litr krwi pełnej w przybliżeniu równa się 2,22 jednostki. b Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

U w a g a. Nie uwzględniono danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Hematologii i Transfuzjologii.

a One unit of whole blood equals 450 ml, one litre of whole blood equals approximately 2,22 units. b One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

N o t e. Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration.

S o u r c e: data of Haematology and Transfusiology Institute.

TABL. 9 (150). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2000	2005	2006	2007	2000	2005	2006	2007	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Krztusiec	250	173	483	769	20,6	14,4	40,3	64,4	Whooping cough
Wirusowe zapalenie wątroby:									Viral hepatitis:
typ A	2	3	4	–	0,2	0,3	0,3	x	type A
typ B	64	31	27	21	5,3	2,6	2,3	1,8	type B
typ C	25	28	29	30	2,1	2,3	2,4	2,5	type C
Różyczka	1332	193	300	464	109,9	16,1	25,0	38,8	Rubella
AIDS ^a	3	3	6	–	0,3	0,3	0,5	x	AIDS ^a
Salmonellozy	1051	562	516	482	86,6	46,8	43,1	40,4	Salmonella infections
Czerwonka bakteryjna	9	–	–	19	0,7	x	x	1,6	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	17	321	281	125	1,4	26,7	23,5	10,5	Other bacterial foodborne intoxications
Gruźlica	271	191	214	184	22,2	15,9	17,9	15,4	Tuberculosis
Biegunki u dzieci do lat 2 ^b	738	755	815	883	295,1	350,5	374,4	401,4	Diarrhoea and gastroenteritis of presumed of infections origin (under 2 years) ^b
Szkarlatyna (plonica)	212	180	151	314	17,5	15,0	12,6	26,3	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	62	46	30	27	5,1	3,8	2,5	2,3	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	38	133	106	61	3,1	11,1	8,9	5,1	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	77	104	166	105	6,4	8,7	13,9	8,8	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyusznicy nagminne)	444	951	512	98	36,6	79,2	42,8	8,2	Mumps
Toksoplazmoza	35	105	132	127	2,9	8,7	11,0	10,6	Toxoplasmosis
Tasiemczyce	45	23	24	10	3,7	1,9	2,0	0,8	Cestode infestations
Włośnica	–	1	3	–	x	0,1	0,3	x	Trichinellosis
Świerzb	658	668	788	858	54,3	55,6	65,8	71,8	Scabies
Grypa i podejrzenia zachorowań na grypę	63410	6995	8230	4581	5233,7	582,4	687,2	383,5	Influenza and suspected influenza
Szczepieni przeciw wściekliznie	516	253	261	209	42,6	21,1	21,8	17,5	Rabies vaccinations

a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2.

Ź r ó d ł o: dane Państwowego Zakładu Higieny.

a Preliminary data because of specific features of the disease. b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2.

S o u r c e: data of the National Institute of Hygiene.

TABL. 10 (151). ŻŁOBKI
Stan w dniu 31 XII
NURSERIES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Żłobki	6	6	6	8	Nurseries
Oddziały żłobkowe	7	7	7	7	Nursery wards
Miejsca w żłobkach ^a	663	666	704	811	Places in nurseries ^a
Dzieci przebywające w żłobkach ^a (w ciągu roku)	1143	1198	1331	1453	Children staying in nurseries ^a (during the year)
Miejsca w żłobkach ^a na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	33	36	38	42	Places in nurseries ^a per 1000 children up to the age of 3 in urban areas
Dzieci przebywające w żłobkach ^a na 1000 dzieci w wieku do lat 3	15	19	22	26	Children staying in nurseries ^a per 1000 children up to the age of 3

a Łącznie z oddziałami żłobkowymi.

a Including nursery wards.

TABL. 11 (152). **PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
CARE AND EDUCATION CENTRES FOR CHILDREN AND YOUNG PEOPLE
 A. PLACÓWKI CAŁODOBOWE
ROUND-THE-CLOCK CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	liczba placówek number of centres			wychowankowie residents			wolontariusze volunteers			
	stan w dniu 31 XII			as of 31 XII						
O G Ó Ł E M	17	17	17	718	619	550	107	108	111	TOTAL
Interwencyjne	1	1	1	14	13	14	6	5	-	Intervention
Rodzinne	4	4	4	20	20	19	-	-	-	Family
Socjalizacyjne	6	4	2	296	164	68	58	28	20	Socialization
Wielofunkcyjne	6	8	10	388	422	449	43	75	91	Multipurpose

B. PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO^a
DAY-SUPPORT CENTRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	liczba placówek (stan w dniu 31 XII) number of centres (as of 31 XII)			wychowankowie residents			
O G Ó Ł E M	77	79	85	3550	3940	4530	TOTAL
w tym placówki pracujące minimum 5 dni w tygodniu i 20 godzin tygodniowo	49	57	53	2490	3240	3378	of which centres working mini- mum 5 days and 20 hours a week
Opiekuńcze	69	64	77	3185	3214	4175	Care
Specjalistyczne	8	15	8	365	726	355	Specialized

^a Ponadto w 2007 r. 3 spośród całodobowych placówek wielofunkcyjnych (ujętych w tabl. 11A) pełniły również funkcję placówek wsparcia dziennego; w ciągu roku przebywało w nich 182 wychowanków.

^a Moreover, in 2007 three of multipurpose round-the-clock centres (presented in table 11A) also had the function of day-support centres; there were 182 residents during the year.

TABL. 12 (153). **RODZINY ZASTĘPCZE**
 Stan w dniu 31 XII
FOSTER FAMILIES
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	1005	891	905	894	Foster families
Dzieci w rodzinach zastępczych ^a	1147	1354	1404	1386	Children in foster families ^a
w tym posiadające orzeczenie o niepełnosprawności	49	77	93	102	of which children with legal confirma- tion of disability
Dzieci usamodzielnione w ciągu roku ^b ...	101	14	14	20	Children who gained independence during the year ^b

^a Łącznie z dziećmi niebędącymi pod nadzorem sądów. ^b Dzieci, które opuściły rodzinę zastępczą.
^a Including children not under court supervision. ^b Children who left foster families.

TABL. 13 (154). **POMOC SPOŁECZNA**
Stan w dniu 31 XII
SOCIAL WELFARE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	26	39	38	42	Homes and facilities (excluding branches)
Prowadzące działalność samodzielną dla:					Conducting activity separately for:
osób w podeszłym wieku	7	11	12	11	aged persons
przewlekle somatycznie chorych	8	9	8	7	chronically ill with somatic disorders
dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie ^a	7	2	1	1	adults mentally retarded ^a
dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie ^a	–	5	5	6	children and young mentally retarded ^a
przewlekle psychicznie chorych	1	3	3	3	chronically mentally ill
matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	–	2	3	3	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomnych	3	7	6	6	homeless
innych osób	–	–	–	1	other persons
Prowadzące działalność łącznie dla:					Conducting activity altogether for:
osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych	x	x	x	2	aged persons and chronically ill with somatic disorders
osób w podeszłym wieku i przewlekle psychicznie chorych	x	x	x	2	aged persons and chronically mentally ill
Miejsca	2144	3100	2992	3187	Places
W domach i zakładach prowadzących działalność samodzielną dla:					In homes and facilities conducting activity separately for:
osób w podeszłym wieku	230	380	463	397	aged persons
przewlekle somatycznie chorych	892	1046	943	815	chronically ill with somatic disorders
dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie ^a	932	193	115	110	adults mentally retarded ^a
dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie ^a	–	539	540	635	children and young mentally retarded ^a
przewlekle psychicznie chorych	33	543	543	573	chronically mentally ill
matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	–	51	69	69	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomnych	57	348	319	341	homeless
innych osób	–	–	–	20	other persons
W domach i zakładach prowadzących działalność łącznie dla:					In homes and facilities conducting activity altogether for:
osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych	x	x	x	185	aged persons and chronically ill with somatic disorders
osób w podeszłym wieku i przewlekle psychicznie chorych	x	x	x	42	aged persons and chronically mentally ill
Miejsca na 10 tys. ludności	18	26	25	27	Places per 10 thous. population

a Do 2000 r. – umysłowo upośledzonych.
a Until 2000 – mentally disabled.

TABL. 13 (154). **POMOC SPOŁECZNA (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
SOCIAL WELFARE (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Mieszkańcy^b	2110	2919	2878	3066	Residents^b
w tym umieszczeni w ciągu roku ...	406	1338	1115	663	<i>of which placed during the year</i>
w domach i zakładach dla:					<i>in homes and facilities for:</i>
Osób w podeszłym wieku	219	358	435	509	<i>Aged persons</i>
Przewlekłe somatycznie chorych	893	968	932	903	<i>Chronically ill with somatic disorders</i>
Dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie ^a	917	193	115	114	<i>Adults mentally retarded^a</i>
Dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie ^a	–	533	532	633	<i>Children and young mentally retarded^a</i>
Przewlekłe psychicznie chorych	33	543	543	574	<i>Chronically mentally ill</i>
Matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	–	36	40	76	<i>Mothers with dependent children and pregnant women</i>
Bezdomnych	48	288	281	252	<i>Homeless</i>
Innych osób	–	–	–	5	<i>Other persons</i>
Mieszkańcy na 10 tys. ludności	17	24	24	26	Residents per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie ...	374	149	149	177	Persons awaiting a place

a Do 2000 r. – umysłowo upośledzonych. b W podziale według rodzajów domów i zakładów mieszkańców wykazano zgodnie z przeznaczeniem miejsca.

a Until 2000 – mentally disabled. b According to type of homes and facilities residents are shown according to the purpose of place.

TABL. 14 (155). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a**
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b Beneficiaries ^b	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thous. zł	SPECIFICATION
OGÓŁEM			TOTAL
2000	71964	86791,8	
2005	101252	82275,6	
2006	146001	133367,3	
2007	111430	103838,8	
Pomoc pieniężna	67746	78962,2	Monetary assistance
w tym zasiłki:			<i>of which benefits:</i>
Stały	4712	16377,4	<i>Permanent</i>
Okresowy	22572	23429,3	<i>Temporary</i>
Celowy	37711	22596,0	<i>Appropriated</i>
Pomoc niepieniężna	43684	24876,6	Non-monetary assistance
w tym:			<i>of which:</i>
Schronienie	51	84,5	<i>Shelter</i>
Posiłek	40759	16123,3	<i>Meal</i>
Ubranie	125	22,8	<i>Clothing</i>

a Organizowanej i świadczonej przez administrację rządową i jednostki samorządu terytorialnego. b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Z r ó d ł o: dane Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego.

a Organized and rendered by government administration and local self-government entities. b According to kind of benefits, beneficiaries may be shown several times.

S o u r c e: data of Podlaskie Voivodship Office.

DZIAŁ XII KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia.

2. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

3. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych i lalkowych**,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów,
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**.

4. Informacje o działalności **domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic** opracowano na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

5. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo).

Turystyka

1. **Termin turystyka** – zgodnie z definicją Światowej Organizacji Turystyki – obejmuje czynności osób podróżujących w celach innych niż podjęcie pracy zarobkowej, tj. głównie w celach wypoczynkowych, służbowych, religijnych itp. i pozostających poza swoim codziennym środowiskiem nie dłużej niż 1 rok.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty; nie obejmuje pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych.

CHAPTER XII CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. *Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.*

***Borrower** is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.*

2. *Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.*

3. *Information regarding **theatres and music institutions** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.*

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic and puppet theatres**,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances,
- the concert activity of **philharmonic halls, orchestras and choirs**.

4. *Information regarding the activity of **cultural centres and establishments, clubs and community centres** was compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.*

5. *Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e. established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive and magnetic tape).*

Tourism

1. ***Tourism**, in accordance with the definition of the World Tourism Organization (WTO), includes activities of persons travelling for purposes other than those connected with earning income, i.e. mainly for recreational, work-related, religious and other purposes etc. and remaining outside their usual environment not longer than a year.*

2. ***Tourist accommodation facilities** include collective tourist accommodation establishments, i.e. hotels and similar facilities and other facilities; they do not include rooms for rent and agrotourism lodgings.*

W ramach:

- obiektów hotelowych do grupy „inne obiekty hotelowe” zalicza się te, które nie spełniają wymagań dla hoteli, moteli i pensjonatów, ale świadczą usługi hotelarskie (np. zajazdy, gościńce),
- pozostałych obiektów do grupy „inne obiekty” zalicza się te, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla domów wycieczkowych, schronisk, kempingów, pól biwakowych i domków turystycznych oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, hotele robotnicze), a ponadto ośrodki kolonijne i zakłady uzdrowiskowe.

3. W informacjach o **obiekтах i miejscach noclegowych turystyki** nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. **Placówki gastronomiczne** w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania obejmują zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe. Do barów zaliczono także: kawiarnie, winiarnie, piwiarnie, jadalnie itp.; do punktów gastronomicznych – także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

5. **Turyści zagraniczni** korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

Sport

1. Informacje o działalności klubów sportowych opracowano na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

2. Dane o **klubach sportowych** obejmują zarówno działalność klubów sportowych zajmujących się głównie sportem (w tym wyczynowym), jak i wybranych organizacji, których działalność ma przede wszystkim charakter rekreacji ruchowej (uczniowskie kluby sportowe, wyznaniowe kluby sportowe).

3. W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczone są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych dyscyplin sportowych stosuje się różne granice wieku.

4. Dziedziny i dyscypliny sportowe podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 X 2003 r. (Dz. U. Nr 193, poz.1888).

Within:

- *hotels and similar facilities, the group “other hotel facilities” has covered facilities which do not meet requirements for hotels, motels and boarding houses, but which provide hotel services (e.g. road houses, inns),*
- *other facilities, the group “miscellaneous facilities” includes facilities which do not correspond to conditions expected in excursion hostels, shelters, camping sites, tent camp sites and tourist cottages, and other facilities used by the tourism industry (e.g. student dormitories, boarding schools, employee boarding houses) and holiday youth centres as well as health establishments.*

3. *In data regarding facilities and number of beds for tourists, facilities and places in temporarily inactive facilities due to expansion, renovation etc. are not included.*

4. *Catering establishments in collective tourist accommodation establishments include permanent and seasonal catering facilities and outlets. Bars also include: cafes, wine houses, beer halls, canteens etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice-cream parlours, snack bars etc.*

5. *Foreign tourists using collective tourist accommodation establishments are registered according to country of their permanent residence. Foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.*

Sport

1. *Information regarding the activity of sports clubs was compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.*

2. *Data regarding sports clubs covers the activity of sports clubs dealing mainly with sport (including professional sport) as well as the activity of selected organizations focused mainly on physical recreation (student sports clubs, religious sports clubs).*

3. *Depending on the age exercisers are included in the junior or senior category; different age limits are used for individual sports disciplines.*

4. *Sports fields and disciplines have been presented according to the regulation of the Minister of National Education and Sport, dated 29 X 2003 (Journal of Laws No. 193, item 1888).*

Kultura Culture

TABL. 1 (156). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	267	256	250	248	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	200	189	183	181	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	122	68	58	44	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	104	45	38	29	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	4291,3	4478,9	4492,3	4549,4	<i>Collection (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
w tym na wsi	2018,2	2010,8	1974,8	1981,8	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	199,8	185,6	176,6	168,1	<i>Borrowers^a in thous.</i>
w tym na wsi	56,8	51,2	48,0	45,4	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab} : w tysiącach woluminów	4017,2	3487,1	3308,1	3203,8	<i>Loans^{ab}: in thousand volumes</i>
w tym na wsi	1326,6	1157,4	1081,0	1039,9	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	20,1	18,8	18,7	19,1	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi	23,4	22,6	22,5	22,9	<i>of which in rural areas</i>

a Łącznie z punktami bibliotecznymi. b Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.
a Including library service points. b Excluding interlibrary lending.

TABL. 2 (157). **MUZEJA^a**
MUSEUMS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Muzea ^b <i>Museums^b</i>	Muzealia ^{bc} w tys. <i>Museum exhibits^{bc} in thous.</i>	Wystawy czasowe <i>Temporary exhibitions</i>		Zwiedzający muzea i wystawy w tys. <i>Museum and exhibition visitors in thous.</i>		SPECIFICATION
			własne ^d <i>own^d</i>	obce ^e <i>external^e</i>	ogółem <i>total</i>	w tym młodzież szkolna ^f <i>of which primary and secondary school students^f</i>	
OGÓŁEM							TOTAL
2000	22	137,3	72	24	335,7	186,3	
2005	26	181,8	98	27	419,7	165,5	
2006	29	161,8	73	30	397,4	134,6	
2007	30	172,1	82	27	489,5	164,1	
Artystyczne	4	–	1	–	52,7	15,3	<i>Art</i>
Biograficzne	1	–	–	1	7,3	4,7	<i>Biographical</i>
Etnograficzne	3	0,8	8	–	47,5	12,6	<i>Ethnographic</i>
Historyczne	6	15,1	24	8	143,3	59,9	<i>Historical</i>
Przyrodnicze	3	9,2	16	5	103,9	32,3	<i>Natural history</i>
Regionalne	8	35,8	11	4	38,8	20,9	<i>Regional</i>
Techniki	1	0,1	2	–	10,0	0,2	<i>Technical</i>
Inne	4	111,1	20	9	86,0	18,2	<i>Others</i>

a Łącznie z oddziałami muzealnymi. b Stan w dniu 31 XII. c W podziale według rodzajów muzeów muzealia znajdujące się w oddziałach muzealnych wykazano w muzeach macierzystych. d W kraju. e Krajowe i z zagranicy. f Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a Including museum branches. b As of 31 XII. c In division by type of museums, museum exhibits in museum branches were shown in parent museums. d In Poland. e Domestic and foreign. f Visiting museums in organized groups.

TABL. 3 (158). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	sektor publiczny <i>public sector</i>	sektor prywatny <i>private sector</i>	
Galerie (stan w dniu 31 XII)	7	10	11	9	7	2	<i>Galleries (as of 31 XII)</i>
Wystawy ^a	83	105	108	90	82	8	<i>Exhibitions^a</i>
w tym z zagranicy	–	9	5	6	6	–	<i> of which foreign</i>
Ekspozycje ^a	88	109	111	97	89	8	<i>Expositions^a</i>
Zwiedzający w tys.	34,8	60,5	53,9	55,8	54,7	1,1	<i>Visitors in thous.</i>

a W kraju.
a In Poland.

TABL. 4 (159). **TEATRY I INSTYTUCJE MUZYCZNE**
THEATRES AND MUSIC INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a <i>Institutions^a</i>	Miejsca na widowni w stałej sali ^a <i>Seats in fixed halls^a</i>	Przedsta- wienia i koncerty ^b <i>Performances and concerts^b</i>	Widzowie i słuchacze ^b w tys. <i>Audience^b in thous.</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM					TOTAL
2000	5	1929	2061	352,6	
2005	5	1553	1801	287,8	
2006	6	1667	2248	312,3	
2007	6	1667	2843	362,3	
Teatry	4	1122	1714	149,7	<i>Theatres</i>
dramatyczne	2	702	470	67,1	<i> dramatic</i>
lalkowe	2	420	1244	82,6	<i> puppet</i>
Filharmonie	1	545	1002	187,2	<i>Philharmonic halls</i>
Orkiestry symfoniczne i kameralne	1	–	127	25,4	<i>Symphonic and chamber orchestras</i>

a Stan w dniu 31 XII. b Według siedziby.
a As of 31 XII. b By the seat.

TABL. 5 (160). **DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE**
Stan w dniu 31 XII
CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS AND COMMUNITY CENTRES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003	2005	2007			SPECIFICATION
			ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Instytucje	160	166	174	58	116	<i>Institutions</i>
domy kultury	26	29	29	18	11	<i> cultural establishments</i>
ośrodki kultury	71	77	79	27	52	<i> cultural centres</i>
kluby	26	21	12	10	2	<i> clubs</i>
świetlice	37	39	54	3	51	<i> community centres</i>
Pracownie specjalistyczne	171	197	205	135	70	<i>Specialized workshops</i>
Imprezy (w ciągu roku)	7375	7588	7158	4439	2719	<i>Events (during the year)</i>
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	1257,0	1429,5	1233,9	850,3	383,6	<i>Event participants (during the year) in thous.</i>
Kursy (w ciągu roku)	136	225	239	202	37	<i>Courses (during the year)</i>
Absolwenci kursów (w ciągu roku) ...	2142	4512	4043	3473	570	<i>Course graduates (during the year)</i>
Zespoły artystyczne	595	715	633	420	213	<i>Artistic ensembles</i>
Członkowie zespołów artystycznych	8272	9379	9209	6264	2945	<i>Members of artistic ensembles</i>
Koła (kluby)	169	329	313	222	91	<i>Groups (clubs)</i>
Członkowie kół (klubów)	4524	7621	6721	4641	2080	<i>Members of groups (clubs)</i>

TABL. 6 (161). **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	20	19	19	19	<i>Cinemas (as of 31 XII)</i>
w tym w miastach	18	17	17	17	<i>of which in urban areas</i>
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII) ...	21	20	20	20	<i>Screens (as of 31 XII)</i>
w tym w miastach	19	18	18	18	<i>of which in urban areas</i>
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII) w tys.	5,3	4,5	4,5	4,5	<i>Seats (as of 31 XII) in thous.</i>
w tym w miastach	5,0	4,2	4,1	4,2	<i>of which in urban areas</i>
Seanse:					<i>Screenings:</i>
w tysiącach	13,5	10,8	11,6	11,2	<i>in thousand</i>
w tym w miastach	13,3	10,7	11,4	11,0	<i>of which in urban areas</i>
na 1 kino	674	569	610	589	<i>per cinema</i>
Widzowie:					<i>Audience:</i>
w tysiącach	389,2	304,2	439,5	444,1	<i>in thousand</i>
w tym w miastach	384,2	301,9	435,0	441,1	<i>of which in urban areas</i>
na 1 kino	19459	16013	23129	23373	<i>per cinema</i>
na 1 seans	29	28	38	40	<i>per screening</i>

TABL. 7 (162). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**
Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	w tys. <i>in thous.</i>				na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>				
Abonenci radiowi	266,6	262,6	224,9	216,9	220,2	218,9	188,0	181,8	<i>Radio subscribers</i>
miasta	168,7	170,7	151,0	146,7	237,6	240,4	212,2	206,5	<i>urban areas</i>
wieś	97,9	91,9	73,9	70,2	195,5	187,7	152,5	145,5	<i>rural areas</i>
Abonenci telewizyjni	260,3	254,1	218,0	210,3	215,0	211,8	182,3	176,3	<i>Television subscribers</i>
miasta	164,7	164,4	145,7	141,6	232,0	231,6	204,8	199,4	<i>urban areas</i>
wieś	95,6	89,7	72,3	68,7	190,8	183,1	149,1	142,3	<i>rural areas</i>

Źródło: dane Centralnego Zarządu Poczty Polskiej.
Source: data of the Polish Post Headquarters.

Turystyka Tourism

TABL. 8 (163). **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	223	180	176	169	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	99	99	103	of which open all year
Obiekty hotelowe	29	36	37	42	Hotels and similar facilities
hotele	21	22	21	21	hotels
motele	5	2	2	2	motels
pensjonaty	3	4	4	5	boarding houses
inne obiekty hotelowe ^a	8	10	14	other hotel facilities ^a
Pozostałe obiekty	194	144	139	127	Other facilities
domy wycieczkowe	9	5	5	5	excursion hostels
schroniska	1	1	1	1	shelters
schroniska młodzieżowe	24	26	24	19	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	3	2	4	of which school youth hostels
kempingi	2	2	2	2	camping sites
pola biwakowe	19	12	13	13	tent camp sites
ośrodki wczasowe	29	18	18	16	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	19	14	12	13	training-recreational centres
domy pracy twórczej	1	1	1	1	creative arts centres
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	26	15	13	11	public tourist cottages
ośrodki do wypoczynku sobotnio- niedzielnego i świątecznego	4	3	2	2	weekend and holiday accom- modation establishments
inne obiekty	60	47	48	44	miscellaneous facilities
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	15814	11769	11741	11349	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne	6891	6109	6171	6396	of which open all year
Obiekty hotelowe	2311	3078	3115	3279	Hotels and similar facilities
hotele	1943	2292	2274	2324	hotels
motele	184	53	53	53	motels
pensjonaty	184	131	120	154	boarding houses
inne obiekty hotelowe ^a	602	668	748	other hotel facilities ^a
Pozostałe obiekty	13503	8691	8626	8070	Other facilities
domy wycieczkowe	492	212	212	222	excursion hostels
schroniska	14	14	11	11	shelters
schroniska młodzieżowe	834	1334	1137	982	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	215	138	240	of which school youth hostels
kempingi	248	270	270	310	camping sites
pola biwakowe	1915	905	810	895	tent camp sites
ośrodki wczasowe	3357	1962	2085	2042	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	1852	1230	1174	1259	training-recreational centres
domy pracy twórczej	110	123	92	100	creative arts centres
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych ^b	1582	504	503	338	public tourist cottages ^b
ośrodki do wypoczynku sobotnio- niedzielnego i świątecznego	119	177	39	39	weekend and holiday accom- modation establishments
inne obiekty	2980	1960	2293	1872	miscellaneous facilities

a W 2000 r. ujęte w pozycji „inne obiekty” w pozostałych obiektach. b Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a In 2000 contained in "miscellaneous facilities" in other facilities. b Including camping sites if they exist in the territory of the public tourist cottages.

TABL. 8 (163). **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA (dok.)**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	388662	398271	403936	464249	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	79900	85981	88998	90984	<i>of which foreign tourists</i>
Obiekty hotelowe	149408	234758	242644	295347	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	125245	172182	175333	221519	<i>hotels</i>
motele	18745	10533	8089	8412	<i>motels</i>
pensjonaty	5418	5901	5223	7239	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe ^a	46142	53999	58177	<i>other hotel facilities^a</i>
Pozostałe obiekty	239254	163513	161292	168902	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	24677	16433	11431	14234	<i>excursion hostels</i>
schroniska	369	109	149	161	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	10446	8417	8165	8114	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	191	102	910	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi	2416	3105	3035	2226	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	23493	6484	5205	3855	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	26095	14650	15074	18464	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	36302	24143	22689	26229	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	3054	4750	3115	3265	<i>creative arts centres</i>
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych ^b	12042	5518	6265	4415	<i>public tourist cottages^b</i>
ośrodki do wypoczynku sobotnio- -niedzielnego i świątecznego	689	1332	244	249	<i>weekend and holiday accom- modation establishments</i>
inne obiekty	99671	78572	85920	87690	<i>miscellaneous facilities</i>
Udzielone noclegi	910570	806138	841693	942813	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym ..	119789	131948	132295	135917	<i>of which foreign tourists</i>
Obiekty hotelowe	248444	354719	382950	465327	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	206376	259902	279534	352293	<i>hotels</i>
motele	23561	13197	11031	11877	<i>motels</i>
pensjonaty	18507	9008	6820	10935	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe ^a	72612	85565	90222	<i>other hotel facilities^a</i>
Pozostałe obiekty	662126	451419	458743	477486	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	38465	18415	18601	27138	<i>excursion hostels</i>
schroniska	407	353	175	325	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	25047	27032	25006	22778	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	1822	466	3861	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi	6723	6485	4238	4606	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	29729	13341	12491	9793	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	169392	97338	96383	107882	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	133018	60329	59154	70596	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	9256	11533	8972	7674	<i>creative arts centres</i>
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych ^b	40789	11878	10400	8043	<i>public tourist cottages^b</i>
ośrodki do wypoczynku sobotnio- -niedzielnego i świątecznego	2981	7245	1736	1572	<i>weekend and holiday accom- modation establishments</i>
inne obiekty	206319	197470	221587	217079	<i>miscellaneous facilities</i>

a W 2000 r. ujęte w pozycji „inne obiekty” w pozostałych obiektach. b Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a In 2000 contained in "miscellaneous facilities" in other facilities. b Including camping sites if they exist in the territory of the public tourist cottages.

TABL. 9 (164). **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
Stan w dniu 31 VII
CATERING ESTABLISHMENTS IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS
As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Restauracje <i>Restaurants</i>	Bary <i>Bars</i>	Stołówki <i>Canteens</i>	Punkty gastronomiczne <i>Food stands</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2000 46	83	66	33	TOTAL
	2005 48	70	35	15	
	2006 48	74	37	8	
	2007 56	70	30	11	
Obiekty hotelowe	34	32	1	5	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	23	21	–	4	<i>hotels</i>
motele	1	2	–	–	<i>motels</i>
pensjonaty	3	3	–	–	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	7	6	1	1	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	22	38	29	6	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	4	1	–	–	<i>excursion hostels</i>
schroniska	1	–	–	–	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe – szkolne schroniska młodzieżowe	–	–	1	–	<i>youth hostels – school youth hostels</i>
kempingi	–	–	–	1	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	–	1	–	–	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	–	9	10	2	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	2	7	8	1	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	1	2	–	–	<i>creative arts centres</i>
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	–	3	2	1	<i>public tourist cottages</i>
obiekty do wypoczynku sobotnio- niedzielnego i świątecznego	–	1	–	–	<i>weekend and holiday accom- modation facilities</i>
inne obiekty	14	14	8	1	<i>miscellaneous facilities</i>

TABL. 10 (165). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z TURYSTYCZNYCH OBIEKTÓW ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	79900	85981	88998	90984	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe	28535	68064	71445	74165	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	24661	49479	54486	62890	<i>hotels</i>
motele	3775	887	801	1667	<i>motels</i>
pensjonaty	99	240	150	316	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe ^a	17458	16008	9292	<i>other hotel facilities^a</i>
Pozostałe obiekty	51365	17917	17553	16819	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	7547	3642	2921	3421	<i>excursion hostels</i>
schroniska	262	32	23	34	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	610	843	799	993	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	–	–	141	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi	735	785	918	420	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	279	394	239	480	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	224	158	42	232	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	1939	674	585	736	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	288	764	436	469	<i>creative arts centres</i>
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych ^b	105	232	1069	425	<i>public tourist cottages^b</i>
ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	–	7	2	–	<i>weekend and holiday accommodation establishments</i>
inne obiekty	39376	10386	10519	9609	<i>miscellaneous facilities</i>
Udzielone noclegi	119789	131948	132295	135917	Nights spent (overnight stay)
Obiekty hotelowe	46809	103625	104782	108705	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	42215	75577	79408	91978	<i>hotels</i>
motele	4340	1280	1027	2046	<i>motels</i>
pensjonaty	254	1124	487	466	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe ^a	25644	23860	14215	<i>other hotel facilities^a</i>
Pozostałe obiekty	72980	28323	27513	27212	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	9874	3743	3157	3455	<i>excursion hostels</i>
schroniska	299	32	23	35	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	1665	1730	1766	2131	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	–	–	756	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi	1163	1263	1735	618	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	330	464	351	596	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	731	750	78	765	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	3367	1237	1097	1291	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	1010	1480	1104	1103	<i>creative arts centres</i>
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych ^b	198	297	1279	572	<i>public tourist cottages^b</i>
ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	–	10	4	–	<i>weekend and holiday accommodation establishments</i>
inne obiekty	54343	17317	16919	16646	<i>miscellaneous facilities</i>

^a W 2000 r. ujęte w pozycji „inne obiekty” w pozostałych obiektach. ^b Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a In 2000 contained in "miscellaneous facilities" in other facilities. ^b Including camping sites if they exist in the territory of the public tourist cottages.

Sport

Sport

TABL. 11 (166). **KLUBY SPORTOWE**
Stan w dniu 31 XII
SPORTS CLUBS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2004	2006	SPECIFICATION
Jednostki organizacyjne	242	389	404	Organizational entities
Sekcje	619	989	969	Sections
Członkowie	21962	30784	30020	Members
Ćwiczący	19067	28073	27891	Exercisers
w tym kobiety	6078	9031	9124	of which females
Zawodnicy ^a	5735	8095	8652	Competitors ^a
w tym kobiety	1025	1644	1693	of which females
w tym młodzież do 18 lat	4187	6004	6492	of which youth up to age of 18
Trenerzy	243	341	326	Coaches
Instruktorzy	449	609	688	Instructors

^a Zarejestrowani w polskich lub okręgowych związkach sportowych.
^a Registered in Polish or local sports associations.

TABL. 12 (167). **WYBRANE DZIEDZINY I DYSCYPLINY SPORTOWE W KLUBACH**
SPORTOWYCH W 2006 R.
Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND DISCIPLINES IN SPORTS CLUBS IN 2006
As of 31 XII

DZIEDZINY I DYSCYPLINY SPORTOWE	Sekcje Sections	Ćwiczący ^a Exercisers ^a			Trenerzy ^b Coaches ^b	Instruktorzy ^b Instructors ^b	SPORTS FIELDS AND DISCIPLINES
		ogółem total	z ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
O G Ó Ł E M	969	29989	10004	26122	351	792	TOTAL
w tym:							of which:
Badminton	23	515	220	479	5	17	Badminton
Bieg na orientację	9	136	53	128	1	4	Orienteering
Jeździectwo ^c	15	196	149	91	8	17	Equestrian sport ^c
Karate ^c	18	828	194	632	8	27	Karate ^c
Kolarstwo ^c	8	134	31	126	4	6	Cycling ^c
Koszykówka	67	2120	909	1977	28	48	Basketball
Kulturystyka i trójbój siłowy ^c	13	225	78	107	6	16	Body-building and strength triathlon ^c
Lekkoatletyka	144	4367	2109	4166	72	124	Athletics

^a Osoba ćwicząca może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia więcej niż jedną dyscyplinę sportu. ^b Trenerzy, instruktorzy mogą być wykazywani wielokrotnie, jeżeli prowadzą zajęcia w kilku dyscyplinach sportu. ^c Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych dyscyplin sportu).

^a An exercising person may be indicated more than once depending upon the number of the practised sports disciplines. ^b Coaches, instructors may be indicated more than once depending upon the number of the taught sports disciplines. ^c A sports field (consists of a number of related sports disciplines).

TABL. 12 (167). **WYBRANE DZIEDZINY I DYSCYPLINY SPORTOWE W KLUBACH SPORTOWYCH W 2006 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

*SELECTED SPORTS FIELDS AND DISCIPLINES IN SPORTS CLUBS IN 2006 (cont.)
As of 31 XII*

DZIEDZINY I DYSCYPLINY SPORTOWE	Sekcje <i>Sections</i>	Ćwiczący ^a <i>Exercisers^a</i>			Trenerzy ^b <i>Coaches^b</i>	Instruktorzy ^b <i>Instructors^b</i>	SPORTS FIELDS AND DISCIPLINES
		ogółem <i>total</i>	z ogółem <i>of total</i>				
			kobiety <i>females</i>	juniorzy i juniorki <i>juniors</i>			
Łyżwiarstwo szybkie ^c	5	257	107	248	10	11	<i>Speed skating^c</i>
Narciarstwo klasyczne	10	188	85	172	5	9	<i>Classic skiing</i>
Piłka nożna	170	7250	591	6010	83	134	<i>Football</i>
Piłka ręczna	40	1204	587	1161	6	27	<i>Handball</i>
Piłka siatkowa	126	3474	1677	3164	45	70	<i>Volleyball</i>
Pływanie	12	442	210	439	9	10	<i>Swimming</i>
Strzelectwo sportowe ^c	8	376	114	249	1	18	<i>Sports shooting^c</i>
Szachy	24	810	224	641	7	18	<i>Chess</i>
Taniec sportowy	10	315	220	305	1	13	<i>Sports dance</i>
Tenis	8	280	64	166	3	5	<i>Tennis</i>
Tenis stołowy	117	2175	844	2010	5	62	<i>Table tennis</i>
Unihokej	24	544	257	508	4	7	<i>Unihockey</i>
Zapasy ^c	9	286	64	265	5	9	<i>Wrestling^c</i>
Żeglarstwo regatowe	6	172	48	152	2	12	<i>Sailing</i>

a Osoba ćwicząca może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia więcej niż jedną dyscyplinę sportu. b Trenerzy, instruktorzy mogą być wykazywani wielokrotnie, jeżeli prowadzą zajęcia w kilku dyscyplinach sportu. c Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych dyscyplin sportu).

a An exercising person may be indicated more than once depending upon the number of the practised sports disciplines. b Coaches, instructors may be indicated more than once depending upon the number of the taught sports disciplines. c A sports field (consists of a number of related sports disciplines).

DZIAŁ XIII NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

1. **Działalność badawcza i rozwojowa** (badania i eksperymentalne prace rozwojowe, w skrócie B+R) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy.

Obejmuje ona **badania podstawowe i stosowane oraz prace rozwojowe**.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek:

- 1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe** (tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie prac badawczo-rozwojowych):
 - a) placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk,
 - b) jednostki badawczo-rozwojowe, tj. jednostki państwowe, działające na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (jednolity tekst Dz. U. 2001 Nr 33, poz. 388, z późniejszymi zmianami),
 - c) inne, tj. jednostki prywatne, zaklasyfikowane według PKD do działu 73 „Działalność badawczo-rozwojowa”;
- 2) **jednostki obsługi nauki** (biblioteki naukowe, archiwa naukowe, stowarzyszenia naukowe i inne jednostki obsługi nauki);
- 3) **jednostki rozwojowe**, tj. podmioty gospodarcze, przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, posiadające na ogół własne zaplecze badawczo-rozwojowe (laboratoria, biura konstrukcyjne, zakłady rozwoju techniki itp.), prowadzące działalność B+R, głównie o charakterze prac rozwojowych, obok swojej podstawowej działalności;
- 4) **szkoły wyższe**;
- 5) **pozostałe jednostki** – m.in. szpitale prowadzące prace badawczo-rozwojowe obok swojej podstawowej działalności, z wyjątkiem klinik akademii medycznych (uniwersytetów) i Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego ujętych w kategorii „szkoły wyższe” oraz szpitale posiadających status instytutów naukowo-badawczych ujętych w kategorii „jednostki badawczo-rozwojowe”.

2. Dane dotyczące **zatrudnienia** w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Do zatrudnionych w działalności B+R zaliczani są również uczestnicy studiów doktoranckich prowadzący prace B+R.

CHAPTER XIII SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

1. **Research and development activity** (i.e. research and experimental development work – R&D) includes systematically conducted creative work, undertaken in order to increase knowledge, of which knowledge about man, culture and society as well as for discovering new uses of this knowledge.

Research and development activity includes **basic and applied research as well as experimental development**.

Information regarding research and development activity includes the following groups of entities:

- 1) **scientific and research-development units** (i.e. units whose main activity is performing R&D):
 - a) scientific units of the Polish Academy of Sciences,
 - b) branch research-development units, i.e. state owned units working on the basis of the Law dated 25 VII 1985 on the Branch R&D Units (uniform text Journal of Laws 2001 No. 33, item 388, with later amendments),
 - c) others, i.e. private units classified to the PKD 73 division "Research and development";
- 2) **science support units** (scientific libraries, scientific archives, scientific societies and other "auxiliary" units);
- 3) **development units**, i.e. economic entities, primarily industrial enterprises, in most cases with their own R&D facilities (laboratories, design offices, technology development centres etc.), performing R&D activity mainly with an experimental development character along with their principal activity;
- 4) **higher education institutions**;
- 5) **other units** – among others hospitals conducting R&D activity along with their principal activity, excluding clinics of medical academies (universities) and the Medical Centre for Postgraduate Education included in the category "higher education institutions" as well as hospitals having the status of research institutes included in the category "branch research-development units".

2. Data regarding **employment** in R&D activity includes exclusively persons employed directly in this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 percent of their normal work time on R&D.

Employment in R&D activity includes also participants of doctoral studies dealing with R&D activities.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczo-rozwojową.

3. Nakłady na działalność badawczą i rozwojową obejmują nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, stosowane i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R, niezależnie od źródła pochodzenia środków finansowych.

Nakłady bieżące do 2002 r. podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz zgodnie z obowiązującymi przepisami do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych (rozporządzenie Przewodniczącego KBN z 30 XI 2001 r., Dz. U. Nr 146, poz. 1642, § 13); od 2003 r. koszty te ujmowane są w nakładach inwestycyjnych na działalność badawczą i rozwojową.

4. Działalność innowacyjna w przemyśle polega na opracowywaniu i wdrażaniu nowych lub istotnie ulepszonych produktów (wytrobów, usług) i procesów, przy czym produkty te i procesy są nowe przynajmniej z punktu widzenia wprowadzającego je przedsiębiorstwa. Obejmuje szereg działań o charakterze badawczym (naukowym), technicznym, organizacyjnym, finansowym i handlowym.

5. Nakłady na działalność innowacyjną obejmują nakłady na: prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw (patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji (maszyny i urządzenia techniczne oraz budynki, budowle i grunty), prace wdrożeniowe poprzedzające uruchomienie produkcji na skalę przemysłową, szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną oraz marketing dotyczący nowych i istotnie ulepszonych produktów.

6. Środki automatyzacji procesów produkcyjnych są to urządzenia (lub zestawy maszyn i urządzeń) wykonujące określone czynności bez udziału człowieka, stosowane w celu samoczynnego sterowania, regulowania urządzeń technicznych oraz kontrolowania przebiegu procesów technologicznych.

7. Wynalazek podlegający opatentowaniu jest to nowe rozwiązanie o charakterze technicznym, niewynikające w sposób oczywisty ze stanu techniki i mogące się nadać do stosowania.

8. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Full-time equivalents (FTE) are calculating units used to establish the actual time spent on research and development activity. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

3. Expenditure on research and development activity includes current expenditure borne on basic research, applied research and experimental development as well as capital expenditure on fixed assets connected with R&D regardless of the origin (source) of the financial funds.

Until 2002 **current expenditure** comprises expenditure on purchase or manufacture of research equipment, necessary for performing particular R&D projects, meeting criteria for inclusion in fixed assets but according to the regulation in force temporarily, till completion of the projects mentioned above, not included in fixed assets (the regulation of the Chairman of the State Committee for Scientific Research, dated 30 XI 2001, Journal of Laws No. 146, item 1642, § 13); since 2003 expenditure on the equipment mentioned above has been included in the capital expenditure on R&D.

4. Innovation activity in industry consists in elaborating and implementing new or significantly improved products (goods and services) and processes which are novel at least for the enterprise. It comprises many different scientific, technological, organizational, financial and commercial steps.

5. Expenditure on innovation activity includes expenditure on: R&D activity (intramural and extramural), acquisition of disembodied technology and know-how (patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of fixed assets required for introduction of innovations (instruments and equipment as well as buildings, constructions and land), other preparations for the implementation of innovations before starting industrial production, training of personnel linked directly to innovation activity and marketing for technologically new and significantly improved products.

6. Means of automating production processes include the equipment (or sets of machinery and equipment) which performs defined tasks without human participation and used in order to automatically control and regulate technical equipment as well as to control technological processes.

7. Patentable invention is any new solution of a technical character which does not obviously result from the prior art and which is capable of practical application.

8. Utility model eligible for protection is any new and useful solution of a technical character concerning shape, construction or permanent assembly of an object.

Spółeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań reprezentacyjnych przeprowadzanych w ramach tematu „Wskaźniki społeczeństwa informacyjnego”.

2. Dane dotyczące **przedsiębiorstw wyposażonych w technologie informacyjno-telekomunikacyjne (ICT)** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych do sekcji: przetwórstwo przemysłowe, budownictwo, handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych i motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego, hotele i restauracje (w zakresie hoteli i pozostałych obiektów noclegowych turystyki i innych miejsc krótkotrwałego zakwaterowania), transport, gospodarka magazynowa i łączność, obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała (w zakresie działalności związanej z filmem, przemysłem wideo oraz działalności radiowej i telewizyjnej). W skali kraju w 2007 r. badaniem objęto około 14 tys. przedsiębiorstw (tj. 18% ich ogólnej liczby).

3. Pojęcie **technologii informacyjnych i komunikacyjnych (ICT)**, nazywanych też technologiami informacyjno-telekomunikacyjnymi lub teleinformatycznymi, odnosi się do rodziny technologii, które przetwarzają, gromadzą i przesyłają informacje w formie elektronicznej. „Technologie informatyczne” (IT) są pojęciem węższym, używanym do opisu technologii związanych z komputerami i oprogramowaniem, natomiast nie obejmują technologii komunikacyjnych i dotyczących sieci.

4. **Lokalna sieć komputerowa (LAN)** to rodzaj sieci zlokalizowanej na stosunkowo niewielkim obszarze, często w obrębie jednego budynku lub grupy zabudowań. LAN może liczyć od dwóch do kilkuset komputerów. Sieć ta może być przewodowa lub bezprzewodowa.

5. **Intranet** to wewnętrzna, wydzielona sieć przedsiębiorstwa oparta na rozwiązaniach stosowanych w Internecie, tj. tych samych standardach, protokołach i programach, obejmująca swym zasięgiem wszystkie jednostki przedsiębiorstwa (biura, zakłady, filie).

Information society

1. The presented information was compiled on the basis of generalized results of representative surveys conducted within the subject scope "Information society indicators".

2. Data regarding **enterprises equipped with Information Communication Technology (ICT)**, concerns economic entities employing more than 9 persons and belonging to sections: manufacturing, construction, wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods, hotels and restaurants (hotels and camping sites and other provision of short-stay accommodation), transport, storage and communication, real estate, rental and business activities, other community, social and personal service activities (motion picture and video activities, radio and television activities). In Poland in 2007 the survey covered about 14 thous. enterprises (i.e. 18% of total enterprises).

3. **Information Communication Technology (ICT)** includes all technologies for the processing, storing and transmission of information in an electronic form. *Information Technology (IT)* is a narrower term for technologies connected with computers and software, which does not include communications and network technologies.

4. **Local area network (LAN)** is a type of network located on a relatively small area, often within one building or group of buildings. LAN can consist of from two to several hundred computers. This network can be wire-based or wireless.

5. **Intranet** is an inner, isolated enterprise network based on solutions used in the Internet, i.e. the same standards, protocols and programmes, covering all elements of an enterprise (offices, plants, branches).

Nauka i technika

Science and technology

TABL. 1 (168). JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ
UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2006	2007	2000	2005	2006	2007				
	jednostki (stan w dniu 31 XII) units (as of 31 XII)				zatrudnieni ^a personnel ^a							
					ogółem total				pracownicy nauko-wo-badawczy re-searchers	technicy i pracownicy równorzędni technicians and equivalent staff	pozostały personel other supporting staff	
OGÓŁEM TOTAL	8	22	21	26	1458,9	1284,6	1310,1	1269,7	1113,2	80,3	76,2	
w tym: of which:												
Jednostki rozwojowe Development units	3	12	11	17	16,2	77,7	82,3	89,1	40,0	35,8	13,3	
Szkoły wyższe Higher education institutions	4	5	5	5	1421,2	1174,9	1196,8	1151,9	1055,0	43,0	53,9	

a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.
a In so-called full-time equivalents.

TABL. 2 (169). ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU
WYKSZTAŁCENIA
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY EDUCATIONAL LEVEL
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z wykształceniem Education				
			wyższym higher				pozostałym other
			z tytułem naukowym profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of		z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata with other university degrees below the PhD level (master, bachelor and equivalent)	
OGÓŁEM TOTAL	2005 2006 2007	2386 2361 2309	243 216 206	302 301 284	947 987 971	823 782 778	71 75 70
w tym: of which:							
Jednostki rozwojowe Development units	2005 2006 2007	90 105 144	– – 1	– – –	– 1 1	75 89 118	15 15 24
Szkoły wyższe Higher education institutions	2005 2006 2007	2254 2212 2122	239 210 197	302 301 284	932 971 954	729 674 643	52 56 44

a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post at university.

TABL. 3 (170). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURE^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2006	2007				
	ogółem <i>grand total</i>				nakłady expenditure			
					bieżące current		inwestycyjne na środki trwałe <i>capital on fixed assets</i>	
	razem <i>total</i>		w tym osobowe <i>of which labour costs</i>		razem <i>total</i>		w tym maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu <i>of which instruments and equipment as well as means of transport</i>	
w tys. zł				in thous. zł				
OGÓŁEM TOTAL	36283,6	61421,7	60998,5	55427,3	39743,3	14934,1	15684,0	12658,4
w tym: <i>of which:</i>								
Jednostki rozwojowe <i>Development units</i>	8143,3	8426,7	15979,8	8189,0	6828,6	6114,9	1360,4	1077,4
Szkoły wyższe	26141,7	48499,3	41394,8	39992,2	27243,1	5488,9	12749,1	10872,2
<i>Higher education institutions</i>								

a Bez amortyzacji środków trwałych; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 208.

a Excluding depreciation of fixed assets; see general notes, item 3 on page 208.

TABL. 4 (171). **NAKŁADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ
WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
**CURRENT EXPENDITURE^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Badania <i>Research</i>		Prace rozwojowe <i>Experi- mental develop- ment</i>	SPECIFICATION
		podsta- wowe <i>basic</i>	stosowane <i>applied</i>		
		w tys. zł			
OGÓŁEM					TOTAL
2000	24299,2	12144,7	6320,4	5834,1	
2005	38419,2	25828,1	5800,1	6791,0	
2006	38713,4	24938,8	7197,4	6577,2	
2007	39743,3	22795,8	8602,7	8344,8	
w tym:					<i>of which:</i>
Jednostki rozwojowe	6828,6	77,7	1311,6	5439,3	<i>Development units</i>
Szkoły wyższe	27243,1	17046,5	7291,1	2905,5	<i>Higher education institutions</i>

a Bez amortyzacji środków trwałych; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 208.

a Excluding depreciation of fixed assets; see general notes, item 3 on page 208.

TABL. 5 (172). **STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	stopień zużycia w % degree of consumption in %				
OGÓŁEM	67,6	74,3	85,9	87,3	TOTAL
Jednostki rozwojowe	–	6,2	–	33,2	Development units
Szkoły wyższe	67,6	75,2	86,0	87,7	Higher education institutions

TABL. 6 (173). **NAKLĄDY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a W 2007 R. (ceny bieżące)***EXPENDITURE ON INNOVATION ACTIVITY IN INDUSTRY^a IN 2007 (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditure							
		na działalność badawczą i rozwojową on research and development activity	na zakup gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw on the acquisition of disembodied technology and know-how	na oprogramowanie on software	inwestycyjne capital		na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on staff training connected with innovation activity	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów on the marketing for new or significantly improved products	
					na budynki i budowę oraz grunty on land and buildings	na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu on the acquisition of instruments and equipment			
						razem total			w tym z importu of which import
w tys. zł in thous. zł									
OGÓŁEM	230714,7	5127,2	1,5	6305,1	31846,0	155038,5	41524,4	430,8	4377,0
TOTAL									
w tym: of which:									
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	155813,8	5105,8	1,5	2651,9	18385,3	97272,9	41524,4	430,8	4377,0
w tym: of which:									
Produkcja artykułów spożywczych i napojów	93164,0	208,7	1,5	972,9	7407,8	56397,0	28821,4	175,1	3402,0
Manufacture of food products and beverages									
Włókiennictwo	6776,7	1261,3	–	397,3	–	5091,8	–	1,0	25,3
Manufacture of textiles									
Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich	205,3	–	–	–	23,8	181,5	–	–	–
Manufacture of wearing apparel and furriery ^Δ									

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a Data concerns economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 6 (173). NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a W 2007 R. (cd.)
 EXPENDITURE ON INNOVATION ACTIVITY IN INDUSTRY^a IN 2007 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditure							
		na działalność badawczą i rozwójową on research and development activity	na zakup gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw on the acquisition of disembodied technology and know-how	na oprogramowanie on software	inwestycyjne capital		na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on staff training connected with innovation activity	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów on the marketing for new or significantly improved products	
					na budynki i budowle oraz grunty on land and buildings	na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu on the acquisition of instruments and equipment			
						razem total			w tym z importu of which import
w tys. zł in thous. zł									
Przetwórstwo przemysłowe (cd.) Manufacturing (cont.)									
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny ^Δ Manufacture of wood and wood, straw and wicker products ^Δ	11393,9	–	–	33,8	545,9	8005,5	–	–	–
Działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji Publishing, printing and reproduction of recorded media	859,7	806,4	–	–	–	–	–	–	53,3
Produkcja wyrobów chemicznych Manufacture of chemicals and chemical products	174,0	32,7	–	0,4	18,6	122,2	–	–	–
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	6822,5	–	–	344,1	–	6466,0	1037,7	–	12,4
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych Manufacture of other non-metallic mineral products	452,7	–	–	–	13,6	439,1	–	–	–
Produkcja wyrobów z metali ^Δ Manufacture of metal products ^Δ	1932,1	5,6	–	190,3	261,5	1474,8	–	–	–
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	17360,1	1419,8	–	288,3	4183,8	10388,3	7898,5	248,1	753,7
Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks	3047,6	1202,4	–	421,5	4,6	1279,5	532,8	6,6	30,3

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
 a Data concerns economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 6 (173). **NAKLĄDY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a W 2007 R. (dok.)**
EXPENDITURE ON INNOVATION ACTIVITY IN INDUSTRY^a IN 2007 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady <i>Of which expenditure</i>									
		na działalność badawczą i rozwój <i>on research and development activity</i>	na zakup gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw <i>on the acquisition of disembodied technology and know-how</i>	na oprogramowanie <i>on software</i>	inwestycyjne <i>capital</i>				na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną <i>on staff training connected with innovation activity</i>	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów <i>on the marketing for new or significantly improved products</i>	
					na budynki i budowle oraz grunty <i>on land and buildings</i>	na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu <i>on the acquisition of instruments and equipment</i>		razem total			w tym z importu of which import
w tys. zł <i>in thous. zł</i>											
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)											
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego ... <i>Manufacture of other transport equipment</i>	2347,6	169,0	–	3,3	1980,8	194,6	–	–	–		
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^A <i>Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.</i>	11277,6	–	–	–	3945,0	7232,6	3234,0	–	100,0		
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę Electricity, gas and water supply	70560,1	21,4	–	3653,2	13460,7	53424,8	–	–	–		
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	59967,0	21,4	–	3631,8	2889,0	53424,8	–	–	–		
Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody	10593,1	–	–	21,4	10571,7	–	–	–	–		

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
 a Data concerns economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 7 (174). **PRODUKCJA SPRZEDANA ORAZ PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH PRZEMYSŁOWYCH^a W 2007 R.****SOLD PRODUCTION AND NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN INDUSTRIAL ENTERPRISES^a IN 2007**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Produkcja sprzedana wyrobów ^b nowych lub istotnie ulepszonych w % produkcji sprzedanej wyrobów ogółem <i>Sold production of new or significantly improved products^b in % of sold production of industrial products</i>	Przychody netto ze sprzedaży produktów ^b nowych lub istotnie ulepszonych w % przychodów netto ze sprzedaży ogółem ^c <i>Net revenues from sales of new or significantly improved products^b in % of total turnover^c</i>			
		ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		
			nowych lub istotnie ulepszonych dla rynku <i>new or significantly improved for the market</i>	nowych lub istotnie ulepszonych tylko dla przedsiębiorstwa <i>new or significantly improved only for the enterprise</i>	eksport <i>export</i>
OGÓŁEM TOTAL	9,0	8,1	4,5	3,6	1,6
W tym przetwórstwo przemysłowe Of which manufacturing	9,3	9,2	5,2	4,0	1,8
w tym: <i>of which:</i>					
Produkcja artykułów spożywczych i napojów <i>Manufacture of food products and beverages</i>	12,3	11,0	6,7	4,3	1,3
Włókiennictwo <i>Manufacture of textiles</i>	10,8	10,1	6,3	3,8	2,5
Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich <i>Manufacture of wearing apparel and furriery^Δ</i>	11,6	10,9	–	10,9	3,8
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of wood and wood, straw and wicker products^Δ</i>	4,3	3,8	0,1	3,7	0,1
Działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Publishing, printing and reproduction of recorded media</i>	15,2	11,3	0,9	10,4	4,0
Produkcja wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	5,6	39,8	–	39,8	9,2

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Wprowadzonych na rynek w latach 2005-2007. c Ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

a Data concerns economic entities employing more than 49 persons. b Introduced into the market during 2005-2007. c From sale of products, goods and materials.

TABL. 7 (174). **PRODUKCJA SPRZEDANA ORAZ PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH PRZEMYSŁOWYCH^a W 2007 R. (dok.)**

SOLD PRODUCTION AND NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN INDUSTRIAL ENTERPRISES^a IN 2007 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Produkcja sprzedana wyrobów ^b nowych lub istotnie ulepszonych w % produkcji sprzedanej wyrobów ogółem <i>Sold production of new or significantly improved products^b in % of sold production of industrial products</i>	Przychody netto ze sprzedaży produktów ^b nowych lub istotnie ulepszonych w % przychodów netto ze sprzedaży ogółem ^c <i>Net revenues from sales of new or significantly improved products^b in % of total turnover^c</i>			
		ogółem <i>total</i>	w tym of which		
			nowych lub istotnie ulepszonych dla rynku <i>new or significantly improved for the market</i>	nowych lub istotnie ulepszonych tylko dla przedsiębiorstwa <i>new or significantly improved only for the enterprise</i>	eksport <i>export</i>
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)					
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	9,5	9,1	1,5	7,6	3,5
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	0,2	0,1	–	0,1	–
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	7,6	6,3	5,0	1,3	3,9
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	22,5	30,8	22,9	7,9	12,8
Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków <i>Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks</i>	23,0	45,1	40,8	4,3	0,3
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego <i>Manufacture of other transport equipment</i>	20,2	13,3	6,4	6,9	6,6
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^Δ <i>Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.</i>	1,2	1,1	–	1,1	0,8

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Wprowadzonych na rynek w latach 2005-2007. c Ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

a Data concerns economic entities employing more than 49 persons. b Introduced into the market during 2005-2007. c From sale of products, goods and materials.

TABL. 8 (175). ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYSŁE^a W 2007 R.
Stan w dniu 31 XII
MEANS OF AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY^a IN 2007
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Linie produkcyjne Production lines		Centra obróbkowe Processing centres	Roboty i manipulatory przemysłowe Industrial robots and manipulators		Komputery ^b Computers ^b
	automatyczne automatic	sterowane komputerem computer controlled		ogółem total	w tym roboty of which robots	
	w szt. in units					
OGÓŁEM TOTAL	205	209	86	59	49	450
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	201	204	86	59	49	319
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych i napojów Manufacture of food products and beverages	118	80	–	20	11	82
Włókiennictwo Manufacture of textiles	3	36	–	1	1	10
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny ^Δ Manufacture of wood and wood, straw and wicker products ^Δ	19	10	5	–	–	87
Działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji Publishing, printing and reproduction of recorded media	–	3	–	–	–	–
Produkcja wyrobów chemicznych Manufacture of chemicals and chemical products	2	–	–	–	–	2
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	41	52	12	31	31	37
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych Manufacture of other non-metallic mineral products	14	13	–	–	–	8
Produkcja wyrobów z metali ^Δ Manufacture of metal products ^Δ	–	2	7	–	–	5
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	3	2	56	5	5	54
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^Δ Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.	–	1	–	–	–	–

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi.

^a Data concerns economic entities employing more than 49 persons. ^b Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes.

TABL. 8 (175). **ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYSŁE^a**
W 2007 R. (dok.)
Stan w dniu 31 XII
MEANS OF AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY^a IN 2007 (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Linie produkcyjne Production lines		Centra obróbkowe Processing centres	Roboty i manipulatory przemysłowe Industrial robots and manipulators		Komputery ^b Computers ^b
	automatyczne automatic	sterowane komputerem computer controlled		ogółem total	w tym roboty of which robots	
	w szt. in units					
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków	1	1	4	1	–	1
<i>Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks</i>						
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	–	–	1	1	1	8
<i>Manufacture of other transport equipment</i>						
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^Δ	–	1	1	–	–	25
<i>Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.</i>						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	3	3	–	–	–	124
Electricity, gas and water supply						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	–	1	–	–	–	116
<i>Electricity, gas, steam and hot water supply</i>						
Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody	3	2	–	–	–	8
<i>Collection, purification and distribution of water</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi.

^a Data concerns economic entities employing more than 49 persons. ^b Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes.

TABL. 9 (176). **WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE**
DOMESTIC PATENTS AND UTILITY MODELS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Wynałazki:					
zgłoszone	19	25	17	34	Patent applications
udzielone patenty	6	13	7	14	Patents granted
Wzory użytkowe:					
zgłoszone	–	12	10	12	Utility model applications
udzielone prawa ochronne	–	15	16	9	Rights of protection granted

Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.
Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Spółeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 10 (177). PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE INTERNET W 2007 R.

Stan w styczniu

ENTERPRISES^a USING INTERNET IN 2007

As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	W % ogółu przedsiębiorstw <i>In % of total enterprises</i>	SPECIFICATION
Przedsiębiorstwa wykorzystujące:		<i>Enterprises using:</i>
dostęp do Internetu	85,5	<i>Internet access</i>
połączenie z Internetem przez:		<i>Internet access via:</i>
łącze szerokopasmowe ^b	52,5	<i>broadband connection^b</i>
modem analogowy (zwykła linia telefoniczna)	28,9	<i>analogue modem (connection over plain telephone line)</i>
modem cyfrowy	24,8	<i>digital modem</i>
łącze bezprzewodowe (np. GSM, GPRS, UMTS itp.)	14,4	<i>wireless connection (e.g. GSM, GPRS, UMTS)</i>
własną stronę internetową	50,0	<i>own website</i>

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b W technologii z rodziny DSL (ADSL, SDSL itp.) lub inne łącze stałe (np. sieć telewizyjną kablową, energetyczną – PLC).

a Data concerns economic entities employing more than 9 persons. b DSL connections (ADSL, SDSL etc.) or other fixed broadband connections (e.g. via cable TV network, power supply traction – PCL).

TABL. 11 (178). PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE TELEINFORMATYCZNE W 2007 R.

Stan w styczniu

ENTERPRISES^a USING SELECTED ICT SYSTEMS IN 2007

As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	W % ogółu przedsiębiorstw <i>In % of total enterprises</i>	SPECIFICATION
Przedsiębiorstwa wykorzystujące:		<i>Enterprises using:</i>
komputery	90,1	<i>computers</i>
sieć lokalną LAN:		<i>local area network (LAN):</i>
bezprzewodową	18,5	<i>wireless</i>
kablową	58,9	<i>wire based</i>
Intranet	33,3	<i>Intranet</i>
system informatyczny do obsługi zamówień	35,3	<i>Information Technology (IT) system to manage the placing or receipt of orders</i>
bezpłatne oprogramowanie, systemy „open source” np. Linux	21,3	<i>free, open source software and operating systems, like Linux</i>
ERP – system informatyczny do planowania zasobów przedsiębiorstwa	10,6	<i>Enterprise Resource Planning system</i>
CRM – oprogramowanie do zarządzania informacjami o klientach zapewniające dostęp do nich innym komórkom przedsiębiorstwa	14,2	<i>Customer Relationship Management system</i>

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concerns economic entities employing more than 9 persons.

DZIAŁ XIV CENY

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług (ok. 1800-2100 w różnych latach).

Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

System wag opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

2. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono jako średnie ważone współczynnikami wyrażającymi udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów.

Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen dokonane przez stałych ankietatorów na celowo wytypowanych 25 targowiskach w województwie. Do 2004 r. źródłem informacji o cenach uzyskiwanych przez rolników była miesięczna sprawozdawczość korespondentów rolnych, którzy notowali również ceny uzyskiwane w bezpośrednich obrotach między poszczególnymi gospodarstwami. W związku z tym dane od 2005 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV PRICES

General notes

1. The basis for compiling **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services (about 1800-2100 in various years).

Price indices of consumer goods and services were calculated applying the system of weights from the year preceding the one under the survey.

The weight system was based on the structure of households expenditure (excluding own consumption) on purchasing consumer goods and services, derived from the household budgets survey. The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose adapted to the needs of the Harmonized Indices of Consumer Prices (COICOP/HICP).

2. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased by consumers for production and investment purposes, connected mainly with agriculture.

The information on retail prices of goods and services comes from price quotations conducted by interviewers in selected sales outlets, in selected price survey regions.

Annual prices were calculated as arithmetic means of average monthly prices apart from annual prices of selected goods which were calculated as weighted averages of coefficients expressing shares of purchases made by consumers in particular months.

3. Data on **procurement prices** concerns prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers.

Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural product.

4. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected 25 marketplaces in the voivodship. Until 2004 the information on prices received by farmers was collected monthly from agricultural correspondents, whose reports also included prices of products traded between farms. Therefore data since 2005 has not been fully comparable with the data for the previous years.

Average annual prices were calculated as the arithmetic means of average monthly prices.

TABL. 1 (179). WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100		previous year = 100		
OGÓŁEM	110,7	102,0	100,9	102,3	TOTAL
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe	111,5	101,9	100,2	105,2	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	108,0	102,7	101,1	103,3	Alcoholic beverages, tobacco
Odzież i obuwie	105,6	96,3	95,7	93,0	Clothing and footwear
Mieszkanie	103,3	103,1	102,5	Dwelling
Zdrowie	110,1	102,5	101,3	102,3	Health
Transport	123,3	105,7	101,4	101,7	Transport
Rekreacja i kultura	109,4	99,8	99,8	100,4	Recreation and culture
Edukacja	112,0	101,3	102,0	100,8	Education

TABL. 2 (180). CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż – za 1 kg	2,57	2,88	2,73	3,04	Rice – per kg
Chleb pszenno-żytny – za 0,5 kg	1,03	1,20	1,23	1,47	Wheat-rye bread – per 0,5 kg
Mąka pszenna „Poznańska” – za 1 kg	1,56	1,43	1,39	1,72	Wheat flour "Poznańska" – per kg
Kasza gryczana prażona cała – za 500 g	1,97	2,55	2,51	2,96	Buckwheat whole roasted – per 500 g
Mięso wołowe z kością (rostbef) – za 1 kg	9,98	17,54	18,67	16,18	Beef meat, bone-in (roast beef) – per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	14,03	13,74	13,36	13,76	Pork meat, bone-in (centre loin) – per kg
Kurczęta patroszone – za 1 kg	6,02	5,56	4,95	6,37	Disembowelled chicken – per kg
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	18,91	19,80	19,03	19,91	Pork ham, boiled – per kg
Kielbasa „Toruńska” – za 1 kg	13,19	13,65	12,92	12,91	Sausage "Toruńska" – per kg
Filety z morskiczka mrożone – za 1 kg	12,56	11,93	12,52	13,17	Fillets of hake, frozen – per kg
Karp świeży – za 1 kg	9,56	10,67	10,45	10,91	Fresh carp – per kg
Śledź solony odgłowiony – za 1 kg	5,44	7,32	7,52	7,70	Salted herring, headless – per kg
Mleko krowie spożywcze 3-3,5% tłuszczu sterylizowane – za 1 l	2,16	2,46	2,48	2,60	Cows' milk, fat content 3-3,5% sterilized – per l
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% – za 200 ml	1,18	1,24	1,21	1,33	Sour cream, fat content 18% – per 200 ml
Ser twarogowy półtłusty – za 1 kg	8,11	9,30	9,31	9,45	Semi-fat cottage cheese – per kg
Ser dojrzewający „Gouda” – za 1 kg ...	16,17	16,05	14,85	16,48	Ripening "Gouda" cheese – per kg
Jaja kurze świeże – za 1 szt	0,34	0,33	0,34	0,37	Hen eggs, fresh – per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	2,88	3,37	3,28	3,66	Fresh butter, fat content 82,5% – per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej – za 1 l	4,15	4,61	4,44	4,64	Rape-oil, domestic production – per l
Pomarańcze – za 1 kg	3,70	4,54	4,58	5,07	Oranges – per kg
Jabłka ^{ab} – za 1 kg	2,34	1,79	2,05	2,57	Apples ^{ab} – per kg
Buraki ^a – za 1 kg	1,10	1,12	1,34	1,22	Beetroots ^a – per kg
Marchew ^a – za 1 kg	1,18	1,29	1,60	1,52	Carrots ^a – per kg
Ziemniaki ^a – za 1 kg	0,64	0,80	1,18	1,06	Potatoes ^a – per kg

a Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku. b W 2000 r. – droższe.

a Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing shares of purchases made by consumers in particular months of a year. b In 2000 – dessert apples.

TABL. 2 (180). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,90	3,02	3,05	2,88	White sugar, crystallized – per kg
Kawa naturalna mielona „Tchibo Family” – za 250 g	6,41	4,46	4,61	5,24	Natural coffee “Tchibo Family”, ground – per 250 g
Herbata „Madras” – za 100 g	2,04	2,28	2,30	2,45	Tea “Madras” – per 100 g
Sok jabłkowy – za 1 l	3,32	2,90	2,88	3,06	Apple juice – per l
Wódka czysta „Polonaise – Polish Vodka” 40% ^c – za 0,5 l	24,86	20,30	18,85	18,01	Vodka pure “Polonaise – Polish Vodka” 40% ^c – per 0,5 l
Papierosy „Mars” – za 20 szt	4,43	5,30	5,65	6,06	Cigarettes “Mars” – per 20 pcs
Ubranie męskie 2-częściowe, z elanowełny – za 1 kpl	457,13	502,66	474,40	417,36	Men’s suit, polyester staple fibres and wool – per set
Półbuty męskie skórzane, na podszwie nieskórzanej – za 1 parę	128,66	147,15	142,39	141,56	Men’s low leather shoes with non-leather sole – per pair
Półbuty damskie skórzane, na podszwie nieskórzanej – za 1 parę	111,56	130,24	124,21	123,13	Women’s low leather shoes with non-leather sole – per pair
Podzelowanie obuwia męskiego – za 1 parę	26,40	31,86	28,70	28,15	Resoling men’s shoes – per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej – za 1 m ³	1,37	2,00	2,00	2,06	Cold water from municipal water-line system – per m ³
Wywóz śmieci – za 1 m ³	27,67	29,45	31,89	32,89	Refuse collection – per m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^d – za 1 kW·h	0,29	0,44	0,46	0,47	Electricity for households (all-day tariff) ^d – per kW·h
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych ^e – za 1 m ³	0,90	1,47	1,85	2,01	Natural, high-methane gas from gas-line system ^e for households – per m ³
Węgiel kamienny – za 1 t	393,70	471,92	483,28	496,20	Hard coal – per t
Ciepła woda – za 1 m ³	11,44	14,18	14,07	13,77	Hot water – per m ³
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych – za 1 m ² powierzchni użytkowej	2,57	3,63	3,95	3,95	Heating of dwellings – per m ² of usable floor space
Pralka automatyczna typu domowego, na 5 kg suchej bielizny	1530,51	1292,83	1237,79	1239,88	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5 kg
Odkurzacz typu domowego	399,45	323,74	324,52	316,99	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	158,38	133,50	141,52	144,44	Steam iron
Wizyta u lekarza specjalisty II stopnia	40,82	51,81	52,00	54,25	Consultation of a second-graduated physician in specialist practice
Benzyna silnikowa „Euro-Super” – za 1 l	3,10	4,05	4,04	4,28	Motor petrol “Euro-Super” – per l
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim	1,43	1,77	1,82	1,84	Regular ticket for travelling by intra-urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna – za 5 km	12,41	11,74	11,72	11,64	Taxi daily fare – for 5 km distance
Bilet normalny do kina	9,59	12,25	12,48	12,81	Regular cinema ticket
Gazeta – dziennik lokalny	0,93	1,20	1,20	1,22	Local daily newspaper
Ondulacja na zimno włosów damskich	42,44	47,66	47,39	47,60	Women’s cold wave
Mydło toaletowe – za 100 g	1,38	1,40	1,31	1,21	Toilet soap – per 100 g
Ciągnik „Ursus 2812”	36050,00	63074,00	66612,00	70719,00	Tractor “Ursus 2812”
Siewnik zbożowy ciągnikowy, zawieszany	5805,39	12877,00	13765,67	14597,00	Tractor mounted grain drill
Mocznik nawozowy 46% N – za 25 kg	13,60	23,77	23,75	26,03	Urea, nutritive content 46% N – per 25 kg
Przemiał pszenicy – za 1 dt	15,45	20,63	20,33	20,72	Grinding of wheat – per dt
Badanie kliniczne krowy	14,63	19,87	21,41	23,29	Cow’s clinical examination

c W 2000 r. – 50%. d Od 2001 r. zawiera opłatę za energię elektryczną, stawkę systemową, składnik stały i zmienny stawki sieciowej oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 100 kW·h energii elektrycznej. e Zawiera opłatę za gaz i usługę przesyłową (stałą i zmienną) oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 18,25 m³ gazu.

c In 2000 – 50%. d Since 2001 including charge for electricity, system rate, standing and variable elements of electricity network rate and subscription fee with the monthly use of 100 kW·h of electricity. e Including charge for gas and gas transmitting (standing and variable) and subscription fee with the monthly use of 18,25 m³ of gas.

TABL. 3 (181). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż (bez siewnego) – za 1 dt:					<i>Cereal grain (excluding sowing seed) – per dt:</i>
pszenicy	51,08	36,03	43,75	70,12	<i>wheat</i>
żyta	36,91	25,68	37,11	58,59	<i>rye</i>
jęczmienia	54,33	34,51	40,36	67,78	<i>barley</i>
owsa i mieszanek zbożowych	41,80	25,04	32,35	50,27	<i>oats and mixed cereal</i>
pszennyża	49,77	30,33	36,96	61,31	<i>triticale</i>
Ziemniaki – za 1 dt	15,98	17,97	16,37	19,75	<i>Potatoes – per dt</i>
w tym jadalne (bez wczesnych)	40,39	47,05	55,86	50,12	<i>of which edible (excluding early kinds)</i>
Buraki cukrowe – za 1 dt	11,55	17,22	12,22	11,21	<i>Sugar beets – per dt</i>
Rzepak i rzepik przemysłowy – za 1 dt	80,64	77,21	88,87	95,10	<i>Industrial rape and agrimony – per dt</i>
Liście tytoniu – za 1 dt	659,96	305,00	288,53	321,05	<i>Raw tobacco – per dt</i>
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					<i>Animals for slaughter – per kg:</i>
bydło (bez cieląt)	2,87	4,00	3,82	3,99	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	6,18	9,48	11,21	8,24	<i>calves</i>
trzoda chlewna	3,69	3,83	3,60	3,49	<i>pigs</i>
Mleko krowie – za 1 l	0,87	1,01	1,01	1,13	<i>Cows' milk – per l</i>
Jaja kurze spożywcze – za 1 szt	0,28	0,24	0,25	0,27	<i>Hen eggs – per piece</i>

TABL. 4 (182). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziemiopłody – za 1 dt					Crops – per dt
Ziarno zbóż: pszenicy	57,20	43,74	50,68	75,19	<i>Cereal grain of: wheat</i>
żyta	42,06	28,57	36,02	61,91	<i>rye</i>
jęczmienia	51,05	41,73	46,60	71,34	<i>barley</i>
owsa	44,53	30,56	37,55	61,75	<i>oats</i>
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych)	35,12	51,92	79,78	82,97	<i>Potatoes (excluding edible early kinds)</i>
Zwierzęta gospodarskie – za 1 szt					Livestock – per head
Krowa dojna	1347,13	2180,91	2372,21	2447,21	<i>Dairy cow</i>
Jałówka 1-rocza	839,54	1315,78	1539,82	1491,50	<i>One-year heifer</i>
Prosię na chów	83,87	132,28	110,80	87,43	<i>Piglet</i>
Koń roboczy	3055,17	3400,00	4016,67	3964,44	<i>Farm horse</i>
Żrebię 1-rocze	1710,18	2159,26	2376,52	2179,31	<i>One-year colt</i>
Żywiec rzeźny – za 1 kg					Animals for slaughter – per kg
Bydło (bez cieląt) ^a	1,89	3,00	3,31	3,16	<i>Cattle (excluding calves)^a</i>
Cielęta	6,84	8,87	8,47	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	3,64	3,70	.	.	<i>Pigs</i>

a Średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.

a Average weighted price of cattle for slaughter calculated with the adoption of the structure of procurement quantity of young cattle and cows for slaughter.

DZIAŁ XV ROLNICTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Dział zawiera dane dotyczące: użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, produkcji roślinnej, pogłowia zwierząt gospodarskich, produkcji zwierzęcej, skupu produktów rolnych oraz wyposażenia rolnictwa w środki produkcji.

2. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności, do której są zaliczane.

3. **Gospodarstwo rolne** oznacza grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą oraz prawami i obowiązkami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

4. **Gospodarstwa rolne** w użytkowaniu indywidualnym obejmują:

- 1) gospodarstwa indywidualne o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych, prowadzone przez rolników na gruntach własnych i niewłasnych (określane do 2001 r. jako indywidualne gospodarstwa rolne);
- 2) gospodarstwa indywidualne o powierzchni do 1 ha użytków rolnych (działki rolne, w tym np. działki służbowe) użytkowane rolniczo przez osoby fizyczne (określane do 2001 r. jako indywidualne działki rolne) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych.

5. Dane o **gruntach** wykazano według granic administracyjnych województwa oraz według siedziby użytkownika.

Dane o powierzchni użytków rolnych ogółem oraz według rodzajów użytków od 2002 r. prezentuje się bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. Dane za 2000 r. podano w warunkach porównywalnych.

Do **sadów** zaliczono grunty zasadzone drzewami i krzewami owocowymi o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

W pozycji „pozostałe grunty” zawarto również użytki rolne nieużytkowane rolniczo, tj. tereny budowlane, rekreacyjne itp.

6. **Globalna produkcja rolnicza** obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

CHAPTER XV AGRICULTURE AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. This chapter contains data on: land use, sown area, crop output, livestock population, animal output, procurement of agricultural products and means of production in farming.

2. The presented information has been compiled using the **kind of activity method** and concerns agricultural activity within the scope of crop and animal production conducted by economic entities, regardless of the sections of the NACE rev. 1.1 in which they are included.

3. **Agricultural holding** is understood as an agricultural area, including forest land, buildings or their parts, equipment and stock, if they constitute or may constitute an organized economic unit as well as rights and obligations related to running an agricultural holding.

4. **Agricultural holdings** in private use include:

- 1) private farms exceeding 1 ha of agricultural land, tended by farmers on their own or rented land (defined until 2001 as private farms);
- 2) private farms up to 1 ha of agricultural land (agricultural plots, of which e.g. company plots) used for agricultural purposes by natural persons (defined until 2001 as private agricultural plots) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land.

5. Data on **land** is presented according to administrative borders of the voivodship and land user's seat.

Data regarding the total area of agricultural land and area by land type since 2002 has been presented excluding non-farm land. Data for 2000 is presented in comparative conditions.

Orchards are understood as land planted with fruit-bearing trees and bushes with the area not smaller than 0,1 ha.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

Item "other land" includes also non-farm land, i.e. occupied by buildings, recreational gardens etc.

6. **Gross agricultural output** includes:

- 1) **crop output**, i.e. raw (not processed) plant products (harvests for a given year);
- 2) **animal output**, i.e. production of animals for slaughter, raw (not processed) animal products as well as the increase in farm animal stocks (livestock – basic and working herd), which includes: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inventarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu oraz na targowiskach.

7. Dane o **produkcji, plonach i skupie** zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (wyka, łubin, bobik oraz pozostałe np. peluszka, mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włókniстых (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorja).

Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. konieczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na pasze.

8. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

9. Jako **jednostkę siły pociągowej** w rolnictwie przyjęto 1 konia roboczego. W danych o zasobach **żywej siły pociągowej** wykazano konie robocze, tj. konie 3-letnie i starsze. Przeliczeń **mechanicznej siły pociągowej** dokonano, przyjmując jako jednostkę siły pociągowej moc ciągnika na zaczeple równą 2,2 kW.

10. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

11. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, szacunków oraz ocen prowadzonych przez rzeczoznawców szczebla terenowego dla danych nieobjętych sprawozdawczością.

12. Do przeliczeń wyników i czynników produkcji na jednostkę powierzchni przyjęto użytki rolne rozliczane według siedziby użytkownika gospodarstwa – stan w czerwcu.

13. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2003/04 oznacza okres od 1 VII 2003 r. do 30 VI 2004 r.).

14. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – prezentuje się według siedziby użytkownika.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories of plant and animal products and the increase in farm animal stocks (livestock – basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sowing material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centers and on market-places.

7. Data regarding the **production, yields and procurement** of cereals, pulses and oil-bearing plants concerns grain. Data concerning **cereals** includes: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals**, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale does not include cereal mixed, unless otherwise indicated.

Pulses for grain include edible pulses (peas, beans, broad beans and others) and feed pulses (vetch, lupine, field beans and others, e.g. field peas, pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oil-bearing crops (rape, agrimony, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory).

Feed plants include: feed pulses, legumes (of which perennial: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses as well as root plants (mangold, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip etc.) and maize for feeds.

8. Data regarding **agricultural tractors** concerns 4-wheeled and tracked tractors.

9. One draft horse was assumed as the **unit of draft force** in agriculture. Data regarding **live draft force** comprises draft horses, i.e. horses aged 3 years and older. Calculations of **mechanical draft force** were carried out assuming 2,2 kW of tractor engine power as the unit of draft force.

10. **Procurement of agricultural products** includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal) purchased by economic entities directly from producers.

11. Data regarding the land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal production, as well as tractors was compiled on the basis of reports, results of sample surveys, estimation and evaluations made by field experts for data not included in reports.

12. Agricultural land calculated by the land user's seat was assumed for calculation of results and production factors per area unit – as of June.

13. **Farming years** cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2003/04 farming year covers the period from 1 VII 2003 to 30 VI 2004).

14. Data, unless otherwise indicated, is presented by the land user's seat.

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:
 - 1) **lasów publicznych** stanowiących własność:
 - a) Skarbu Państwa – zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub w całości przez:
 - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
 - jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
 - jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych oraz Agencję Nieruchomości Rolnych (do 15 VII 2003 r. – Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa),
 - b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu);
 - 2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:
 - a) osób fizycznych,
 - b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
 - c) spółdzielni produkcyjnych i kółek rolniczych oraz lasów oddanych im w zarząd i bezpłatnie użytkowanie,
 - d) innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (powierzchnia niezalesiona).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 2 lat, a w razie klęsk żywiołowych w ciągu ostatnich 5 lat i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 2 lata, a w razie klęsk żywiołowych dłużej niż 5 lat oraz uprawy i młodniki I klasy wieku o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie – 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21-40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na gruntach leśnych z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:
 - 1) **public forests** owned by:
 - a) the State Treasury – managed and utilized temporarily or perpetually by:
 - the State Forests National Forest Holding (abbreviated as “State Forests”) supervised by the Minister of Environment,
 - nature protection units (national parks),
 - organizational units supervised by other ministers, voivods, gminas or municipal associations as well as the Agricultural Property Agency (until 15 VII 2003 – the Agricultural Property Agency of the State Treasury),
 - b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status since 1999);
 - 2) **private forests** owned by:
 - a) natural persons,
 - b) land held in common by all or part of the residents of a village,
 - c) production cooperatives and farmers’ associations as well as forests given them into administration and free use,
 - d) other legal persons.

2. Forest land includes forest area as well as land connected with silviculture.

Forest area includes land with a homogeneous area of at least 0,10 ha:

- covered with forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (non-wooded area).

These areas are designated for silviculture production or comprise portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purposes of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas etc.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 2 years, in case of natural disasters within the past 5 years, and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 2 years, in case of natural disasters longer than 5 years, as well as crops and greenwoods in the I age category, with plantings less than 0,5 (full plantings 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the II age category (21-40 years) with plantings up to 0,3 inclusive or planted with trees in the III or higher age category (41 years or more) with plantings up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the renewal class and to be renewed.

Renewals are understood as new tree stands formed in place of removed stands:

- 1) artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;
- 2) natural renewals are tree crops formed on forest land through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną, tj. gruntach nieleśnych.

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach publicznych i prywatnych poza lasami i terenami zieleni w miastach. Najczęściej występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: lasów i gruntów leśnych, gruntów przeznaczonych prawomocnymi decyzjami do zalesienia, sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Lesistość (wskaźnik lesistości) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

4. Dane o pozyskaniu drewna w układzie sortymentowym zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami oraz w oparciu o Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 IV 2004 r. (Dz. U. Nr 89, poz. 844) w miejsce stosowanej do 31 XII 2004 r.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture, i.e. non-forest land.

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs on public and private areas outside the forest and green areas in cities. The most frequently the term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes forests and forest land, land designated by legally binding decisions for afforestation, orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. Forest cover (forest cover indicator) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

4. Data on removals in assortment order was presented according to the quality and size classification defined by the Polish Norms and with respect of the Polish Classification of Products and Services implemented by the regulation of the Council of Ministers dated 6 IV 2004 (Journal of Laws No. 89, item 844), replacing the classification used until 31 XII 2004.

Rolnictwo Agriculture

TABL. 1 (183). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Użytki rolne ^a (stan w czerwcu) w tys. ha	1188,7	1089,3	1094,7	1116,6	Agricultural land ^a (as of June) in thous. ha
w tym gospodarstwa indywidualne	1135,8	1061,2	1066,7	1090,6	of which private farms
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) w %:					Share in total sown area (as of June) in %:
zbóż podstawowych	43,6	44,4	41,5	42,4	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	42,2	44,0	41,0	42,1	of which private farms
ziemniaków	10,3	4,8	4,4	3,8	potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne	10,3	4,9	4,5	3,8	of which private farms
rzepaku i rzepiku	0,1	0,4	0,6	0,6	rape and agrimony
w tym gospodarstwa indywidualne	0,0	0,2	0,4	0,4	of which private farms

^a Według granic administracyjnych.
^a By administrative borders.

TABL. 1 (183). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE (dok.)**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Plony z 1 ha w dt:					<i>Yields per 1 ha in dt:</i>
zboż podstawowych	15,8	26,8	22,3	25,7	<i>basic cereals</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	15,5	25,7	22,1	25,6	<i>of which private farms</i>
ziemniaków	194	172	147	196	<i>potatoes</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	194	172	147	196	<i>of which private farms</i>
rzepaku i rzepiku	22,9	28,4	19,2	23,1	<i>rape and agrimony</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	19,2	27,2	18,8	20,3	<i>of which private farms</i>
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych ^b (stan w czerwcu) na 100 ha użytków rolnych	60,0	67,6	69,8	69,0	<i>Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads^b (as of June) per 100 ha of agricultural land</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	62,8	68,9	71,2	70,0	<i>of which private farms</i>
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) w %	54,1	52,9	54,8	54,3	<i>Share of cows in cattle stocks (as of June) in %</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	54,2	52,9	54,9	54,3	<i>of which private farms</i>
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w końcu lipca) w %	8,5	9,7	9,6	9,2	<i>Share of sows in pig stocks (as of the end of July) in %</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	8,5	9,7	9,6	9,3	<i>of which private farms</i>
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podro- bami) ^c na 1 ha użytków rolnych w kg ..	153,5	166,9	181,1	185,4	<i>Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)^c per 1 ha of agricultural land in kg</i>
Produkcja mleka krowiego w l:					<i>Production of cows' milk in l:</i>
na 1 ha użytków rolnych	1035	1482	1600	1607	<i>per 1 ha of agricultural land</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	1089	1516	1638	1640	<i>of which private farms</i>
na 1 krowę	3426	4163	4286	4185	<i>per cow</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	3422	4160	4281	4183	<i>of which private farms</i>
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) na 100 ha użytków rolnych w szt	7,1 ^d	8,8	.	9,0	<i>Agricultural tractors (as of June) per 100 ha of agricultural land in units</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	7,4 ^d	9,0	.	9,2	<i>of which private farms</i>
Zużycie nawozów mineralnych lub chemi- cznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^e w kg	75,2	87,1	91,5	89,3	<i>Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land^e in kg</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	75,9	86,7	92,3	89,0	<i>of which private farms</i>

^b Patrz uwaga do tabl. 10 na str. 239; trzoda chlewna – stan w końcu lipca. ^c Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. ^d Stan w dniu 31 XII. ^e Dane dotyczą odpowiednio lat gospodarczych: 1999/2000, 2004/05, 2005/06, 2006/07.

^b See note to table 10 on page 239; pigs – as of the end of July. ^c Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. ^d As of 31 XII. ^e Data concerns respectively 1999/2000, 2004/05, 2005/06 and 2006/07 farming years.

TABL. 2 (184). **UŻYTKOWANIE GRUNTÓW^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
Stan w czerwcu
LAND USE^a BY OWNERSHIP SECTORS
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	Sektor publiczny <i>Public sector</i>	Sektor prywatny <i>Private sector</i>		SPECIFICATION	
			razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>		
			w ha <i>in ha</i>			
WEDŁUG SIEDZIBY UŻYTKOWNIKA BY THE LAND USER'S SEAT						
Powierzchnia ogólna	2000	2019869	591027	1428842	1391696	Total area
	2005	2026038	643093	1382944	1275328	
	2006	2027183	617706	1409477	1305024	
	2007	2025884	609698	1416186	1312860	
Użytki rolne	2000	1192693	35170	1157523	1140298	<i>Agricultural land</i>
	2005	1097480	15826	1081654	1068906	
	2006	1103997	15783	1088214	1074819	
	2007	1124648	12969	1111679	1098601	
grunty orne	2000	794986	18519	776467	761771	<i>arable land</i>
	2005	713384	7096	706288	694903	
	2006	730036	6767	723269	711187	
	2007	701502	2036	699467	687784	
sady	2000	3650	39	3611	3587	<i>orchards</i>
	2005	3966	29	3936	3902	
	2006	4103	20	4083	4052	
	2007	4921	6	4915	4885	
łąki	2000	240080	7221	232859	231596	<i>meadows</i>
	2005	259674	5718	253956	253266	
	2006	254012	5978	248034	247327	
	2007	276962	1280	275681	275132	
pastwiska	2000	153977	9391	144586	143344	<i>pastures</i>
	2005	120457	2983	117474	116835	
	2006	115846	3018	112828	112253	
	2007	116509	674	115835	115208	
pozostałe	2007	24754	8973	15781	15593	<i>others</i>
Lasy ^b	2000	598402	413301	185101	179520	<i>Forests^b</i>
	2005	609620	445536	164084	150145	
	2006	614103	449769	164334	150253	
	2007	617540	450719	166821	152734	
Pozostałe grunty	2000	228774	142556	86218	71878	<i>Other land</i>
	2005	318938	181731	137207	56277	
	2006	309083	152154	156929	79952	
	2007	283696	146010	137686	61526	

a W 2007 r. zgodnie z metodologią EUROSTAT-u, prezentuje się grunty orne, sady, łąki i pastwiska w dobrej kulturze rolnej – utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 III 2007 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 46, poz. 306); dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. b Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną.

a According to EUROSTAT methodology, in 2007 data on arable land, orchards, meadows and pastures concerns area in good agricultural condition – maintained in accordance with norms defined in the regulation of Minister of Agricultural and Rural Development, dated 12 III 2007 about minimal norms (Journal of Laws No. 46, item 306); data is not fully comparable with the data for the previous years. b Including land connected with silviculture.

TABL. 2 (184). UŻYTKOWANIE GRUNTÓW^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (dok.)
 Stan w czerwcu
 LAND USE^a BY OWNERSHIP SECTORS (cont.)
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	Sektor publiczny <i>Public sector</i>	Sektor prywatny <i>Private sector</i>		SPECIFICATION
			razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
			w ha <i>in ha</i>		
WEDŁUG GRANIC ADMINISTRACYJNYCH BY ADMINISTRATIVE BORDERS					
Powierzchnia ogólna	2000 2017958	591731	1426227	1388147	Total area
	2005 2018620	643897	1374723	1267603	
	2006 2018701	618501	1400200	1296874	
	2007 2018701	610458	1408243	1304659	
Użytki rolne	2000 1188689	35635	1153054	1135825	<i>Agricultural land</i>
	2005 1089289	16429	1072860	1061244	
	2006 1094702	16377	1078325	1066734	
	2007 1116590	13563	1103027	1090577	
grunty orne	2000 787170	18743	768427	753747	<i>arable land</i>
	2005 707362	7286	700076	689775	
	2006 723065	6919	716146	705681	
	2007 695953	2198	693755	682648	
sady	2000 4529	41	4488	4464	<i>orchards</i>
	2005 4038	29	4009	3974	
	2006 4174	20	4154	4123	
	2007 5004	6	4998	4968	
łąki	2000 241528	7239	234289	233013	<i>meadows</i>
	2005 258247	6049	252197	251507	
	2006 252435	6328	246107	245537	
	2007 275251	1625	273626	273086	
pastwiska	2000 155462	9612	145850	144601	<i>pastures</i>
	2005 119642	3065	116577	115988	
	2006 115028	3110	111918	111393	
	2007 115679	767	114912	114343	
pozostałe	2007 24703	8967	15736	15532	<i>others</i>
Lasy ^b	2000 598319	413417	184902	179321	<i>Forests^b</i>
	2005 609719	445683	164036	150137	
	2006 614239	449917	164322	150294	
	2007 617583	450850	166733	152635	
Pozostałe grunty	2000 230950	142679	88271	73001	<i>Other land</i>
	2005 319612	181784	137828	56223	
	2006 309760	152207	157553	79846	
	2007 284528	146045	138483	61447	

a W 2007 r. zgodnie z metodologią EUROSTAT-u, prezentuje się grunty orne, sady, łąki i pastwiska w dobrej kulturze rolnej – utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 III 2007 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 46, poz. 306); dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. b Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną.

a According to EUROSTAT methodology, in 2007 data on arable land, orchards, meadows and pastures concerns area in good agricultural condition – maintained in accordance with norms defined in the regulation of Minister of Agricultural and Rural Development, dated 12 III 2007 about minimal norms (Journal of Laws No. 46, item 306); data is not fully comparable with the data for the previous years. b Including land connected with silviculture.

TABL. 3 (185). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2006	2000	2005	2006
	ogółem total			w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms		
	rok poprzedni = 100			previous year = 100		
Produkcja globalna	90,5	100,4	100,2	90,2	100,4	100,6
<i>Gross output</i>						
roślinna	77,8	97,5	85,4	77,1	96,1	85,9
<i>crop</i>						
zwierzęca	99,9	101,9	107,0	99,9	102,8	107,2
<i>animal</i>						
Produkcja końcowa	94,5	99,9	102,4	94,1	100,4	102,8
<i>Final output</i>						
roślinna	67,9	81,9	82,1	64,5	78,6	82,7
<i>crop</i>						
zwierzęca	100,2	103,1	105,0	100,2	104,0	105,2
<i>animal</i>						
Produkcja towarowa	96,2	102,3	102,5	96,0	102,9	102,5
<i>Market output</i>						
roślinna	80,4	101,4	91,0	78,7	99,4	90,2
<i>crop</i>						
zwierzęca	99,5	102,4	103,9	99,3	103,3	103,9
<i>animal</i>						

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt. 1) na str. 23.
a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 23.

TABL. 4 (186). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	SPECIFICATION
	w odsetkach in percent			
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT				
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	36,7	34,4	26,8	Crop output
Zboża	10,0	13,3	8,0	Cereals
w tym zboża podstawowe	5,2	8,1	4,9	of which basic cereals
w tym: pszenica	2,2	1,5	0,9	of which: wheat
żyto	1,9	2,1	1,3	rye
jęczmień	0,5	0,7	0,4	barley
Ziemniaki	11,3	3,7	3,3	Potatoes
Przemysłowe	1,3	1,5	1,5	Industrial
w tym buraki cukrowe	0,7	1,1	1,1	of which sugar beets
Warzywa	2,4	2,1	2,0	Vegetables
Owoce	1,1	0,9	1,1	Fruit
Siano łąkowe	4,0	5,0	4,0	Meadow hay
Pozostałe	6,6	7,9	6,9	Others

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt. 1) na str. 23.
a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 23.

TABL. 4 (186). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	SPECIFICATION
	w odsetkach in percent			
PRODUKCJA GLOBALNA (dok.) GROSS OUTPUT (cont.)				
Produkcja zwierzęca	63,3	65,6	73,2	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	29,0	24,1	26,8	Animals for slaughter ^b
w tym:				of which:
bydło (bez cieląt)	5,1	4,7	6,4	cattle (excluding calves)
cielęta	2,0	1,6	1,9	calves
trzoda chlewna	15,8	11,9	12,1	pigs
owce	0,1	0,1	0,1	sheep
drób	4,7	5,2	5,5	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	-1,1	1,4	0,7	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	28,4	35,0	41,4	Cows' milk
Jaja kurze	2,8	1,7	1,5	Hen eggs
Obornik	3,7	3,0	2,5	Manure
Pozostałe	0,5	0,4	0,3	Others
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT				
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	14,1	11,8	9,7	Crop output
Zboża	3,7	4,6	2,7	Cereals
w tym zboża podstawowe	3,3	4,1	2,4	of which basic cereals
w tym: pszenica	2,0	1,3	0,9	of which: wheat
żyto	0,7	0,9	0,5	rye
jęczmień	0,1	0,3	0,2	barley
Ziemniaki	3,7	1,9	1,8	Potatoes
Przemysłowe	2,6	2,2	2,0	Industrial
w tym buraki cukrowe	1,1	1,7	1,5	of which sugar beets
Warzywa	2,5	2,0	2,0	Vegetables
Owoce	1,3	1,0	1,1	Fruit
Pozostałe	0,3	0,1	0,1	Others
Produkcja zwierzęca	85,9	88,2	90,3	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	42,0	32,9	34,2	Animals for slaughter ^b
w tym:				of which:
bydło (bez cieląt)	7,8	6,6	8,5	cattle (excluding calves)
cielęta	2,4	1,8	2,0	calves
trzoda chlewna	22,2	15,7	15,0	pigs
owce	0,1	0,1	0,1	sheep
drób	7,4	7,6	7,7	poultry
Mleko krowie	39,9	52,8	54,3	Cows' milk
Jaja kurze	3,2	1,9	1,5	Hen eggs
Pozostałe	0,8	0,6	0,3	Others

^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 5 (187). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW**
Stan w czerwcu
SOWN AREA
As of June

ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2006	2007			CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
w ha <i>in ha</i>							
O G Ó Ł E M	742463	676806	697542	683889	682334	671457	T O T A L
Zboża	569897	503853	502103	505442	504318	495919	<i>Cereals</i>
zboża podstawowe ...	323376	300294	289332	290281	289362	282410	<i>basic cereals</i>
pszenica	72288	39286	39640	37022	36815	34977	<i>wheat</i>
żyto	132852	103919	94985	96765	96648	94976	<i>rye</i>
jęczmień	27090	21295	22359	24120	23918	22793	<i>barley</i>
owies	49032	53506	46788	52004	51922	50998	<i>oats</i>
pszenżyto	42114	82288	85560	80372	80059	78667	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe ..	240076	194859	205425	207301	207189	206749	<i>cereal mixed</i>
gryka i proso	4924	4426	3744	4368	4361	4281	<i>buckwheat and millet</i>
kukurydza na ziarno	1521	4273	3602	3491	3407	2477	<i>maize for grain</i>
Strączkowe	6581	8745	10460	8720	8681	8512	<i>Pulses</i>
konsumpcyjne	471	139	192	133	133	133	<i>edible</i>
pastewne ^a	6110	8606	10268	8587	8548	8379	<i>feed^a</i>
Ziemniaki	76238	32759	30754	25812	25799	25767	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	7867	9372	10070	10037	9946	8299	<i>Industrial</i>
w tym:							<i>of which:</i>
buraki cukrowe	5468	5802	4933	4621	4603	4277	<i>sugar beets</i>
oleiste	1050	2504	4204	4883	4807	3440	<i>oil-bearing</i>
w tym rzepak i rzepik	1010	2449	3906	4368	4296	2974	<i>of which rape and agrimony</i>
Pastewne	72872	113690	135558	126270	126004	125507	<i>Feed</i>
w tym:							<i>of which:</i>
okopowe	3602	650	620	386	383	383	<i>root plants</i>
kukurydza na paszę	11076	46190	51504	55257	55096	54902	<i>maize for feeds</i>
Pozostałe uprawy ^b	9008	8387	8597	7608	7586	7453	<i>Other crops^b</i>
w tym warzywa gruntowe	5315	4206	3659	3504	3502	3470	<i>of which field vegetables</i>

^a Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. ^b Warzywa, truskawki, uprawy na nawozy zielone, wysadki okopowych itp.

a Including cereal and pulse mixed for grain. b Vegetables, strawberries, green fertilizer crops, root plant planting etc.

TABL. 6 (188). ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2006	2007			CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
ZBIORY w t PRODUCTION in t							
Zboża	846814	1351688	1075889	1308596	1304453	1274332	Cereals
w tym:							<i>of which:</i>
zboża podstawowe ...	511883	804321	644939	747453	744136	722511	<i>basic cereals</i>
pszenica	132423	119372	97293	109277	108478	101666	<i>wheat</i>
żyto	188346	243347	190827	204298	203927	199450	<i>rye</i>
jęczmień	38975	60533	47863	67479	66801	62855	<i>barley</i>
owies	55527	129500	86152	125344	125132	122905	<i>oats</i>
pszenżyto	96613	251569	222804	241054	239797	235635	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe ..	324239	522170	415047	536169	535895	534641	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	1479065	563506	452091	504961	504679	504051	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	178256	240025	243319	231576	230555	212995	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	2313	6957	7500	10091	9807	6035	<i>Rape and agrimony</i>
Siano łąkowe	880205	1367874	1118717	1601891	1599436	1597347	<i>Meadow hay</i>
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt							
Zboża	14,9	26,8	21,4	25,9	21,4	25,7	Cereals
w tym:							<i>of which:</i>
zboża podstawowe ...	15,8	26,8	22,3	25,7	25,7	25,6	<i>basic cereals</i>
pszenica	18,3	30,4	24,5	29,5	29,5	29,1	<i>wheat</i>
żyto	14,2	23,4	20,1	21,1	21,1	21,0	<i>rye</i>
jęczmień	14,4	28,4	21,4	28,0	27,9	27,6	<i>barley</i>
owies	11,3	24,2	18,4	24,1	24,1	24,1	<i>oats</i>
pszenżyto	22,9	30,6	26,0	30,0	30,0	30,0	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe ..	13,5	26,8	20,2	25,9	25,9	25,9	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	194	172	147	196	196	196	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	326	414	493	501	501	498	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	22,9	28,4	19,2	23,1	22,8	20,3	<i>Rape and agrimony</i>
Siano łąkowe	36,7	52,7	44,0	57,8	58,0	58,1	<i>Meadow hay</i>

TABL. 7 (189). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES

WARZYWA	2000	2005	2006	2007			VEGETABLES
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
POWIERZCHNIA w ha – stan w czerwcu <i>AREA in ha – as of June</i>							
O G Ó Ł E M	5315	4206	3659	3504	3502	3470	T O T A L
Kapusta	1227	925	804	746	746	746	<i>Cabbages</i>
Kalafiory	158	189	168	170	170	170	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	601	490	423	389	389	389	<i>Onions</i>
Marchew jadalna	740	799	691	646	645	645	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	663	446	384	357	357	357	<i>Beetroots</i>
Ogórki	671	448	366	337	337	337	<i>Cucumbers</i>
Pomidory	586	230	200	167	167	167	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^a	669	679	623	691	691	659	<i>Others^a</i>
ZBIORY w t <i>PRODUCTION in t</i>							
O G Ó Ł E M	81075	84480	69324	67004	66965	66813	T O T A L
Kapusta	35884	37914	28045	26864	26855	26855	<i>Cabbages</i>
Kalafiory	1369	2586	2072	2544	2544	2544	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	7004	5784	7492	5130	5130	5130	<i>Onions</i>
Marchew jadalna	12231	16668	13321	13591	13571	13571	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	10264	7971	6693	6844	6836	6836	<i>Beetroots</i>
Ogórki	4670	3610	3111	2855	2855	2855	<i>Cucumbers</i>
Pomidory	4834	2377	2062	1520	1520	1520	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^a	4819	7571	6527	7656	7654	7502	<i>Others^a</i>
PLONY z 1 ha w dt <i>YIELDS per 1 ha in dt</i>							
Kapusta	292	410	349	360	360	360	<i>Cabbages</i>
Kalafiory	87	137	123	150	150	150	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	117	118	177	132	132	132	<i>Onions</i>
Marchew jadalna	165	209	193	210	210	210	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	155	179	175	192	191	191	<i>Beetroots</i>
Ogórki	70	81	85	85	85	85	<i>Cucumbers</i>
Pomidory	82	104	103	91	91	91	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^a	72	111	105	111	111	114	<i>Others^a</i>

^a Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, salata, rabarbar itp.
^a Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABL. 8 (190). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEW**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007			SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
POWIERZCHNIA w ha – stan w czerwcu <i>AREA in ha – as of June</i>							
O G Ó Ł E M	4930	2921	3429	2977	2971	2941	T O T A L
Jablonie	2674	1762	1916	1806	1800	1771	<i>Apples</i>
Grusze	458	199	263	198	198	198	<i>Pears</i>
Śliwy	716	384	464	285	285	284	<i>Plums</i>
Wiśnie	911	431	519	379	379	379	<i>Cherries</i>
Czereśnie	137	98	108	123	123	123	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^a	34	47	159	186	186	186	<i>Others^a</i>
ZBIORY w t <i>PRODUCTION in t</i>							
O G Ó Ł E M	7426	18507	20126	14647	14628	14494	T O T A L
Jabłka	4734	15059	15319	11102	11083	10950	<i>Apples</i>
Gruszki	405	603	880	660	660	660	<i>Pears</i>
Śliwki	976	1027	1786	1103	1103	1103	<i>Plums</i>
Wiśnie	1195	1599	1941	1569	1569	1569	<i>Cherries</i>
Czereśnie	105	192	180	179	179	179	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^a	11	27	20	33	33	33	<i>Others^a</i>
PLONY z 1 ha w dt <i>YIELDS per 1 ha in dt</i>							
Jabłka	18	85	80	62	62	62	<i>Apples</i>
Gruszki	9	30	33	33	33	33	<i>Pears</i>
Śliwki	14	27	38	39	39	39	<i>Plums</i>
Wiśnie	13	37	37	41	41	41	<i>Cherries</i>
Czereśnie	8	20	17	15	15	15	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^a	3	5	3	2	2	2	<i>Others^a</i>

^a Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.
^a *Peaches, apricots, walnuts.*

TABL. 9 (191). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF FRUIT BUSHES AND BERRY FRUIT

O W O C E	2000	2005	2006	2007			F R U I T
				ogółem <i>total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
POWIERZCHNIA w ha – stan w czerwcu <i>AREA in ha – as of June</i>							
O G Ó Ł E M	4595	4064	4363	4695	4694	4694	T O T A L
Truskawki	2736	1979	2102	1939	1938	1938	<i>Strawberries</i>
Maliny ^a	124	56	80	72	72	72	<i>Raspberries^a</i>
Porzeczki	1570	1651	1789	2013	2013	2013	<i>Currants</i>
Agrest	110	28	41	40	40	40	<i>Gooseberries</i>
Pozostałe ^b	55	350	351	631	631	631	<i>Others^b</i>
ZBIORY w t <i>PRODUCTION in t</i>							
O G Ó Ł E M	8953	12703	13087	11408	11407	11404	T O T A L
Truskawki	3646	6791	5989	5546	5546	5542	<i>Strawberries</i>
Maliny ^a	73	45	134	86	86	86	<i>Raspberries^a</i>
Porzeczki	4596	4310	5665	4523	4522	4522	<i>Currants</i>
Agrest	490	303	202	147	147	147	<i>Gooseberries</i>
Pozostałe ^b	148	1254	1099	1106	1106	1106	<i>Others^b</i>
PLONY z 1 ha w dt <i>YIELDS per 1 ha in dt</i>							
Truskawki	13	34	29	29	29	29	<i>Strawberries</i>
Maliny ^a	6	8	17	12	12	12	<i>Raspberries^a</i>
Porzeczki	29	26	32	23	23	23	<i>Currants</i>
Agrest	45	108	49	36	36	36	<i>Gooseberries</i>
Pozostałe ^b	27	36	31	18	18	18	<i>Others^b</i>

a Łącznie z jeżyną bezkolcową, b Aronia, borówka wysoka, leszczyna i inne.
a Including thornless blackberry, b Chokeberry, highbush blueberry, hazel and others.

TABL. 10 (192). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE**
Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym sektor prywatny <i>Of which private sector</i>		SPECIFICATION	
		razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>		
W SZTUKACH IN HEADS					
Bydło	2000	667490	665192	664138	Cattle
	2005	737797	736337	735795	
	2006	759098	757564	756946	
	2007	793935	792390	791724	
w tym krowy	2000	361139	360064	359876	<i>of which cows</i>
	2005	390570	389838	389568	
	2006	416285	415611	415338	
	2007	431076	430361	430080	
Trzoda chlewna ^a	2000	947899	944230	916088	Pigs ^a
	2005	873838	871205	849526	
	2006	927608	925285	904616	
	2007	756027	753481	726083	
w tym lochy	2000	80860	80468	78102	<i>of which sows</i>
	2005	84525	84195	82528	
	2006	88736	88409	86674	
	2007	69781	69445	67193	
Owce	2000	21270	21270	21178	Sheep
	2005	23347	23347	23347	
	2006	19597	19597	19587	
	2007	21243	21243	21224	
w tym maciorki	2000	13336	13336	13276	<i>of which ewes</i>
	2005	14145	14145	14145	
	2006	12146	12146	12136	
	2007	12679	12679	12670	
Konie ^b	2000	37857	37850	37850	Horses ^b
	2005	20213	20211	20200	
	2006	22112	22110	22110	
	2007	25482	25480	25434	
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	2000	715736	713341	708267	
	2005	741714	736897	736452	
	2006	770099	768522	764926	<i>In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)</i>
	2007	775733	774113	769423	

a Stan w końcu lipca. b Dane szacunkowe.
a As of the end of July. b Estimated data.

TABL. 10 (192). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE (dok.)**
Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES (cont.)
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym sektor prywatny <i>Of which private sector</i>		SPECIFICATION	
		razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>		
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads					
Bydło	2000	56,0	58,1	58,9	Cattle
	2005	67,2	68,1	68,8	
	2006	68,8	69,6	70,4	
	2007	70,6	71,3	72,1	
w tym krowy	2000	30,3	31,4	31,9	<i>of which cows</i>
	2005	35,6	36,0	36,4	
	2006	37,7	38,2	38,6	
	2007	38,3	38,7	39,1	
Trzoda chlewna ^a	2000	79,5	82,4	81,2	Pigs ^a
	2005	79,6	80,5	79,5	
	2006	84,0	85,0	84,2	
	2007	67,2	67,8	66,1	
w tym lochy	2000	6,8	7,0	6,9	<i>of which sows</i>
	2005	7,7	7,8	7,7	
	2006	8,0	8,1	8,1	
	2007	6,2	6,2	6,1	
Owce	2000	1,8	1,9 ^a	1,9	Sheep
	2005	2,1	2,2	2,2	
	2006	1,8	1,8	1,8	
	2007	1,9	1,9	1,9	
w tym maciorki	2000	1,1	1,2	1,2	<i>of which ewes</i>
	2005	1,3	1,3	1,3	
	2006	1,1	1,1	1,1	
	2007	1,1	1,1	1,2	
Konie ^b	2000	3,2	3,3	3,4	Horses ^b
	2005	1,8	1,9	1,9	
	2006	2,0	2,0	2,1	
	2007	2,3	2,3	2,3	
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	2000	60,0	62,3	62,8	<i>In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)</i>
	2005	67,6	68,1	68,9	
	2006	69,8	70,6	71,2	
	2007	69,0	69,6	70,0	

a Stan w końcu lipca. b Dane szacunkowe.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy wykorzystaniu następujących współczynników: dla bydła – 0,8, dla trzody chlewnej – 0,15, dla owiec – 0,08, dla koni – 1,0.

a As of the end of July. b Estimated data.

N o t e. The following ratios are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle – 0,8, for pigs – 0,15, for sheep – 0,08, for horses – 1,0.

TABL. 11 (193). **DRÓB^a**
Stan w końcu roku
POULTRY^a
As of the end of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007		SPECIFICATION
			ogółem total	w tym gospodar- stwa indy- widualne of which private farms	
Kury w tys. szt	4582,4	3553,2	4940,5	4822,0	<i>Hens in thous. heads</i>
w tym nioski	1341,6	929,5	920,0	920,0	<i>of which laying hens</i>
Gęsi w tys. szt	225,8	324,9	106,6	100,5	<i>Geese in thous. heads</i>
Indyki w tys. szt	172,1	141,0	72,4	56,6	<i>Turkeys in thous. heads</i>
Kaczki ^b w tys. szt	39,4	34,5	18,3	18,3	<i>Ducks^b in thous. heads</i>
Kury na 100 ha użytków rolnych w szt	417,5	321,9	439,3	438,9	<i>Hens per 100 ha of agricultural land in heads</i>
w tym nioski	122,2	84,2	81,8	83,7	<i>of which laying hens</i>

a W wieku powyżej 2 tygodni. b Łącznie z drobiem pozostałym.
a More than 2 weeks old. b Including other poultry.

TABL. 12 (194). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŻNEGO^a**
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Bydło (bez cieląt)	146,1	110,3	126,8	129,1	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	148,1	131,4	143,0	139,3	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	1199,8	1017,7	1103,6	1106,5	<i>Pigs</i>
Owce	19,9	14,3	16,9	15,8	<i>Sheep</i>
Konie	15,2	8,2	8,8	9,4	<i>Horses</i>
W TYSIĄCACH TON ŻYWEJ WAGI IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT					
Bydło (bez cieląt)	51,3	55,9	63,7	64,3	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	10,7	10,0	9,6	10,2	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	136,4	115,8	125,9	127,7	<i>Pigs</i>
Owce	0,6	0,4	0,5	0,5	<i>Sheep</i>
Konie	7,2	4,8	5,2	5,4	<i>Horses</i>
Drób	40,9	62,2	66,7	75,6	<i>Poultry</i>
Kozy i króliki	0,2	0,1	0,1	0,2	<i>Goats and rabbits</i>

a Dane obejmują skup żywca rzeźnego (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu) oraz ubój gospodarczy.
a Data includes purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding) and farming slaughter.

TABL. 13 (195). **PRODUKCJA MIĘSA, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW^a**
PRODUCTION OF MEAT, FATS AND PLUCK^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	183,1	183,2	199,9	208,5	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	172,8	172,4	188,1	196,2	meat and fats
wołowe	26,8	29,2	33,3	33,6	beef
cielęce	6,4	6,0	5,8	6,1	veal
wieprzowe	106,4	90,3	98,2	99,6	pork
baranie	0,3	0,2	0,2	0,2	mutton
końskie	3,9	2,7	2,9	3,0	horseflesh
drobiowe	28,6	43,6	46,7	53,0	poultry
kozy i królicze ^b	0,4	0,4	1,0	0,7	goat and rabbit ^b
podroby	10,3	10,8	11,8	12,3	pluck
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w dt PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in dt					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^c	153,5	166,9	181,1	185,4	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^c

a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup żywca rzeźnego (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu) oraz ubój gospodarczy. b Łącznie z dziczyzną. c Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny.

a In post-slaughter warm weight. Data includes purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding) and farming slaughter. b Including game. c Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game.

TABL. 14 (196). **PRODUKCJA MLEKA I JAJ**
PRODUCTION OF MILK AND EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka krowiego:						Cows' milk production:
w milionach litrów	1234,3	1626,0	1766,5	1807,4	1801,9	in million litres
na 100 ha użytków rolnych w tys. l	103,5	148,2	160,0	160,7	164,0	per 100 ha of agricultural land in thous. l
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	3426	4163	4286	4185	4183	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj kurzych w mln szt	316,3	228,8	215,5	192,3	192,3	Hen eggs production in mln units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nosioci w szt	176	188	220	209	209	Average annual number of eggs per laying hen in units

TABL. 15 (197). **MELIORACJE UŻYTKÓW ROLNYCH**
Stan w dniu 31 XII
DRAINAGE OF AGRICULTURAL LAND
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Użytki rolne zmeliorowane:					<i>Drained agricultural land:</i>
w tysiącach hektarów	358,8	359,3	351,0	350,1	<i>in thousand hectares</i>
grunty orne	183,4	184,6	184,7	184,9	<i>arable land</i>
w tym: zdrenowane	179,6	180,9	181,0	181,2	<i>of which: drained</i>
nawadniane	0,1	0,1	0,1	0,1	<i>watered</i>
łąki i pastwiska	175,4	174,7	166,3	165,2	<i>meadows and pastures</i>
w tym: zdrenowane	29,0	29,3	29,3	29,6	<i>of which: drained</i>
nawadniane	65,7	65,5	60,2	59,9	<i>watered</i>
w % ogólnej powierzchni użytków rolnych	29,8	32,7	31,8	31,1	<i>in % of total agricultural land</i>

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 16 (198). **CIĄGNIKI ROLNICZE**
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	SPECIFICATION	
W sztukach	2000 ^a 2005 2007	84230 96389 101763	83240 96082 101440	<i>In units</i>
Powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik w ha	2000 ^a 2005 2007	14,2 11,4 11,1	13,6 11,1 10,8	<i>Agricultural land area per tractor in ha</i>

a Stan w dniu 31 XII.
a As of 31 XII.

TABL. 17 (199). **ZASOBY SIŁY POCIĄGOWEJ^a**
Stan w czerwcu
DRAFT FORCE RESOURCES^a
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	SPECIFICATION
W tysiącach jednostek pociągowych	654,0	711,7	761,3	<i>In thousand draft units</i>
siła pociągowa:				<i>draft force:</i>
Żywa	32,0	12,0	15,4	<i>Live</i>
Mechaniczna	622,0 ^a	699,8	745,9	<i>Mechanical</i>
Na 100 ha użytków rolnych w jednostkach pociągowych	54,9	64,9	67,7	<i>Per 100 ha of agricultural land in draft units</i>
siła pociągowa:				<i>draft force:</i>
Żywa	2,7	1,1	1,4	<i>Live</i>
Mechaniczna	52,2 ^a	63,8	66,3	<i>Mechanical</i>

a Stan w dniu 31 XII.
a As of 31 XII.

TABL. 18 (200). **ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AS WELL AS LIME FERTILIZERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	1999/2000	2004/05	2005/06	2006/07		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
W TONACH IN TONNES						
Nawozy mineralne lub chemiczne ^a	89677	95606	101136	100403	97828	Mineral or chemical fertilizers ^a
azotowe	49196	52492	52047	52241	51055	nitrogenous
fosforowe	19486	20541	24337	21941	21333	phosphatic
potasowe	20995	22573	24752	26221	25440	potassic
Nawozy wapniowe ^b	73819	65863	22022	13192	12311	Lime fertilizers ^b
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg						
Nawozy mineralne lub chemiczne ^a	75,2	87,1	91,5	89,3	89,0	Mineral or chemical fertilizers ^a
azotowe	41,2	47,8	47,1	46,5	46,5	nitrogenous
fosforowe	16,3	18,7	22,0	19,5	19,4	phosphatic
potasowe	17,6	20,6	22,4	23,3	23,2	potassic
Nawozy wapniowe ^b	61,9	60,0	19,9	11,7	11,2	Lime fertilizers ^b

a Łącznie z wieloskładnikowymi. b Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.
a Including mixed fertilizers. b Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime.

TABL. 19 (201). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym od gospodarstw indywidualnych <i>of which from private farms</i>	
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS						
OGÓŁEM	1625,1	2487,9	2489,1	2797,9	2706,3	TOTAL
Produkty: roślinne	157,8	152,5	148,0	177,9	140,9	Products: crop
zwierzęce	1467,3	2335,4	2341,1	2620,0	2565,4	animal
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w zł PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in zł						
OGÓŁEM	1349	2267	2255	2488	2463	TOTAL
Produkty: roślinne	131	139	134	158	128	Products: crop
zwierzęce	1218	2128	2121	2329	2335	animal

a Płacone dostawcom; bez podatku VAT.
a Paid to suppliers; excluding VAT.

TABL. 20 (202). SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
 PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2006	2007			AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym od sektora prywatnego <i>of which from private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym od gospodarstw indywidualnych <i>of which from private farms</i>	
Zboża w t	83896	123819	111877	92195	91599	87813	Cereals in t
w tym zboża podsta- wowe	79737	98772	93755	77228	76632	73686	of which basic cereals
pszenica	47836	41847	42383	34117	33683	32606	wheat
żyto	21877	32858	30369	25272	25248	24033	rye
jęczmień	4254	3348	3204	4431	4431	4350	barley
owies i mieszanki zbożowe	1998	9411	6860	7048	6999	6535	oats and cereal mixed
pszennyto	3772	11308	10939	6360	6271	6162	triticale
w tym zboża konsump- cyjne i paszowe	77888	123778	111877	90731	90135	86349	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podsta- wowe	73908	98731	93755	75764	75168	72222	of which basic cereals
pszenica	44942	41806	42383	33308	32874	31797	wheat
żyto	21016	32858	30369	25161	25137	23922	rye
jęczmień	3640	3348	3204	4396	4396	4315	barley
owies i mieszanki zbożowe	1386	9411	6860	6959	6910	6446	oats and cereal mixed
pszennyto	2924	11308	10939	5940	5851	5742	triticale
Strączkowe konsumpcyjne w t	1	1	41	-	-	-	Edible pulses in t
Ziemniaki w t	190960	123429	96825	130488	130488	130488	Potatoes in t
Buraki cukrowe w t	178255	240025	243319	231577	230556	212995	Sugar beets in t
Rzepak i rzepik ^a w t	2313	7008	7499	10097	9813	6041	Rape and agrimony ^a in t
Warzywa w t	10149	13203	16122	16868	16868	10009	Vegetables in t
Owoce w t	10704	10045	11465	4927	4927	4927	Fruit in t
Żywiec rzeźny ^b w t	153397	183034	208893	211498	211175	197892	Animals for slaughter ^b in t
bydło (bez cieląt)	35541	43694	54888	52150	51836	50036	cattle (excluding calves)
cielęta	1824	2094	2037	2465	2465	2465	calves
trzoda chlewna	71436	77905	90823	89335	89326	81107	pigs
owce	303	270	245	273	273	273	sheep
konie	5094	2875	2823	2831	2831	2831	horses
drob	39199	56196	58077	64444	64444	61180	poultry
Żywiec rzeźny w przelicze- niu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t	105889	125976	143150	145278	145107	135470	Animals for slaughter in terms of meat (includ- ing fats) ^c in t
Mleko krowie w tys. l	1056649	1625835	1574237	1611416	1608572	1607348	Cows' milk in thous. l
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt	1803	2466	1215	868	868	868	Consumer hen eggs in thous. units

a Bez materiału siewnego. b W wadze żywej. c Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego i drobiowego; w wadze poubojowej ciepłej.

a Excluding sowing material. b In live weight. c Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 21 (203). **WARTOŚĆ SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2006	2007			AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym od sektora prywatnego <i>of which from private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym od gospo- darstw indywi- dualnych <i>of which from private farms</i>	
w tys. zł				in thous. zł			
Zboża	39586,1	40346,1	46310,6	59118,8	58738,8	56367,0	Cereals
w tym zboża podsta- wowe	37638,8	30456,1	37364,3	49175,7	48795,6	46884,0	of which basic cereals
pszenica	24556,5	15078,1	18540,3	23923,8	23642,8	22853,1	wheat
żyto	8081,3	8437,3	11268,3	14806,9	14795,3	14035,3	rye
jęczmień	2294,0	1155,5	1293,2	3003,2	3003,2	2953,9	barley
owies i mieszanki zbożowe	849,5	2356,1	2219,4	3542,8	3513,3	3260,0	oats and cereal mixed
pszenżyto	1857,5	3429,1	4043,1	3899,0	3841,0	3781,7	triticale
w tym zboża konsump- cyjne i paszowe	36568,4	40316,3	46310,6	58063,7	57683,6	55311,9	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podsta- wowe	34725,5	30426,2	37364,3	48120,5	47740,5	45828,8	of which basic cereals
pszenica	22955,5	15048,2	18540,3	23332,4	23051,5	22261,8	wheat
żyto	7757,8	8437,3	11268,3	14724,0	14712,4	13952,4	rye
jęczmień	1977,5	1155,5	1293,2	2978,4	2978,4	2929,0	barley
owies i mieszanki zbożowe	579,4	2356,1	2219,4	3490,3	3460,8	3207,6	oats and cereal mixed
pszenżyto	1455,3	3429,1	4043,1	3595,4	3537,4	3478,0	triticale
Strączkowe konsumpcyjne	2,6	2,5	24,6	–	–	–	Edible pulses
Ziemniaki	30521,2	22184,8	15853,4	25766,7	25766,7	25766,7	Potatoes
Buraki cukrowe	20583,6	41337,4	29733,7	25960,2	25859,1	24025,6	Sugar beets
Rzepak i rzepik ^b	1865,2	5411,1	6664,2	9601,8	9346,0	5742,6	Rape and agrimony ^b
Warzywa	23531,9	28125,5	31407,0	36078,6	36078,6	7581,6	Vegetables
Owoce	14971,3	8415,1	11064,2	12191,5	12191,5	12191,5	Fruit
Żywiec rzeźny	527203,4	693103,0	743051,7	789888,6	788528,6	740649,3	Animals for slaughter
bydło (bez cieląt)	101998,0	174611,9	209471,3	207835,9	206507,4	199982,1	cattle (excluding calves)
cielęta	11270,8	19847,7	22842,3	20322,6	20322,6	20321,3	calves
trzoda chlewna	263294,7	298219,0	326838,3	311720,7	311689,2	281381,3	pigs
owce	1601,6	1851,0	1457,0	1565,6	1565,6	1565,7	sheep
konie	24447,4	17992,8	17132,8	17716,7	17716,7	17716,7	horses
drób	124590,9	180580,6	165310,1	230727,1	230727,1	219682,2	poultry
Mleko krowie	919566,6	1635139,0	1592071,3	1824442,5	1820740,6	1819170,5	Cows' milk
Jaja kurze konsumpcyjne ..	509,9	600,0	299,5	235,7	235,7	235,7	Consumer hen eggs

a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. b Bez materiału siewnego.
a Paid to suppliers; excluding VAT. b Excluding sowing material.

Leśnictwo

Forestry

TABL. 22 (204). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**
Stan w dniu 31 XII
FOREST LAND
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha	604477^a	614239	617583	620788	T O T A L in ha
Lasy	595609^a	604626	607916	611038	Forests
Publiczne	411097	414841	414758	416812	Public
zalesione	409393	411785	411648	413466	wooded
niezalesione	1705	3056	3110	3346	non-wooded
własność Skarbu Państwa	409975	413666	413560	415610	owned by the State Treasury
zalesione	408296	410654	410493	412308	wooded
niezalesione	1680	3012	3067	3302	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Pań- stwowych	372752	377074	377202	379291	managed by State Forests
zalesione	371442	374661	374678	376541	wooded
niezalesione	1311	2413	2524	2750	non-wooded
parki narodowe	32204	32352	32355	32370	national parks
zalesione	31937	31898	31901	31916	wooded
niezalesione	267	454	454	454	non-wooded
własność gmin ^b	1122	1175	1198	1203	owned by gminas ^b
zalesione	1097	1131	1155	1159	wooded
niezalesione	25	45	43	44	non-wooded
Prywatne	184512 ^a	189786	193158	194226	Private
zalesione	181071	186245	189719	190575	wooded
niezalesione	3442	3540	3439	3651	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną	8868	9613	9667	9750	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	29,5	30,0	30,1	30,3	FOREST COVER in %
POWIERZCHNIA LASÓW NA 1 MIESZKANCA w ha	0,49	0,50	0,51	0,51	FOREST AREA PER CAPITA in ha

a Dane skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika. b Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Data has been corrected in relation to the data published in the previous editions of the Yearbook. b It also concerns gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 23 (205). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATION AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	las publiczne <i>public forests</i>		las prywatne ^a <i>private forests^a</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
w ha in ha								
Powierzchnia produkcyjna szkótek leśnych (stan w dniu 31 XII) ..	160	153	152	154	154	154	–	<i>Production area of forest nurseries (as of 31 XII)</i>
Odnowienia i zalesienia ^b	2961	2629	2706	2594	1759	1759	835	<i>Renewals and afforestation^b</i>
szuczne	2928	2595	2649	2567	1753	1753	814	<i>artificial</i>
zrębów ^c	958	1564	1575	1767	1666	1666	101	<i>felling sites^c</i>
halizn i płazowin ..	240	99	75	75	35	35	40	<i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
użytków rolnych ^d i nieużytków	1730	932	999	725	52	52	673	<i>agricultural land^d and wasteland</i>
naturalne	33	35	56	27	6	6	21	<i>natural</i>
Poprawki i uzupełnienia	619	300	297	306	257	257	49	<i>Corrections and supplements</i>
Pielęgnowanie ^e	14520	12385	11951	13174	12542	12537	632	<i>Tending^e</i>
w tym:								<i>of which:</i>
upraw ^f	8031	8642	8232	9122	8494	8489	628	<i>crops^f</i>
młodników	5384	3408	3328	3654	3654	3654	–	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podszytów ^g	1093	330	391	388	388	388	–	<i>introduction of undergrowth^g</i>
Melioracje	1348	1894	1827	2065	2065	2065	–	<i>Drainage</i>

a Dane szacunkowe. b Bez dolesień luk w drzewostanach i wprowadzania II piętra. c Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. d Przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. e Bez cięć trzebieżowych. f Pielęgnowanie gleby i czyszczenia wczesne. g Sadzenie krzewów lub drzew stałe znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

a Estimated data. b Excluding the afforestation of tree stand gaps and introduction of the second layer. c Including renewals protected by tree stands. d Designated for afforestation in a land development plan. e Without extirpation. f Tending soil and early tree cutting. g Planting bushes or trees remaining in a lower layer of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 24 (206). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne <i>private forests</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
O G Ó Ł E M w dam³	1454,5	1800,3	1851,1	1929,6	1849,8	1849,0	79,8	TOTAL in dam³
Grubizna	1391,8	1720,1	1773,7	1870,0	1790,2	1789,4	79,8	Timber
Grubizna iglasta	957,9	1267,9	1290,8	1383,8	1322,1	1321,3	61,6	Coniferous
w tym drewno: wielkowymiarowe	381,0	492,5	517,9	601,9	558,1	557,6	43,9	of which: large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	503,0	708,2	707,9	713,7	703,1	703,0	10,5	medium-size wood for industrial uses
Grubizna liściasta	433,8	452,2	482,9	486,3	468,1	468,1	18,2	Non-coniferous
w tym drewno: wielkowymiarowe	158,0	135,7	139,7	146,4	137,5	137,5	8,9	of which: large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	226,1	274,2	295,4	294,5	290,4	290,4	4,0	medium-size wood for industrial uses
Drewno małowymiarowe	62,7	80,2	77,4	59,6	59,6	59,6	-	Slash
Do przerobu przemysłowego	31,1	35,1	34,6	24,2	24,2	24,2	-	For industrial uses
Opałowe	31,6	45,1	42,8	35,4	35,4	35,4	-	For fuel
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	233,7	284,5	291,8	306,0	429,5	430,6	41,1	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREA in m³

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; patrz tabl. 25.
a Excluding removals (timber) from plantings; see table 25.

TABL. 25 (207). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIĘŃ**
PLANTINGS AND REMOVALS FROM PLANTINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym na gruntach prywatnych <i>of which on private land</i>	
Sadzenie w szt: drzew	9296	16689	12751	15956	4666	Planting in units of: trees bushes
krzewów	19264	4049	3292	3719	1535	
Pozyskanie drewna (grubizny) ^a w m ³	21358	46507	30632	26848	11978	Removals (timber) ^a in m ³ coniferous
grubizna iglasta	2702	10065	3926	2598	1709	
w tym drewno wielko- wymiarowe ogólnego przeznaczenia	1417	5263	1937	1140	940	of which large-size gen- eral purpose wood
grubizna liściasta	18656	36442	26706	24250	10269	non-coniferous
w tym drewno wielko- wymiarowe ogólnego przeznaczenia	7500	12653	9922	6636	3594	of which large-size gen- eral purpose wood

a Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).
a Estimated data; excluded from the data on total removals (timber).

DZIAŁ XVI PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD) do sekcji: „Górnictwo”, „Przetwórstwo przemysłowe” oraz „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę”.

W tabl. 1 i 4 uwzględniono jednostki i zakłady budżetowe oraz gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (zaliczonych do wyżej wymienionych sekcji), a ponadto w tabl. 4 dane o produkcji wyrobów obejmują również działalność podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, a zaliczanych do innych sekcji niż: „Górnictwo”, „Przetwórstwo przemysłowe” oraz „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę”.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 22.

3. Przedstawione w tabl. 4 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług (PKWiU).

W niektórych przypadkach wprowadzono tzw. „pozycje niezgodne” z grupowaniami PKWiU, które stanowią:

- sumę niektórych pozycji PKWiU lub ich części,
- pozycję zbiorczą utworzoną w oparciu o inne, niż występujące w PKWiU, kryteria.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

4. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **cen bazowych** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9 na str. 23.

Jako **cenę stałą** od 2001 r. przyjęto cenę stałą 2000 r. (średnie ceny bieżące 2000 r.).

CHAPTER XVI INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE rev. 1.1, in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing" and "Electricity, gas and water supply".

In tables 1 and 4 budgetary entities and establishments as well as auxiliary units of budgetary entities (included in the above mentioned sections) were presented. Moreover, data regarding the production of products, in table 4 includes also the activity of entities producing industrial products included in sections other than "Mining and quarrying", "Manufacturing" and "Electricity, gas and water supply".

2. Data was compiled using the **enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of products, which was compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 22.

3. Products in table 4 are presented according to the Polish Classification of Products and Services (PKWiU).

In some cases the so-called "items inconsistent" with PKWiU codes were introduced. They comprise:

- the sum of some PKWiU positions or the sum of their parts,
- collective item based on criteria different than the ones in PKWiU.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

4. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e. both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of the fact whether payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;
- 2) the value of work and services rendered for a payment, i.e. both industrial and non-industrial;
- 3) lump sum agent fees in case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in case of concluding an agency agreement;
- 4) the value of products in the form of settlements in kind;
- 5) products designated for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 9 on page 23.

As **constant prices** since 2001 have been adopted 2000 constant prices (2000 average current prices).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne – na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) – czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np. słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane dotyczące **zatrudnienia w przemyśle** obejmują zatrudnionych na podstawie stosunku pracy.

Do zatrudnionych w przemyśle nie zaliczono:

- 1) uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego;
- 2) agentów;
- 3) osób wykonujących pracę nakładczą.

Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych wynagrodzeń wykazano w przeliczeniu niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD) do sekcji „Budownictwo”, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

2. Dane według grup PKD opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 22.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zlecieniowym przez podmioty budowlane na rzecz obcych zleceńodawców.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Dane o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków – budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków – budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

5. In data concerning production, the value of outwork is included.

Outwork in industry is the paid execution by natural persons – on the order and for the benefit of economic entities (outwork employers) – of activities consisting in the manufacture of products or their parts from materials supplied by the outwork employers as well as from raw materials of local origin, e.g. straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the outwork employers.

6. Data concerning **paid employment in industry** includes employees hired on the basis of an employment contract.

Employees in industry do not include:

- 1) apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training;
- 2) agents;
- 3) outworkers.

Data concerning average paid employment and average wages and salaries is given after converting part-time paid employees into full-time paid employees.

Construction

1. Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE rev. 1.1, in the section "Construction", employing more than 9 persons.

2. Data by NACE rev. 1.1 groups was compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 22.

3. **Construction and assembly production** concerns activity realized within the country and includes construction work with an investment, restoration and conservation character as well as temporary construction on construction sites – realized by construction entities on the basis of the contract system for outside clients.

4. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).

5. Data on **buildings completed** (by all investors) concerns:

- within the scope of the number of buildings – newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings – newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

6. Data regarding **average paid employment and average monthly wages and salaries** concerns hired employees, i.e. persons employed on the basis of an employment contract (labour contract, call, appointment or election) and includes full- and part-time paid employees, within the country, converted into full-time paid employees.

Przemysł Industry

TABL. 1 (208). **PODSTAWOWE DANE O PRZEMYSŁE**
BASIC DATA ON INDUSTRY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007		SPECIFICATION
				ogółem total	2006 = 100	
Produkcja sprzedana (ceny bieżące) w mln zł	8312,5	11738,5	12592,8	15263,6	114,2 ^a	<i>Sold production (current prices) in mln zł</i>
Pracujący ^b	66107	58615	61123	66436	108,7	<i>Employed persons^b</i>
Przeciętne zatrudnienie	57495	51946	52535	54856	104,4	<i>Average paid employment</i>
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ^c w zł	1628,84	1985,90	2105,52	2339,81	111,1	<i>Average monthly gross wages and salaries^c in zł</i>

a Ceny stałe. b Stan w dniu 31 XII; według faktycznego miejsca pracy. c Bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.
a Constant prices. b As of 31 XII; by actual workplace. c Excluding wages and salaries of persons employed abroad.

TABL. 2 (209). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2006	2007		2006 = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	ceny bieżące current prices				w odsetkach in percent	
	w tys. zł in thous. zł					
OGÓŁEM	7481898	10884040	11574473	14062318	100,0	114,4
TOTAL						
sektor publiczny	1605424	1071241	805582	942213	6,7	x
public sector						
sektor prywatny	5876474	9812799	10768891	13120105	93,3	x
private sector						
Górnictwo	62248	74488	119561	182434	1,3	100,6
<i>Mining and quarrying</i>						
Przetwórstwo przemysłowe	6700265	9966639	10575510	12594497	89,6	112,7
<i>Manufacturing</i>						
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych i napojów	3393156	5419570	5921588	6902167	49,1	107,6
<i>Manufacture of food products and beverages</i>						
Włókiennictwo	334454	249561	248873	230739	1,6	95,4
<i>Manufacture of textiles</i>						
Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich	100801	92809	93014	112278	0,8	116,8
<i>Manufacture of wearing apparel and furriery^Δ</i>						
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny ^Δ	906894	1042915	1049724	1190482	8,5	109,1
<i>Manufacture of wood and wood, straw and wicker products^Δ</i>						
Produkcja masy włóknistej oraz papieru ^Δ	25723	15859	14768	22366	0,2	151,4
<i>Manufacture of pulp and paper^Δ</i>						

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concerns economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (209). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2006	2007		
	ceny bieżące <i>current prices</i>					2006 = 100 (ceny stałe) (<i>constant prices</i>)
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>				w odsetkach <i>in percent</i>	
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	128454	186361	191555	180804	1,3	92,3
<i>Publishing, printing and reproduction of recorded media</i>						
Produkcja wyrobów chemicznych	44291	66007	70960	60466	0,4	84,5
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>						
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych	245059	563971	697161	1071009	7,6	156,5
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>						
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych	231345	230069	280340	392562	2,8	108,6
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	171734	246905	310328	378725	2,7	119,9
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	361711	481996	584980	713277	5,1	124,0
<i>Manufacture of machinery and equip- ment n.e.c.</i>						
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^Δ	27276	94585	117292	120996	0,9	108,0
<i>Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.</i>						
Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków	27522	35776	45809	72748	0,5	164,1
<i>Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks</i>						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	7745	11644	23649	35146	0,2	151,6
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>						
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	79968	216668	177655	223048	1,6	129,9
<i>Manufacture of other transport equipment</i>						
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^Δ	214398	383721	372811	324532	2,3	88,7
<i>Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.</i>						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w ener- gię elektryczną, gaz, wodę	719385	842913	879402	1285387	9,1	143,1
<i>Electricity, gas and water supply</i>						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	627921	720509	750220	1167732	8,3	150,3
<i>Electricity, gas, steam and hot water supply</i>						
Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody	91464	122404	129182	117655	0,8	90,2
<i>Collection, purification and distribution of water</i>						

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concerns economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (210). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł			
O G Ó Ł E M	10884040	11574473	14062318	TOTAL
Podmioty o liczbie zatrudnionych:				<i>Entities with following number of paid employees:</i>
49 i mniej	1502982	1685394	1656484	<i>49 and less</i>
50-249	3000681	3028631	3546833	<i>50-249</i>
250-499	1480944	1987214	2305813	<i>250-499</i>
500-999	2726688	2723593	2566824	<i>500-999</i>
1000 i więcej	2172745	2149641	3986364	<i>1000 and more</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concerns economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (211). **PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS^a

WYROBY	2000	2005	2006	2007		PRODUCTS
				ogółem total	udział w produkcji krajowej w % share in domestic production in %	
Produkty uboju ^b wliczane do wydajności poubojowej w t:						<i>Slaughter products^b included in post-slaughter capacity in t:</i>
bydła i cieląt	7138	5183	5868	4969	2,2	<i>cattle and calves</i>
trzody chlewnej	20965	23882	32977	38084	3,1	<i>pigs</i>
Wędliny ^c ze świń domowych w t	8407	4816	8838	7211	2,1	<i>Pork-butcher's meat products^c in t</i>
Wędliny drobiowe w t	3715	7723	2713	2414	2,0	<i>Poultry products in t</i>
Mleko płynne przetworzone w hl	3012068	4789989	5366178	5942308	24,7	<i>Processed liquid milk in hl</i>
Masło oraz inne tłuszcze otrzymane z mleka w t ..	31981	37750	34228	32652	17,9	<i>Butter and other fats from milk in t</i>
Sery i twarogi w t	68160	118678	132219	137001	20,5	<i>Cheese and curd in t</i>
Produkty stosowane w żywieniu zwierząt hodowlanych w t	283171	221873	420615	441433	6,3	<i>Preparations used in farming animal feeding in t</i>
Karma dla zwierząt domowych w t	551	947	1310	1511	0,6	<i>Prepared pet foods in t</i>
Mąka pszenna w t	42557	40905	42387	37972	1,6	<i>Wheat flour in t</i>
Tkaniny bawełniane na ubrania w t	1404	3095	1910	1663	13,5	<i>Cotton fabrics for clothes in t</i>
Tkaniny z syntetycznych włókien ciętych w t	829	925	370	271	14,6	<i>Woven fabrics of synthetic staple fibres in t</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpadki); w wadze poubojowej cieplej. ^c Mięsne i podrobowe, z wyjątkiem kielbas.

^a Data concerns economic entities employing more than 9 persons. ^b Including meat, fats, offal and animal parts unfit for human consumption; in post-slaughter warm weight. ^c Of meat and pluck, excluding sausages.

TABL. 4 (211). **PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW^a (dok.)**
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS^a (cont.)

WYROBY	2000	2005	2006	2007		PRODUCTS
				ogółem total	udział w produkcji krajowej w % share in domestic production in %	
Tarcica iglasta w dam ³	185642	164436	169915	111271	3,9	Coniferous sawnwood in dam ³
Tarcica liściasta w dam ³	5489	18628	23500	34	.	Non-coniferous sawnwood in dam ³
Okna i drzwi, ościeżnice i progi drewniane w m ²	674365	504435	742434	211681	1,6	Wooden windows and doors, frames and sills in m ²
Papier i tektura w tys. t	16	25	26	25	0,8	Paper and paperboard in thous. t
Cegły i elementy budowlane i ceramiczne, wypalane z gliny w tys. cegieł	71415	84622	75727	49557	5,9	Bricks and ceramic construc- tive elements of brick clay in thous. bricks
Elementy ściennie silikatowe w t	67133	71085	98715	135221	8,0	Wall silicate elements in t
Wyroby z betonu w t	658318	745108	839209	1133902	.	Concrete products in t
Maszyny i urządzenia rolnicze i dla gospodarki leśnej w t	6790	13925	17944	21498	16,7	Machinery and equipment for agriculture and forestry in t
Ciepło w parze lub gorącej wodzie w GJ	13190528	13222499	13151819	13441679	2,5	Thermal energy from steam or hot water in GJ

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concerns economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (212). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2006	2007		
				ogółem total	stanowiska positions	
					robotnicze manual labour	nierobotnicze non-manual labour
OGÓŁEM	51543	47133	47558	49450	38440	11010
TOTAL						
sektor publiczny	13023	5624	5108	4232	2954	1278
public sector						
sektor prywatny	38520	41509	42450	45218	35486	9732
private sector						
Górnictwo	671	418	410	592	462	130
Mining and quarrying						
Przetwórstwo przemysłowe	45893	42344	42703	44538	35524	9014
Manufacturing						
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych i napojów Manufacture of food products and beverages	15015	14272	14539	15077	12044	3033
Włókiennictwo	3412	2135	2144	1934	1547	387
Manufacture of textiles						
Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich ... Manufacture of wearing apparel and furriery ^Δ	2652	1791	1744	1922	1735	187

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
a Data concerns economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (212). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2006	2007		
				ogółem total	stanowiska positions	
					robotnicze manual labour	nierobotnicze non-manual labour
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny ^Δ	5172	4104	3888	3981	3270	711
<i>Manufacture of wood and wood, straw and wicker products^Δ</i>						
Produkcja masy włóknistej oraz papieru ^Δ	616	239	231	241	197	44
<i>Manufacture of pulp and paper^Δ</i>						
Działalność wydawnicza; poligrafia i repro- dukcja zapisanych nośników informacji ..	1048	1154	1199	1061	750	311
<i>Publishing, printing and reproduction of recorded media</i>						
Produkcja wyrobów chemicznych	521	435	471	323	204	119
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>						
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych	1786	2718	2872	4094	3355	739
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>						
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych	2203	1753	1710	1893	1544	349
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	1944	1997	2262	2432	1922	510
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	5088	3935	4150	4477	3524	953
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>						
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^Δ	606	603	588	655	421	234
<i>Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.</i>						
Produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych	#	179	164	47	#	#
<i>Manufacture of radio, television and com- munication equipment and apparatus</i>						
Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków	313	347	398	559	346	213
<i>Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks</i>						
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	1185	2018	1838	1982	1739	243
<i>Manufacture of other transport equipment</i>						
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^Δ	2878	3519	3244	2424	2070	354
<i>Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.</i>						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	4979	4371	4445	4320	2454	1866
<i>Electricity, gas and water supply</i>						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	3842	3376	3455	3430	1865	1565
<i>Electricity, gas, steam and hot water supply</i>						
Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody <i>Collection, purification and distribution of water</i>	1137	995	990	890	589	301

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
a Data concerns economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 6 (213). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a
 AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2006	2007		
				ogółem total	stanowiska positions	
					robotnicze manual labour	nierobotnicze non-manual labour
w zł in zł						
OGÓŁEM	1687,46	2049,37	2180,88	2439,77	2048,16	3807,01
TOTAL						
sektor publiczny	1993,35	2898,91	3004,14	3076,95	2758,12	3813,90
public sector						
sektor prywatny	1584,04	1934,27	2081,82	2380,13	1989,06	3806,10
private sector						
Górnictwo	2202,00	2218,38	2474,94	3049,32	2680,72	4359,29
Mining and quarrying						
Przetwórstwo przemysłowe	1618,45	1952,40	2063,35	2323,75	1969,98	3717,95
Manufacturing						
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych i napojów Manufacture of food products and beverages	1682,60	1925,32	2000,71	2249,74	1924,16	3542,60
Włókiennictwo	1394,13	1664,33	1721,29	1903,63	1636,03	2973,32
Manufacture of textiles						
Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich ... Manufacture of wearing apparel and furriery ^Δ	1028,24	1134,93	1202,58	1364,75	1254,94	2383,60
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny ^Δ	1685,37	1886,86	2247,53	2463,27	1991,90	4631,17
Manufacture of wood and wood, straw and wicker products ^Δ						
Produkcja masy włóknistej oraz papieru ^Δ Manufacture of pulp and paper ^Δ	1242,51	1264,16	1302,49	1444,50	1368,95	1782,77
Działalność wydawnicza; poligrafia i repro- dukcja zapisanych nośników informacji ... Publishing, printing and reproduction of recorded media	1961,16	2454,93	2449,78	2353,09	2022,27	3150,88
Produkcja wyrobów chemicznych	1525,13	2273,79	2243,79	2163,13	1771,00	2835,36
Manufacture of chemicals and chemical products						
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych	1653,98	1734,75	1774,93	2226,53	2014,10	3190,98
Manufacture of rubber and plastic products						
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych	1601,85	1673,26	1796,51	2356,85	2028,55	3809,31
Manufacture of other non-metallic mineral products						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	1697,90	1995,29	2237,55	2475,32	2188,94	3554,56
Manufacture of metal products ^Δ						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	1846,30	2104,19	2250,56	2501,66	2252,83	3421,79
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.						
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^Δ Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.	1398,14	1772,73	1808,66	2074,47	1723,54	2705,84
Produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych	#	2001,35	1883,08	985,82	#	#
Manufacture of radio, television and com- munication equipment and apparatus						
Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków	1886,10	2382,66	2528,94	2778,67	2161,20	3781,69
Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

^a Data concerns economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

TABL. 6 (213). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2006	2007		
				ogółem total	stanowiska positions	
					robotnicze manual labour	nierobotnicze non-manual labour
w zł in zł						
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	1339,01	1979,44	1988,72	2401,33	2250,40	3481,48
<i>Manufacture of other transport equipment</i>						
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna	1271,74	1527,42	1585,73	1759,03	1626,45	2534,30
<i>Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.</i>						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	2254,16	2972,63	3282,85	3552,37	3060,87	4198,74
<i>Electricity, gas and water supply</i>						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ..	2365,89	3098,31	3457,95	3759,36	3266,20	4347,06
<i>Electricity, gas, steam and hot water supply</i>						
Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody ..	1876,61	2546,17	2671,77	2754,63	2410,72	3427,57
<i>Collection, purification and distribution of water</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

^a Data concerns economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

Budownictwo Construction

TABL. 7 (214). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2006	2007		
	w tys. zł in thous. zł				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	960248,6	1061006,4	1194180,6	1596635,7	100,0	
TOTAL						
sektor publiczny	72379,1	45816,5	47713,0	41751,2	2,6	
<i>public sector</i>						
sektor prywatny	887869,5	1015189,9	1146467,6	1554884,5	97,4	
<i>private sector</i>						
w tym: of which:						
Wznoszenie budynków i budowli; inżynieria ładowa i wodna	787150,1	828374,0	921634,1	1268816,9	79,5	
<i>Building of constructions; civil engineering</i>						
Wykonywanie instalacji budowlanych	166457,4	194125,9	225826,8	281567,5	17,6	
<i>Building installation</i>						
Wykonywanie robót budowlanych wykoń- czeniowych	4678,9	34011,9	46226,1	43693,1	2,7	
<i>Building completion</i>						

^a Zrealizowana systemem zleceńowym przez podmioty budowlane; wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa podlaskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized on the basis of the contract system by construction entities; realized by enterprises which have a seat of board in Podlaskie Voivodship, without subcontractors participation.

TABL. 8 (215). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION
		<i>Total</i>	<i>Investment work</i>	<i>Restoration work</i>	
		w tys. zł in thous. zł			
OGÓŁEM	2000	960248,6	824872,5	135376,1	TOTAL
	2005	1061006,4	891852,0	169154,4	
	2006	1194180,6	948675,0	245505,6	
	2007	1596635,7	1389333,6	207302,1	
sektor publiczny		41751,2	39623,5	2127,7	<i>public sector</i>
sektor prywatny		1554884,5	1349710,1	205174,4	<i>private sector</i>
Budynki		1093362,6	1004867,5	88495,1	Buildings
Budynki mieszkalne		652516,7	628871,3	23645,4	<i>Residential buildings</i>
budynki mieszkalne jednorodzinne		33797,0	27852,0	5945,0	<i>one-dwelling buildings</i>
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkania		576530,9	564294,4	12236,5	<i>two- and multi-dwelling buildings</i>
budynki zbiorowego zamieszkania		42188,8	36724,9	5463,9	<i>residences for communities</i>
Budynki niemieszkalne		440845,9	375996,2	64849,7	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego		2275,0	1461,7	813,3	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe		31951,5	19302,1	12649,4	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe		139930,3	121676,7	18253,6	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności		10322,7	8396,1	1926,6	<i>transport and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe		111178,0	103303,0	7875,0	<i>industrial buildings and warehouses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej		100022,0	82305,3	17716,7	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne		45166,4	39551,3	5615,1	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej		503273,1	384466,1	118807,0	Civil engineering works
Infrastruktura transportu		324336,1	242088,2	82247,9	<i>Transport infrastructure</i>
w tym autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe		310108,3	229067,8	81040,5	<i>of which highways, streets and roads</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne		152908,9	117199,9	35709,0	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe		60317,2	39597,7	20719,5	<i>long-distance pipelines, communication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze		92591,7	77602,2	14989,5	<i>local pipelines and cables</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe		26028,1	25178,0	850,1	<i>Complex constructions on industrial sites and other civil engineering works</i>

^a Zrealizowana systemem zleceńowym przez podmioty budowlane; wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa podlaskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized on the basis of the contract system by construction entities; realized by enterprises which have a seat of board in Podlaskie Voivodship, without subcontractors participation.

TABL. 9 (216). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Budynki^a	1581	2516	2396	3099	Buildings^a
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	985	1664	1624	2030	<i>of which one-dwelling as well as two- and multi- dwelling residential buildings</i>
miasta	836	1186	1085	1378	<i>urban areas</i>
wieś	745	1330	1311	1721	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^b	1371	2323	2213	2837	<i>Of which private buildings^b</i>
miasta	647	1038	940	1158	<i>urban areas</i>
wieś	724	1285	1273	1679	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	873	1601	1528	1884	<i>one-dwelling as well as two- and multi-dwelling residential buildings</i>
niemieszkalne	498	722	685	952	<i>non-residential</i>
Kubatura^c w dam³	2468,5	3550,7	3720,7	10488,5	Cubic volume^c in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	1370,7	1640,5	1636,9	2059,9	<i>of which one-dwelling as well as two- and multi- dwelling residential buildings</i>
miasta	1731,4	2018,4	2038,9	8221,1	<i>urban areas</i>
wieś	737,1	1532,3	1681,8	2267,4	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^b	1254,6	2401,4	2440,1	7462,3	<i>Of which private buildings^b</i>
miasta	585,1	1131,7	930,3	5648,6	<i>urban areas</i>
wieś	669,5	1269,7	1509,8	1813,7	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	710,1	1259,1	1198,0	1484,7	<i>one-dwelling as well as two- and multi-dwelling residential buildings</i>
niemieszkalne	544,5	1142,3	1242,1	5977,3	<i>non-residential</i>

a Nowo wybudowane. b Realizowane przez osoby fizyczne, kościoły i związki wyznaniowe. c Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a Newly built. b Realized by natural persons, churches and religious associations. c Of newly built and expanded buildings (concerns only the expanded portion).

TABL. 10 (217). BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW
BUILDINGS COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
BUDYNKI ^a BUILDINGS ^a					
Budynki mieszkalne	985	1664	1624	2032	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkańowe	985	1664	1624	2030	One-dwelling buildings as well as two- and multi-dwelling buildings
w tym jednorodzinne	912	1618	1590	1977	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	–	–	–	2	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	596	852	772	1067	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	38	23	24	42	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	9	10	15	21	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	87	137	103	94	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	2	2	2	–	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	101	175	104	173	Garage buildings
Budynki przemysłowe	32	37	29	41	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	45	109	94	158	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	7	2	3	2	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	4	9	5	8	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	2	4	3	3	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	1	7	7	6	Sports halls
Budynki gospodarstw rolnych	266	326	377	507	Farm buildings
Budynki przeznaczone do spr- awowania kultu religijnego i czynności religijnych	1	8	1	3	Buildings used as places of wor- ship and for religious activities

^a Nowo wybudowane.
^a Newly built.

TABL. 10 (217). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
KUBATURA ^b w dam ³ CUBIC VOLUME ^b in dam ³					
Budynki mieszkalne	1370,7	1640,5	1641,1	2064,4	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkańowe	1370,7	1640,5	1636,9	2059,9	One-dwelling buildings as well as two- and multi-dwelling buildings
w tym jednorodzinne	725,4	1256,7	1222,9	1532,0	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	–	–	4,2	4,5	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	1097,8	1910,2	2079,6	8424,1	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	37,3	24,4	38,0	75,0	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	26,9	58,9	49,1	621,2	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	373,5	236,3	260,5	2273,8	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	0,1	0,5	0,9	–	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	15,7	32,6	27,9	96,1	Garage buildings
Budynki przemysłowe	148,8	175,9	467,4	3184,7	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	82,0	477,9	256,4	943,5	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	19,5	4,5	6,7	1,2	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	62,0	124,3	46,6	67,7	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	16,4	45,2	6,5	16,0	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	0,1	83,1	78,1	92,7	Sports halls
Budynki gospodarstw rolnych	300,9	549,5	822,1	948,2	Farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	1,8	90,6	9,4	91,3	Buildings used as places of worship and for religious activities

^b Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^b Of newly built and expanded buildings (concerns only the expanded portion).

TABL. 11 (218). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	9723	6632	7036	7749	T O T A L
sektor publiczny	1377	501	492	493	public sector
sektor prywatny	8346	6131	6544	7256	private sector
Na stanowiskach robotniczych	7389	4698	4976	5470	In manual labour positions
Na stanowiskach nierobotniczych	2334	1934	2060	2279	In non-manual labour positions

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concerns economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 12 (219). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	w zł in zł				
O G Ó Ł E M	1688,56	2104,01	2270,13	2553,18	T O T A L
sektor publiczny	1570,59	1961,53	2080,66	2265,92	public sector
sektor prywatny	1708,02	2115,66	2284,38	2572,70	private sector
Na stanowiskach robotniczych	1496,07	1636,63	1777,98	2007,21	In manual labour positions
Na stanowiskach nierobotniczych	2297,95	3239,37	3458,94	3863,60	In non-manual labour positions

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

^a Data concerns economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

DZIAŁ XVII TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości linii kolejowych eksploatowanych w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. Linia kolejowa jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Do dróg krajowych zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i ciężarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do dróg wojewódzkich zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do dróg powiatowych zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do dróg gminnych zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do dróg miejskich zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do dróg zamiejskich zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

3. Linia autobusowa jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w kilometrach pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

CHAPTER XVII TRANSPORT AND COMMUNICATIONS

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of railway lines operated on 31 XII was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and broad gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day. The railway line is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. National roads include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Voivodship roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.

Powiat roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with each other.

Gmina roads include roads with local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Urban roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Out-of-town roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. Bus line is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling regularly between these locations according to a defined schedule.

Length of a bus line is the length of the route in kilometres between two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

4. Transport samochodowy zarobkowy obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą (przedsiębiorstwa transportu samochodowego) oraz od 2003 r. w zakresie przewozów ładunków również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy (np. działalność przemysłową, budowlaną, handlową); dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taborem komunikacji miejskiej.

5. Dane o wypadkach drogowych obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Łączność

1. Informacje o łączności w ujęciu rzeczowym dotyczą poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej – sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

2. Placówki pocztowe obejmują placówki pocztowe, agencje, pośrednictwa, oddziały i kioski, a do 2001 r. uwzględniane były również placówki usług telekomunikacyjnych.

3. Usługi łączności obejmują usługi opłacone, wolne od opłat i służbowe.

Dane dotyczące przesyłek listowych obejmują: listy, kartki pocztowe, druki, druki bezadresowe, ankiety i pakietki nadawane jako przesyłki listowe w rozumieniu cenników za usługi pocztowe (w ruchu krajowym i zagranicznym).

4. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne oraz łącza w dostęпах ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

4. Road transport for hire or reward includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity (road transport entities) and since 2003 also services for remuneration carried out by entities with basic economic activity other than road transport (e.g. industrial, building, trade activity); data regarding transport of passengers does not include carriage by urban road transport fleet.

5. Data regarding road accidents covers events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

Road accident fatality is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

Person injured in a road accident is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Communications

1. Information regarding communications, in tangible terms, concerns the public post office as well as operators of the public telecommunication network, i.e. the network used for rendering telecommunication services (excluding internal networks – networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).

2. Post offices include post offices, agencies, intermediaries, branches and kiosks as well as until 2001 telecommunication service offices.

3. Communications services include services paid for, free of charge and official.

Data concerning letters includes: letters, post cards, forms, bulk mailings, questionnaires and small packets sent as letters in terms of the price rate for postal services (domestic and foreign mail).

4. Telephone main line includes standard main line and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e. a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

Transport

Transport

TABL. 1 (220). LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE

Stan w dniu 31 XII

RAILWAY LINES OPERATED

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	w km in km				
OGÓŁEM	783	682	683	705	TOTAL
Normalnotorowe ^a	783	682	683	705	Standard gauge ^a
w tym zelektryfikowane	217	220	218	218	of which electrified
jednotorowe	675	575	576	598	single track
dwu- i więcej torowe	108	107	107	107	double- and more track
Na 100 km² powierzchni ogólnej ...	3,9	3,4	3,4	3,5	Per 100 km² of total area

^a Łącznie z szerokotorowymi, których długość w 2007 r. wynosiła 48 km.

^a Including broad gauge, the length of which in 2007 was 48 km.

TABL. 2 (221). DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI

Stan w dniu 31 XII

HARD SURFACE PUBLIC ROADS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o nawierzchni ulepszanej of which with improved surface	
w km in km						
OGÓŁEM	10569	11013	11031	11248	9411	TOTAL
miejskie	1445	1553	1567	1603	1496	urban
zamiejskie	9124	9460	9464	9645	7915	out-of-town
Krajowe	979	977	981	981	981	Domestic
miejskie	202	201	203	203	203	urban
zamiejskie	777	776	778	778	778	out-of-town
Wojewódzkie	1216	1243	1241	1241	1241	Voivodship
miejskie	168	175	173	173	173	urban
zamiejskie	1048	1068	1068	1068	1068	out-of-town
Powiatowe	5929	6452	6448	6504	5194	Powiat
miejskie	487	502	508	506	478	urban
zamiejskie	5442	5950	5940	5998	4716	out-of-town
Gminne	2445	2341	2361	2522	1995	Gmina
miejskie	588	675	683	721	642	urban
zamiejskie	1857	1666	1678	1801	1353	out-of-town

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate of Domestic Roads and Motorways.

TABL. 3 (222). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	407773	536637	568235	604743	T O T A L
w tym:					<i>of which:</i>
Samochody osobowe	259088	352351	377419	405727	<i>Passenger cars</i>
Autobusy	2044	2177	2211	2227	<i>Buses</i>
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	43832	61315	63540	66597	<i>Lorries and truck tractors^b</i>
Ciągniki balastowe i rolnicze	77905	92942	96552	100598	<i>Ballast and agricultural tractors</i>
Motocykle	22590 ^c	25228	25746	26706	<i>Motorcycles</i>

a W 2000 r. według ewidencji prowadzonej przez wojewodę, w latach 2005-2007 – przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów. b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. c Łącznie ze skuterami.

a In 2000 according to the register maintained by voivod, in 2005-2007 – by starosts, city mayors and mayors. b Including vans. c Including scooters.

TABL. 4 (223). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**
Stan w dniu 31 XII
REGULAR BUS LINES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	1193	1128	1045	903	<i>National: number</i>
długość w km	55747	56043	49121	50414	<i>length in km</i>
dalekobieżne: liczba	22	28	29	31	<i>long distance: number</i>
długość w km ...	6199	9416	9730	10206	<i>length in km</i>
regionalne: liczba	439	477	390	229	<i>regional: number</i>
długość w km	24960	25987	21296	18115	<i>length in km</i>
podmiejskie: liczba	719	607	609	622	<i>suburban: number</i>
długość w km	24488	20520	17916	21901	<i>length in km</i>
miejskie: liczba	13	16	17	21	<i>urban: number</i>
długość w km	100	120	179	192	<i>length in km</i>
Międzynarodowe: liczba	19	26	12	10	<i>International: number</i>
długość w km ...	14104	45375	20599	15772	<i>length in km</i>

a Przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Of entities employing more than 9 persons providing regular national and international connections; excluding municipal public transport services.

TABL. 5 (224). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**
ROAD TRANSPORT FOR HIRE OR REWARD^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					Domestic transport
Przewozy ładunków w tys. t	844,0	728,9	617,5	681,0	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	81,8	153,2	170,3	169,3	Average transport distance of 1 t of goods in km
Przewozy pasażerów w tys. osób ^b	29731,0	21278,1	20130,6	19355,8	Transport of passengers ^b in thous. persons
Średnia odległość przewozu 1 pasażera ^b w km	33,9	38,3	39,9	42,4	Average transport distance of passenger ^b in km
Komunikacja międzynarodowa					International transport
Przewozy ładunków w tys. t	63,8	127,9	142,5	413,8	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	1035,1	1131,7	1228,7	1220,7	Average transport distance of 1 t of goods in km
Przewozy pasażerów w tys. osób	143,9	114,7	87,4	108,5	Transport of passengers in thous. persons
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	608,6	1324,6	881,5	851,8	Average transport distance of passenger in km

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. b Bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.
 a Data concerns enterprises employing more than 9 persons. b Excluding municipal public transport services.

TABL. 6 (225). **WYPADKI DROGOWE^a**
ROAD ACCIDENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Wypadki	1538	1185	1135	1162	Total road accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	37,7	22,1	20,0	19,2	Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków	2111	1701	1633	1650	Road accident casualties
Śmiertelne	201	211	208	209	Fatalities
Ranni	1910	1490	1425	1441	Injured

a Zarejestrowane przez Policję. b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the Police. b Vehicles as of 31 XII.

Source: data of the General Police Headquarters.

Łączność

Communications

TABL. 7 (226). **PODSTAWOWE USŁUGI ŁĄCZNOŚCI^a**
BASIC COMMUNICATIONS SERVICES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
USŁUGI POCZTOWE POSTAL SERVICES					
Placówki pocztowe (stan w dniu 31 XII)	339 ^b	298	303	320	Post offices (as of 31 XII)
miasta	107	106	106	107	urban areas
wieś	232	192	197	213	rural areas
Przesyłki listowe polecane nadane ^c w tys.	6107,3	6512,7	7235,1	7602,3	Registered letters mailed ^c in thous.
Paczki i listy wartościowe nadane ^c w tys.	494,4	436,8	484,8	546,5	Packages and insured letters mailed ^c in thous.
Przekazy pocztowe i telegraficzne wplacane ^c w tys.	3444,3	2343,9	2056,7	1905,0	Postal and telegraphic transfers paid ^c in thous.
Przekazy dla wpłat na rachunki bankowe w tys.	8455,6	6312,5	7447,5	6767,0	Orders of payments on bank accounts in thous.
USŁUGI TELEKOMUNIKACYJNE TELECOMMUNICATION SERVICES					
Połączenia telefoniczne wychodzące w obrocie krajowym w tys.	399175 ^d	275804	288175	.	Domestic telephone calls in thous.
w tym: miejscowe i strefowe	186580	173303	.	of which: local and zonal
międzystrefowe	32457	38825	.	inter-zonal

a Dane dotyczą poczty publicznej i operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. b Łącznie z placówkami usług telekomunikacyjnych. c W obrocie krajowym oraz z Polski za granicę; przesyłki listowe i paczki nie obejmują przesyłek zrealizowanych w systemie EMS-POCZTEX. d Połączenia telefoniczne międzymiastowe łącznie z połączeniami z Polski za granicę.

a Data concerns public post and operators of the public telecommunication network. b Including telecommunication service of offices. c In overturn within Poland and from Poland abroad; registered letters and packages do not include mailing through EMS-POCZTEX system. d Inter-city telephone calls including telephone calls from Poland abroad.

TABL. 8 (227). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE^a**
Stan w dniu 31 XII
TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	337,1	364,2	350,8	316,9	Telephone main line in thous.
w tym abonenci prywatni ^b	287,0	289,3	275,2	249,2	of which private subscribers ^b
miasta	238,0	272,7	263,3	233,2	urban areas
w tym abonenci prywatni ^b	196,5	207,5	197,8	175,7	of which private subscribers ^b
wieś	99,1	91,5	87,5	83,7	rural areas
w tym abonenci prywatni ^b	90,5	81,8	77,4	73,5	of which private subscribers ^b
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodowej)	333,7	330,2	315,3	283,1	of which standard main line (fixed line telephone subscribers)
miasta	234,8	243,7	232,6	203,7	urban areas
wieś	98,9	86,5	82,7	79,4	rural areas
Aparaty telefoniczne publiczne samo- inkasujące	3617	2895	2835	2385	Public pay telephones
miasta	2796	2259	2235	1767	urban areas
wieś	821	636	600	618	rural areas

a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

a Data concerns operators of the public telecommunication network. b Possessing telephones installed in private dwellings.

DZIAŁ XVIII HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczane zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
 - punktach sprzedaży detalicznej,
 - hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj. urzędów, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaż produktów rolnych dokonanej przez producentów-rolników, sprzedaż na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP); patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 3) na str. 22.

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy sztuczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność i napoje bezalkoholowe, napoje alkoholowe oraz towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

CHAPTER XVIII TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter, unless otherwise indicated, concerns all entities of the national economy conducting trade activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities classified in accordance with NACE rev. 1.1 in the section "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods".

2. Data concerning **retail sales** includes:

- 1) sales of consumer and non-consumer goods in:
 - retail sales outlets,
 - wholesalers as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual need of the purchaser;
- 2) sales of trade commodities (consumer goods) as well as catering production in catering establishments.

Sales of goods, both for the general public as well as for collective consumers, i.e. government offices, institutions, nurseries, nursery schools etc. are included in the value of retail sales. However, marketplace sales made by salesmen paying only a stall fee (e.g. sales of agricultural products conducted by farmer-producers, sales at automobile markets) are not included.

Data concerning retail sales is presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP); see general notes to the Yearbook, item 7, point 3) on page 22.

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods was made on the following basis; non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g. agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feed, plant protection chemicals, artificial fertilizers), building materials etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food and non-alcoholic beverages, alcoholic beverages as well as non-food goods was made by estimation.

4. Data regarding **wholesale of commodities** includes sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers) as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 do 2499 m², prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m², prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechnie są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do **innych sklepów** zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

Dane dotyczące sklepów prezentowane są zgodnie z ich lokalizacją.

6. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż 6 miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

7. **Magazyny handlowe** (hurtu i rozdzielcze detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów. Począwszy od 2006 r. badanie dotyczące magazynów handlowych prowadzone jest w cyklu trzyletnim.

8. Dane o działalności handlowej i gastronomicznej opracowano na podstawie danych ze sprawozdawczości. Dane dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

Informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób od 2004 r. dane uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek; do 2003 r. dane opracowywano na podstawie rejestru.

5. *The division of shops by organizational forms was made on the basis of the sales area and the types of goods sold.*

Department stores and trade stores are shops with multiple departments, selling a wide and universal range of non-food goods mainly, with a sales area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are shops with a sales area from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide range of food goods and frequently bought non-food goods.

Hypermarkets are shops with a sales area from 2500 m², selling goods in a self-service system and offering a wide range of food goods and frequently bought non-food goods, usually with a parking place.

Grocery shops are shops primarily selling food goods for daily consumption, with a sales area from 120 to 399 m².

Specialized shops are shops selling a wide range of articles to fully meet specific needs, e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods etc.

Other shops include stores with a sales area up to 119 m².

Data concerning shops is presented according to their location.

6. *Catering establishments include permanent and seasonal catering establishments and outlets, whose scope of activity is the preparation and sales of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than 6 months in a calendar year.*

Portable retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

7. *Trade warehouses (wholesale and retail distribution) are the organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing commodities, occupying separate storage space, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registering amount and the changes in stocks. Since 2006 survey concerning trade warehouses has been conducted in a three-yearly cycle.*

8. *Data regarding trade and catering activity is compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons, data has been generalized on the basis of the result of sample survey conducted on a 5% sample of these entities.*

Information regarding shops and petrol stations was compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons from 2004 the data has been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities; until 2003 the data was compiled on the basis of the register.

9. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

9. Marketplaces are specific areas and structures (squares, streets, covered markets) with permanent or seasonal small-retail sales outlets or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or daily (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where due to the increased demand from buyers (e.g. holiday seaside demand) trade outlets conduct activity for a period up to 6 months and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (228). **SPRZEDAŻ DETALICZNA (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w mln zł	9676,8	10571,8	10965,2	12184,1	T O T A L in mln zł
W tym udział przedsiębiorstw handlowych ^a w %	15,1	18,9	20,1	19,6	Of which share of trade enterprises ^a in %
NA 1 MIESZKAŃCA w zł	7987	8803	9156	10200	PER CAPITA in zł

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw handlowych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Data concerns trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (229). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW^a (ceny bieżące)**
RETAIL SALES OF GOODS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
O G Ó Ł E M	3817,8	4882,7	5499,9	6452,3	T O T A L
W ODSETKACH IN PERCENT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Towary konsumpcyjne	69,8	65,7	62,8	65,7	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe	25,3	22,9	22,5	24,0	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	6,3	5,3	5,2	4,9	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	38,2	37,5	35,1	36,8	non-food goods
Towary niekonsumpcyjne	30,2	34,3	37,2	34,3	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concerns enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) and employing more than 9 persons.

TABL. 3 (230). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH^a**
(ceny bieżące)
WHOLESALE OF GOODS IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
O G Ó Ł E M	4764,2	8436,5	9291,6	9900,1	T O T A L
W ODSETKACH IN PERCENT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Żywność i napoje bezalkoholowe ...	36,9	30,1	28,3	36,2	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	7,2	9,1	10,0	9,1	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	55,9	60,8	61,7	54,7	Non-food goods ^b

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.
a Data concerns enterprises employing more than 9 persons. b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (231). **SKLEPY I STACJE PALIW**
Stan w dniu 31 XII
SHOPS AND PETROL STATIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Sklepy	10140	11044	10344	Shops
Domy towarowe	3	3	3	Department stores
Domy handlowe	20	20	19	Trade stores
Supermarkety	77	81	97	Supermarkets
Hipermarkety	8	8	7	Hypermarkets
Sklepy powszechne	263	268	257	Grocery shops
Sklepy wyspecjalizowane	581	604	762	Specialized shops
Inne sklepy ^a	9188	10060	9199	Other shops ^a
Stacje paliw	351	359	345	Petrol stations

a Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami.
a Data concerns economic entities employing up to 9 persons; including pharmacies.

TABL. 5 (232). **GASTRONOMIA^a**
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	338	356	341	348	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	67	78	71	81	of which restaurants
Sprzedaż z działalności gastro- nomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	100539	144566	159907	197956	Revenues from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:					of which:
produkcja gastronomiczna	71179	95502	120795	149609	catering production
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	17208	29061	20181	22622	alcoholic beverages and tobacco

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concerns enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (233). **MAGAZYNY HANDLOWE^a**
Stan w dniu 31 XII
TRADE WAREHOUSES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:				Secured warehouses:
liczba	720	746	790	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	461535	510985	544184	storage space in thous. m ²
Magazyny zadaszone:				Roofed warehouses:
liczba	49	72	71	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	16126	32097	31215	storage space in thous. m ²
Place składowe:				Storage sites:
liczba	121	112	116	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	333445	302146	311141	storage space in thous. m ²
Silosi i zbiorniki:				Silos and reservoirs:
liczba	299	91	100	number
pojemność w dam ³	17885	6547	9889	capacity in dam ³

a Hurtu i rozdzielcze detalu; dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Wholesale and retail distribution; data concerns enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 7 (234). **TARGOWISKA**
Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					Permanent marketplaces:
liczba	77	82	82	83	number
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	61	64	65	66	of which with predominance of small-retail sales
powierzchnia targowisk w tys. m ²	772	808	811	797	area of marketplaces in thous. m ²
w tym sprzedażowa	576	550	563	552	of which sales area
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	3252	3648	3510	3456	permanent small-retail sales outlets
w tym na targowiskach czynnych codziennie	2757	2933	2880	2866	of which at marketplaces open daily
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	23	20	20	20	Seasonal marketplaces ^a (during the year)
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	3609,2	4333,5	4135,8	4061,0	Annual receipts from marketplace fees in thous. zł

a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

DZIAŁ XIX FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 9 XI 2000 r. o zmianie ustawy o rachunkowości, obowiązującej od 1 I 2002 r. (tekst jednolity Dz. U. 2002 Nr 76, poz. 694, z późniejszymi zmianami).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wytworów i usług);
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów (łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku);
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności społecznej, przychody z wynajmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

3. Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wytworów i usług), tj. koszt wytworzenia sprzedanych produktów powiększony o koszty sprzedaży (z podatkiem akcyzowym) i o koszty ogólnego zarządu (wariant kalkulacyjny) lub są to koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów (wariant porównawczy);

CHAPTER XIX FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. Financial results of enterprises are adjusted to the Act on change of the Act of Accounting dated 9 XI 2000, effective since 1 I 2002 (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694, with later amendments).

Data regarding the financial management of enterprises includes economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data does not include banks, insurance companies, brokerage houses and brokerage offices, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net sales revenues of products (goods and services);
- 2) net sales revenues of goods and materials (including sums due from the sale of reusable packages);
- 3) other operating revenues, i.e. revenues not directly connected with the basic activity of the entity, in which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, fixed assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights), assets received free of charge, including donated assets (cash), as well as damages, reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, income from social activities, income from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
- 4) financial revenues, i.e. revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on term deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether totally or partially), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) the cost of products sold (goods and services), i.e. the manufacturing cost of products sold increased by selling cost (including excise tax) and by the cost of management and administration (calculation variant) or the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories (comparative variant);

- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na prawne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązanie (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów w postaci rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług.

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi, zaniechaniem lub zawieszeniem pewnego rodzaju działalności (w tym również istotną zmianą metod produkcji lub sprzedażą zorganizowanej części jednostki) oraz postępowaniem układowym lub naprawczym.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik finansowy na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

- 2) *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- 3) *other operating costs which comprise: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e. surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and fixed assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, damages, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition and restructuring proceedings, reserves made for future legal liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets given free of charge;*
- 4) *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment, the surplus of foreign exchange losses over gains.*

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices taking into account discounts in the form of rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. Financial result on economic activity is the sum of the financial result on the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events, certain types of ceased or suspended activity (also including a significant change in the methods of production or the sale of an organized part of an entity) as well as negotiations or improvement.

7. Gross financial result (profit or loss) is the financial result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances of gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as other payments resulting from separate regulations.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Obejmuje on:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczoną, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego. Przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego czy jednostka osiągnie zysk, czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymujemy po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaźnik rentowności obrotu:**
 - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
 - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaźnik płynności finansowej:**
 - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych, bez funduszy specjalnych,
 - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych należności i roszczeń do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, krótkoterminowych należności i roszczeń, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych czynnych) do zobowiązań krótkoterminowych, bez funduszy specjalnych.

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, krótkoterminowe należności i roszczenia, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe czynne.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obliged to pay after considering abatements granted. It includes:

- the current part, i.e. the tax presented in the tax declaration for a given reporting period,
- the deferred part, i.e. a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax at the end and at the beginning of the reporting period. The reserve is created irrespective of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

10. Net financial result (profit or loss) is derived after decreasing gross financial result by obligatory encumbrances.

11. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate:**
 - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
 - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of:**
 - **the first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities, excluding special funds,
 - **the second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues and claims to short-term liabilities, excluding special funds,
 - **the third degree** as the relation of current assets (inventories, short-term dues and claims, short-term investments and short-term deferred expenditure) to short-term liabilities, excluding special funds.

12. Current assets include: inventories, short-term dues and claims, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term deferred expenditure.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespective of their due date).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) rezerwy z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych oraz wynik finansowy netto obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach akcyjnych – kapitał akcyjny,
- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.) – kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych – fundusz założycielski,
- w spółdzielniach – fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, cywilnych – kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszony o zadeklarowane, lecz niewniezione wkłady kapitałowe.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów bankowych i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podane na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

13. Equity capital (fund) is recorded in accounting ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. It includes: core capital (fund), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years as well as net financial result of the turnover year. Core capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- share capital – in joint stock companies,
- initial capital – in limited liability companies,
- founders' capital – in state owned enterprises,
- participation fund – in cooperatives,
- owners' capital – in limited partnership, unlimited partnership and civil law partnership companies.

Core capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in cooperatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from bank credits and loans. Total liabilities of enterprises are divided into: long-term liabilities – when their repayment period on the balance day is longer than one year and short-term liabilities – when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

15. Data concerning the finances of enterprises is presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL. 1 (235). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007		
			ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
			w tys. zł in thous. zł		
Przychody z całokształtu działalności Revenues from total activity	30514165	31947521	37990954	2340957	35649997
w tym: of which:					
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	17184290	17454204	21633322	1332852	20300470
<i>Net sales revenues of products (goods and services)</i>					
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów ...	12661975	13776674	15360500	935479	14425021
<i>Net sales revenues of goods and materials</i>					
Przychody finansowe	228395	219514	423169	10591	412578
<i>Financial revenues</i>					
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności Costs of obtaining revenues from total activity	29437138	30766352	35979571	2273357	33706214
w tym: of which:					
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	17658873	18175926	21939482	1373341	20566141
<i>Cost of products sold (goods and services)</i>					
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	11120187	11952188	13332792	865295	12467497
<i>Value of goods and materials sold</i>					
Koszty finansowe	246983	260859	356456	10191	346265
<i>Financial costs</i>					
Wynik finansowy na działalności gospodarczej ... Financial result on economic activity	1077027	1181169	2011383	67600	1943783
Zyski nadzwyczajne Extraordinary profits	5854	6552	2686	33	2653
Straty nadzwyczajne Extraordinary losses	2263	3580	1835	26	1809
Wynik finansowy brutto Gross financial result	1080618	1184141	2012234	67607	1944627
Zysk brutto	1166610	1392017	2135543	82731	2052812
<i>Gross profit</i>					
Strata brutto	85992	207876	123309	15124	108185
<i>Gross loss</i>					
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto Obligatory encumbrances of gross financial result	198949	206989	315326	23796	291530
W tym podatek dochodowy ^a	180323	188097	307861	21605	286256
<i>Of which income tax^a</i>					
Wynik finansowy netto Net financial result	881669	977152	1696908	43811	1653097
Zysk netto	967684	1175611	1817939	59191	1758748
<i>Net profit</i>					
Strata netto	86015	198459	121031	15380	105651
<i>Net loss</i>					

a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 276.

a See general notes, item 9 on page 276.

TABL. 2 (236). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI

REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SELECTED SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finan- sowego brutto <i>Obligatory encumbrances of gross financial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
		w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM	2005	30514165	29437138	1080618	198949	881669
TOTAL	2006	31947521	30766352	1184141	206989	977152
	2007	37990954	35979571	2012234	315326	1696908
w tym: of which:						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		147825	137063	10864	500	10364
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>						
Przemysł		18765707	17645948	1119686	189597	930089
<i>Industry</i>						
górnictwo		191278	122483	68795	13163	55632
<i>mining and quarrying</i>						
przetwórstwo przemysłowe		16649280	15694830	954372	150030	804342
<i>manufacturing</i>						
wytwarzanie i zaopatrywanie w ener- gię elektryczną, gaz, wodę		1925149	1828635	96519	26404	70115
<i>electricity, gas and water supply</i>						
Budownictwo		2819500	2613148	206420	26400	180020
<i>Construction</i>						
Handel i naprawy ^Δ		14258971	13709930	549686	72605	477081
<i>Trade and repair^Δ</i>						
Hotele i restauracje		83905	74538	9343	822	8521
<i>Hotels and restaurants</i>						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		854950	811531	43557	8391	35166
<i>Transport, storage and communication</i>						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		877009	805089	71915	15082	56833
<i>Real estate, renting and business activities</i>						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		31399	30683	716	103	613
<i>Health and social work</i>						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała ..		146114	146657	-543	1727	-2270
<i>Other community, social and personal service activities</i>						

TABL. 4 (238). RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	Wskaźnik rentowności obrotu <i>Turnover profitability rate</i>		Wskaźnik płynności finansowej <i>Financial liquidity ratio of the</i>			
		brutto <i>gross</i>	netto <i>net</i>	I stopnia <i>first degree</i>	II stopnia <i>second degree</i>	III stopnia <i>third degree</i>	
				w % <i>in %</i>			
OGÓŁEM	2005	96,5	3,5	2,9	24,3	93,5	138,1
TOTAL	2006	96,3	3,7	3,1	24,5	91,1	136,5
	2007	94,7	5,3	4,5	22,2	85,7	134,5
sektor publiczny		97,1	2,9	1,9	41,7	116,1	143,8
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		94,5	5,5	4,6	21,2	84,0	133,9
<i>private sector</i>							
w tym: <i>of which:</i>							
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		92,7	7,3	7,0	35,3	108,5	203,9
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>							
Przemysł		94,0	6,0	5,0	21,7	84,4	125,2
<i>Industry</i>							
górnictwo		64,0	36,0	29,1	44,3	126,9	193,8
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe		94,3	5,7	4,8	18,8	80,1	123,0
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		95,0	5,0	3,6	47,7	122,1	141,2
<i>electricity, gas and water supply</i>							
Budownictwo		92,7	7,3	6,4	25,2	91,8	156,8
<i>Construction</i>							
Handel i naprawy ^Δ		96,1	3,9	3,3	11,6	74,5	136,0
<i>Trade and repair^Δ</i>							
Hotele i restauracje		88,8	11,1	10,2	55,6	106,8	121,6
<i>Hotels and restaurants</i>							
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		94,9	5,1	4,1	33,1	129,2	144,0
<i>Transport, storage and communication</i>							
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		91,8	8,2	6,5	111,4	161,5	185,8
<i>Real estate, renting and business activities</i>							
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		97,7	2,3	2,0	104,9	217,9	231,7
<i>Health and social work</i>							
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała ..		100,4	-0,4	-1,6	62,0	121,5	132,6
<i>Other community, social and personal service activities</i>							

TABL. 5 (239). **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES
As of 31 XII

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Zapasy			
			razem <i>total</i>	w tym		
				materiały <i>materials</i>	półprodukty i produkty w toku <i>semi-finished products and products in progress</i>	
w tys. zł						
1	OGÓŁEM	2005	7359524	2279041	548526	319483
2	TOTAL	2006	7966172	2531439	572030	329446
3		2007	9544128	3276837	694931	467885
4	sektor publiczny		534040	96580	48851	7717
	<i>public sector</i>					
5	sektor prywatny		9010088	3180257	646080	460168
	<i>private sector</i>					
	w tym: <i>of which:</i>					
6	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		53725	23716	6096	3723
	<i>Agriculture, hunting and forestry</i>					
7	Przemysł		4699690	1471869	577981	280477
	<i>Industry</i>					
8	górnictwo		55829	14956	5107	809
	<i>mining and quarrying</i>					
9	przetwórstwo przemysłowe		4144645	1398291	518842	279645
	<i>manufacturing</i>					
10	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		499216	58622	54032	23
	<i>electricity, gas and water supply</i>					
11	Budownictwo		1112126	401879	29914	163698
	<i>Construction</i>					
12	Handel i naprawy ^Δ		3034653	1343426	64620	17715
	<i>Trade and repair^Δ</i>					
13	Hotele i restauracje		14014	1347	601	-
	<i>Hotels and restaurants</i>					
14	Transport, gospodarka magazynowa i łączność Transport, storage and communication		185971	14220	6503	260
15	Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		378054	17181	6818	1988
	<i>Real estate, renting and business activities</i>					
16	Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		6257	266	266	-
	<i>Health and social work</i>					
17	Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		41427	2933	2132	24
	<i>Other community, social and personal service activities</i>					

a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 276.
a See general notes, item 12 on page 276.

<i>Inventories</i>		Krótkoterminowe należności i roszczenia		Inwestycje krótkoterminowe <i>Short-term investments</i>	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe czynne <i>Short-term deferred expenditure</i>	Lp. No.
<i>of which</i>		<i>Short-term dues and claims</i>				
produkty gotowe <i>finished products</i>	towary <i>goods</i>	razem <i>total</i>	w tym z tytułu dostaw i usług ^a <i>of which from deliveries and services^a</i>			
<i>in thous. zł</i>						
404454	985307	3685915	3230418	1295352	99216	1
441386	1143098	3887012	3408283	1429445	118276	2
554114	1510034	4501738	3942585	1579017	186536	3
7886	32030	276343	244230	154950	6167	4
546228	1478004	4225395	3698355	1424067	180369	5
11522	2279	19278	10395	9313	1418	6
469300	129492	2352909	2045844	815896	59016	7
5885	189	23786	21373	12771	4316	8
463374	124786	2066026	1779957	634366	45962	9
41	4517	263097	244514	168759	8738	10
14162	185615	472293	408489	178678	59276	11
58435	1176375	1403097	1275128	259557	28573	12
–	746	5897	2819	6405	365	13
–	7413	124048	106601	42794	4909	14
579	7535	101850	74891	226708	32315	15
–	–	3054	2694	2832	105	16
116	579	18578	15269	19380	536	17

TABL. 6 (240). **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
EQUITY CAPITAL (FUND) OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which				
		kapitał (fundusz) podstawowy core capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplementary capital (fund)	niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year	
w tys. zł in thous. zł						
OGÓŁEM	2005	10674248	5689689	3107017	-122648	882506
TOTAL	2006	11253228	5882792	3409453	-109004	978425
	2007	14348315	8015701	4096112	-171215	1697147
sektor publiczny		1815089	796985	841980	-64219	43811
<i>public sector</i>						
sektor prywatny		12533226	7218716	3254132	-106996	1653336
<i>private sector</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		100590	42403	34992	-25219	10364
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>						
Przemysł		7872579	4157575	2379349	-192031	930328
<i>Industry</i>						
górnictwo		73740	11131	6437	-8881	55632
<i>mining and quarrying</i>						
przetwórstwo przemysłowe		4084702	1749656	1460538	-144604	804581
<i>manufacturing</i>						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		3714137	2396788	912374	-38546	70115
<i>electricity, gas and water supply</i>						
Budownictwo		483117	139607	139400	8980	180020
<i>Construction</i>						
Handel i naprawy ^Δ		1866479	499938	745137	59114	477081
<i>Trade and repair^Δ</i>						
Hotele i restauracje		31417	17900	3731	-2043	8521
<i>Hotels and restaurants</i>						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		193214	108733	48879	-1306	35166
<i>Transport, storage and communication</i>						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		3642514	2914576	721966	1975	56833
<i>Real estate, renting and business activities</i>						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		9052	5469	3966	-1031	613
<i>Health and social work</i>						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała ..		132709	129350	15877	-19440	-2270
<i>Other community, social and personal service activities</i>						

TABL. 7 (241). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY (AKCYJNY) PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
INITIAL (SHARE) CAPITAL OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie Of which estate of			
		Skarbu Państwa the State Treasury	państwowych osób prawnych state legal persons	krajowych osób fizycznych domestic natural persons	osób zagranicznych foreign persons
w tys. zł in thous. zł					
OGÓŁEM 2005	1979404	136795	107774	591486	201794
TOTAL 2006	2072216	84608	154840	602262	205890
..... 2007	4167406	98746	2124978	652351	252737
sektor publiczny public sector	772552	50393	55900	21361	–
sektor prywatny private sector	3394854	48353	2069078	630990	252737
w tym: of which:					
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo Agriculture, hunting and forestry	36667	–	2662	1005	–
Przemysł Industry	3395879	56618	2115889	335449	236337
górnictwo mining and quarrying	10400	–	–	1500	–
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	988691	45447	171731	329103	223505
wytwarzanie i zaopatrywanie w ener- gię elektryczną, gaz, wodę electricity, gas and water supply	2396788	11171	1944158	4846	12832
Budownictwo Construction	99745	4190	1340	42666	6961
Handel i naprawy ^Δ Trade and repair ^Δ	295328	21617	3337	191122	8169
Hotele i restauracje Hotels and restaurants	11778	–	–	8095	–
Transport, gospodarka magazynowa i łączność Transport, storage and communication	88628	7461	600	21799	1227
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ Real estate, renting and business activities	105316	8077	1150	35103	43
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna Health and social work	4887	–	–	372	–
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała .. Other community, social and personal service activities	129028	783	–	16690	–

TABL. 8 (242). **ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
LIABILITIES OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term			
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which		
					kredyty i pożyczki credits and loans	zobowią- zania z tytułu dostaw i usług ^a liabilities from deliveries and services ^a	
		w tys. zł		in thous. zł			
OGÓŁEM	2005	6719105	1287924	1110685	5431181	1065469	3069063
TOTAL	2006	7389767	1449240	1248257	5940527	1233308	3181990
	2007	9095286	1895517	1659527	7199769	1680488	3641977
sektor publiczny		534364	152678	137835	381686	15039	226707
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		8560922	1742839	1521692	6818083	1665449	3415270
<i>private sector</i>							
w tym: <i>of which:</i>							
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		62479	35725	15015	26754	6637	13547
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>							
Przemysł		4780695	973482	858903	3807213	945943	1564146
<i>Industry</i>							
górnictwo		42854	12352	10189	30502	2380	19319
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe		4347127	936129	828381	3410998	919493	1336841
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w ener- gię elektryczną, gaz, wodę		390714	25001	20333	365713	24070	207986
<i>electricity, gas and water supply</i>							
Budownictwo		797759	82225	56780	715534	83280	423970
<i>Construction</i>							
Handel i naprawy ^Δ		2482731	238275	203125	2244456	604627	1418047
<i>Trade and repair^Δ</i>							
Hotele i restauracje		35895	23130	21415	12765	4394	4307
<i>Hotels and restaurants</i>							
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		179677	47041	42732	132636	11721	90228
<i>Transport, storage and communication</i>							
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		702682	477592	455598	225090	18548	113378
<i>Real estate, renting and business activities</i>							
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		3917	966	569	2951	99	1521
<i>Health and social work</i>							
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała ..		49056	17081	5390	31975	5239	12802
<i>Other community, social and personal service activities</i>							

a Patrz uwagi ogólne, ust. 14 na str. 277.
a See general notes, item 14 on page 277.

DZIAŁ XX FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Przez finanse publiczne rozumie się procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzeniem dochodów i przychodów publicznych, wydatkowaniem środków publicznych, finansowaniem potrzeb pożyczkowych budżetu państwa, finansowaniem potrzeb pożyczkowych budżetów jednostek samorządu terytorialnego, zaciąganiem zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzaniem środkami publicznymi, zarządzaniem długiem publicznym.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).

3. Podstawę prawną określającą procesy związane z gromadzeniem i rozdysponowaniem środków publicznych stanowi ustawa z dnia 30 VI 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104) z późniejszymi zmianami. Podstawę prawną gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego stanowią również: ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966) z późniejszymi zmianami, ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2001, Nr 142, poz. 1591) z późniejszymi zmianami, ustawy z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym i o samorządzie województwa (Dz. U. Nr 91, poz. 576 i 578) z późniejszymi zmianami.

4. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu obejmują łącznie dochody i wydatki części gminnej i powiatowej.

5. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się na podstawie klasyfikacji budżetowej, którą ustala Minister Finansów w drodze rozporządzenia. Prezentowane dane w podziale według działów opracowano zgodnie z klasyfikacją dochodów i wydatków budżetowych, obowiązującą na mocy rozporządzenia Ministra Finansów: w 2000 r. – z dnia 18 VII 2000 r. (Dz. U. Nr 59, poz. 688) z późniejszymi zmianami, w 2005 r. – z dnia 20 IX 2004 r. (Dz. U. Nr 209, poz. 2132) z późniejszymi zmianami, w 2006 i 2007 r. – z dnia 14 VI 2006 r. (Dz. U. Nr 107, poz. 726) z późniejszymi zmianami.

CHAPTER XX PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finance is understood as processes connected with the accumulation and allocation of public funds, particularly: the accumulation of public revenue and income, spending public funds, financing loan needs of the state budget and the budgets of local self-government entities, committing funds, the management of public funds and public debt.

2. The presented data includes information concerning the budgets of local self-government entities (of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).

3. The legal basis defining the processes connected with the accumulation and allocation of public funds is the Law on Public Finances, dated 30 VI 2005 (Journal of Laws No. 249, item 2104) with later amendments. The legal basis for the financial management of local self-government entities is: the Law on Revenue of Local Self-government Entities, dated 13 XI 2003 (Journal of Laws No. 203, item 1966) with later amendments, the Law on Gmina Self-government, dated 8 III 1990 (Journal of Laws 2001, No. 142, item 1591) with later amendments, the Law on Powiat Self-government and the Law on Voivodship Self-government, dated 5 VI 1998 (Journal of Laws No. 91, items 576 and 578) with later amendments.

4. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are passed by the appropriate councils for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in the laws on local self-government.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables, revenue and expenditure of gminas are given without revenue and expenditure of gminas being also cities with powiat status, but revenue and expenditure of cities with powiat status include revenue and expenditure of both gmina and powiat.

5. Revenue and expenditure of local self-government entities budgets are grouped on the basis of budget classification, introduced by the regulation of the Minister of Finance. The presented data, divided into divisions, was compiled in accordance with the classification of budget revenue and expenditure, obligatory on the basis of the regulation of the Minister of Finance: in 2000 – dated 18 VII 2000 (Journal of Laws No. 59, item 688) with later amendments, in 2005 – dated 20 IX 2004 (Journal of Laws No. 209, item 2132) with later amendments, in 2006 and 2007 – dated 14 VI 2006 (Journal of Laws No. 107, item 726) with later amendments.

6. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
 - a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
 - b) wpływy z podatków ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, tj. podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, wpływy z karty podatkowej, podatek od spadków i darowizn, podatek leśny,
 - c) wpływy z opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, np. skarbowej, eksploatacyjnej, targowej, podatku od czynności cywilnoprawnych,
 - d) dochody z majątku jednostek samorządu terytorialnego, np. dochody z wynajmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze,
 - e) pozostałe dochody jednostek samorządu terytorialnego, np. opłaty administracyjne, opłaty miejscowe, odsetki od środków gromadzonych na rachunkach bankowych, odsetki za nieterminowo wnoszone opłaty;
- 2) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej;
- 3) dotacje otrzymane z funduszy celowych;
- 4) pozostałe dotacje, tj. dotacje celowe otrzymane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego;
- 5) subwencje ogólne z budżetu państwa przekazywane wszystkim jednostkom samorządu terytorialnego dla uzupełnienia ich własnych dochodów, w tym na zadania oświatowe;
- 6) środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych.

7. Na wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się m.in.:

- 1) dotacje, w tym dotacje dla jednostek organizacyjnoprawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego, tj. zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i funduszy celowych;
- 2) świadczenia na rzecz osób fizycznych;
- 3) wydatki bieżące jednostek budżetowych, w tym: wynagrodzenia, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy, zakup materiałów i usług;
- 4) wydatki majątkowe, w tym inwestycyjne.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

6. Revenue of local self-government entities budgets comprises:

- 1) *own revenue, i.e.:*
 - a) *revenue from shares in receipts from corporate and personal income taxes,*
 - b) *receipts from taxes established and collected on the basis of separate acts, i.e. the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, receipts from lump sum taxation, taxes on inheritance and gifts, the forest tax,*
 - c) *receipts from fees established and collected on the basis of separate acts, e.g. the Financial Statute, the Service Law and the Marketplace Law, tax on civil law transactions,*
 - d) *revenue from property of local self-government entities, e.g. income from renting and leasing as well as other agreements with a similar character,*
 - e) *other revenue of local self-government entities, e.g. administrative fees, local fees, interest on funds deposited in bank accounts, interest on late payments;*
- 2) *appropriated allocations from the state budget for: government administration tasks, own tasks, tasks realized on the basis of agreements with government administration bodies;*
- 3) *allocations received from appropriated funds;*
- 4) *other allocations, i.e. appropriated allocations received on the basis of self-government agreements;*
- 5) *general subsidies from the state budget transferred to all local self-government entities for supplementing their own revenue, of which for educational tasks;*
- 6) *funds for additional financing own tasks from non-budgetary sources.*

7. Expenditure of local self-government entities budgets includes among others:

- 1) *allocations, of which allocations for the organizational-legal entities operating in the budgets of local self-government entities, i.e. budgetary establishments, auxiliary units, special funds and appropriated funds;*
- 2) *benefits for natural persons;*
- 3) *current expenditure of budgetary entities, of which: wages and salaries, contributions to compulsory social security and the Labour Fund, purchase of materials and services;*
- 4) *property expenditure, of which investment expenditure.*

8. Information concerning local self-government entities budgets is compiled on the basis of financial reports of the Ministry of Finance.

TABL. 1 (243). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship	
						w tys. zł in thous. zł
OGÓŁEM	2000	2090057,9	888057,7	714653,2	368442,5	118904,4
TOTAL	2005	2950304,3	1347341,7	1015782,7	418272,0	168907,9
	2006	3335386,4	1511917,3	1130111,1	434631,3	258726,7
	2007	3673074,4	1604876,8	1256405,0	458349,4	353443,2
Dochody własne		1466278,2	601238,0	649208,0	111256,1	104576,1
<i>Own revenue</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa – w podatku dochodowym <i>share in income from taxes comprising state budget revenue – in income tax</i>		679542,9	206643,4	321950,6	57509,0	93439,8
od osób prawnych		112062,9	12439,1	22481,4	2591,0	74551,3
<i>corporate income tax</i>						
od osób fizycznych		567480,0	194204,3	299469,2	54918,0	18888,5
<i>personal income tax</i>						
podatek od nieruchomości		333315,1	202774,0	130541,0	–	–
<i>tax on real estate</i>						
podatek rolny		33181,0	33006,3	174,7	–	–
<i>agricultural tax</i>						
podatek od środków transportowych		20405,3	11255,3	9150,0	–	–
<i>tax on means of transport</i>						
podatek od czynności cywilnoprawnych		50555,1	19626,0	30929,1	–	–
<i>tax on civil law transactions</i>						
opłata skarbowa		14862,0	7234,4	7627,6	–	–
<i>treasury fee</i>						
dochody z majątku		88885,9	46531,3	36137,4	4485,6	1731,7
<i>revenue from property</i>						
w tym dochody z wynajmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze <i>of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character</i>		23989,2	14014,5	5824,1	3574,2	576,4
Dotacje celowe z budżetu państwa		634350,5	318794,5	160131,5	84009,9	71414,7
<i>Appropriated allocations from the state budget</i>						
na zadania: <i>for tasks:</i>						
z zakresu administracji rządowej		455787,2	243059,6	120914,3	54823,5	36989,8
<i>for government administration tasks</i>						
własne		157050,4	74984,6	37418,7	25782,5	18864,5
<i>for own tasks</i>						
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej		21513,0	750,3	1798,5	3403,9	15560,3
<i>realized on the basis of agreements with government administration bodies</i>						
Dotacje otrzymane z funduszy celowych		14644,8	5968,7	4602,8	3563,2	510,1
<i>Allocations received from appropriated funds</i>						
Pozostałe dotacje		35763,7	10027,7	6709,4	16076,0	2950,6
<i>Other allocations</i>						
Subwencje ogólne z budżetu państwa		1337356,2	616423,4	387460,4	229985,5	103486,9
<i>General subsidies from the state budget</i>						
w tym na zadania oświatowe		923817,0	402064,3	348968,3	158190,9	14593,4
<i>of which for educational tasks</i>						
Środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych		184681,0	52424,5	48292,8	13458,7	70505,0
<i>Funds for additional financing own tasks from non-budgetary sources</i>						

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 2 (244). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2007 R.**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION IN 2007

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM	3673074,4	1604876,8	1256405,0	458349,4	353443,2
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	65300,4	28965,6	16,6	2327,7	33990,6
<i>Agriculture and hunting</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	2504,6	2504,6	–	–	–
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Transport i łączność	144725,4	26497,7	85012,0	17381,0	15834,8
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	92708,6	43491,4	42576,1	5038,4	1602,7
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	7538,4	407,6	1294,8	5638,1	197,9
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	70349,2	13747,2	14621,5	19374,8	22605,7
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	58287,6	2228,3	23963,7	32095,6	–
<i>Public safety and fire care</i>					
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych ...	1192990,8	514751,0	524526,0	58771,6	94942,2
<i>Corporate income tax and personal income tax</i>					
Oświata i wychowanie	52163,8	27932,0	8456,4	15427,9	347,5
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	18044,2	202,5	537,9	12585,3	4718,5
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	439880,2	266803,0	129889,8	40250,5	2936,9
<i>Social assistance</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	38209,8	20189,5	9175,6	4127,7	4716,9
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	31235,3	16770,9	13679,8	465,9	318,7
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	34728,3	7808,5	3588,2	538,1	22793,5
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna i sport	6851,2	5062,6	1408,5	369,3	10,9
<i>Physical education and sport</i>					

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (245). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta	Powiaty	Województwo
		Total	Gminas ^a	na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiats	Voivodship
w tys. zł in thous. zł						
OGÓŁEM	2000	2170465,2	916577,7	765212,0	366215,6	122459,8
TOTAL	2005	2991602,1	1334696,9	1052882,2	421236,8	182786,2
	2006	3440799,0	1556391,5	1143388,0	452748,2	288271,3
	2007	3545364,9	1559667,6	1235982,8	444763,0	304951,5
w tym: of which:						
Dotacje		388817,2	71471,8	196470,0	22725,0	98150,3
<i>Allocations</i>						
w tym dotacje dla zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i funduszy celowych		149357,3	22140,9	126470,9	745,5	–
<i>of which allocations for budgetary establish- ments, auxiliary units, special funds and appropriated funds</i>						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		485017,2	313483,2	149967,3	20001,7	1565,0
<i>Benefits for natural persons</i>						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		1986944,0	906758,5	648206,8	343279,6	88699,2
<i>Current expenditure of budgetary entities</i>						
w tym: of which:						
wynagrodzenia		1104037,7	506656,6	356418,9	202488,1	38474,1
<i>wages and salaries</i>						
składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy		204228,5	97453,9	64705,4	34942,2	7127,0
<i>contributions to compulsory social security and the Labour Fund</i>						
zakup materiałów i usług		555677,5	242026,3	196534,7	79735,8	37380,6
<i>purchase of materials and services</i>						
Obsługa długu publicznego		24991,6	7644,1	12900,1	2219,8	2227,6
<i>Public debt servicing</i>						
Wydatki majątkowe		639041,7	255864,8	221831,2	54427,9	106917,9
<i>Property expenditure</i>						
w tym inwestycyjne ^b		631486,8	254241,6	216600,8	54427,9	106216,5
<i>of which investment expenditure^b</i>						

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i funduszy celowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Including allocations for financing investment tasks of budgetary establishments, auxiliary units, special funds and appropriated funds.

TABL. 4 (246). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2007 R.**
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION IN 2007

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM TOTAL	3545364,9	1559667,6	1235982,8	444763,0	304951,5
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo Agriculture and hunting	84952,0	43574,9	17,4	2213,7	39146,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę Electricity, gas and water supply	1600,1	1586,2	13,9	–	–
Transport i łączność Transport and communication	485185,7	146348,6	205891,4	61008,9	71936,8
Gospodarka mieszkaniowa Dwelling economy	64938,6	35294,8	26830,9	2099,0	713,9
Działalność usługowa Service activity	20486,9	4339,5	8130,1	5480,4	2537,0
Administracja publiczna Public administration	342423,5	179797,2	75445,0	54765,5	32415,8
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa Public safety and fire care	83490,7	18912,3	32201,7	32346,8	30,0
Obsługa długu publicznego ^b Public debt servicing ^b	25710,0	7621,7	12924,4	2936,3	2227,6
Oświata i wychowanie Education	1227668,3	584310,2	478882,4	146837,9	17637,8
Ochrona zdrowia Health care	49563,8	10496,7	10589,8	15217,5	13259,8
Pomoc społeczna Social assistance	589923,2	309643,7	213390,3	63057,0	3832,1
Edukacyjna opieka wychowawcza Educational care	121544,0	38667,0	48433,1	30665,5	3778,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska Municipal economy and environmental protection	135976,0	86364,8	49164,7	134,1	312,5
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego Culture and national heritage	141268,7	53596,5	27995,6	1533,5	58143,2
Kultura fizyczna i sport Physical education and sport	56286,6	22040,9	21514,4	1423,0	11308,3

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmuje wydatki na obsługę długu publicznego oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych związane z tą obsługą.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Includes expenditure on public debt servicing and current expenditure of budgetary entities connected with this servicing.

DZIAŁ XXI INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np. budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

3. Od 2002 r. – w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (jednolity tekst Dz. U. 2002 Nr 76, poz. 694, z późniejszymi zmianami) nakłady inwestycyjne na niektóre przedmioty leasingu, stanowiące środki trwałe podmiotów je użytkujących (leasingobiorców), zaliczono do nakładów tych podmiotów; do 2001 r. nakłady te były wykazywane przez podmioty finansujące (leasingodawców), tj. zaliczane były do sekcji „Pośrednictwo finansowe” oraz „Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”, co wpłynęło na poziom prezentowanych wielkości.

CHAPTER XXI INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Information regarding investment outlays was compiled according to the principles of the system of national accounts and the recommendations of "European System of Accounts ESA 1995".

Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as land and water engineering constructions), of which construction and assembly works, design and cost estimate documentations among others,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e. detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (included exclusively in the data expressed at current prices).

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE rev. 1.1 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g. residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

3. Since 2002 due to the amendment to the Law on Accounting (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694, with later amendments) investment outlays on some objects of lease, being fixed assets of units using them (lessee), have been included into investment outlays of those units; until 2001 those outlays were reported by units that had financed them (lessor), i.e. were classified in the section "Financial intermediation" and "Real estate, renting and business activities", which had impact on the level of presented amounts.

4. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo mieszkaniowe, sakralne i rekreacyjne nieprzystosowane do stałego zamieszkania – ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytkowania w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonego w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku, składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2002 Nr 76, poz. 694, z późniejszymi zmianami).

2. **Wartość brutto środków trwałych** jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto środków trwałych w bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:

- przed 1 I 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
- po 1 I 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. **Wartość zużycia środków trwałych** odpowiada wielkości odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) dokonanych od chwili oddania środków trwałych do eksploatacji.

Stopień zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

4. *The value of investment outlays incurred by:*

- *legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons – was compiled on the basis of statistical reports,*
- *legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private construction residential, sacral and recreational not adapted for permanent residence – was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimation regarding the value of investment outlays on private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e. do not include the difference between unfinished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready for usage, with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premise and cooperative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets does not include the value of land recognized as fixed assets since 1 I 1991, in accordance with the regulation of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land recognized as fixed assets since 1 I 2002, in accordance with the Law on Accounting, dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694, with later amendments).

2. **Gross value of fixed assets** is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

As **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** as of 31 XII within the scope of fixed assets designated for exploitation is understood:

- before 1 I 1995 – the value at replacement prices of September 1994,
- after 1 I 1995 – the purchasing or manufacturing value at current prices.

Gross value at replacement prices was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the regulation of the Minister of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. **Value of consumption of fixed assets** corresponds to the value of depreciation since the utilization of the fixed assets.

Degree of consumption of fixed assets is understood as the percentage relation of the value of consumption to the gross value of fixed assets.

4. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano **metoda przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”.

5. Od 2002 r. – w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (jednolity tekst Dz. U. 2002 Nr 76, poz. 694, z późniejszymi zmianami) – niektóre przedmioty leasingu zaliczone są do środków trwałych podmiotów je użytkujących (leasingobiorców); do 2001 r. były one zaliczane do środków trwałych podmiotów finansujących (leasingodawców), tj. do sekcji „Pośrednictwo finansowe” oraz „Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”, co wpłynęło na poziom prezentowanych wielkości.

6. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych – ustalono szacunkowo.

7. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
 - a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
 - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
 - a) kotły i maszyny energetyczne,
 - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
 - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
 - d) urządzenia techniczne,
 - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
- 3) środki transportu;
- 4) pozostałe środki trwałe, tj. zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

4. Data by sections of the NACE rev. 1.1, unless otherwise indicated, was compiled using the **enterprise method**, i.e. all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g. in an enterprise classified in the section "Manufacturing" all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care etc.) are included in the section "Manufacturing". Residential buildings on private farms in agriculture classified in the section "Real estate, renting and business activities" are an exception.

5. Since 2002, due to the amendment to the Law on Accounting (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694, with later amendments), some objects of lease have been included into fixed assets of units using them (lessee); until 2001 they were included into fixed assets of units that had financed them (lessor), i.e. were classified in the section "Financial intermediation" and "Real estate, renting and business activities", which had an impact on the level of presented amounts.

6. The gross value of fixed assets of:

- legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons – was compiled on the basis of statistical reports,
- legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (of natural persons) and recreational buildings not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures – was estimated.

7. Value of fixed assets by groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets.

The grouping includes:

- 1) buildings and structures:
 - a) buildings and places; since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premise as well as cooperative right to non-residential (utilitarian) premise,
 - b) land and water engineering constructions (excluding detailed meliorations);
- 2) machinery, technical equipment and tools:
 - a) boilers and power industry machinery,
 - b) general usage machinery, equipment and apparatus,
 - c) special use machinery, equipment and apparatus,
 - d) technical equipment,
 - e) tools, instruments, moveables and endowments;
- 3) transport equipment;
- 4) other fixed assets, i.e. long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).

Inwestycje

Investments

Uwaga do tablic 1-4

Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 293.

Note to tables 1-4

See general notes, item 3 on page 293.

TABL. 1 (247). **NAKLADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2006	2007		
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
w tys. zł in thous. zł						
OGÓŁEM	2282068	3266884	3669818	4266523	1203564	3062959
TOTAL						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	153811	180917	224225	276993	22595	254398
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>						
Rybacktwo	149	182	202	477	–	477
<i>Fishing</i>						
Przemysł	580902	980319	1221258	1495838	140553	1355285
<i>Industry</i>						
górnictwo	2827	5479	15187	32220	–	32220
<i>mining and quarrying</i>						
przetwórstwo przemysłowe	371045	730375	921259	1181483	6294	1175189
<i>manufacturing</i>						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	207030	244465	284812	282135	134259	147876
<i>electricity, gas and water supply</i>						
Budownictwo	201213	244511	280695	233754	151784	81970
<i>Construction</i>						
Handel i naprawy ^Δ	185181	234852	354911	384340	2306	382034
<i>Trade and repair^Δ</i>						
Hotele i restauracje	14063	11060	14857	80215	6124	74091
<i>Hotels and restaurants</i>						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	247505	441080	320004	148304	78145	70159
<i>Transport, storage and communication</i>						
Pośrednictwo finansowe	64881	32824	36084	92022	8602	83420
<i>Financial intermediation</i>						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	397928	524718	577342	767538	56331	711207
<i>Real estate, renting and business activities</i>						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	82573	298704	243755	281261	280570	691
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>						
Edukacja	132407	145716	130484	179321	167388	11933
<i>Education</i>						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	73783	67872	88997	125040	103457	21583
<i>Health and social work</i>						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	147672	104129	177004	201420	185709	15711
<i>Other community, social and personal service activities</i>						

^a Według lokalizacji inwestycji.
^a By investment location.

TABL. 2 (248). **NAKLĄDY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY OWNERSHIP SECTORS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2006	2007		
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
				w tys. zł in thous. zł		
OGÓŁEM TOTAL	1221385	1650582	1863389	2198643	364059	1834584
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo <i>Agriculture, hunting and forestry</i>	18588	35826	34173	29431	22595	6836
Rybacktwo <i>Fishing</i>	30	–	–	–	–	–
Przemysł <i>Industry</i>	482369	860125	1107571	1352830	77870	1274960
górnictwo <i>mining and quarrying</i>	2748	4034	8659	24620	–	24620
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	347647	698226	895977	1124501	6294	1118207
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę <i>electricity, gas and water supply</i>	131975	157865	202935	203709	71576	132133
Budownictwo <i>Construction</i>	31537	45247	53584	63085	2009	61076
Handel i naprawy ^Δ <i>Trade and repair^Δ</i>	118739	161650	239679	293963	2306	291657
Hotele i restauracje <i>Hotels and restaurants</i>	8689	8298	10970	28958	53	28905
Transport, gospodarka magazynowa i łączność <i>Transport, storage and communication</i>	223343	356563	178600	93291	50987	42304
Pośrednictwo finansowe <i>Financial intermediation</i>	48884	31335	32320	33489	8602	24887
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ <i>Real estate, renting and business activities</i>	185983	81183	93924	124016	32869	91147
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	2084	–	–	–	–	–
Edukacja <i>Education</i>	5483	10189	3215	9688	6446	3242
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna <i>Health and social work</i>	62118	46821	63980	75990	71708	4282
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała <i>Other community, social and personal service activities</i>	33538	13345	45373	93902	88614	5288

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
^a Data concerns economic entities employing more than 9 persons; by investment location.

TABL. 3 (249). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>			
		budynki i budowle <i>buildings and structures</i>	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia <i>machinery, technical equipment and tools</i>	środki transportu <i>transport equipment</i>	
		w tys. zł	<i>in thous. zł</i>		
OGÓŁEM	2000	983079	469887	385273	109432
TOTAL	2005	1286104	473140	698769	109170
	2006	1497539	571329	776310	145328
	2007	1898195	781637	925367	176092
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		28878	19417	6534	2235
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>					
Przemysł		1251270	435507	737977	65626
<i>Industry</i>					
górnictwo		29615	1744	21602	6269
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe		950253	265186	615107	57802
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		271402	168577	101268	1555
<i>electricity, gas and water supply</i>					
Budownictwo		60454	6995	35799	17652
<i>Construction</i>					
Handel i naprawy ^Δ		236005	111413	76733	47322
<i>Trade and repair^Δ</i>					
Hotele i restauracje		25389	22018	2862	509
<i>Hotels and restaurants</i>					
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ...		50911	12197	6361	32226
<i>Transport, storage and communication</i>					
Pośrednictwo finansowe		8585	3516	4408	526
<i>Financial intermediation</i>					
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		119119	108245	7572	2233
<i>Real estate, renting and business activities</i>					
Edukacja		9604	6655	2053	896
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		75369	35947	35391	3721
<i>Health and social work</i>					
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		32611	19727	9677	3146
<i>Other community, social and personal service activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concerns economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (250). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH (ceny bieżące)

INVESTMENT OUTLAYS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES AND ESTABLISHMENTS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment	
		w tys. zł	in thous. zł		
OGÓŁEM	2000	470831	400808	45059	9252
TOTAL	2005	807700	698023	70121	35982
	2006	837282	687081	102284	45546
	2007	837753	727618	82713	24933
własność państwowa		258303	198849	44165	13446
state ownership					
własność jednostek samorządu terytorialnego		579450	528769	38548	11487
local self-government entities ownership					
w tym: of which:					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		3320	824	1487	1009
Electricity, gas and water supply					
Hotele i restauracje		762	515	247	–
Hotels and restaurants					
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ...		40013	38775	467	771
Transport, storage and communication					
Obsługa nieruchomości i firm ^A		2107	914	336	857
Real estate, renting and business activities					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^A		673521	604312	47634	19545
Public administration and defence; compulsory social security					
Edukacja		99992	69616	27778	2139
Education					
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		7361	3914	3220	227
Health and social work					
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		10624	8731	1508	385
Other community, social and personal service activities					

Środki trwałe

Fixed assets

Uwaga do tablic 5-8

Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 295.

Note to tables 5-8

See general notes, item 5 on page 295.

TABL. 5 (251). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)**

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2006	2007		
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
				w tys. zł in thous. zł		
OGÓŁEM TOTAL	39372604	49915493	52418250	55697856	21779714	33918142
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo <i>Agriculture, hunting and forestry</i>	6799036	7125717	7412941	7643318	298220	7345098
Rybacktwo <i>Fishing</i>	1437	3507	4518	5370	–	5370
Przemysł <i>Industry</i>	7736518	10046170	10445513	11716308	2195065	9521243
górnictwo <i>mining and quarrying</i>	31469	45402	56152	84287	–	84287
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	4055908	5497242	5868181	7069254	207317	6861937
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę <i>electricity, gas and water supply</i>	3649141	4503526	4521180	4562767	1987748	2575019
Budownictwo <i>Construction</i>	503555	474326	521583	587347	56370	530977
Handel i naprawy ^Δ <i>Trade and repair^Δ</i>	1289947	1902783	2252722	2481511	48566	2432945
Hotele i restauracje <i>Hotels and restaurants</i>	118768	185177	195406	236305	18241	218064
Transport, gospodarka magazynowa i łączność <i>Transport, storage and communication</i>	8731985	11671239	11960762	12196800	11277505	919295
Pośrednictwo finansowe <i>Financial intermediation</i>	203746	317516	326238	384935	115546	269389
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ <i>Real estate, renting and business activities</i>	10250793	12126832	12510850	12988510	764009	12224501
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	1277458	2208434	2321729	2628103	2618613	9490
Edukacja <i>Education</i>	932177	1685059	1865454	2032570	1890247	142323
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna <i>Health and social work</i>	904646	1065315	1146440	1220680	1085500	135180
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała <i>Other community, social and personal service activities</i>	622538	1103418	1454094	1576099	1411832	164267

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.
^a The division of fixed assets by NACE rev. 1.1 sections was made according to the seat of local kind-of-activity unit.

TABL. 6 (252). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
(bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2006	2007		
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
				w tys. zł in thous. zł		
OGÓŁEM TOTAL	14724208	19079898	20041870	21500568	4872459	16628109
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo <i>Agriculture, hunting and forestry</i>	279445	278589	310104	332286	244335	87951
Rybacktwo <i>Fishing</i>	193	1906	1904	2275	–	2275
Przemysł <i>Industry</i>	7018719	8967994	9335636	10563350	1566828	8996522
górnictwo <i>mining and quarrying</i>	30483	43215	53541	81342	–	81342
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	3899440	5206472	5617264	6803581	207317	6596264
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę <i>electricity, gas and water supply</i>	3088796	3718307	3664831	3678427	1359511	2318916
Budownictwo <i>Construction</i>	219675	345539	370355	414554	32070	382484
Handel i naprawy ^Δ <i>Trade and repair^Δ</i>	886060	1208787	1577163	1778533	48566	1729967
Hotele i restauracje <i>Hotels and restaurants</i>	93843	143437	147991	181098	2698	178400
Transport, gospodarka magazynowa i łączność <i>Transport, storage and communication</i>	841482	1844010	1616822	1537130	856730	680400
Pośrednictwo finansowe <i>Financial intermediation</i>	110543	289611	298813	358324	115546	242778
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ <i>Real estate, renting and business activities</i>	4266326	4495548	4546786	4391760	246533	4145227
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	10802	–	–	–	–	–
Edukacja <i>Education</i>	24029	93957	94249	106062	16098	89964
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna <i>Health and social work</i>	639439	834216	889088	942056	908243	33813
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała <i>Other community, social and personal service activities</i>	333652	576304	852959	893140	834812	58328

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concerns economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE rev. 1.1 sections was made according to the seat of local kind-of-activity unit.

TABL. 7 (253). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH (bieżące ceny ewidencyjne)**
Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES AND ESTABLISHMENTS (current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment	
		w tys. zł	in thous. zł		
OGÓŁEM	2000	3663748	3047489	451687	163297
TOTAL	2005	6519500	5409547	826875	280585
	2006	7291715	6028628	916832	343558
	2007	8112827	6712028	1027768	370296
własność państwowa		2120983	1326982	613694	179974
<i>state ownership</i>					
własność jednostek samorządu terytorialnego		5991844	5385046	414074	190322
<i>local self-government entities ownership</i>					
w tym: of which:					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		628237	569959	46845	11429
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Budownictwo		24300	21136	1152	2012
<i>Construction</i>					
Hotele i restauracje		15543	12640	2678	225
<i>Hotels and restaurants</i>					
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ...		1873189	1826199	10090	36900
<i>Transport, storage and communication</i>					
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		471109	439391	17213	14505
<i>Real estate, renting and business activities</i>					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ		2494009	1661802	569785	262147
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja		1874149	1547632	303260	23140
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		174357	126130	43420	4786
<i>Health and social work</i>					
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		555740	507139	33325	15152
<i>Other community, social and personal service activities</i>					

TABL. 8 (254). STOPIEŃ ZUŻYCIA ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES AND ESTABLISHMENTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment	
		w %	in %		
OGÓŁEM	2000	36,4	30,7	65,7	63,1
TOTAL	2005	33,9	26,7	70,2	65,3
	2006	33,7	26,6	71,0	60,5
	2007	34,1	26,8	71,5	62,5
własność państwowa		40,1	23,7	68,6	63,5
<i>state ownership</i>					
własność jednostek samorządu terytorialnego		32,0	27,6	75,8	61,4
<i>local self-government entities ownership</i>					
w tym: of which:					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		36,5	34,0	59,8	64,9
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Budownictwo		35,5	31,0	54,9	72,2
<i>Construction</i>					
Hotele i restauracje		57,7	50,1	90,3	100,0
<i>Hotels and restaurants</i>					
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ...		19,1	17,8	69,1	72,7
<i>Transport, storage and communication</i>					
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		40,9	38,6	72,0	73,4
<i>Real estate, renting and business activities</i>					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ		39,5	27,9	65,0	58,1
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja		39,4	30,0	84,2	80,6
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		44,4	31,1	80,3	69,1
<i>Health and social work</i>					
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		30,1	26,1	73,3	68,6
<i>Other community, social and personal service activities</i>					

DZIAŁ XXII RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. **Rachunki regionalne** opracowano zgodnie z zaleceniami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych ESA 1995. W systemie rachunków regionalnych dla województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych.

2. **Produkt krajowy brutto (PKB)** obrazuje końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Stanowi sumę wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne, powiększoną o podatki od produktów i pomniejszoną o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

3. **Wartość dodana brutto** mierzy wartość nowo wytworzoną i jest obliczana jako różnica pomiędzy produkcją globalną a zużyciem pośrednim. Wartość dodana brutto jest wyrażona w cenach bazowych.

4. **Produkcja globalna** obejmuje wartość wyrobów i usług będących rezultatem działalności produkcyjnej wszystkich krajowych jednostek instytucjonalnych.

5. **Zużycie pośrednie** obejmuje wartość wyrobów i usług zużytych jako nakłady w procesie produkcji, z wyjątkiem środków trwałych, których zużycie rejestrowane jest jako amortyzacja środków trwałych.

6. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem obrotów wewnętrznych.

7. **Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych** składają się z dochodu mieszanego brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem ponoszone przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne, tj. wynagrodzenia, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

8. **Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych** uzyskuje się w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o: podatki od dochodów i majątku, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, świadczenia z ubezpieczeń społecznych, świadczenia z pomocy społecznej i transfery.

9. Grupowanie danych w podziale na rodzaje działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

CHAPTER XXII REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. **Regional accounts** were compiled according to the principles of "European System of National and Regional Accounts ESA 1995". The following accounts are compiled in the regional accounts system for voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kinds of activities as well as the primary distribution of income account and the secondary distribution of income account in the households sector.

2. **Gross domestic product (GDP)** illustrates the final result of the activity of all entities of the national economy. It accounts for the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated in market prices.

3. **Gross value added** measures the newly generated value and is calculated as the difference between gross output and intermediate consumption. Gross value added is presented in basic prices.

4. **Gross output** includes the value of goods and services being the result of the production activity of all national institutional units.

5. **Intermediate consumption** includes the value of goods and services consumed as outlays in the production process, excluding fixed assets, the consumption of which is registered as depreciation of fixed assets.

6. In the regional accounts system, gross output and intermediate consumption are recorded including internal turnover.

7. **Gross primary income in the households sector** includes: gross mixed income, income connected with hired work (comprising total compensation of employees borne by all national institutional units, i.e. wages and salaries, contributions to compulsory social security and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

8. **Gross disposable income in the households sector** is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., contributions to compulsory social security, social security benefits, social assistance benefits and transfers.

9. The grouping of data according to kind of activities was conducted using the **method of local kind-of-activity units**, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

10. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego sektora instytucjonalnego są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe);
- 2) sektor instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami;
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie „o finansach publicznych” oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa;
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochód z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł;
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, związki zawodowe, stowarzyszenia, fundacje oraz organizacje wyznaniowe.

11. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek „szarej gospodarki” w zakresie produkcji ukrytej dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy własności), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej (głównie w działalności usługowej).

12. Dane za lata 2000-2005 dotyczące nominalnych dochodów w sektorze gospodarstw domowych zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika. Dokonane zmiany wynikają z weryfikacji danych w rachunkach narodowych z tytułu uwzględnienia zrewidowanych przez Narodowy Bank Polski danych bilansu płatniczego. Zastosowana została nowa metoda szacunku wynagrodzeń i przekazów zarobków Polaków pracujących za granicą.

Dane o nominalnych dochodach w sektorze gospodarstw domowych za lata 2000-2006 prezentowane w niniejszej edycji Rocznika są w pełni porównywalne.

13. Przeliczone dane o nominalnych dochodach w sektorze gospodarstw domowych obejmujące szereg czasowy 2000-2006 zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2006 r.”.

10. Criteria of rating a given unit of the national economy among *institutional sectors* are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic value as well as the way of the participation in the distribution of incomes. The five following national institutional sectors are defined:

- 1) *non-financial corporations sector, which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services);*
- 2) *financial corporations sector, which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity;*
- 3) *general government sector, which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance as well as entities for which the financial system was defined in special regulations, and the main source of financing of which are subsidies from the state budget;*
- 4) *households sector, which includes self-employed natural persons on private farms in agriculture as well as self-employed natural persons outside private farms in agriculture employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources;*
- 5) *non-profit institutions serving households sector, which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and religious organizations.*

11. The estimation of "the hidden economy" is included in regional accounts in the field of the concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (independently of the kind of ownership), employing from 10 to 49 persons in a private sector (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work (primarily within the service activity).

12. Data concerning nominal income in the households sector for 2000-2005 was changed with reference to the data published in the previous editions of the Yearbook. Changes result from data verification in the national accounts on the grounds of taking into consideration balance of payments data revised by National Bank of Poland. New method of estimation of the wages and salaries and remittances of Poles working abroad was applied.

Data on nominal income in the households sector for 2000-2006, presented in this edition of the Yearbook, is fully comparable.

13. Revised data on nominal income in the households sector for 2000-2006 was inserted in the publication "Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2006".

TABL. 1 (255). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2006	2000	2005	2006
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M TOTAL	17740	22909	24427	x	x	x
W tym wartość dodana brutto Of which gross value added	15782	20184	21457	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw non-financial corporations	5724	7073	7614	36,3	35,0	35,5
instytucji rządowych i samorządowych general government	3180	4037	4268	20,2	20,0	19,9
gospodarstw domowych households	6283	8299	8735	39,8	41,1	40,7
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo Agriculture, hunting and forestry; fishing	1567	2384	2488	9,9	11,8	11,6
Przemysł Industry	2899	3634	3814	18,4	18,0	17,8
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	2571	3216	3362	16,3	15,9	15,7
Budownictwo Construction	1015	1163	1217	6,4	5,8	5,7
Usługi rynkowe ^a Market services ^a	7301	8953	9689	46,3	44,4	45,2
Usługi nierynkowe ^a Non-market services ^a	3000	4050	4250	19,0	20,1	19,8
NA 1 MIESZKAŃCA^b PER CAPITA^b	14642	19075	20396	x	x	x

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 2, pkt 1) na str. 21. b W złotych.

a See general notes to the Yearbook, item 2, point 1) on page 21. b In zlotys.

TABL. 2 (256). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
Produkcja globalna	33630	44241	47805	Gross output
Zużycie pośrednie	17848	24057	26347	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	15782	20184	21457	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	6870	7932	8402	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	8745	12360	13210	Gross operating surplus

TABL. 3 (257). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH^a**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	13516	16952	17972	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	11156	14115	15007	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	13799	17529	18506	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	11389	14596	15452	per capita in zł

a Dane za lata 2000 i 2005 zostały skorygowane w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 305.

a Data for 2000 and 2005 has been corrected in relation to the data published in the previous editions of the Yearbook; see general notes, item 12 on page 305.

DZIAŁ XXIII PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Prywatyzacja

Uwagi ogólne

1. **Proces prywatyzacji** przedsiębiorstw państwowych zapoczątkowany został 1 VIII 1990 r. na mocy ustawy z dnia 13 VII 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 51, poz. 298) z późniejszymi zmianami, która zdefiniowała podstawowe kierunki i zasady przekształceń własnościowych w Polsce. Wymieniona ustawa obowiązywała do 7 IV 1997 r. Obecnie prywatyzacja przedsiębiorstw państwowych prowadzona jest na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 118, poz. 561) z późniejszymi zmianami, obowiązującej od 8 IV 1997 r. oraz następujących aktów prawnych:

- ustawy z dnia 25 IX 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. 1991 Nr 18, poz. 80) z późniejszymi zmianami,
- ustawy z dnia 19 X 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (jednolity tekst Dz. U. 2004 Nr 208, poz. 2128, z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 30 IV 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji (Dz. U. Nr 44, poz. 202) z późniejszymi zmianami.

2. Na podstawie wymienionych aktów prawnych (z wyłączeniem ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa) stosuje się trzy zasadnicze metody postępowania z przedsiębiorstwami państwowymi:

- 1) **komercjalizację**, tj. przekształcenie przedsiębiorstwa:
 - a) w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa w celu:
 - prywatyzacji pośredniej (kapitałowej) poprzez sprzedaż akcji lub udziałów,
 - wniesienia akcji lub udziałów do narodowych funduszy inwestycyjnych – NFI,
 - innym,
 - b) do 30 IV 2004 r. w spółkę z udziałem wierzycieli powstałą w wyniku konwersji wierzytelności na udziały;
- 2) **prywatyzację bezpośrednią** polegającą na rozporządzeniu przez organ założycielski wszystkimi składnikami materialnymi i niematerialnymi majątku przedsiębiorstwa (sprzedaż, wniesienie do spółki, oddanie do odpłatnego korzystania);
- 3) **likwidację** przedsiębiorstwa **ze względów ekonomicznych**.

3. Odrębnym procesom – w myśl ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa – podlega majątek byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączony do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP), którym dysponuje Agencja Nieruchomości Rolnych (do 15 VII 2003 r. – Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa) w celu restrukturyzacji i prywatyzacji.

CHAPTER XXIII PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

Privatization

General notes

1. **Process of privatizing** state owned enterprises began on 1 VIII 1990 on the basis of the Law on the Privatization of State Owned Enterprises, dated 13 VII 1990 (Journal of Laws No. 51, item 298) with later amendments, which defined basic directions and principles of ownership transformations in Poland. The above mentioned law was valid until 7 IV 1997. At present, the privatization of state owned enterprises is conducted on the basis of the Law on the Commercialization and Privatization of State Owned Enterprises, dated 30 VIII 1996 (Journal of Laws No. 118, item 561) with later amendments, valid since 8 IV 1997 as well as the following legal documents:

- the Law on State Owned Enterprises, dated 25 IX 1981 (Journal of Laws 1991 No. 18, item 80) with later amendments,
- the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury, dated 19 X 1991, as well as changes in some laws (uniform text Journal of Laws 2004 No. 208, item 2128, with later amendments),
- the Law on National Investment Funds and Their Privatization, dated 30 IV 1993 (Journal of Laws No. 44, item 202) with later amendments.

2. On the basis of the legal acts mentioned above (excluding the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury) three basic methods are used relative to state owned enterprises:

- 1) **commercialization**, i.e. the transformation of an enterprise:
 - a) into a sole-shareholder company of the State Treasury for the purpose of:
 - indirect (capital) privatization through the sale of shares or holdings,
 - the transfer of shares or holdings to the national investment funds – NIF,
 - other,
 - b) until 30 IV 2004 into a company with creditors' participation established as a result of debt conversion on holdings;
- 2) **direct privatization** based on the disposition, by the founding body, of all tangible and intangible asset components of an enterprise (sale, transfer to a company, leasing);
- 3) **liquidation** of an enterprise **due to economic reasons**.

3. According to the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury the assets of former state farms, being incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury (APSST), which is administered by the Agricultural Property Agency (until 15 VII 2003 – the Agricultural Property Agency of the State Treasury) for the purpose of restructuring and privatization, are subject to separate processes.

TABL. 1 (258). PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE^a OBJĘTE PROCESEM PRYWATYZACJI W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2007 R.STATE OWNED ENTERPRISES^a INCLUDED IN THE PRIVATIZATION PROCESS FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2007

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM	175	100,0	TOTAL
Skomercjalizowane	34	19,4	<i>Commercialized</i>
Objęte prywatyzacją bezpośrednią	79	45,1	<i>Included in direct privatization</i>
w tym sprywatyzowane	76	43,4	<i>of which privatized</i>
Poddane likwidacji	62	35,5	<i>Subject to liquidation</i>
w tym zlikwidowane	30	17,1	<i>of which liquidated</i>

a Bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.
a Excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury.

TABL. 2 (259). PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE SPRYWATYZOWANE METODĄ BEZPOŚREDNIĄ W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2007 R.

STATE OWNED ENTERPRISES PRIVATIZED BY THE DIRECT METHOD FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2007

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	W wyniku <i>As a result of</i>		
		sprzedaży majątku <i>sale of assets</i>	wniesienia majątku do spółki <i>transfer of assets to a company</i>	oddania majątku do odpłatnego korzystania <i>leasing</i>
OGÓŁEM	76	21	14	41
TOTAL				
w tym: <i>of which:</i>				
Przetwórstwo przemysłowe	24	11	5	8
<i>Manufacturing</i>				
Budownictwo	17	5	3	9
<i>Construction</i>				
Handel i naprawy ^A	21	2	4	15
<i>Trade and repair^A</i>				
Obsługa nieruchomości i firm ^A	5	1	–	4
<i>Real estate, renting and business activities</i>				

TABL. 3 (260). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE ZLIKwidOWANE W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2007 R.**
STATE OWNED ENTERPRISES LIQUIDATED FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2007

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przedsiębiorstwa państwowe State owned enterprises	SPECIFICATION
OGÓŁEM	30	TOTAL
Przetwórstwo przemysłowe	10	Manufacturing
Budownictwo	5	Construction
Handel i naprawy ^Δ	9	Trade and repair ^Δ
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	3	Transport, storage and communication
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	3	Real estate, renting and business activities

TABL. 4 (261). **SPÓŁKI POWSTAŁE W WYNIKU KOMERCJALIZACJI PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2007 R.**
COMPANIES ESTABLISHED AS A RESULT OF THE COMMERCIALIZATION OF STATE OWNED ENTERPRISES FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2007

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
OGÓŁEM	48	TOTAL
powstałe w celu:		established for the purpose of:
prywatyzacji ^a	23	privatization ^a
innym	25	other
W tym sprywatyzowane pośrednio (kapitałowo)	10	Of which privatized by indirect (capital) method
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	4	of which with foreign capital participation

a Pośredniej (kapitałowej) oraz wniesienia do NFI.
a Indirect (capital) privatization and transfer to NIF.

TABL. 5 (262). **SPÓŁKI POWSTAŁE NA BAZIE MAJĄTKU SPRYWATYZOWANYCH BEZPOŚREDNIO I ZLIKwidOWANYCH PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2007 R.**
COMPANIES ESTABLISHED ON THE BASIS OF THE ASSETS OF DIRECTLY PRIVATIZED AND LIQUIDATED STATE OWNED ENTERPRISES FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2007

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
OGÓŁEM	61	TOTAL
Spółki z udziałem Skarbu Państwa powstałe z wniesienia majątku przedsiębiorstw państwowych	14	Companies with State Treasury participation established from the transfer of assets of state owned enterprises
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	3	of which with foreign capital participation
Spółki pracownicze ^a	47	Employee companies ^a

a Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub akcyjne użytkujące odpłatnie majątek sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych, do których przystąpiła większość pracowników tych przedsiębiorstw.

a Limited liability and joint stock companies leasing the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises in which the majority of employees of those state owned enterprises participated.

Podmioty gospodarki narodowej

Entities of the national economy

TABL. 6 (263). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a RECORDED IN THE REGON REGISTER
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
OGÓŁEM	85845	88915	88931	88665	TOTAL
sektor publiczny	2714	3183	3205	3225	public sector
sektor prywatny	83131	85732	85726	85440	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe	70	23	22	21	State owned enterprises
Spółki	9040	8316	8543	8807	Companies
w tym:					of which:
handlowe	2376	3698	3851	4024	commercial companies
cywilne	6565	4509	4583	4673	civil law partnerships
Spółdzielnie	560	525	526	515	Cooperatives
Fundacje	80	134	146	157	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	1725	2492	2576	2690	Associations and social organizations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	70324	72071	71574	70945	Natural persons conducting economic activity

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 7 (264). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a RECORDED IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality						Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity		
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	w tym of which					spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives
				spółki handlowe commercial companies		z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation	spółdzielnie cooperatives			
				razem total	w tym of which					
OGÓŁEM	2000	85845	15521	70	2376	10	345	6565	560	70324
TOTAL	2005	88915	16844	23	3698	10	415	4509	525	72071
	2006	88931	17357	22	3851	9	437	4583	526	71574
	2007	88665	17720	21	4024	7	461	4673	515	70945
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		3869	455	-	45	-	6	67	123	3414
Agriculture, hunting and forestry										

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 7 (264). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a RECORDED IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality						Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity	
		razem total	w tym of which						
			przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	spółki handlowe commercial companies		spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives		
				razem total	w tym of which				z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation
			jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury						
Rybackstwo Fishing	24	8	–	3	–	–	4	–	16
Przemysł Industry	8207	1677	4	925	2	147	646	67	6530
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	8059	1592	4	878	2	144	634	67	6467
Budownictwo Construction	9529	756	7	382	–	21	344	16	8773
Handel i naprawy ^Δ Trade and repair ^Δ	27431	3762	1	1654	2	210	1992	114	23669
Hotele i restauracje Hotels and restaurants	2014	417	–	92	–	13	277	2	1597
Transport, gospodarka magazynowa i łączność Transport, storage and communication	6949	477	3	198	2	23	245	11	6472
Pośrednictwo finansowe Financial intermediation	3664	258	–	51	–	3	49	35	3406
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ Real estate, renting and business activities	11015	2590	6	454	–	26	575	136	8425
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ Public administration and defence; compulsory social security	1095	1095	–	–	–	–	–	–	–
Edukacja Education	2356	1448	–	33	–	1	55	1	908
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna Health and social work	5291	634	–	103	–	2	267	3	4657
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała Other community, social and personal service activities	7219	4141	–	84	1	9	152	7	3078
Organizacje i zespoły eksterytorialne Extra-territorial organizations and bodies	2	2	–	–	–	–	–	–	–

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 8 (265). **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a			
		razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	razem total	w tym of which		
						jawne unlimited	koman- dytowe limited	
OGÓŁEM	2000	2376	2329	115	2214	47	31	16
TOTAL	2005	3698	2827	118	2709	871	797	24
	2006	3851	2906	110	2796	945	866	27
	2007	4024	2989	110	2879	1035	945	37
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	45	41	–	41	4	4	4	–
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>								
Rybacktwo	3	3	–	3	–	–	–	–
<i>Fishing</i>								
Przemysł	925	733	49	684	192	183	183	9
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe ...	878	690	44	646	188	180	180	8
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo	382	317	18	299	65	60	60	5
<i>Construction</i>								
Handel i naprawy ^Δ	1654	1122	17	1105	532	521	521	11
<i>Trade and repair^Δ</i>								
Hotele i restauracje	92	66	1	65	26	25	25	1
<i>Hotels and restaurants</i>								
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	198	160	6	154	38	37	37	1
<i>Transport, storage and communication</i>								
Pośrednictwo finansowe	51	38	3	35	13	11	11	1
<i>Financial intermediation</i>								
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	454	367	12	355	87	74	74	8
<i>Real estate, renting and business activities</i>								
Edukacja	33	29	1	28	4	4	4	–
<i>Education</i>								
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	103	41	–	41	62	15	15	–
<i>Health and social work</i>								
Działalność usługowa komunalna, spo- łeczna i indywidualna, pozostała	84	72	3	69	12	11	11	1
<i>Other community, social and personal service activities</i>								

a W województwie podlaskim wśród spółek osobowych zarejestrowanych było: w 2005 r. – 50 spółek partnerskich, w 2006 r. – 52, natomiast w 2007 r. – 53.

a In Podlaskie Voivodship among partnerships there were registered 50 professional partnerships in 2005, 52 – in 2006 and 53 – in 2007.

TABL. 9 (266). **OSOBY FIZYCZNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ^a WEDŁUG SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
NATURAL PERSONS CONDUCTING ECONOMIC ACTIVITY^a BY SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	70324	72071	71574	70945	T O T A L
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	4103	3382	3422	3414	<i>Agriculture, hunting and forestry</i>
Rybactwo	4	13	13	16	<i>Fishing</i>
Przemysł	7072	6682	6530	6530	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe	6997	6623	6474	6467	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	8670	8225	8349	8773	<i>Construction</i>
Handel i naprawy ^Δ	24526	24712	23974	23669	<i>Trade and repair^Δ</i>
Hotele i restauracje	1483	1614	1615	1597	<i>Hotels and restaurants</i>
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	6931	6581	6448	6472	<i>Transport, storage and communi- cation</i>
Pośrednictwo finansowe	3202	3412	3359	3406	<i>Financial intermediation</i>
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	7151	9059	9370	8425	<i>Real estate, renting and business activities</i>
Edukacja	704	856	897	908	<i>Education</i>
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	3884	4601	4617	4657	<i>Health and social work</i>
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	2594	2934	2980	3078	<i>Other community, social and personal service activities</i>

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO W 2007 R.

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE DIVISION OF PODLASKIE VOIVODSHIP IN 2007

As of 31 XII

Nowogród

nazwy gmin
names of gminas

Augustowski

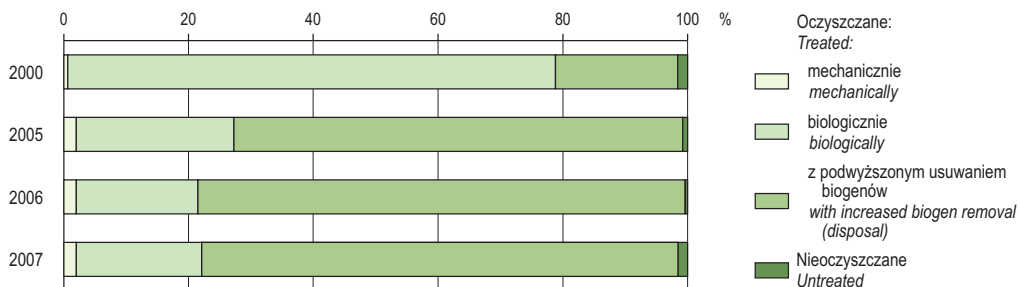
nazwy powiatów
names of powiaty

Białystok

nazwy miast na prawach powiatu
names of cities with powiat status

**STRUKTURA ŚCIEKÓW PRZEMYSŁOWYCH I KOMUNALNYCH WYMAGAJĄCYCH OCZYSZCZANIA
ODPROWADZONYCH DO WÓD LUB DO ZIEMI**

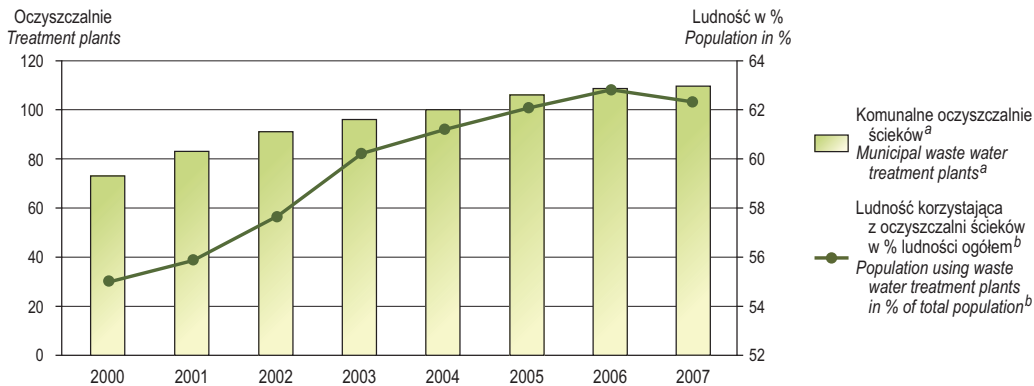
STRUCTURE OF INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER REQUIRING TREATMENT
DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

KOMUNALNE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW I LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW

Stan w dniu 31 XII

MUNICIPAL WASTE WATER TREATMENT PLANTS AND POPULATION USING WASTE WATER TREATMENT PLANTS
As of 31 XII

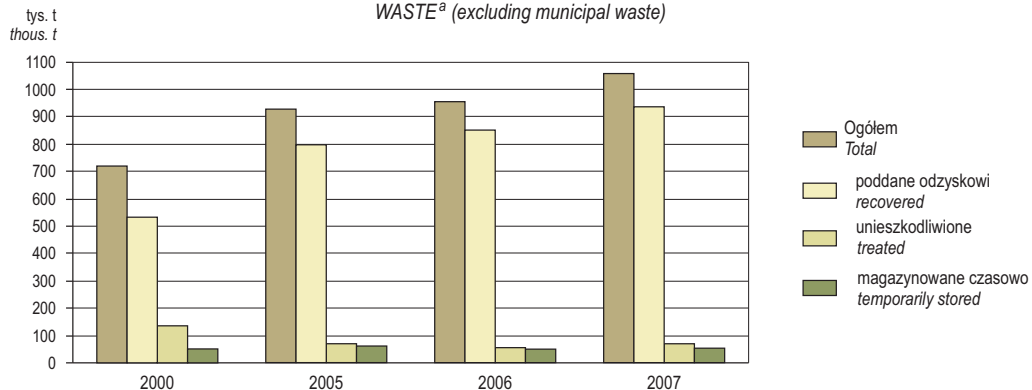

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów.

a Working on sewage system. b Population using waste water treatment plants – estimated data, total population – based on balances.

ODPADY^a (z wyłączeniem odpadów komunalnych)

WASTE^a (excluding municipal waste)

a Wytworzone w ciągu roku.

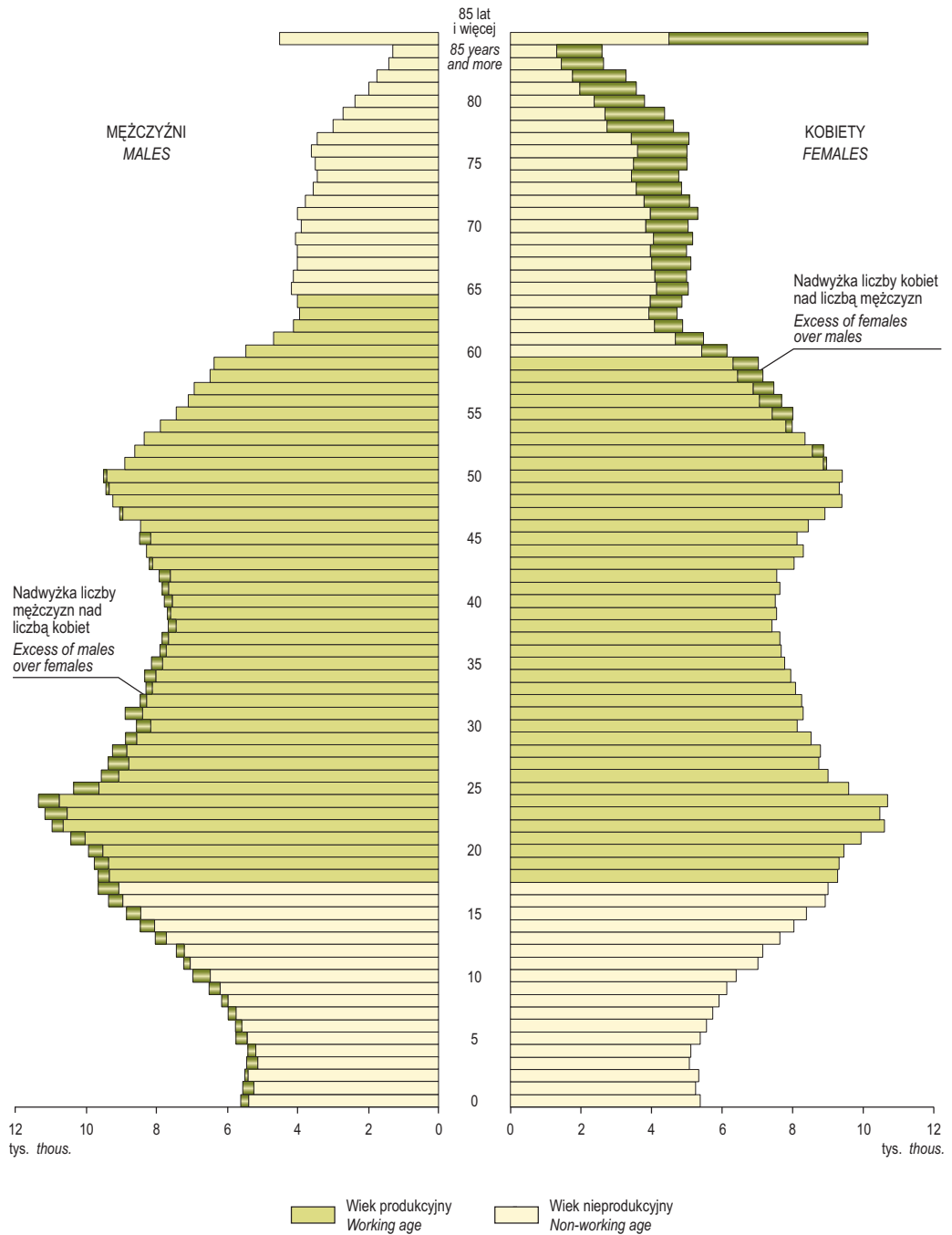
a Generated during the year.

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2007 R.

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE IN 2007

As of 31 XII

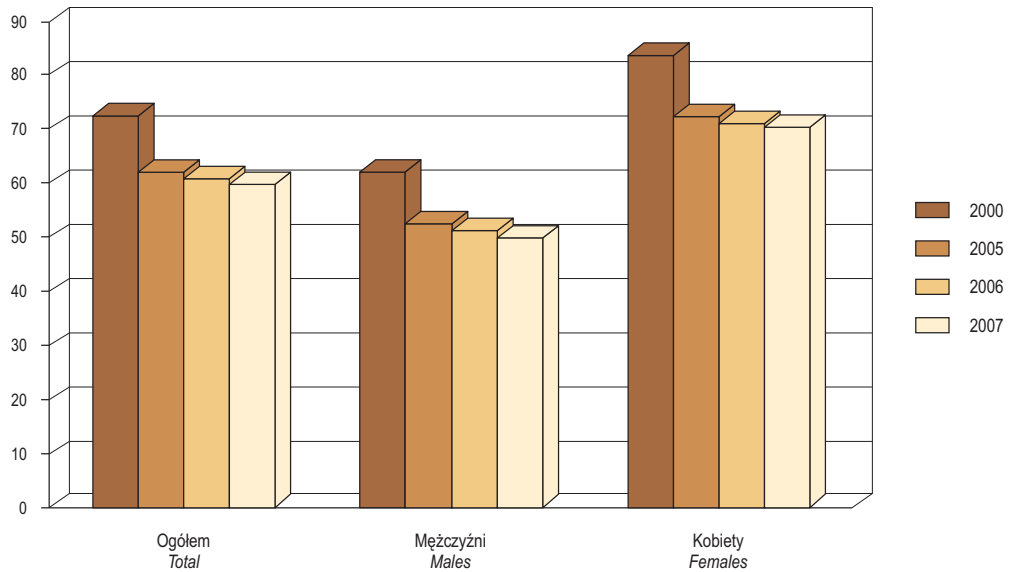

LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM

Stan w dniu 31 XII

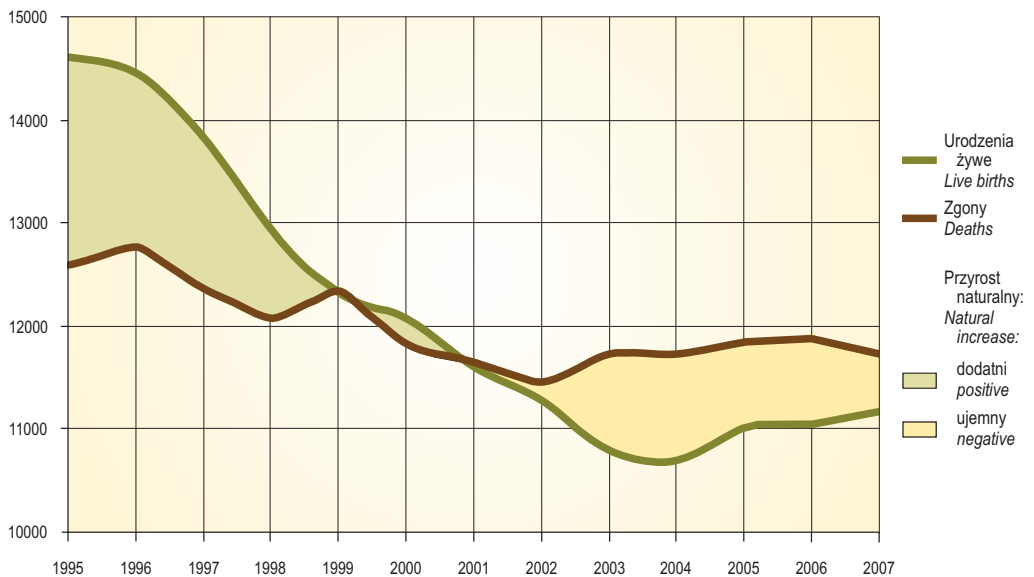
NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE

As of 31 XII

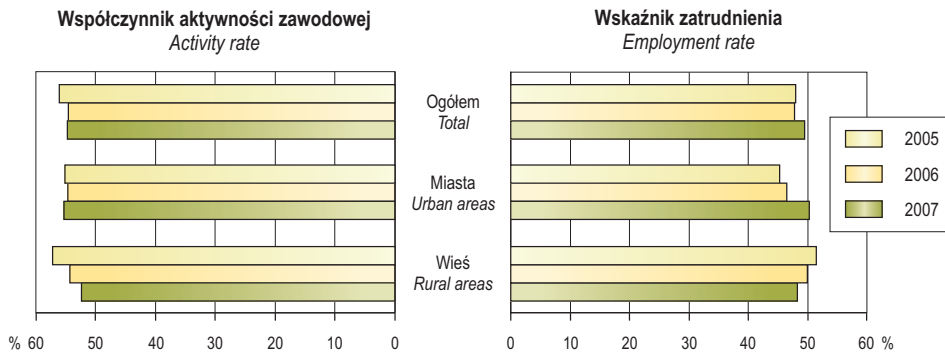

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

VITAL STATISTICS

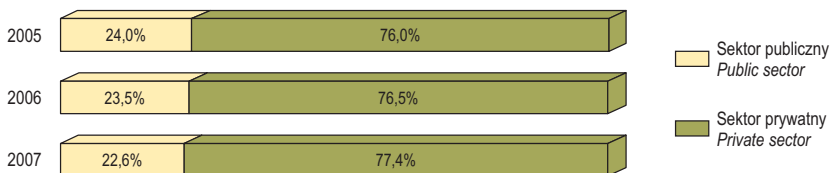
WSPÓLCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ I WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA^a
ACTIVITY RATE AND EMPLOYMENT RATE^a

^a Dane opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL).
^a Data was compiled on the basis of the Labour Force Survey (LFS).

STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
 Stan w dniu 31 XII

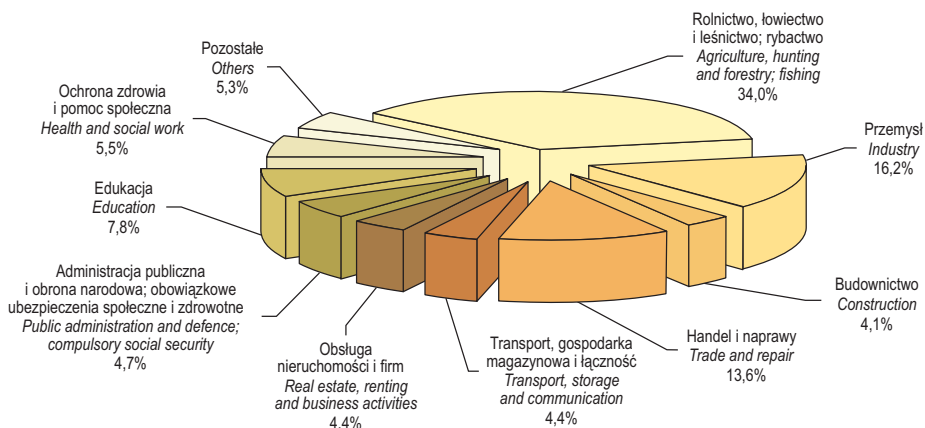
STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS^a BY OWNERSHIP SECTORS
 As of 31 XII

^a Według faktycznego miejsca pracy; dla pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie – dane szacunkowe.
^a By the actual workplace; for persons employed on private farms in agriculture – estimated data.

STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a WEDŁUG SEKCJI W 2007 R.
 Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS^a BY SECTIONS IN 2007
 As of 31 XII

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; dla pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie – dane szacunkowe.
^a By the actual workplace and kind of activity; for persons employed on private farms in agriculture – estimated data.

STRUKTURA ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH W 2007 R.

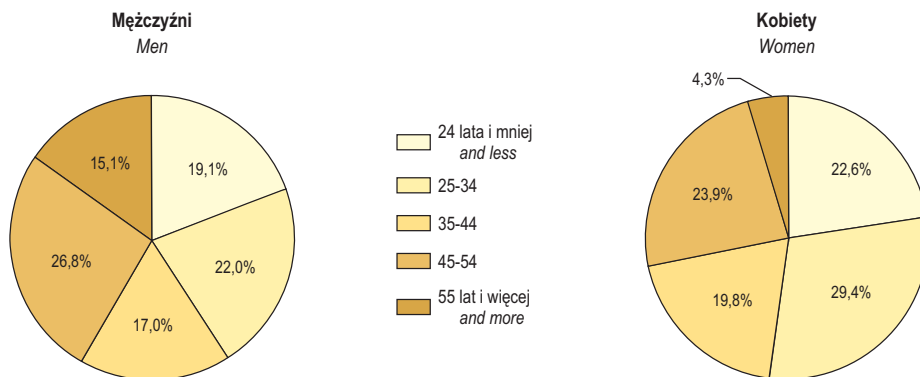
Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS IN 2007

As of 31 XII

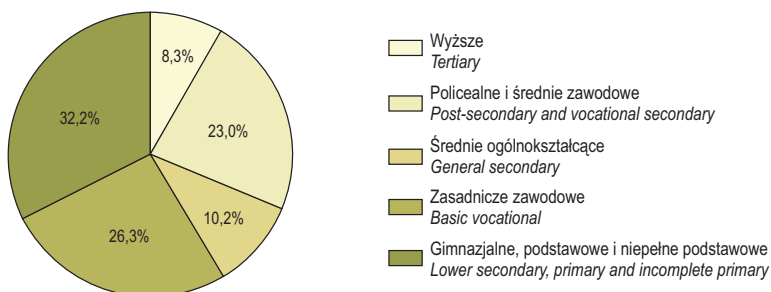
Według płci i wieku

By sex and age

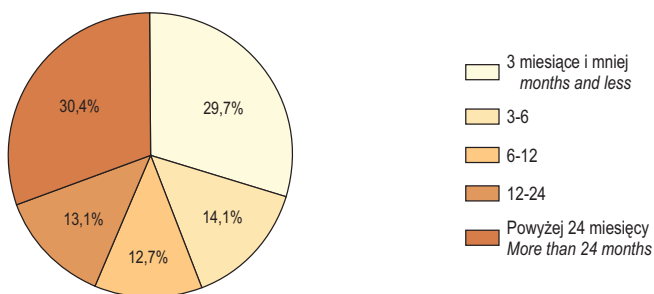
Według poziomu wykształcenia

By educational level

Według czasu pozostawania bez pracy^a

By duration of unemployment^a

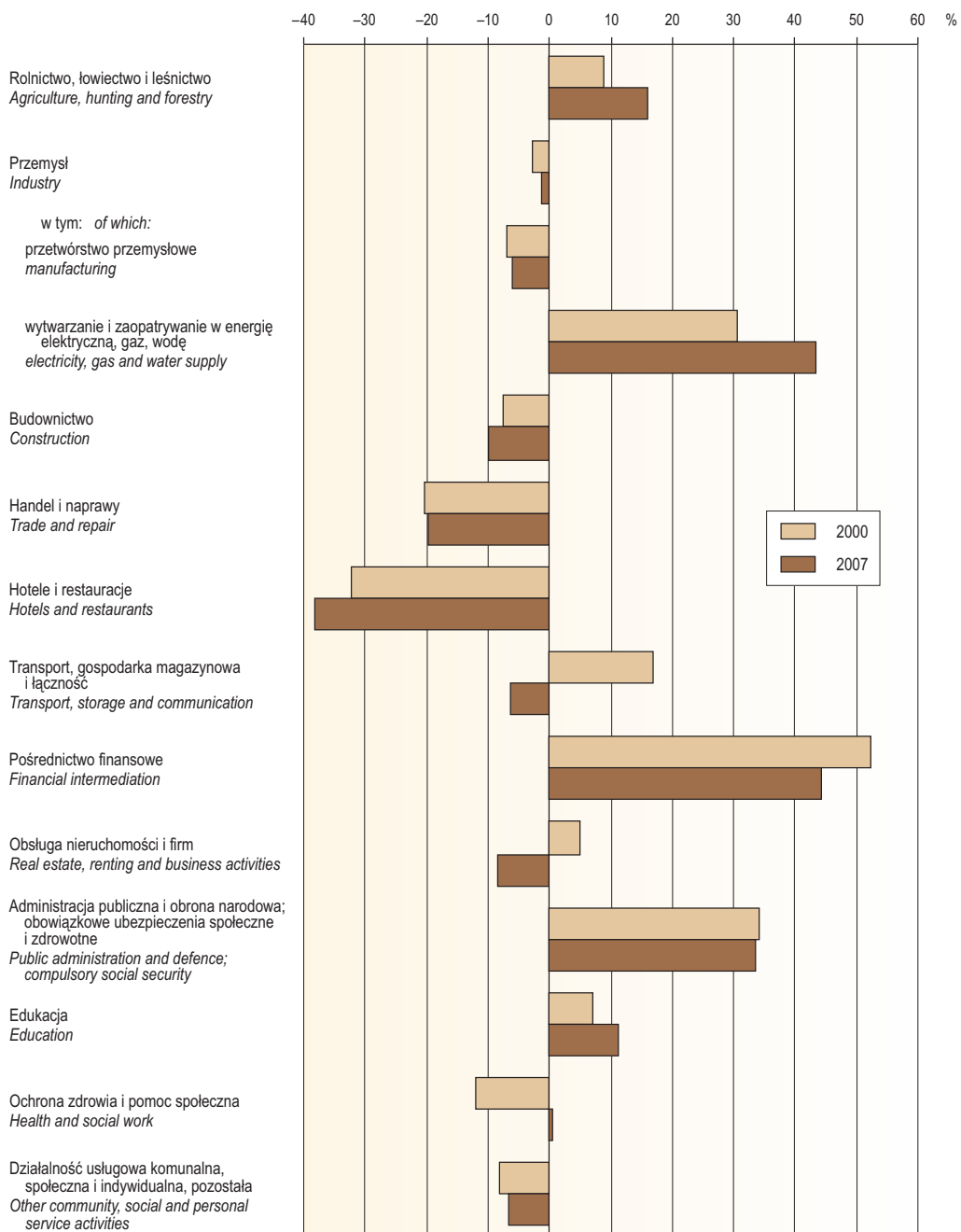

^a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy; przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3-6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

^a From the date of registering in a labour office; intervals were shifted upward, e.g. persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included in the 3-6 interval.

**ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO
OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W WOJEWÓDZTWIE**

*RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES
FROM AVERAGE WAGES AND SALARIES IN THE VOIVODSHIP*

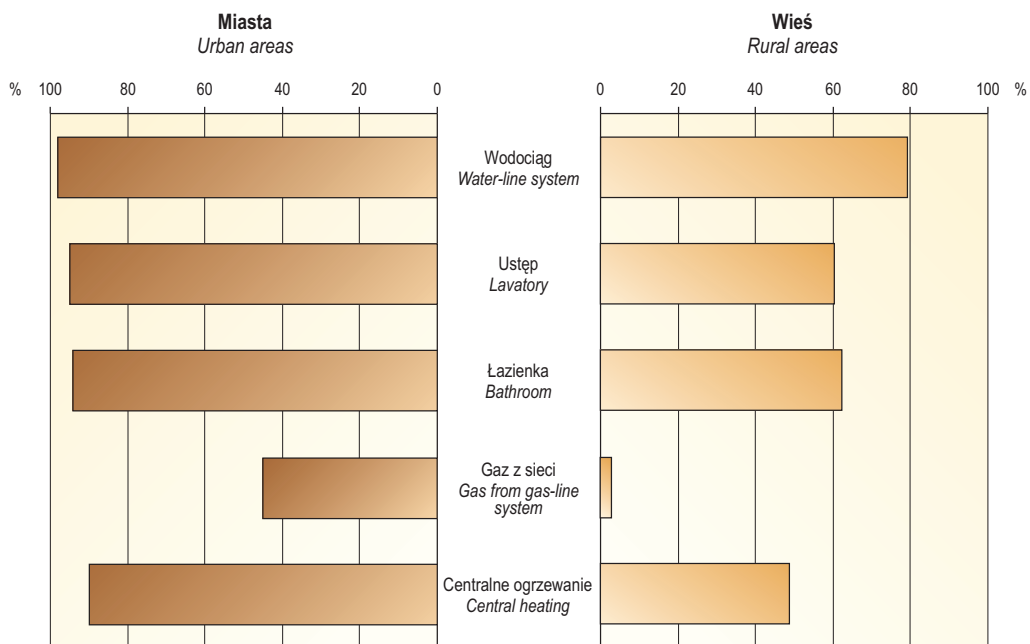

MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE W % OGÓŁU MIESZKAŃ^a W 2007 R.

Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS IN % OF TOTAL DWELLINGS^a IN 2007

As of 31 XII

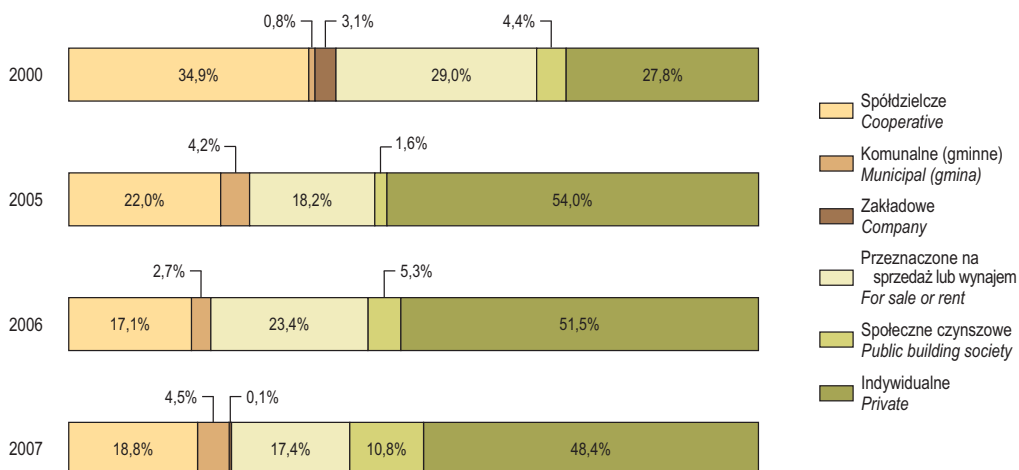

^a Dane szacunkowe.

^a Estimated data.

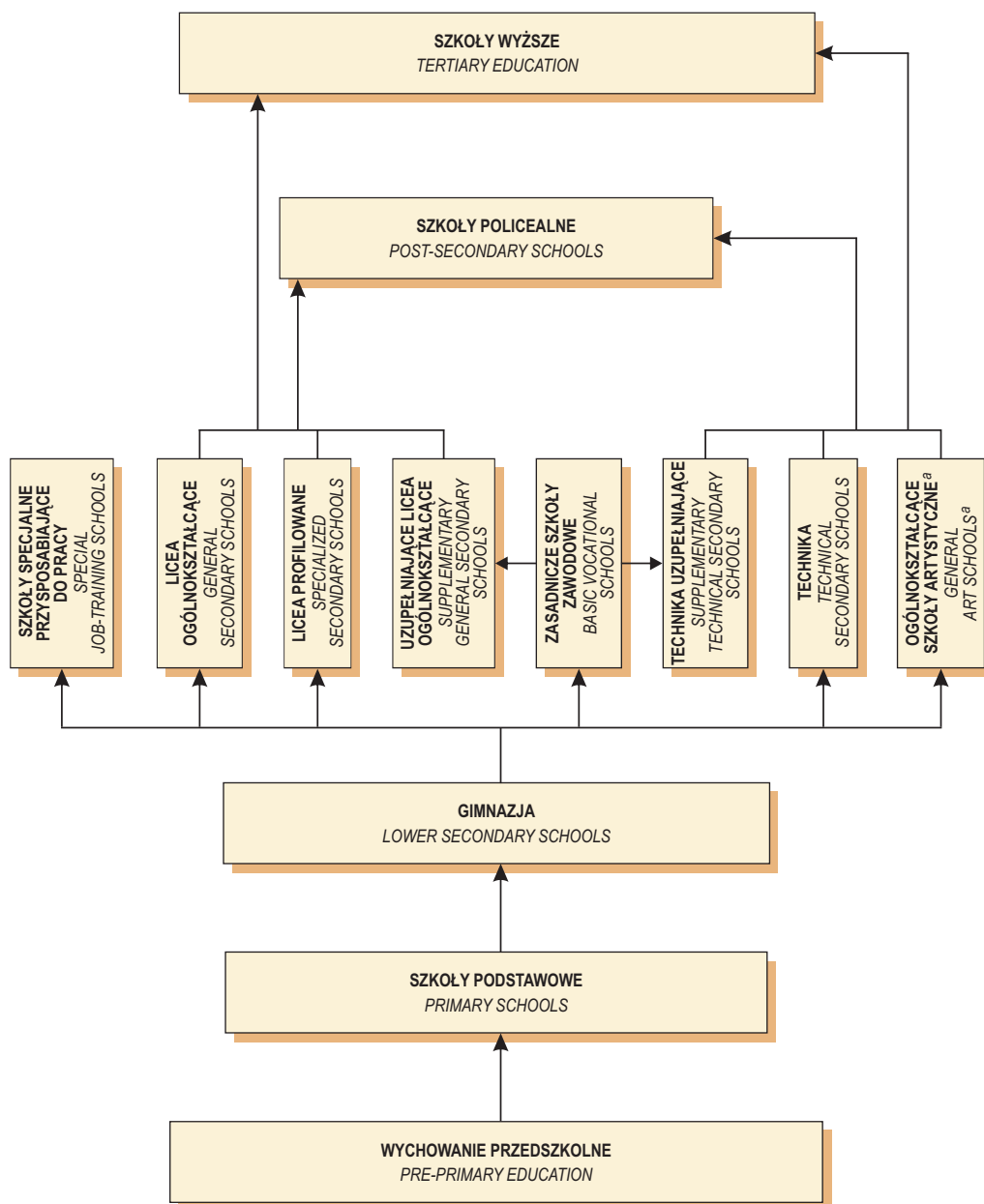
STRUKTURA MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG FORM BUDOWNICTWA

STRUCTURE OF DWELLINGS COMPLETED BY FORMS OF CONSTRUCTION

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2007/08

EDUCATION BY LEVEL IN 2007/08 SCHOOL YEAR

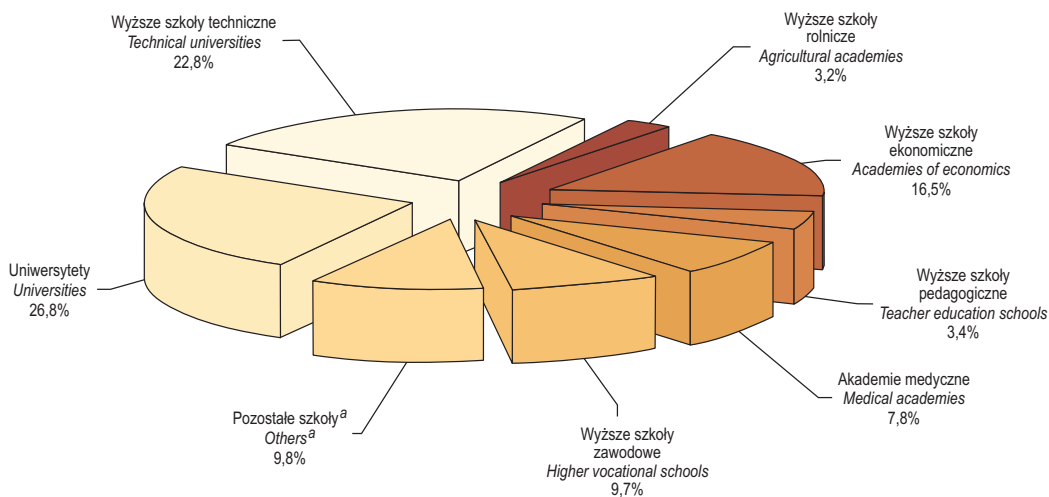
^a Dające uprawnienia zawodowe.

^a Leading to professional certification.

STRUKTURA STUDENTÓW SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG TYPÓW SZKÓŁ W ROKU SZKOLNYM 2007/08

Stan w dniu 30 XI

STRUCTURE OF STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY TYPE OF SCHOOLS IN 2007/08 SCHOOL YEAR As of 30 XI

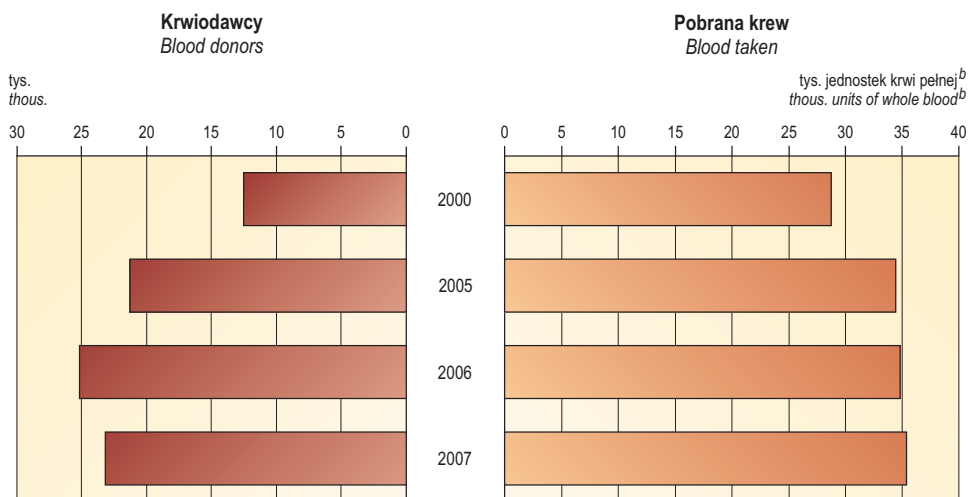

^a Niepubliczne o profilu uniwersyteckim.

^a Non-public with a university profile.

KRWIODAWSTWO^a

BLOOD DONATION^a

^a Nie uwzględniono danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. ^b Jedna jednostka krwi pełnej równa się 450 ml, jeden litr krwi pełnej w przybliżeniu równa się 2,22 jednostki.

Źródło: dane Instytutu Hematologii i Transfuzjologii.

^a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration. ^b One unit of whole blood equals 450 ml, one litre of whole blood equals approximately 2,22 units.

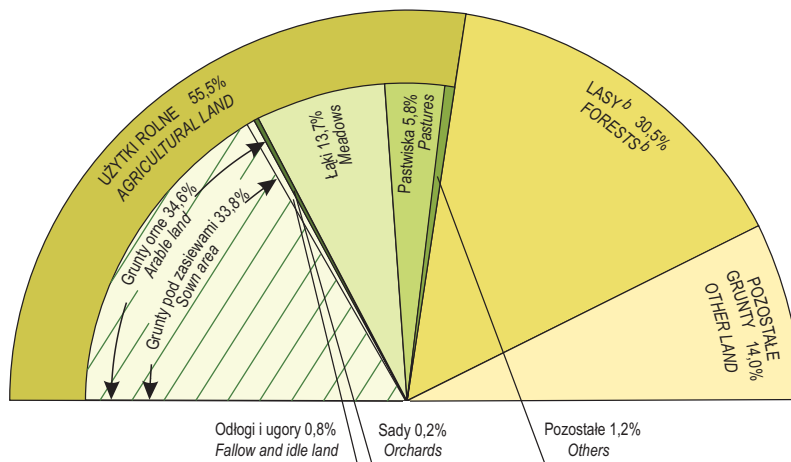
Source: data of Haematology and Transfusiology Institute.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW^a W 2007 R.

Stan w czerwcu

LAND USE^a IN 2007

As of June

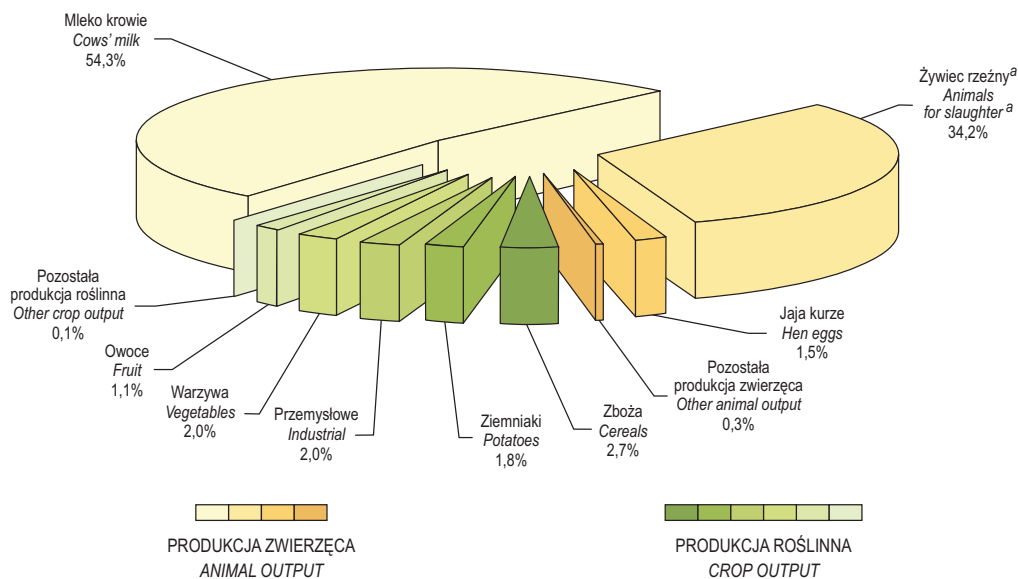

a Według siedziby użytkownika. W 2007 r., zgodnie z metodologią Eurostatu, prezentuje się grunty orne, sady, łąki i pastwiska w dobrej kulturze rolnej – utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 III 2007 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 46, poz. 306); dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. b Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną.

a By the land user's seat. According to Eurostat methodology, in 2007 data on arable land, orchards, meadows and pastures concerns area in good agricultural condition – maintained in accordance with norms defined in the regulation of Minister of Agricultural and Rural Development, dated 12 III 2007 about minimal norms (Journal of Laws No. 46, item 306); data is not fully comparable with the data for previous years. b Including land connected with silviculture.

STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe) W 2006 R.

STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices) IN 2006

a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

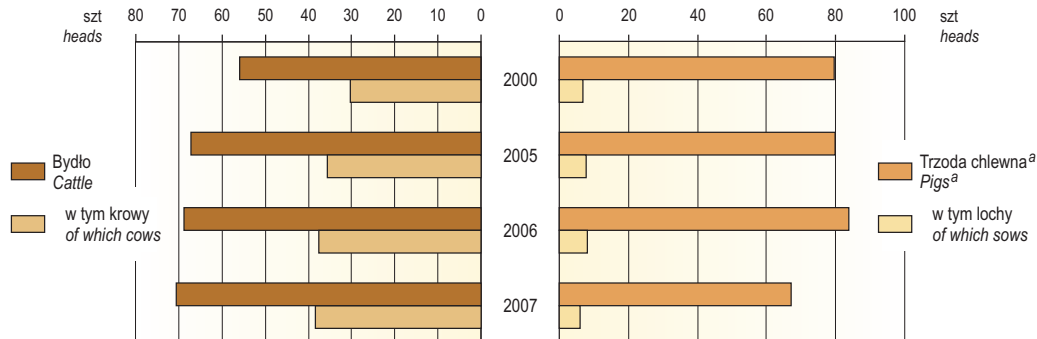
a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH

Stan w czerwcu

LIVESTOCK PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND

As of June

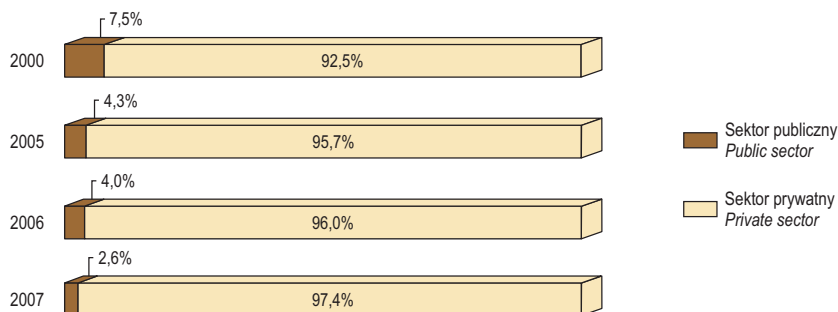

a Stan w końcu lipca.

a As of the end of July.

STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (ceny bieżące)

STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY OWNERSHIP SECTORS (current prices)

a Zrealizowanej systemem zleceńowym przez podmioty budowlane; wykonywanej przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa podlaskiego, siłami własnymi bez podwykonawców; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

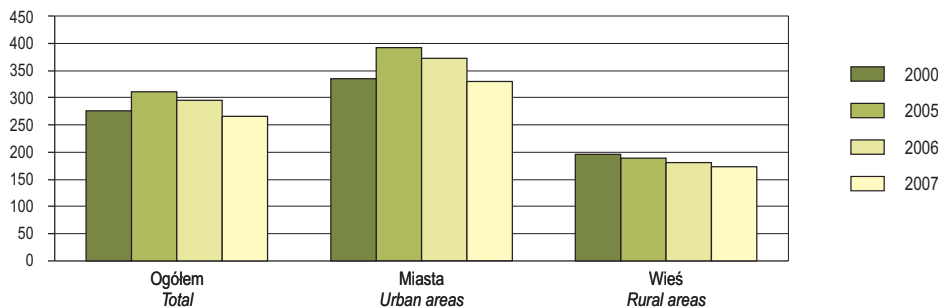
a Realized on the basis of the contract system by construction entities; realized by enterprises which have a seat of board in Podlaskie Voivodship, without subcontractors participation; data concerns economic entities employing more than 9 persons.

TELEFONICZNE ŁĄCZA GŁÓWNE^a NA 1000 LUDNOŚCI

Stan w dniu 31 XII

TELEPHONE MAIN LINE^a PER 1000 POPULATION

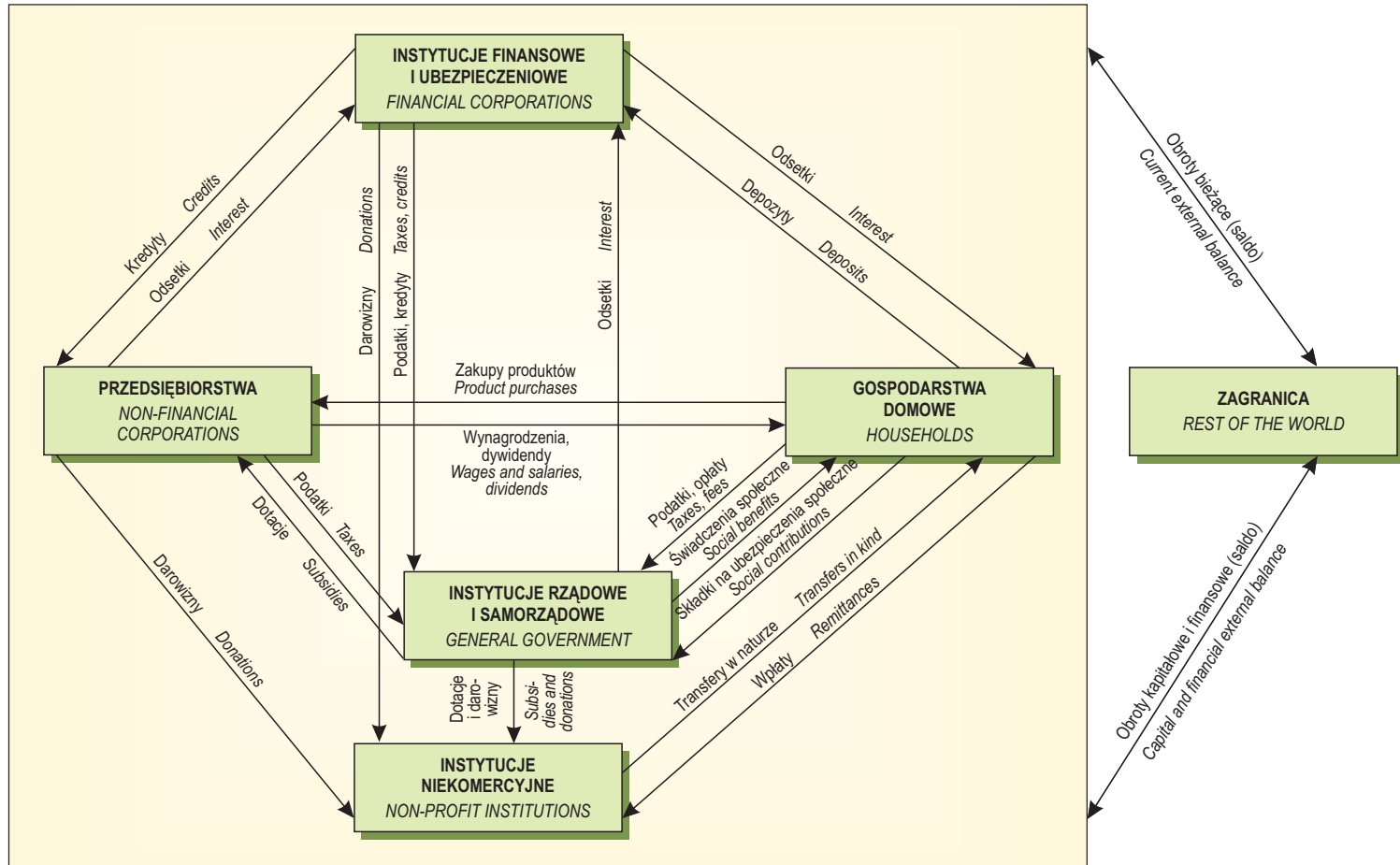
As of 31 XII

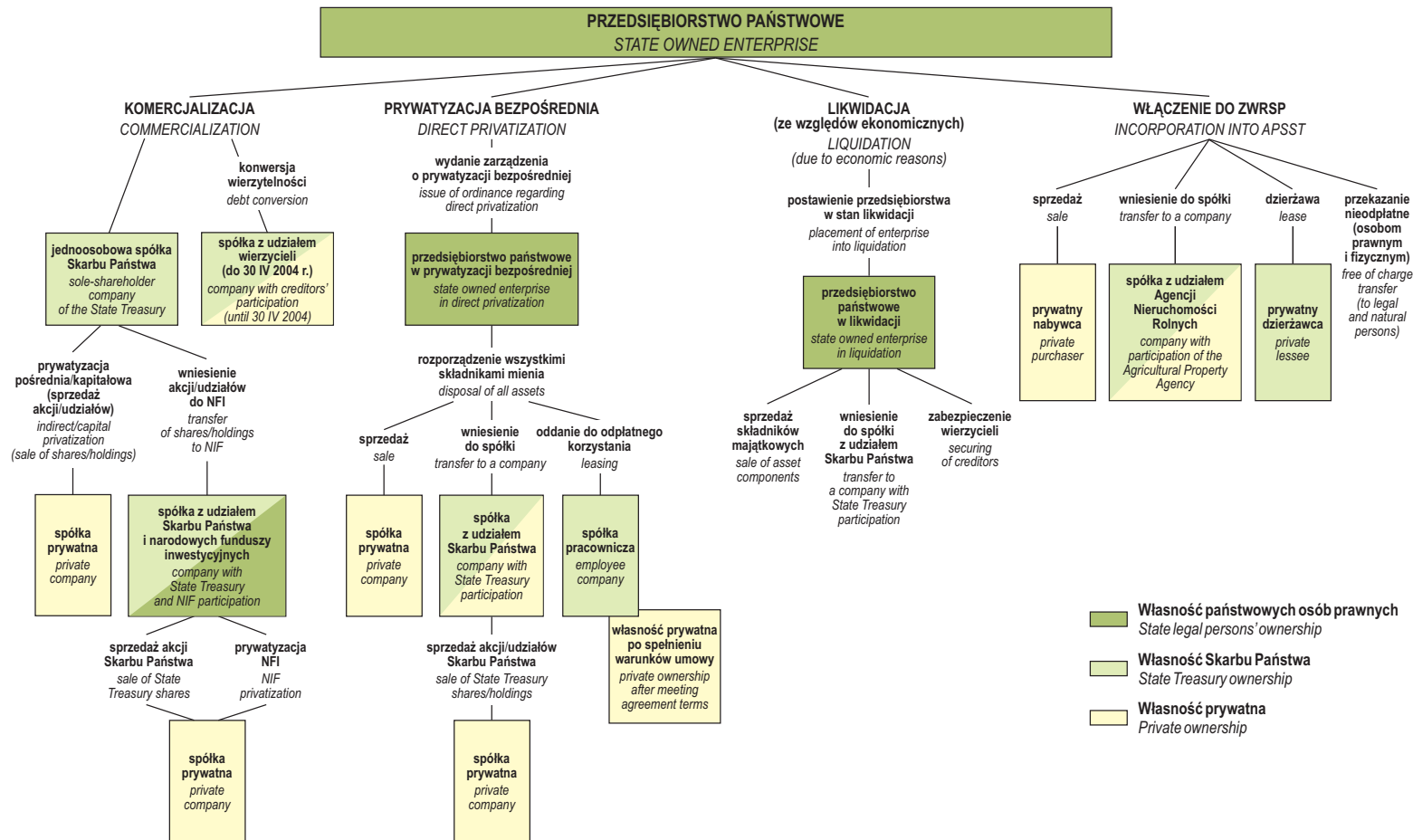
a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej.

a Data concerns operators of the public telecommunication network.

SEKTORY INSTYTUCJONALNE I ICH WZAJEMNE POWIĄZANIA
INSTITUTIONAL SECTORS AND THEIR RELATIONSHIPS

SCHEMAT PROCESU PRYWATYZACJI
PLAN OF THE PRIVATIZATION PROCESS

- Własność państwowych osób prawnych
State legal persons' ownership
- Własność Skarbu Państwa
State Treasury ownership
- Własność prywatna
Private ownership